

„საქართველოს 2019 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“

საქართველოს კანონის პროექტი

თბილისი

2018

საქართველოს 2019 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ

თავი I

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის მაჩვენებლები

მუხლი 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ბალანსი

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ბალანსი თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
				საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
შემოსავლები	9,750,327.0	10,314,248.0	10,281,650.0	10,185,150.0	96,500.0
გადასახადები	8,991,307.5	9,490,000.0	9,565,000.0	9,565,000.0	0.0
გრანტები	350,602.3	414,248.0	266,650.0	170,150.0	96,500.0
სხვა შემოსავლები	408,417.1	410,000.0	450,000.0	450,000.0	0.0
ხარჯები	9,372,090.0	9,720,893.2	9,279,051.9	9,191,206.9	87,845.0
შრომის ანაზღაურება	1,385,370.0	1,413,619.1	1,473,769.7	1,473,149.7	620.0
საქონელი და მომსახურება	1,248,448.0	1,201,306.1	1,193,968.1	1,191,533.1	2,435.0
პროცენტი	476,606.7	550,038.0	624,041.0	624,041.0	0.0
სუბსიდიები	486,262.3	444,958.0	438,997.0	401,042.0	37,955.0
გრანტები	1,346,158.8	1,378,959.2	454,702.1	454,702.1	0.0
სოციალური უზრუნველყოფა	3,324,267.1	3,492,758.0	3,773,067.0	3,773,067.0	0.0
სხვა ხარჯები	1,104,977.1	1,239,254.9	1,320,507.0	1,273,672.0	46,835.0
მ.შ. სხვადასხვა კაპიტალური ხარჯები	157,729.5	161,660.0	202,147.0	176,702.0	25,445.0
საოპერაციო სალდო	378,237.0	593,354.8	1,002,598.1	993,943.1	8,655.0
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	874,149.4	1,568,529.8	2,022,279.1	1,083,114.1	939,165.0
ზრდა	971,755.5	1,628,529.8	2,082,279.1	1,143,114.1	939,165.0
კლება	97,606.0	60,000.0	60,000.0	60,000.0	0.0
მთლიანი სალდო	-495,912.4	-975,175.0	-1,019,681.0	-89,171.0	-930,510.0
ფინანსური აქტივების ცვლილება	640,305.0	251,493.0	206,440.0	-228,050.0	434,490.0
ზრდა	905,602.2	349,995.0	434,490.0	0.0	434,490.0
სესხები	309,672.5	266,800.0	434,490.0	0.0	434,490.0
აქციები და სხვა კაპიტალი	595,929.7	83,195.0	0.0	0.0	0.0

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
				საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
კლება	265,297.2	98,502.0	228,050.0	228,050.0	0.0
ვალუტა და დეპოზიტები	146,170.4	18,502.0	118,050.0	118,050.0	0.0
სესხები	96,104.5	80,000.0	110,000.0	110,000.0	0.0
აქციები და სხვა კაპიტალი	23,018.3	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა დებიტორული დავალიანებები	4.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებების ცვლილება	1,136,217.5	1,226,668.0	1,226,121.0	-138,879.0	1,365,000.0
ზრდა	1,651,605.1	1,986,750.0	2,160,000.0	795,000.0	1,365,000.0
საშინაო	399,493.9	400,000.0	500,000.0	500,000.0	0.0
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	399,493.9	400,000.0	500,000.0	500,000.0	0.0
საგარეო	1,252,111.3	1,586,750.0	1,660,000.0	295,000.0	1,365,000.0
სესხები	1,252,111.3	1,586,750.0	1,660,000.0	295,000.0	1,365,000.0
კლება	515,387.7	760,082.0	933,879.0	933,879.0	0.0
საშინაო	61,334.9	35,082.0	40,079.0	40,079.0	0.0
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	35,000.0	35,000.0	40,000.0	40,000.0	0.0
სესხები	2,080.0	82.0	79.0	79.0	0.0
სხვა კრედიტორული დავალიანებები	24,254.9	0.0	0.0	0.0	0.0
საგარეო	454,052.7	725,000.0	893,800.0	893,800.0	0.0
სესხები	427,428.7	725,000.0	890,000.0	890,000.0	0.0
სხვა კრედიტორული დავალიანებები	26,624.0	0.0	3,800.0	3,800.0	0.0
ბალანსი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

მუხლი 2. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
				საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
შემოსულობები	11,618,665.0	12,440,998.0	12,611,650.0	11,150,150.0	1,461,500.0
შემოსავლები	9,750,327.0	10,314,248.0	10,281,650.0	10,185,150.0	96,500.0
არაფინანსური აქტივების კლება	97,606.0	60,000.0	60,000.0	60,000.0	0.0
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	119,126.8	80,000.0	110,000.0	110,000.0	0.0
ვალდებულებების ზრდა	1,651,605.1	1,986,750.0	2,160,000.0	795,000.0	1,365,000.0
გადასახდელები	11,764,835.4	12,459,500.0	12,729,700.0	11,268,200.0	1,461,500.0
ხარჯები	9,372,090.0	9,720,893.2	9,279,051.9	9,191,206.9	87,845.0
არაფინანსური აქტივების ზრდა	971,755.5	1,628,529.8	2,082,279.1	1,143,114.1	939,165.0
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	905,602.2	349,995.0	434,490.0	0.0	434,490.0
ვალდებულებების კლება	515,387.7	760,082.0	933,879.0	933,879.0	0.0
ნაშთის ცვლილება	-146,170.4	-18,502.0	-118,050.0	-118,050.0	0.0

თავი II საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები

მუხლი 3. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები 10 281 650.0 ათასი ლარის ოდენობით.

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
შემოსავლები	9,750,327.0	10,314,248.0	10,281,650.0
გადასახადები	8,991,307.5	9,490,000.0	9,565,000.0
გრანტები	350,602.3	414,248.0	266,650.0
სხვა შემოსავლები	408,417.1	410,000.0	450,000.0

მუხლი 4. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახადები

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახადები 9 565 000.0 ათასი ლარის ოდენობით.

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
გადასახადები	8,991,307.5	9,490,000.0	9,565,000.0
გადასახადები შემოსავალზე, მოგებაზე და კაპიტალის ღირებულების ნაზრდზე	3,282,526.2	3,410,000.0	3,901,000.0
ფიზიკური პირებიდან	2,525,970.7	2,780,000.0	3,115,000.0
საშემოსავლო გადასახადი	2,525,970.7	2,780,000.0	3,115,000.0
გადასახადი საწარმოებიდან	756,555.5	630,000.0	786,000.0
მოგების გადასახადი	756,555.5	630,000.0	786,000.0
გადასახადები საქონელსა და მომსახურებაზე	5,573,534.7	5,850,000.0	5,541,000.0
საყოველთაო გადასახადები საქონელსა და მომსახურებაზე	4,122,612.8	4,400,000.0	4,036,000.0
დამატებითი ღირებულების გადასახადი	4,122,612.8	4,400,000.0	4,036,000.0
აქციზი	1,450,921.9	1,450,000.0	1,505,000.0
გადასახადები საგარეო ვაჭრობასა და საგარეო-ეკონომიკურ ოპერაციებზე	71,618.9	60,000.0	83,000.0
იმპორტის გადასახადი	71,618.9	60,000.0	83,000.0
სხვა გადასახადები	63,627.6	170,000.0	40,000.0

მუხლი 5. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის გრანტები

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის გრანტები 266 650.0 ათასი ლარის ოდენობით.

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
გრანტები	350,602.3	414,248.0	266,650.0
საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული	188,947.3	250,448.0	159,515.0
მიმდინარე დანიშნულების გრანტები	141,195.6	200,000.0	120,150.0
EU	72,157.1	200,000.0	120,150.0
ეკონომიკის და ბიზნესის განვითარება საქართველოში(EU)	0.0	0.0	12,750.0
საქართველოში მართმსაჯულების სექტორის რეფორმის მხარდაჭერა(EU)	15,154.2	29,100.0	0.0
უნარების განვითარება და დასაქმების ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა(EU)	0.0	0.0	12,000.0
სოფლის მეურნეობის მხარდაჭერის პროგრამა(EU)	17,909.5	70,500.0	62,400.0
საჯარო მმართველობის რეფორმის მხარდაჭერა საქართველოში(EU)	0.0	10,350.0	18,000.0
რეგიონული განვითარების მხარდაჭერა -ფაზა II(EU)	0.0	26,300.0	0.0
მაკრო-ფინანსური დახმარების პროგრამა (MFA)(EU)	27,155.0	30,000.0	15,000.0
DCFTA-ს განხორციელების და მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა(EU)	0.0	33,750.0	0.0
დევენილთა სამოქმედო გეგმის მხარდაჭერა: 2012 ნაწილი IV(EU)	11,938.5	0.0	0.0
სხვადასხვა დონორები	69,038.5	0.0	0.0
ხაზინის ანგარიშზე აღრიცხული რეესტრის გრანტები(სხვადასხვა დონორები)	69,038.5	0.0	0.0
კაპიტალური დანიშნულების გრანტები	47,751.8	50,448.0	39,365.0
E5P	13,004.5	2,100.0	5,000.0
თბილისის ავტობუსების პროექტი(E5P EBRD)	13,004.5	0.0	0.0
თბილისის საჯარო სკოლების რეაბილიტაციისა და ენერგოეფექტურობის გაზრდის პროექტი(E5P CEB)	0.0	0.0	1,000.0
ბათუმის ავტობუსების პროექტი(E5P EBRD)	0.0	2,100.0	3,000.0
საქართველოში საჯარო შენობების ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესება და განახლებადი-ალტერნატიული ენერჯის გამოყენება(E5P NEFCO)	0.0	0.0	1,000.0
SIDA	3,919.1	12,600.0	2,100.0
ქვემო ქართლის ნარჩენების მართვის პროექტი(SIDA, EBRD)	0.0	250.0	800.0
საკანალიზაციო სისტემების მდგრადი მართვის	3,919.1	12,350.0	1,300.0

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
პროექტი(SIDA)			
CNF	1,094.9	1,223.0	1,345.0
დაცული ტერიტორიების განვითარება(CNF)	1,094.9	1,223.0	1,345.0
WB-TF	1,534.9	2,200.0	3,600.0
რეგიონალური და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარების პროექტი II(WB-TF WB)	1,534.9	2,200.0	3,600.0
EU	18,429.6	27,650.0	22,750.0
წყლის ინფრასტრუქტურის განახლების პროექტი II(EU EIB)	2,733.2	1,900.0	700.0
ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია (III ფაზა)(EU KfW)	2,945.9	0.0	0.0
ვარდნილისა და ენგურის ჰიდროელექტროსადგურების რეაბილიტაციის პროექტი(EU, EIB)	0.0	9,450.0	10,000.0
აღმოსავლეთ-დასავლეთის ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის მოდერნიზაცია-მშენებლობა სამტრედია-გრიგოლეთის მონაკვეთზე(EU EIB)	11,630.3	15,300.0	11,050.0
ქუთაისის მყარი ნარჩენების ინტეგრირებული მართვის პროექტი(EU, KfW)	1,120.2	1,000.0	1,000.0
EC	2,199.0	0.0	0.0
საქართველოს ელექტროგადამცემი ქსელის გაფართოების ღია პროგრამა(EC KfW EBRD)	2,199.0	0.0	0.0
GEF	1,801.1	4,675.0	4,070.0
სოფლის მეურნეობის მოდერნიზაციის, ბაზარზე წვდომისა და მდგრადობის პროექტი (IFAD GEF)	1,801.1	4,675.0	4,070.0
EBRD	5,768.7	0.0	500.0
საქართველოში მყარი ნარჩენების მართვის პროექტი (EBRD)	5,280.4	0.0	500.0
საქართველოს ელექტროენერგეტიკის ბაზრის ახალი კონცეფციის შემუშავება (EBRD)	488.3	0.0	0.0
უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან მიღებული	100,938.3	113,800.0	57,135.0
კაპიტალური დანიშნულების გრანტები	100,938.3	113,800.0	57,135.0
MCC	87,061.9	86,490.0	38,900.0
ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს - მეორე პროექტი (MCC)	87,061.9	86,490.0	38,900.0
KfW	13,437.1	23,485.0	15,495.0
KfW - ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია - IV ფაზა(KfW)	1,551.2	9,300.0	4,345.0
500 კვ ეგზ "წყალტუბო-ახალციხე-თორთუმი"(KfW)	0.0	0.0	4,000.0

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
მყარი ნარჩენების ინტეგრირებული მართვის პროგრამა II(KfW)	0.0	0.0	1,000.0
დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერის პროგრამა კავკასიაში-საქართველო (ეკორეგიონული პროგრამა საქართველო, ფაზა III)(KfW)	4,550.1	7,170.0	3,300.0
ტუბერკულოზთან ბრძოლის რეგიონალური პროგრამა (II ფაზა)(KfW)	232.0	0.0	0.0
ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია (III ფაზა)(EU KfW)	7,026.3	7,015.0	2,850.0
იმულებით გადაადგილებულ პირთა საცხოვრებელი სახლების გადაუდებელი რეაბილიტაცია დასავლეთ საქართველოში (KfW)	77.5	0.0	0.0
ORIO	45.2	3,325.0	240.0
ზემო სამგორის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია (ORIO)	45.2	3,325.0	240.0
ORET	394.1	500.0	0.0
ქობულეთის წყალარინების პროექტი (ORET EBRD)	394.1	500.0	0.0
EPTATF	0.0	0.0	2,500.0
ქუთაისის წყალარინების პროექტი (EIB EPTATF)	0.0	0.0	2,500.0
მიმდინარე გრანტები ცენტრალური სსიპებიდან/ა(ა)იპ-ებიდან	60,716.7	50,000.0	50,000.0

მუხლი 6. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები 450,000.00 ათასი ლარის
ოდენობით.

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
სხვა შემოსავლები	408,417.1	410,000.0	450,000.0
შემოსავლები საკუთრებიდან	141,778.8	151,000.0	171,000.0
პროცენტები	57,811.2	73,000.0	85,000.0
დივიდენდები	66,356.1	61,000.0	66,000.0
სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების მოგებიდან მიღებული დივიდენდი	1,356.1	1,000.0	1,000.0
შემოსავალი ეროვნული ბანკის მოგებიდან	65,000.0	60,000.0	65,000.0
რენტა	17,611.5	17,000.0	20,000.0
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	99,671.9	80,700.0	94,500.0
ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები	95,882.8	77,100.0	91,900.0

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
სალიცენზიო მოსაკრებელი	12,577.2	600.0	700.0
სანებართვო მოსაკრებელი	60,983.6	54,000.0	68,000.0
სარეგისტრაციო მოსაკრებელი	1,757.9	1,800.0	1,800.0
სახელმწიფო ბაჟი	17,353.7	18,000.0	18,000.0
საკონსულო მოსაკრებელი	1,616.7	1,400.0	2,000.0
სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი	1,043.7	900.0	1,000.0
სხვა არაკლასიფიცირებული მოსაკრებელი	550.0	400.0	400.0
არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	3,789.1	3,600.0	2,600.0
შემოსავლები საქონლის რეალიზაციიდან	61.6	100.0	100.0
შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან	3,710.6	3,500.0	2,500.0
სხვა შემოსავლები არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონლიდან და მომსახურებიდან	17.0	0.0	0.0
სანქციები (ჯარიმები და საურავები)	55,258.2	60,000.0	75,000.0
ნებაყოფლობითი ტრანსფერები, გრანტების გარდა	19,588.2	2,400.0	2,600.0
საშინაო წყაროებიდან	16,537.7	0.0	0.0
საგარეო წყაროებიდან	3,050.5	2,400.0	2,600.0
მიმდინარე	3,050.5	2,400.0	2,600.0
შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	92,120.0	115,900.0	106,900.0

თავი III

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯები, არაფინანსური აქტივები და მათი

ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

მუხლი 7. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯები

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯები 9 279 051.9 ათასი ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
				საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
ხარჯები	9,372,090.0	9,720,893.2	9,279,051.9	9,191,206.9	87,845.0
შრომის ანაზღაურება	1,385,370.0	1,413,619.1	1,473,769.7	1,473,149.7	620.0
საქონელი და მომსახურება	1,248,448.0	1,201,306.1	1,193,968.1	1,191,533.1	2,435.0
პროცენტი	476,606.7	550,038.0	624,041.0	624,041.0	0.0
სუბსიდიები	486,262.3	444,958.0	438,997.0	401,042.0	37,955.0
გრანტები	1,346,158.8	1,378,959.2	454,702.1	454,702.1	0.0
სოციალური უზრუნველყოფა	3,324,267.1	3,492,758.0	3,773,067.0	3,773,067.0	0.0
სხვა ხარჯები	1,104,977.1	1,239,254.9	1,320,507.0	1,273,672.0	46,835.0

მუხლი 8. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ცვლილება

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ცვლილება 2 022 279.1 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:

ა) განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ზრდა 2 082 279.1 ათასი ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
	სულ ჯამი	971,755.5	1,628,529.8	2,082,279.1	1,143,114.1	939,165.0
01 00	საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	2,604.0	8,396.1	7,048.1	7,048.1	-
02 00	საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	104.9	198.0	391.0	391.0	-

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
04 00	საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	337.0	470.0	590.0	590.0	-
05 00	სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	391.7	100.0	668.0	668.0	-
06 00	საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	2,085.2	986.0	15.0	15.0	-
07 00	საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	381.7	100.0	100.0	100.0	-
08 00	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	461.3	83.0	155.0	155.0	-
09 00	საერთო სასამართლოები	5,240.2	9,455.0	8,512.0	8,512.0	-
10 00	საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	61.4	55.0	55.0	55.0	-
11 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტში	12.6	5.0	5.0	5.0	-
12 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში	1.4	5.0	5.0	5.0	-
13 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტში	3.8	10.0	10.0	10.0	-
14 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღისა და ყვარლის მუნიციპალიტეტებში	3.1	6.0	3.0	3.0	-
15 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებში	3.8	3.0	3.0	3.0	-
16 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონისა და ცაგერის მუნიციპალიტეტებში	5.3	5.0	-	-	-
17 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომისა და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებში	7.0	4.0	4.0	4.0	-
18 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტში	23.2	-	-	-	-
19 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტებში	5.0	5.0	2.0	2.0	-
20 00	საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების					

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
	სამსახური	6,161.4	8,200.0	10,920.0	10,920.0	-
21 00	საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახური	3,558.7	20,706.0	20,006.0	20,006.0	-
22 00	შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	228.5	25.0	35.0	35.0	-
23 00	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	8,875.2	16,085.0	17,155.0	17,155.0	-
24 00	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2,721.1	4,285.0	3,245.0	1,945.0	1,300.0
25 00	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	656,666.0	1,156,179.0	1,556,150.0	638,430.0	917,720.0
26 00	საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	26,227.6	26,952.0	32,390.0	32,390.0	-
27 00	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	86,815.1	62,759.0	34,735.0	34,735.0	-
28 00	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	1,181.3	2,192.0	2,010.0	2,010.0	-
29 00	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	49,205.2	130,426.7	146,432.0	146,432.0	-
30 00	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	25,148.5	54,836.0	58,330.0	58,330.0	-
31 00	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	14,867.1	14,789.0	10,997.0	6,277.0	4,720.0
32 00	საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო	62,092.7	93,884.0	163,430.0	148,005.0	15,425.0
33 00	საქართველოს პროკურატურა	1,742.1	2,025.0	1,970.0	1,970.0	-
35 00	სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო	50.5	5.0	10.0	10.0	-
36 00	სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	212.3	-	55.0	55.0	-
37 00	სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	1,422.1	900.0	210.0	210.0	-
38 00	სსიპ - საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	581.0	541.0	315.0	315.0	-
40 00	საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	3,814.0	2,544.0	3,400.0	3,400.0	-
41 00	საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	103.8	290.0	110.0	110.0	-
42 00	სსიპ - საზოგადოებრივი მაუწყებელი	6,156.3	7,618.0	-	-	-
43 00	სსიპ - კონკურენციის სააგენტო	5.4	50.0	50.0	50.0	-
44 00	ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია - სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია	39.9	30.0	45.0	45.0	-

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
45 00	საქართველოს საპატრიარქო	1,825.4	1,535.0	883.0	883.0	-
46 00	სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	-	1,500.0	1,500.0	1,500.0	-
47 00	სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	21.6	40.0	50.0	50.0	-
48 00	სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	37.4	-	95.0	95.0	-
49 00	საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	5.6	10.0	10.0	10.0	-
50 00	სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	2.8	15.0	10.0	10.0	-
51 00	პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	216.2	222.0	165.0	165.0	-
56 00	საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	25.9	-	-	-	-
57 00	სსიპ - დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტო	8.9	-	-	-	-
58 00	სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური	2.4	-	-	-	-
61 00	სსიპ - ტექნოლოგიური ინსტიტუტი	1.0	-	-	-	-

ბ) განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების კლება 60 000.0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
არაფინანსური აქტივების კლება	97,606.0	60,000.0	60,000.0
ძირითადი აქტივები	59,271.8	55,500.0	57,000.0
მატერიალური მარაგები	34.1	0.0	0.0
არაწარმოებული აქტივები	38,300.1	4,500.0	3,000.0
მიწა	5,306.4	3,000.0	3,000.0
სხვა ბუნებრივი აქტივები	32,993.8	1,500.0	0.0
რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზია	32,981.2	1,500.0	0.0
სხვა დანაჩენი ბუნებრივი აქტივები	12.6	0.0	0.0

მუხლი 9. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ ჭრილში, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
7	სულ ჯამი	10,343,845.5	11,349,423.0	11,361,331.0	10,334,321.0	1,027,010.0
7.1	საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	1,869,221.0	2,116,374.4	1,446,612.9	1,446,612.9	-
7.1.1	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა, ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა, საგარეო ურთიერთობები	324,882.5	389,227.2	401,190.8	401,190.8	-
7.1.1.1	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა	167,810.4	166,783.0	174,135.0	174,135.0	-
7.1.1.1.2	ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა	31,719.1	87,947.2	92,655.8	92,655.8	-
7.1.1.1.3	საგარეო ურთიერთობები	125,353.0	134,497.0	134,400.0	134,400.0	-
7.1.3	საერთო დანიშნულების მომსახურება	35,070.8	31,155.0	33,185.0	33,185.0	-
7.1.3.1	საერთო საკადრო მომსახურება	1,410.7	1,400.0	1,600.0	1,600.0	-
7.1.3.2	საერთო დანიშნულების დაგეგმვა და სტატისტიკური მომსახურება	7,772.0	8,500.0	9,500.0	9,500.0	-
7.1.3.3	საერთო დანიშნულების სხვა მომსახურება	25,888.2	21,255.0	22,085.0	22,085.0	-
7.1.6	ვალთან დაკავშირებული ოპერაციები	476,557.2	570,000.0	644,000.0	644,000.0	-
7.1.7	საერთო დანიშნულების ფულადი ნაკადები მთავრობის სხვადასხვა დონეს შორის	941,817.4	1,048,000.0	328,700.0	328,700.0	-
7.1.8	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურებაში	90,893.1	77,992.2	39,537.1	39,537.1	-
7.2	თავდაცვა	782,538.0	735,062.0	819,385.0	819,385.0	-
7.2.1	შეიარაღებული ძალები	162,396.3	338,818.0	321,060.0	321,060.0	-
7.2.3	საგარეო სამხედრო დახმარება	38,422.5	40,445.0	44,305.0	44,305.0	-
7.2.4	გამოყენებითი კვლევები თავდაცვის სფეროში	28,878.0	28,322.0	29,030.0	29,030.0	-
7.2.5	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა თავდაცვის სფეროში	552,841.2	327,477.0	424,990.0	424,990.0	-
7.3	საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება	974,729.1	1,116,200.0	1,116,905.0	1,116,905.0	-
7.3.1	პოლიციის სამსახური და სახელმწიფო დაცვა	494,336.6	608,400.0	585,700.0	585,700.0	-
7.3.2	სახანძრო-სამაშველო სამსახური	64,717.0	81,700.0	87,290.0	87,290.0	-
7.3.3	სასამართლოები და პროკურატურა	117,190.6	131,480.0	133,950.0	133,950.0	-
7.3.4	სასჯელაღსრულების დაწესებულებები	130,581.5	138,600.0	144,840.0	144,840.0	-
7.3.6	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საზოგადოებრივი წესრიგისა და უსაფრთხოების სფეროში	167,903.4	156,020.0	165,125.0	165,125.0	-
7.4	ეკონომიკური საქმიანობა	1,565,661.0	1,949,915.0	2,115,100.0	1,149,130.0	965,970.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
7.4.1	საერთო ეკონომიკური, კომერციული და შრომით რესურსებთან დაკავშირებული საქმიანობა	175,205.4	66,520.0	64,245.0	64,245.0	-
7.4.1.1	საერთო ეკონომიკური და კომერციული საქმიანობა	172,749.8	62,445.0	59,455.0	59,455.0	-
7.4.1.2	შრომით რესურსებთან დაკავშირებული საქმიანობა	2,455.6	4,075.0	4,790.0	4,790.0	-
7.4.2	სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა	207,166.8	188,481.0	262,380.0	238,240.0	24,140.0
7.4.2.1	სოფლის მეურნეობა	207,166.8	188,481.0	262,380.0	238,240.0	24,140.0
7.4.3	სათბობი და ენერგეტიკა	12,341.7	18,150.0	53,300.0	49,300.0	4,000.0
7.4.3.2	ნავთობი და ბუნებრივი აირი	6,668.6	8,000.0	8,000.0	8,000.0	-
7.4.3.5	ელექტროენერგეტიკა	5,673.1	10,150.0	45,300.0	41,300.0	4,000.0
7.4.4	სამთომომპოვებელი და გადამამუშავებელი მრეწველობა, მშენებლობა	1,069.5	1,210.0	9,900.0	9,900.0	-
7.4.4.3	მშენებლობა	1,069.5	1,210.0	9,900.0	9,900.0	-
7.4.5	ტრანსპორტი	865,320.3	1,293,800.0	1,363,650.0	605,200.0	758,450.0
7.4.5.1	საავტომობილო ტრანსპორტი და გზები	842,957.1	1,286,300.0	1,351,850.0	593,400.0	758,450.0
7.4.5.3	სარკინიგზო ტრანსპორტი	48.5	-	300.0	300.0	-
7.4.5.4	საკაერო ტრანსპორტი	4,659.0	6,000.0	11,000.0	11,000.0	-
7.4.5.5	მილსადენები და სხვა სახის სატრანსპორტო საშუალებები	17,655.7	1,500.0	500.0	500.0	-
7.4.7	ეკონომიკის სხვა დარგები	278,064.0	305,925.0	311,000.0	141,620.0	169,380.0
7.4.7.1	ვაჭრობა, მარაგების შექმნა, შენახვა და დასაწყობება	658.8	310.0	310.0	310.0	-
7.4.7.3	ტურიზმი	76,137.1	112,115.0	76,840.0	76,840.0	-
7.4.7.4	მრავალმიზნობრივი განვითარების პროექტი	201,268.1	193,500.0	233,850.0	64,470.0	169,380.0
7.4.9	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა ეკონომიკის სფეროში	26,493.3	75,829.0	50,625.0	40,625.0	10,000.0
7.5	გარემოს დაცვა	63,083.8	77,039.0	86,020.0	74,275.0	11,745.0
7.5.1	ნარჩენების შეგროვება, გადამამუშავება და განადგურება	9,531.0	1,250.0	23,700.0	20,400.0	3,300.0
7.5.2	ჩამდინარე წყლების მართვა	5,082.5	16,000.0	4,500.0	700.0	3,800.0
7.5.3	გარემოს დაბინძურების წინააღმდეგ ბრძოლა	904.3	2,400.0	2,400.0	2,400.0	-
7.5.4	ბიომრავალფეროვნებისა და ლანდშაფტების დაცვა	20,298.7	25,738.0	21,285.0	16,640.0	4,645.0
7.5.6	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა გარემოს დაცვის სფეროში	27,267.3	31,651.0	34,135.0	34,135.0	-
7.6	საბინაო-კომუნალური მეურნეობა	18,026.3	24,819.7	103,951.1	96,056.1	7,895.0
7.6.2	კომუნალური მეურნეობის განვითარება	11,523.5	21,019.7	10,451.1	3,256.1	7,195.0
7.6.3	წყალმომარაგება	6,502.8	3,800.0	93,500.0	92,800.0	700.0
7.7	ჯანმრთელობის დაცვა					

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
		1,066,313.2	1,087,020.0	1,146,905.0	1,146,905.0	-
7.7.1	სამედიცინო პროდუქცია, მოწყობილობები და აპარატები	11,693.2	25,500.0	35,050.0	35,050.0	-
7.7.1.1	ფარმაცევტული პროდუქცია	11,693.2	25,500.0	35,050.0	35,050.0	-
7.7.2	ამბულატორიული მომსახურება	752,153.2	749,450.0	800,600.0	800,600.0	-
7.7.2.1	ზოგადი პროფილის ამბულატორიული მომსახურება	734,735.3	730,000.0	780,000.0	780,000.0	-
7.7.2.2	სპეციალიზირებული ამბულატორიული მომსახურება	17,417.9	19,450.0	20,600.0	20,600.0	-
7.7.3	საავადმყოფოების მომსახურება	173,730.0	167,401.0	165,781.0	165,781.0	-
7.7.3.1	ზოგადი პროფილის საავადმყოფოების მომსახურება	6,144.4	6,540.0	7,000.0	7,000.0	-
7.7.3.2	სპეციალიზებული საავადმყოფოების მომსახურება	163,682.3	153,335.0	151,255.0	151,255.0	-
7.7.3.3	სამედიცინო ცენტრებისა და სამშობიარო სახლების მომსახურება	3,903.2	7,526.0	7,526.0	7,526.0	-
7.7.4	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება	37,154.6	49,460.0	54,710.0	54,710.0	-
7.7.6	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში	91,582.2	95,209.0	90,764.0	90,764.0	-
7.8	დასვენება, კულტურა და რელიგია	257,871.1	316,923.0	291,061.0	291,061.0	-
7.8.1	მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში	109,094.6	131,220.0	117,450.0	117,450.0	-
7.8.2	მომსახურება კულტურის სფეროში	86,951.2	104,781.0	86,326.0	86,326.0	-
7.8.3	ტელერადიომუწეობა და საგამომცემლო საქმიანობა	47,571.8	53,522.0	59,500.0	59,500.0	-
7.8.4	რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა	962.0	962.0	962.0	962.0	-
7.8.6	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა დასვენების, კულტურისა და რელიგიის სფეროში	13,291.5	26,438.0	26,823.0	26,823.0	-
7.9	განათლება	1,199,131.4	1,243,589.0	1,300,419.0	1,259,019.0	41,400.0
7.9.1	სკოლამდელი აღზრდა	-	140.0	100.0	100.0	-
7.9.2	ზოგადი განათლება	587,381.7	611,880.0	653,465.0	653,465.0	-
7.9.2.3	საშუალო ზოგადი განათლება	587,381.7	611,880.0	653,465.0	653,465.0	-
7.9.3	პროფესიული განათლება	36,407.9	46,195.0	53,530.0	53,530.0	-
7.9.4	უმაღლესი განათლება	140,507.2	153,727.0	173,865.0	173,865.0	-
7.9.4.1	უმაღლესი პროფესიული განათლება	12,572.4	14,178.0	14,110.0	14,110.0	-
7.9.4.2	უმაღლესი აკადემიური განათლება	127,934.8	139,549.0	159,755.0	159,755.0	-
7.9.5	უმაღლესისშემდგომი განათლება	1,490.7	2,000.0	2,000.0	2,000.0	-
7.9.6	განათლების სფეროს დამხმარე მომსახურება	76,350.6	94,829.0	102,626.0	102,626.0	-
7.9.7	გამოყენებითი კვლევები განათლების სფეროში	63,718.0	41,770.0	41,640.0	41,640.0	-
7.9.8	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა განათლების სფეროში	293,275.4	293,048.0	273,193.0	231,793.0	41,400.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	მათ შორის	
					საბიუჯეტო სახსრები	დონორების დაფინანსება
7.1	სოციალური დაცვა	2,547,270.7	2,682,481.0	2,934,972.0	2,934,972.0	-
7.10.1	ავადმყოფთა და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური დაცვა	5,919.6	7,248.0	9,260.0	9,260.0	-
7.10.1.1	ავადმყოფთა სოციალური დაცვა	133.1	198.0	260.0	260.0	-
7.10.1.2	შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური დაცვა	5,786.5	7,050.0	9,000.0	9,000.0	-
7.10.2	ხანდაზმულთა სოციალური დაცვა	1,714,206.8	1,730,961.0	1,955,261.0	1,955,261.0	-
7.10.4	ოჯახებისა და ბავშვების სოციალური დაცვა	659,974.3	694,068.0	687,880.0	687,880.0	-
7.10.6	საცხოვრებლით უზრუნველყოფა	10,900.4	12,194.0	63,360.0	63,360.0	-
7.10.7	სოციალური გაუცხოების საკითხები, რომლებიც არ ექვემდებარება კლასიფიკაციას	97,988.5	88,715.0	48,950.0	48,950.0	-
7.10.9	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა სოციალური დაცვის სფეროში	58,281.2	149,295.0	170,261.0	170,261.0	-

თავი IV

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის მთლიანი სალდო, ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ცვლილება

მუხლი 10. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის მთლიანი სალდო

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (-1 019 681.0) ათასი ლარის ოდენობით.

მუხლი 11. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ცვლილება

1. განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ცვლილება 206 440.0 ათასი ლარის ოდენობით.

2. განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ზრდა 434 490.0 ათასი ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
ფინანსური აქტივების ზრდა	905,602.2	349,995.0	434,490.0
სესხები	309,672.5	266,800.0	434,490.0
აქციები და სხვა კაპიტალი	595,929.7	83,195.0	0.0

3. განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების კლება 228 050.0 ათასი ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
ფინანსური აქტივების კლება	265,297.2	98,502.0	228,050.0
ვალუტა და დეპოზიტები	146,170.4	18,502.0	118,050.0
სესხები	96,104.5	80,000.0	110,000.0
აქციები და სხვა კაპიტალი	23,018.3	0.0	0.0
სხვა დებიტორული დავალიანებები	4.0	0.0	0.0

მუხლი 12. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება

1. განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება 1 226 121.0 ათასი ლარის ოდენობით.

2. განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ვალდებულებების ზრდა 2 160 000.0 ათასი ლარის ოდენობით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
ვალდებულებების ზრდა	1,651,605.1	1,986,750.0	2,160,000.0
საშინაო	399,493.9	400,000.0	500,000.0
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	399,493.9	400,000.0	500,000.0
საგარეო	1,252,111.3	1,586,750.0	1,660,000.0
სესხები	1,252,111.3	1,586,750.0	1,660,000.0

ა) სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებით ვალდებულებების ზრდა – 500 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;

ბ) სოციალური კეთილდღეობის პროგრამის ფარგლებში საფრანგეთის განვითარების სააგენტოდან (AFD) მისაღები სახსრები – 105 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;

გ) სსე-ს კორპორატიზაციისა და ენერგობაზრის რეფორმების პროგრამის ფარგლებში აზიის განვითარების ბანკიდან (ADB) მისაღები სახსრები – 130 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;

დ) ევროკავშირის მაკროფინანსური დახმარების პროგრამიდან (MFA) (EU) მისაღები სახსრები – 60 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;

ე) საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებისა და უცხო ქვეყნების მთავრობების მიერ საქართველოს მთავრობისათვის გამოსაყოფი გრძელვადიანი საინვესტიციო, შეღავათიანი კრედიტები – 1 365 000.0 ათასი ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
კრედიტები	957,779.3	1,236,750.0	1,365,000.0
ქუთაისის წყალარინების პროექტი (EIB, EPTATF)	0.0	2,400.0	0.0
ვარდნილისა და ენგურის ჰიდროელექტროსადგურების რეაბილიტაციის პროექტი (EIB, EU)	10,528.4	12,150.0	15,000.0
მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის ქვეშეთი-კობის მონაკვეთზე საავტომობილო გზის და გვირაბის მშენებლობა (ADB)	0.0	43,175.0	112,000.0
ქვემო ქართლის ნარჩენების მართვის პროექტი (EBRD, SIDA)	0.0	550.0	1,800.0
თბილისი-სენაკი-ლესელიძის საავტომობილო გზის ძირულა არგვეთას მონაკვეთის რეკონსტრუქცია-მშენებლობა (JICA)	0.0	52,450.0	67,850.0

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
ელექტროგადამცემი ქსელის გაძლიერების პროექტი (IBRD, ADB, WB)	28,693.4	18,650.0	10,000.0
ირიგაციისა და მიწის ბაზრის განვითარების პროექტი (WB)	19,354.0	25,250.0	13,100.0
მდინარე დებედაზე ხიდის მშენებლობა (EBRD)	137.1	4,200.0	2,700.0
აგროკრედიტი (EIB)	0.0	10,000.0	0.0
500 კვ ეგზ ჯვარი-წყალტუბო (WB)	0.0	0.0	9,000.0
მდინარე რიონზე ფოთის ხიდის მშენებლობა (ADB)	0.0	7,600.0	0.0
ქუთაისის მყარი ნარჩენების ინტეგრირებული მართვის პროექტი (KfW, EU)	742.2	7,000.0	15,000.0
ალგეთი-სადახლოს საავტომობილო გზის მშენებლობა-მოდერნიზაცია (EIB)	0.0	17,350.0	0.0
სოფლის მეურნეობის მოდერნიზაციის, ბაზარზე წვდომისა და მდგრადობის პროექტი (IFAD, GEF)	6,047.6	11,750.0	6,730.0
ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია (III ფაზა) (KfW, EU)	9,302.9	10,000.0	18,400.0
სენაკი-ფოთი-სარფის საავტომობილო გზის კმ48-კმ64 გრიგოლეთი-ჩოლოქის მონაკვეთის მშენებლობა (EIB)	0.0	36,250.0	48,700.0
აღმოსავლეთ-დასავლეთის სატრანზიტო მაგისტრალი IV (აგარა - ზემო ოსიაური) (WB)	43,060.4	16,000.0	4,000.0
თბილისის მყარი ნარჩენების მართვის პროექტი (EBRD)	0.0	0.0	20,000.0
თბილისის ავტობუსების პროექტი (ფაზა II-გაზი) (EBRD)	0.0	0.0	65,000.0
რეგიონალური განვითარების პროექტი I (კახეთი) (WB)	8,515.7	800.0	30.0
რეგიონალური განვითარების პროექტი II (იმერეთი) (WB)	4,084.3	10,000.0	8,500.0
შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების მესამე პროექტი (WB)	30,910.7	20,000.0	36,000.0
თბილისი-სენაკი-ლესელიძის საავტომობილო გზის უბისა ძირულას მონაკვეთის რეკონსტრუქცია-მშენებლობა (EIB)	0.0	52,450.0	96,850.0
საქართველოში მყარი ნარჩენების მართვის პროექტი (EBRD)	12,332.8	0.0	0.0
ბათუმი (ანგისა) - ახალციხის საავტომობილო გზის ხულო-ზარზმის მონაკვეთის რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქცია (Kuwait Fund)	49.1	23,700.0	9,200.0
წყლის ინფრასტრუქტურის განახლების პროექტი (EIB)	473.2	0.0	0.0
თბილისის ავტობუსების პროექტი (E5P, EBRD)	56,858.7	0.0	0.0
რეგიონალური და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარების პროექტი II (WB, WB-TF)	7,895.0	6,400.0	8,800.0
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში, ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის ჩამოყალიბების პროექტი (Unicredit Bank)	4,888.3	20,300.0	0.0
KfW - ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია - IV ფაზა (KfW)	13,740.7	10,100.0	9,690.0
თბილისი-სენაკი-ლესელიძის საავტომობილო გზის ჩუმათელეთი-ხევის მონაკვეთის რეკონსტრუქცია-მშენებლობა (WB, EIB)	0.0	41,600.0	28,600.0
ჩრდილოეთის რგოლი ეგზ (I ფაზა) (KfW, EBRD)	0.0	0.0	13,500.0
საქართველოს შეიარაღებული ძალების შესაძლებლობის გაძლიერება (SG)	99,079.5	22,000.0	0.0
რეგიონალური ელექტროგადამცემის გაუმჯობესების პროექტი (KfW, ADB)	2,141.9	0.0	0.0
ქ. ბათუმის ახალი შემოვლითი გზა (ADB, AIIB)	37,967.8	56,000.0	56,000.0

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
აღმოსავლეთ-დასავლეთის ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის მოდერნიზაცია-მშენებლობა სამტრედია-გრიგოლეთის მონაკვეთზე (EIB, EU)	86,446.8	111,550.0	73,300.0
საქართველოს ურბანული რეკონსტრუქციის და განვითარების პროექტი (EIB)	58,521.9	37,600.0	59,500.0
საქართველოს ელექტროგადამცემი ქსელის გაფართოების ღია პროგრამა (WB, EBRD, EC, KfW)	45,611.9	32,000.0	11,100.0
წყლის ინფრასტრუქტურის განახლების პროექტი II (EIB, EU)	13,327.1	8,700.0	4,000.0
ურბანული მომსახურების გაუმჯობესების პროგრამა (წყალმომარაგებისა და წყალარინების სექტორი) (ADB)	104,173.9	121,000.0	122,000.0
მყარი ნარჩენების ინტეგრირებული მართვის პროგრამა II (KfW)	0.0	0.0	1,000.0
აღმოსავლეთ-დასავლეთის ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის დერეფნის გაუმჯობესების პროექტი (ზემო ოსიაური-რიკოთი) (EIB, WB)	49,752.0	73,900.0	93,850.0
გურიის ელგადამცემის ხაზების ინფრასტრუქტურის გაძლიერება (KfW)	0.0	0.0	4,500.0
საქართველოს მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განახლების პროექტი (EIB)	0.0	800.0	8,000.0
საქართველოში საჯარო შენობების ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესება და განახლებადი-ალტერნატიული ენერჯის გამოყენება (NEFCO, E5P)	0.0	0.0	3,000.0
ბათუმის ავტობუსების პროექტი (E5P, EBRD)	0.0	7,000.0	4,800.0
საქართველოს ეროვნული ინოვაციების ეკოსისტემის პროექტი ა (IBRD)	988.5	10,000.0	10,000.0
რეგიონალური განვითარების პროექტი III (მცხეთა-მთიანეთი და სამცხე-ჯავახეთი) (WB)	8,343.8	24,000.0	24,000.0
თბილისი-წითელი ხიდის (აზერბაიჯანის რესპუბლიკის საზღვარი) საავტომობილო გზის კმ22-კმ57 რუსთავი-წითელი ხიდის მონაკვეთის მშენებლობა (EIB)	0.0	17,350.0	0.0
მდგრადი ურბანული ტრანსპორტის განვითარების საინვესტიციო პროგრამა (ADB)	68,605.2	59,000.0	59,650.0
შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ძირულა-ხარაგაული-მოლითი-ფონა-ჩუმათელეთის საავტომობილო გზის ჩუმათელეთი-ხარაგაულის მონაკვეთის რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქცია (ADB)	6,863.7	35,500.0	23,900.0
500 კვ ევბ "წყალტუბო-ახალციხე-თორთუმი" (KfW)	0.0	0.0	5,000.0
ჭიათურის საზაგარო გზების რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაციის პროექტი (Government of France)	11,006.1	1,000.0	0.0
აღმოსავლეთ-დასავლეთის ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის ზესტაფონი-ქუთაისი-სამტრედიის მონაკვეთის მშენებლობა-რეკონსტრუქცია (JICA)	36,706.9	1,600.0	1,600.0
თბილისის საჯარო სკოლების რეაბილიტაციისა და ენერგოეფექტურობის გაზრდის პროექტი (E5P, CEB)	0.0	10,000.0	1,500.0
თბილისი-ბაკურციხე-ლაგოდეხის საავტომობილო გზის კმ20-კმ50 ლოჭინი-საგარეჯოს მონაკვეთის მშენებლობა (EIB)	0.0	16,400.0	0.0
შიდასახელმწიფოებრივი გზების აქტივების მართვის პროექტი (WB)	4,508.6	35,000.0	20,000.0
თბილისი-სენაკი-ლესელიძის საავტომობილო გზის ხევი უბისას მონაკვეთის რეკონსტრუქცია - მშენებლობა (ADB)	0.0	52,450.0	63,550.0
აჭარის მყარი ნარჩენების პროექტი (EBRD)	0.0	4,000.0	3,000.0
ხელედულა-ლაჯანური-ონი (KfW)	0.0	0.0	9,000.0
კახეთის ინფრასტრუქტურის გაძლიერება (KfW)	0.0	0.0	9,500.0

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
ქობულეთის წყალარინების პროექტი (EBRD, ORET)	1,356.8	2,500.0	1,500.0
ქ. ქობულეთის ახალი შემოვლითი გზა (ADB)	48,692.0	24,475.0	4,000.0
თბილისის ავტობუსების პროექტი (ფაზა II-ელექტრო) (ADB)	0.0	0.0	65,000.0
250 მგვარ რეაქტორი ქს ზესტაფონში (EBRD)	5,120.7	0.0	0.0
შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების მეორე პროექტი (WB)	10,950.0	12,800.0	2,300.0

3. განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ვალდებულებების კლება 933 879.0 ათასი ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი
ვალდებულებების კლება	515,387.7	760,082.0	933,879.0
საშინაო	61,334.9	35,082.0	40,079.0
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	35,000.0	35,000.0	40,000.0
სესხები	2,080.0	82.0	79.0
სხვა კრედიტორული დავალიანებები	24,254.9	0.0	0.0
საგარეო	454,052.7	725,000.0	893,800.0
სესხები	427,428.7	725,000.0	890,000.0
სხვა კრედიტორული დავალიანებები	26,624.0	0.0	3,800.0

მუხლი 13. საქართველოს სახელმწიფო ვალის საპროგნოზო ზღვრული მოცულობა

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ვალის საპროგნოზო ზღვრული მოცულობა 2019 წლის ბოლოსთვის არაუმეტეს 19 715.8 მლნ ლარის ოდენობით, მათ შორის, სახელმწიფო საგარეო ვალისა – 15 315.8 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო სახელმწიფო საშინაო ვალისა – 4 400.0 მლნ ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

კრედიტორი	საპროგნოზო ნაშთი
სულ სახელმწიფოს მიერ და სახელმწიფოს გარანტიით აღებული საგარეო ვალის ზღვრული მოცულობა	15,315,760
მრავალმხრივი კრედიტორებისაგან	10,751,011
1 მსოფლიო ბანკი (WB)	5,182,417
2 სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	87,140
3 ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	413,450
4 აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	3,361,880
5 ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	1,456,682
6 ევროკავშირი (EU)	177,588
7 ევროსაბჭოს განვითარების ბანკი (CEB)	1,500
8 აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	67,355

კრედიტორი		საპროგნოზო ნაშთი
9	გარემოს დაცვის სკანდინავიური საფინანსო კორპორაცია (NEFCO)	3,000
ორმხრივი კრედიტორებისაგან		2,572,785
1	ავსტრია	36,387
2	აზერბაიჯანი	17,618
3	თურქმენეთი	555
4	თურქეთი	33,929
5	ირანი	13,396
6	რუსეთი	135,068
7	სომხეთი	18,756
8	უზბეკეთი	259
9	უკრაინა	236
10	ყაზახეთი	34,905
11	ჩინეთი	3,787
12	გერმანია	903,448
13	იაპონია	673,508
14	კუვეიტი	31,798
15	ნიდერლანდები	1,676
16	ამერიკა	47,021
17	საფრანგეთი	620,438
სხვა საგარეო ვალდებულებები		1,315,000
ევრობონდები		1,315,000
სახელმწიფოს გარანტიით აღებული კრედიტები		4,736
გერმანია		4,736
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (ეროვნული ბანკი)		672,228
საშინაო ვალის ზღვრული მოცულობა		4,400,000
1	ეროვნული ბანკისთვის განკუთვნილი ერთწლიანი ყოველწლიურად განახლებადი	240,846
2	სხვადასხვა ვადის სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	152,000
3	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	567,295
4	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	2,767,534
5	ისტორიული ვალი	672,325
სულ სახელმწიფო ვალის ზღვრული მოცულობა		19,715,760

შენიშვნა: გამოთვლისას გამოყენებულია გაცვლითი კურსი: 1 აშშ დოლარი = 2.63 ლარი. სახელმწიფო ვალის ზღვრული მოცულობა გადანაგარიშდება შესაბამის პერიოდში მოქმედი გაცვლითი კურსის მიხედვით.

მუხლი 14. „ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ზღვრული პარამეტრების პროგნოზი

„ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი ზღვრული პარამეტრების გათვალისწინებით:

- ა) 2019 წელს საქართველოს სახელმწიფოს ერთიანი ბიუჯეტის უარყოფითი მთლიანი სალდო განისაზღვრება 942.0 მლნ ლარით, რაც პროგნოზირებული მშპ-ის 2.1% შეადგენს (დადგენილი ზღვარი მშპ-ის 3%);
- ბ) 2019 წლის ბოლოსათვის მთავრობის ვალის ზღვრული მოცულობა განისაზღვრება მშპ-ის 42.2%-ით (დადგენილი ზღვარი 60%).

თავი V
სახელმწიფო ბიუჯეტის პრიორიტეტები და პროგრამები

მუხლი 15. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის პრიორიტეტები და პროგრამები

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის პრიორიტეტები (პირველი დონე), მათ ფარგლებში განსახორციელებელი პროგრამები (მეორე დონე) და ქვეპროგრამები (მესამე და შემდგომი დონეები) შემდეგი რედაქციით:

1 ხელმისაწვდომი ხარისხიანი ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

ადამიანზე ორიენტირებული სოციალური პოლიტიკის მთავარი მიღწევა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედებაა. საქართველოს ყველა მოქალაქე კვლავაც იქნება დაცული სამედიცინო მომსახურებასთან დაკავშირებული მაღალი ხარჯებისაგან.

საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, განიხილება საჯარო და კერძო თანამშრომლობის მოდელები და მექანიზმები, რათა დასაქმებულმა ადამიანებმა მეტი წვლილი შეიტანონ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ხარჯების დაფარვაში.

განხორციელდება პირველადი ჯანდაცვის რეფორმის მომდევნო ეტაპი. დაიხვეწება პირველადი ჯანდაცვის სისტემის დაფინანსების მექანიზმები და გაიზრდება ოჯახის ექიმის როლი და მნიშვნელობა, რის საფუძველზეც დაიზოგება როგორც სახელმწიფოს, ისე მოსახლეობის მიერ გაწეული დანახარჯები. დაავადებათა პროფილაქტიკა (პრევენცია) ჯანდაცვის პოლიტიკისთვის იქნება პრიორიტეტული. დაავადებაზე რეაგირების რეჟიმიდან აქცენტი გადატანილი იქნება, როგორც დაავადების წარმოქმნის პრევენციაზე, ისე დაავადების დროულად აღმოჩენასა და მისი გართულების თავიდან აცილებაზე.

გაგრძელდება ჯანდაცვის სპეციალიზებული მიმართულებების პროგრამული დაფინანსება:

-)] C-ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამაში ჩართვის საშუალება მომავალშიც იქნება ყველა პაციენტს;
-)] გაუმჯობესდება ფსიქიკური ჯანმრთელობის პროგრამის ხარისხი როგორც სტაციონარულ, ისე ამბულატორიულ და თემზე დაფუძნებული სერვისების დონეზე;
-)] განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობას - ქვეყნის მასშტაბით დაინერგება დედათა და ბავშვთა (პერინატალური) სამედიცინო ცენტრების რეგიონალიზაციის გეგმა;
-)] გაგრძელდება აცრების ეროვნული კალენდრით ბავშვთა იმუნიზაცია და ორსულებისა და ახალშობილების უზრუნველყოფა ჯანსაღი განვითარებისთვის აუცილებელი პრეპარატების მიწოდებით;
-)] საფუძველი ჩაეყრება ონკოლოგიური დაავადებების მკურნალობის თანამედროვე და მაღალეფექტიან მეთოდებს.

ჯანდაცვის სისტემის დაფინანსება დაეფუძნება შემდეგ პრინციპებს:

დაიხვეწება არსებული სტანდარტიზებული საყოველთაო ჯანდაცვის საბაზისო პაკეტი; მომსახურების ანაზღაურებისათვის გამოყენებული იქნება დაფინანსების დიაგნოზთან შეჭიდული ჯგუფების და გლობალური ბიუჯეტების მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს პროგრამული ხარჯების უფრო ეფექტიან და პროგნოზირებად გამოყენებას.

გაგრძელდება მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა. განხორციელდება ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფის სახელმწიფო პროგრამის არეალის გაფართოება, რომლის შედეგადაც მოსახლეობის მოწყვლად ჯგუფებს გაეზრდებათ ხელმისაწვდომობა ამბულატორიული მოხმარების მედიკამენტებზე. დაიწყება ღონისძიებების გატარება პოლიფარმაციის შემცირების მიზნით.

გაგრძელდება ელექტრონული რეცეპტის სისტემის დანერგვა.

უზრუნველყოფილი იქნება ჯანდაცვის სერვისებისა და მედიკამენტების ხარისხი, დაიხვეწება საკანონმდებლო ბაზა, გაგრძელდება სელექტიური კონტრაქტირების დანერგვის პროცესი და გაძლიერდება სახელმწიფო მონიტორინგის სისტემა.

დაინერგება ფარმაცევტული წარმოების კარგი საწარმოო პრაქტიკის და დისტრიბუციის (GMP/GDP) სტანდარტები; ქვეყნის მასშტაბით დაიწყება ელექტრონული სამედიცინო ჩანაწერების სისტემის დანერგვა, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ჯანდაცვის ხარისხის გაუმჯობესებას.

ჯანდაცვის ადამიანური რესურსების განვითარების უზრუნველსაყოფად განხორციელდება სამედიცინო განათლების სისტემური რეფორმა დიპლომისშემდგომი და უწყვეტი პროფესიული განვითარების სისტემის გაუმჯობესების მიზნით, რაც ხელს შეუწყობს მაღალი კომპეტენციის მქონე სამედიცინო პერსონალის მიერ ხარისხიანი სამედიცინო სერვისების მიწოდებას.

სოციალური დაცვის პოლიტიკის ძირითად პრინციპებს წარმოადგენს: სიღატაკის დაძლევა და სიღატაკის შემცირება/პრევენცია, სოციალური დახმარების სისტემის ეფექტიანობა, სამართლიანობა და გამჭვირვალობა, დასაქმების მოტივაციის გაზრდა და ხელშეწყობა.

მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით, დაიხვეწება სოციალური დაცვის სისტემა.

დაინერგება დაგროვებითი საპენსიო სისტემის ახალი მოდელი, რომლის ამოცანაა მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლება საპენსიო ასაკში, აგრეთვე არსებული სოციალური სისტემის ფისკალური მდგრადობის შენარჩუნება.

გაფართოვდება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, ხანდაზმულთა და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებისკენ მიმართული

ღონისძიებები;

გაგრძელდება ოჯახების მხარდამჭერი სერვისები და ბავშვთა კეთილდღეობისკენ მიმართული ღონისძიებები, მათ შორის დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობის ღონისძიებები, გაძლიერდება მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის სხვადასხვა მიმართულებები.

მოხდება მეტად ჰუმანური მიდგომების დანერგვა ნარკოტიკების მოხმარებასთან მიმართებით. გაგრძელდება ნარკოპოლიტიკის შემსუბუქების მიზნით ქმედითი ნაბიჯების გადადგმა კვლევებზე, ანალიზსა და მტკიცებულებებზე დაფუძნებული მიდგომების გათვალისწინებით. სახელმწიფო გააუმჯობესებს ნარკოდამოკიდებული პირებისათვის მიზნობრივი ჯანდაცვის სერვისების ხელმისაწვდომობასა და ხარისხს. პრევენციული და ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებებით, ასევე ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაციის გზით უზრუნველყოფილი იქნება ნარკოტიკების უკანონო მოხმარებაში ადამიანების, განსაკუთრებით, ახალგაზრდების ჩაბმის თავიდან არიდება და ნარკოტიკული საშუალების მოხმარებით გამოწვეული ზიანის თაობაზე საზოგადოების ინფორმირება.

განხორციელდება შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესწავლა და უზრუნველყოფილი იქნება მჭიდრო კოორდინაცია სამუშაოს მაძიებელთა და დამსაქმებელთა შორის, რაც ხელს შეუწყობს შრომის ბაზრის მოქნილობის ზრდას; სახელმწიფო ინფორმაციულ დახმარებას გაუწევს სამუშაოს მაძიებლებს პროფესიის არჩევის, მომზადებისა და გადამზადების კუთხით. სახელმწიფო აქტიურად შეუწყობს ხელს პოტენციური დამსაქმებლების ჩართულობას პროფესიული გადამზადების პროცესში.

1.1

მოსახლეობის სოციალური დაცვა (პროგრამული კოდი 27 02)

მოქალაქეთათვის საქართველოს კანონმდებლობით გარანტირებული სოციალურ-ეკონომიკური უფლებების რეალიზება, მიზნობრივი სოციალური ჯგუფების მატერიალური მდგომარეობის შემსუბუქება და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა (მათ შორის, ბავშვთა), ხანდაზმულთა და მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ, მიუსაფარ და მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვთა ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და მათი საზოგადოებაში ინტეგრაცია პრევენციული, სარეაბილიტაციო, ალტერნატიული, ოჯახის გასაძლიერებელი მომსახურებებით და დამხმარე საშუალებებით;

საპენსიო ასაკის პირთა (ქალებისა – 60 წლიდან, მამაკაცებისა – 65 წლიდან) პენსიით და პირთა სპეციფიკური კატეგორიების (ძალოვანი სტრუქტურების, პროკურატურის, სამოქალაქო ავიაციის მუშაკების, საქართველოს პარლამენტის ყოფილი წევრების, უმაღლესი რანგის დიპლომატების და სხვათა) სახელმწიფო კომპენსაციით უზრუნველყოფა;

სიღარიბის ზღვრის ქვემოთ მყოფი ოჯახებისთვის საარსებო

შემწეობის, მიზნობრივი ჯგუფებისთვის „სოციალური პაკეტის“, დენილთა, ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა შემწეობების, რეინტეგრაციის შემწეობის, დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობის ფულადი ბენეფიტების, ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, აგრეთვე ახალშობილის შვილად აყვანის გამო დახმარების გაცემა დადგენილი წესისა და პირობების შესაბამისად; შრომითი მოვალეობის შესრულებისას დასაქმებულის ჯანმრთელობისათვის ვნების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება, სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ელექტროენერჯის ღირებულების ნაწილობრივი სუბსიდირება;

„მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პენსიონერებისთვის/„სოციალური პაკეტის“ მიმღებთათვის დანამატის დაფინანსება პენსიის/„სოციალური პაკეტის“ 20 % ოდენობით; დანამატების დაფინანსება სამედიცინო პერსონალისთვის: ექიმისთვის – პენსიის ორმაგი ოდენობით, ექთნისთვის – პენსიის ერთმაგი ოდენობით; მაღალმთიან დასახლებაში მცხოვრები აბონენტებისთვის (საყოფაცხოვრებო მომხმარებლებისთვის) მაღალმთიან დასახლებაში მოხმარებული ელექტროენერჯის ყოველთვიური საფასურის 50 % (არაუმეტეს მოხმარებული 100 კვტ.სთ ელექტროენერჯის საფასურისა) ანაზღაურება;

ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის), ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის, სექსუალური ძალადობის მსხვერპლთა/დაზარალებულთა/სავარაუდო მსხვერპლთა სამართლებრივი დაცვა, სამედიცინო მომსახურების ორგანიზება/მიღების უზრუნველყოფა და ფსიქოსოციალური რეაბილიტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

1.1.1 **მოსახლეობის საპენსიო უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 27 02 01)**

საპენსიო ასაკის პირთა (ქალებისა – 60 წლიდან, მამაკაცებისა – 65 წლიდან) პენსიით და პირთა სპეციფიკური კატეგორიების (ძალღვანი სტრუქტურების, პროკურატურის, სამოქალაქო ავიაციის მუშაკების, საქართველოს პარლამენტის ყოფილი წევრების, უმაღლესი რანგის დიპლომატების და სხვათა) სახელმწიფო კომპენსაციით უზრუნველყოფა; კანონმდებლობით დადგენილი მეორე მსოფლიო ომის მონაწილეთა პენსიების გაორმაგებით უზრუნველყოფა;

მოქალაქეთათვის საქართველოს კანონმდებლობით გარანტირებული სოციალურ-ეკონომიკური უფლებების რეალიზება.

1.1.2 **მოსახლეობის მიზნობრივი ჯგუფების სოციალური დახმარება (პროგრამული კოდი 27 02 02)**

მიზნობრივი სოციალური ჯგუფების მატერიალური

მდგომარეობის შესამსუბუქებლად სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახებისთვის საარსებო შემწეობის, მიზნობრივი ჯგუფებისთვის „სოციალური პაკეტის“, დევნილთა, ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა შემწეობების, რენტეგრაციის შემწეობის, დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობის ფულადი ბენეფიტების, ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, აგრეთვე ახალშობილის შვილად აყვანის გამო დახმარების გაცემა დადგენილი წესისა და პირობების შესაბამისად;

შრომითი მოვალეობის შესრულებისას დასაქმებულის ჯანმრთელობისათვის ვნების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება;

1.1.3 **სოციალური რეაბილიტაცია და ბავშვზე ზრუნვა (პროგრამული კოდი 27 02 03)**

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა (მათ შორის, ბავშვთა), ხანდაზმულთა და მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ, მიუსაფარ და მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვთა ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და მათი საზოგადოებაში ინტეგრაცია;

კრიზისულ მდგომარეობაში მყოფი ბავშვიანი ოჯახების დახმარება.

1.1.4 **სოციალური შეღავათები მაღალმთიან დასახლებაში (პროგრამული კოდი 27 02 04)**

„მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული შემდეგი შეღავათების დაფინანსება: მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პენსიონერებისთვის – დანამატისა პენსიის 20%-ის ოდენობით; „სოციალური პაკეტის“ მიმღებთათვის – დანამატისა „სოციალური პაკეტის“ 20% ოდენობით; დანამატებისა მაღალმთიან დასახლებაში მდებარე, სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით დაფუძნებულ და მის მართვაში არსებულ სამედიცინო დაწესებულებაში დასაქმებული სამედიცინო პერსონალისთვის (ექიმისთვის – პენსიის ორმაგი ოდენობით, ექთნისთვის – პენსიის ერთმაგი ოდენობით); აბონენტის (საყოფაცხოვრებო მომხმარებლის) მიერ მაღალმთიან დასახლებაში მოხმარებული ელექტროენერჯის ყოველთვიური საფასურის 50% (არაუმეტეს მოხმარებული 100 კვტ.სთ ელექტროენერჯის საფასურისა) ანაზღაურება.

1.1.5 **სახელმწიფო ზრუნვის, ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 27 02 05)**

ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის), გენდერული ნიშნით ქალთა მიმართ ძალადობის, ძალადობის და სექსუალური ხასიათის ძალადობის მსხვერპლთა დაცვა და მხარდაჭერა;

მსხვერპლთა (მათზე დამოკიდებულ პირებთან ერთად)

დროებითი საცხოვრებლით უზრუნველყოფა, სადღეღამისო და დღის მომსახურება და იურიდიული მხარდაჭერა, ასევე, ფსიქოლოგიურ-სოციალურ რეაბილიტაციის, ეკონომიკური განვითარებისა და დამოუკიდებლად ცხოვრების პოტენციალის გაძლიერების ხელშეწყობა;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებზე, ხანდაზმულებზე და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვებზე გრძელვადიანი ზრუნვა;

სახელმწიფო სოციალური სისტემის მეშვეობით ფონდის დაწესებულებებში ჩარიცხულ პირთა გრძელვადიანი საცხოვრებლით უზრუნველყოფა, სადღეღამისო მომსახურება და მოვლა, ასევე, ფსიქოლოგიურ-სოციალური რეაბილიტაციისა და სოციალური ფუნქციონირების გაუმჯობესების მხარდაჭერა.

1.2 **მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა (პროგრამული კოდი 27 03)**

მოსახლეობისთვის ჯანმრთელობის დაცვის სერვისებზე ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდა; დაავადებათა პრევენციის, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის საფრთხეებისათვის მზადყოფნის და საპასუხო რეაგირების უზრუნველყოფა;

გეგმური და გადაუდებელი ამბულატორიული, გადაუდებელი სტაციონარული და გეგმური ქირურგიული მომსახურება, ქიმიო, ჰორმონო და სხივური თერაპია; მშობიარობისა და საკეისრო კვეთის სერვისების დაფინანსება; ბენეფიციართა გარკვეული ჯუფების (სოციალურად დაუცველთა, საპენსიო ასაკის პირთა, ვეტერანთა და სხვათა) შესაბამისი მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; მაღალი რისკის ორსულთა, მშობიარეთა და მელოგინეთა სტაციონარული სამედიცინო მომსახურება; ინფექციური და პარაზიტული დაავადებების მქონე ავადმყოფთა სტაციონარული სამედიცინო დახმარებით უზრუნველყოფა;

მოსახლეობის ჯანმრთელობის ხელშეწყობა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება და გადამდებ და არაგადამდებ დაავადებათა პრევენცია; დონორული სისხლისაგან დამზადებული სისხლის პროდუქტების უსაფრთხოების უზრუნველყოფა; დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის, იმუნიზაციის, დაავადებათა ადრეული გამოვლენისა და სკრინინგის ხელშეწყობა, აგრეთვე ისეთი გადამდები დაავადებების, როგორებიცაა ტუბერკულოზი, მალარია, ვირუსული ჰეპატიტები, აივ ინფექცია, სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების გავრცელების კონტროლი; C ჰეპატიტის ელიმინაციის ხელშეწყობა; ნარკომანიით დაავადებულ პირთა სამკურნალო და სარეაბილიტაციო მომსახურებით უზრუნველყოფა;

ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მქონე მოსახლეობის ამბულატორიული, სტაციონარული და სათემო სერვისებით უზრუნველყოფა; დიაბეტით დაავადებული პაციენტების მკურნალობა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; ბავშვთა ონკოპემატოლოგიური მომსახურება; თირკმლის ტერმინალური

უკმარისობით დაავადებული პაციენტების დიალიზით, თირკმლის ტრანსპლანტაციითა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; ინკურაბელური პაციენტების მკურნალობა და ტკივილის მართვის მიზნით, მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; იშვიათი დაავადებების მქონე პაციენტთა მკურნალობა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; სასწრაფო სამედიცინო დახმარების, სამედიცინო ტრანსპორტირებისა და სოფლად ამბულატორიული მომსახურების უზრუნველყოფა; ინდივიდუალური რეფერალური დახმარების უზრუნველყოფა; სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმება; მიზნობრივი ჯგუფების ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფა;

დონორების მიერ დაფინანსებული მიმდინარე პროგრამების ეტაპობრივად სახელმწიფოს ვალდებულებებში ასახვა;

მაღალმთიანი და საზღვრისპირა მუნიციპალიტეტების, ასევე „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული მუნიციპალიტეტებისათვის დეფიციტურ და პრიორიტეტულ საექიმო სპეციალობებში საექიმო სპეციალობის მაძიებელთა დიპლომისშემდგომი/სარეზიდენტო მზადების დაფინანსება, დიპლომისშემდგომი განათლების რეგულირების მექანიზმების ეფექტიანობის გაზრდა.

1.2.1 **მოსახლეობის საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვა (პროგრამული კოდი 27 03 01)**

მოსახლეობისთვის ჯანმრთელობის დაცვის სერვისების ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით: გეგმური და გადაუდებელი ამბულატორიული, გადაუდებელი სტაციონარული და გეგმური ქირურგიული მომსახურების, ქიმიო, ჰორმონო და სხივური თერაპიის; მშობიარობისა და საკეისრო კვეთის სერვისების დაფინანსება; ბენეფიციართა გარკვეული ჯგუფების (სოციალურად დაუცველთა, საპენსიო ასაკის პირთა, ვეტერანთა და სხვათა) შესაბამისი მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; მაღალი რისკის ორსულთა, მშობიარეთა და მელოგინეთა სტაციონარული სამედიცინო მომსახურებით უზრუნველყოფა; ინფექციური და პარაზიტული დაავადებების მქონე ავადმყოფთა სტაციონარული სამედიცინო დახმარებით უზრუნველყოფა.

1.2.2 **საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვა (პროგრამული კოდი 27 03 02)**

მოსახლეობის ჯანმრთელობის ხელშეწყობა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება და გადამდებ და არაგადამდებ დაავადებათა პრევენცია; დონორული სისხლისაგან დამზადებული სისხლის პროდუქტების უსაფრთხოების უზრუნველყოფა; დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის, იმუნიზაციის, დაავადებათა ადრეული გამოვლენისა და სკრინინგის ხელშეწყობა, აგრეთვე ისეთი გადამდები დაავადებების, როგორებიცაა ტუბერკულოზი, მალარია, ვირუსული ჰეპატიტები, აივ ინფექცია, სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების გავრცელების კონტროლი. C

ჰეპატიტის ელიმინაციის ხელშეწყობა; ნარკომანიით დაავადებულ პირთა სამკურნალო და სარეაბილიტაციო მომსახურებით უზრუნველყოფა.

1.2.2.1

დაავადებათა ადრეული გამოვლენა და სკრინინგი (პროგრამული კოდი 27 03 02 01)

დაავადებათა ადრეული გამოვლენის გაუმჯობესება და ამის საშუალებით შორსწასული ფორმების გავრცელების შეზღუდვა;

ძუძუს, საშვილოსნოს ყელის, კოლორექტული და პროსტატის კიბოს სკრინინგი (ძუძუს კიბოს სკრინინგი 40-დან 70 წლის ჩათვლით ასაკის ქალებში, საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგი - 25-დან 60 წლის ჩათვლით ასაკის ქალებში და მსხვილი ნაწლავის კიბოს სკრინინგი - 50-დან 70 წლის ჩათვლით ორივე სქესისათვის, 50-70 წლის ასაკის მამაკაცებში სპეციფიკურ ანტიგენზე გამოკვლევა პროსტატის კიბოს ადრეული დიაგნოსტიკის მიზნით);

საშვილოსნოს ყელის ორგანიზებული სკრინინგი (გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მასშტაბით);

1-დან 6 წლამდე ასაკის ბავშვთა მსუბუქი და საშუალო ხარისხის მენტალური განვითარების დარღვევების პრევენცია, ადრეული დიაგნოსტიკა და გონებრივი ჩამორჩენილობის პროფილაქტიკა;

ეპილექსიის დიაგნოსტიკა და ზედამხედველობა;

დღენაკლულთა რეტინოპათიის სკრინინგის პილოტი, დღენაკლულთა სიბრმავის პროფილაქტიკა;

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სფეროში საინფორმაციო ელექტრონული რეგისტრების დანერგვა-ადმინისტრირება.

1.2.2.2

იმუნიზაცია (პროგრამული კოდი 27 03 02 02)

მოსახლეობის დაცვის და შესაბამისი მარაგების შექმნის მიზნით, ვაქცინების (მათ შორის აივ-ინფექცია/შიდსით და C ჰეპატიტით დაავადებული პირებისათვის B ჰეპატიტის საწინააღმდეგო ვაქცინაციისათვის, ასევე სამედიცინო პერსონალის, სამედიცინო ჩვენების მქონე საქართველოს მოქალაქეების და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ორგანიზებული კონტინგენტის ვაქცინაციისათვის) და ასაცრელი მასალების (შპრიცებისა და უსაფრთხო ყუთების) შესყიდვა;

სპეციფიკური (ბოტულიზმის, დიფტერიის, ტეტანუსის, გველის შხამის საწინააღმდეგო) შრატების და ყვითელი ცხელების საწინააღმდეგო ვაქცინების სტრატეგიული მარაგის შესყიდვა;

ანტირაბიული სამკურნალო საშუალებებით უზრუნველყოფა;

გრიპის საწინააღმდეგო ვაქცინის შესყიდვა;

ვაქცინების, ანტირაბიული სამკურნალო საშუალებების, სპეციფიკური შრატებისა და ასაცრელი მასალების (შპრიცებისა და უსაფრთხო ყუთების) მიღება, შენახვა და გაცემა-განაწილება „ცივი ჯაჭვის“ პრინციპების დაცვით ცენტრალური დონიდან რეგიონულ/რაიონულ ადმინისტრაციულ ერთეულებამდე;

წითელას მასიური გავრცელების პრევენციისა და გლობალური ელიმინაციის სტრატეგიით განსაზღვრული ღონისძიებების ფარგლებში, მოსახლეობის არაიმუნურ ან არასრულად იმუნიზებულ ფენებში ეპიდემიებით იმუნოპროფილაქტიკის წარმოება;

გრიპის საწინააღმდეგო სეზონურ ვაქცინაციას დაქვემდებარებული პირების აცრა;

„ცივი ჯაჭვი“-ს მოწყობილობების/ინვენტარის შესყიდვა და მონტაჟი.

1.2.2.3

ეპიდემიოლოგიის მართვა (პროგრამული კოდი 27 03 02 03)

რეგიონულ და მუნიციპალურ დონეზე არსებული სჯდ ცენტრების მიერ ეპიდემიოლოგიის განხორციელება და სამედიცინო სტატისტიკური სისტემის ფუნქციონირება;

მუნიციპალური საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრების სამოქმედო არეალზე ეპიდემიოლოგიითი ღონისძიებების განხორციელება;

მაღარისა და სხვა ტრანსმისიური (დენგე, ზიკა, ჩიკუნგუნია, ყირიმ-კონგო, ლეიშმანიოზი და სხვა) პარაზიტული დაავადებების პრევენცია და კონტროლი;

ნოზოკომიური ინფექციების ეპიდემიოლოგია და კონტროლი;

ვირუსული დიარეების კვლევა ქვეყანაში შერჩეული საყრდენი ბაზებიდან (ინფექციური პროფილის მქონე სამედიცინო დაწესებულება, რომელიც მომსახურებას უწევს 0-14 წლის ასაკის ბავშვებს), ჰოსპიტალიზებულ ბავშვთა (0-14 წლის) ფეკალური სინჯების ლაბორატორიული კვლევა როტავირუსულ, ადენოვირუსულ და ნოროვირუსულ ინფექციებზე;

გრიპზე, გრიპისმაგვარ დაავადებებსა და მძიმე მწვავე რესპირაციულ დაავადებებზე ეპიდემიოლოგიის ქსელის მდგრადობის შენარჩუნება და სეზონურ/პანდემიურ გრიპზე რეაგირება.

1.2.2.4

უსაფრთხო სისხლი (პროგრამული კოდი 27 03 02 04)

დონორული სისხლის კვლევას B და C ჰეპატიტზე, აივ-ინფექცია/შიდსსა და სიფილისზე;

ხარისხის გარე კონტროლისა და მონიტორინგის უზრუნველყოფას (მ.შ. სისხლის დონორთა ერთიანი ეროვნული ელექტრონული ბაზის ადმინისტრირებას პროგრამაში მონაწილე სისხლის ბანკებში და ასევე ყველა დანარჩენ სისხლის ბანკში, რომელიც ფლობს შესაბამისი საქმიანობის ლიცენზიას, არ არის პროგრამით განსაზღვრული სერვისების მიმწოდებელი, მაგრამ თანხმობას განაცხადებს ამ კომპონენტში მონაწილეობაზე და დარეგისტრირდება პროგრამის განმახორციელებელთან, დადგენილი წესის შესაბამისად;

სისხლის უანგარო, რეგულარული დონორობის მხარდაჭერისა და მოზიდვის ეროვნული კამპანიის განხორციელებას, მ.შ. "უანგარო დონორთა მსოფლიო დღესთან" დაკავშირებული ღონისძიებების მხარდაჭერას;

სისხლის დონორებში C ჰეპატიტზე სკრინინგით საექვო-დადებითი შემთხვევების კონფირმაციული კვლევა Cor-Ag მეთოდით, მ.შ. იმ სისხლის ბანკებში რომლებიც არ წარმოადგენენ ამ პროგრამის მომსახურების მიმწოდებლებს, მაგრამ ჩართულნი არიან ხარისხის გარე კონტროლის ერთიან სისტემაში.

1.2.2.5

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის, გარემოსა და პროფესიულ დაავადებათა ჯანმრთელობის სფეროში არსებული

ვალდებულებების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 27 03 02 05)

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვისა და გარემოს ჯანმრთელობის სფეროში აღებული ვალდებულებების განხორციელების ხელშეწყობა;

სხვადასხვა ტიპის საწარმოებში დასაქმებულთა პროფესიულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული სხვადასხვა ღონისძიებების ჩატარება, კერძოდ: დასაქმებულთა პროფესიული ჯანმრთელობის კვლევა მიზნობრივი ჯგუფების მიხედვით და გამოვლენილ პროფესიულ დაავადებათა დიაგნოზების აგრეგირებას მონაცემთა ბაზაში; სამუშაო ადგილებზე არსებული პროფესიული რისკების ინვენტარიზაცია და შეფასება; პროფესიული რისკფაქტორების პირველადი პრევენციის ღონისძიებათა კომპლექსისა და მავნე ფაქტორების ექსპოზიციის დონის შემცირების რეკომენდაციების შემუშავება კონკრეტული საწარმოსათვის; დასაქმებულთა ჯანმრთელობის მონიტორინგის ოპტიმალური სქემისა და სამედიცინო შემოწმების პერიოდულობის განსაზღვრა მიზნობრივი ჯგუფების მიხედვით; საწარმოს ადმინისტრაციისა და დასაქმებულთა სწავლება პროფესიული დაავადებების პრევენციის, პროფესიული რისკების შეფასებისა

და კონტროლის მექანიზმების საკითხებზე; ქვეყნის მასშტაბით კონკრეტულ საწარმოებში არსებული პროფესიული რისკების ეპიდემიოლოგიური რუკისა და შესაბამისი მონაცემთა ბაზის ფორმირება/განახლება.

1.2.2.6

ტუბერკულოზის მართვა (პროგრამული კოდი 27 03 02 06)

ტუბერკულოზის ყველა სავარაუდო შემთხვევის გამოკვლევა, დაავადებულთა ამბულატორიული მომსახურება (ანტიტუბერკულოზური პრეპარატებით უზრუნველყოფა და მკურნალობა უშუალო მეთვალყურეობის ქვეშ);

ლაბორატორიული მართვა;

ფთიზიატრიული სტაციონარული დახმარების ფარგლებში დიაგნოსტიკური, თერაპიული და ქირურგიული მომსახურება;

სენსიტიური და რეზისტენტული ფორმების მკურნალობა (მ.შ. მულტირეზისტენტული ტუბერკულოზის მკურნალობა ახალი მედიკამენტებით და მკურნალობის მონიტორინგი);

ტუბერკულოზის საწინააღმდეგო მედიკამენტებით უზრუნველყოფა, მ.შ. პირველი და მეორე რიგის (სრული რაოდენობის არანაკლებ 50%) ანტიტუბერკულოზური მედიკამენტების შესყიდვა; მომსახურების სრულად ანაზღაურება;

ტუბერკულოზით გამოწვეული ავადობის, სიკვდილიანობის და ინფექციის გავრცელების შემცირება.

1.2.2.7

აივ ინფექცია/შიდსის მართვა (პროგრამული კოდი 27 03 02 07)

აივ-ინფექციის/შიდსის გავრცელების შეფერხება და აივ-ინფექციით/შიდსით დაავადებულთათვის მკურნალობის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა (პროგრამა არ ითვალისწინებს თანაგადახდას მოსარგებლის მხრიდან);

აივ-ინფექციაზე/შიდსზე ნებაყოფლობითი კონსულტაცია და ტესტირება;

აივ-ინფექცია/შიდსით დაავადებულთა ამბულატორიული და სტაციონარული მკურნალობა;

აივ-ინფექცია/შიდსის სამკურნალო პირველი რიგის და მეორე რიგის (სრული ღირებულების არა უმეტეს 50%) მედიკამენტების შესყიდვა.

1.2.2.8

დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა (პროგრამული კოდი 27 03 02 08)

ორსულთა ეფექტიანი პატრონაჟისა და მაღალკვალიფიციური სამედიცინო დახმარების გეოგრაფიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით: ანტენატალური მეთვალყურეობა;

გენეტიკური პათოლოგიების ადრეული გამოვლენა;

ორსულებში B და C ჰეპატიტების, აივ ინფექციის/შიდსის და ათაშანგის სკრინინგი; ორსულთა მედიკამენტებით უზრუნველყოფა;

ახალშობილთა და ბავშვთა სკრინინგი ჰიპოთირეოზზე, ფენილკეტონურიაზე, ჰიპერფენილალანინემიასა და მუკოვისციდოზზე;

ახალშობილთა სმენის სკრინინგული გამოკვლევა.

ახალშობილთა და ბავშვთა სკრინინგი ჰიპოთირეოზზე, ფენილკეტონურიაზე, ჰიპერფენილალანინემიასა და მუკოვისციდოზზე;

ახალშობილთა სმენის სკრინინგული გამოკვლევა.

1.2.2.9

ნარკომანიით დაავადებულ პაციენტთა მკურნალობა (პროგრამული კოდი 27 03 02 09)

ნარკომანიით დაავადებულ პირთა მკურნალობა (სტაციონარული დეტოქსიკაცია) და პირველადი რეაბილიტაცია, მათი ჩამანაცვლებელი ნარკოტიკით უზრუნველყოფა და სამედიცინო მეთვალყურეობა;

ალკოჰოლის მიღებით გამოწვეული ფსიქიკური აშლილობის მქონე პაციენტების სტაციონარული მომსახურება.

1.2.2.10

ჯანმრთელობის ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 27 03 02 10)

ჯანმრთელობის შესახებ მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების მიზნით, თამბაქოს მოხმარების კონტროლის გაძლიერება;

ჯანსაღი კვების და ალკოჰოლის ჭარბი მოხმარების შესახებ ცნობიერების ამაღლების ხელშეწყობა;

ფიზიკური აქტივობის ხელშეწყობა;

C ჰეპატიტის პრევენცია და მოსახლეობის განათლების ხელშეწყობა;

ფსიქიკური ჯანმრთელობის ხელშეწყობა და ნივთიერება დამოკიდებულების პრევენცია;

ჯანმრთელობის ხელშეწყობის პოპულარიზაცია და გაძლიერება.

1.2.2.11

C ჰეპატიტის მართვა (პროგრამული კოდი 27 03 02 11)

სკრინინგული კვლევა, C ჰეპატიტით დაავადებულ პირთა დიაგნოსტიკა, მათ შორის, მკურნალობაში ჩართვამდე

აუცილებელი კვლევებისა და მკურნალობის პროცესის მონიტორინგისთვის აუცილებელი კვლევების ჩატარების უზრუნველყოფა; C ჰეპატიტის სამკურნალო ფარმაცევტული პროდუქტით (ჰარვონი, რიბავირინი) უზრუნველყოფა; მედიკამენტების ლოჯისტიკა

1.2.3

მოსახლეობისათვის სამედიცინო მომსახურების მიწოდება პრიორიტეტულ სფეროებში (პროგრამული კოდი 27 03 03)

მოსახლეობისთვის ფსიქიატრიული მომსახურების გეოგრაფიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

ბავშვთა და მოზრდილთა ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურება;

ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაცია;

ფსიქიატრიული კრიზისული ინტერვენცია;

თემზე დაფუძნებული მობილური გუნდის მომსახურება;

ფსიქიკური დარღვევების მქონე პირთა თავშესაფრით უზრუნველყოფა.

1.2.3.1

ფსიქიკური ჯანმრთელობა (პროგრამული კოდი 27 03 03 01)

მოსახლეობისთვის ფსიქიატრიული მომსახურების გეოგრაფიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

ბავშვთა და მოზრდილთა ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურება;

ფსიქოსოციალური რეაბილიტაცია;

ფსიქიატრიული კრიზისული ინტერვენცია;

თემზე დაფუძნებული მობილური გუნდის მომსახურება;

ფსიქიკური დარღვევების მქონე პირთა თავშესაფრით უზრუნველყოფა.

1.2.3.2

დიაბეტის მართვა (პროგრამული კოდი 27 03 03 02)

შაქრიანი დიაბეტით დაავადებულ ბავშვთა მომსახურება;

სპეციალიზებული ამბულატორიული დახმარება;

შაქრიანი და უშაქრო დიაბეტით დაავადებული მოსახლეობის სპეციფიკური მედიკამენტებით უზრუნველყოფა;

შაქრიანი და უშაქრო დიაბეტით დაავადებული პაციენტების შესაძლო გართულებების პრევენცია.

1.2.3.3 **ბავშვთა ონკოპემატოლოგიური მომსახურება (პროგრამული კოდი 27 03 03 03)**

18 წლამდე ასაკის ონკოპემატოლოგიური პაციენტების ფინანსური ხელმისაწვდომობის გასაზრდელად ონკოპემატოლოგიური დაავადებების მქონე 18 წლამდე ასაკის ბავშვთა ამბულატორიული და სტაციონარული მკურნალობა

1.2.3.4 **დიალიზი და თირკმლის ტრანსპლანტაცია (პროგრამული კოდი 27 03 03 04)**

ჰემოდიალიზით და პერიტონეული დიალიზით უზრუნველყოფა;

ჰემოდიალიზისა და პერიტონეული დიალიზისათვის საჭირო სადიალიზე საშუალებების, მასალისა და მედიკამენტების შესყიდვა და მიწოდება;

თირკმლის ტრანსპლანტაცია;

ორგანოგადანერგითა იმუნოსუპრესული მედიკამენტებით უზრუნველყოფა.

1.2.3.5 **ინკურაბელურ პაციენტთა პალიატიური მზრუნველობა (პროგრამული კოდი 27 03 03 05)**

ინკურაბელურ პაციენტთა ამბულატორიული პალიატიური მზრუნველობა;

ინკურაბელურ პაციენტთა სტაციონარული-პალიატიური მზრუნველობა და სიმპტომური მკურნალობა;

ინკურაბელურ პაციენტთა მედიკამენტებით უზრუნველყოფა.

1.2.3.6 **იშვიათი დაავადებების მქონე და მუდმივ ჩანაცვლებით მკურნალობას დაქვემდებარებულ პაციენტთა მკურნალობა (პროგრამული კოდი 27 03 03 06)**

იშვიათი დაავადებების მქონე 18 წლამდე ასაკის ბავშვთა ამბულატორიული მომსახურება;

იშვიათი დაავადებების მქონე და მუდმივ ჩანაცვლებით მკურნალობას დაქვემდებარებულ 18 წლამდე ასაკის ბავშვთა სტაციონარული მომსახურება;

ჰემოფილიით და სისხლის შედედების სხვა მემკვიდრული პათოლოგიებით დაავადებულ ბავშვთა და მოზრდილთა ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურება; იშვიათი დაავადებების მქონე პაციენტების სპეციფიკური მედიკამენტებით უზრუნველყოფა.

1.2.3.7 **სასწრაფო, გადაუდებელი დახმარება და სამედიცინო ტრანსპორტირება (პროგრამული კოდი 27 03 03 07)**

სასწრაფო სამედიცინო დახმარების უზრუნველყოფა;

სასწრაფო, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების და სამედიცინო ტრანსპორტირების უზრუნველყოფა.

1.2.3.8

სოფლის ექიმი (პროგრამული კოდი 27 03 03 08)

პირველადი ჯანდაცვის მომსახურება სოფლად (მათ შორის – ამბულატორიული მომსახურებისათვის აუცილებელი მედიკამენტების და სამედიცინო დანიშნულების საგნების, ექიმის ჩანთის და სამედიცინო დოკუმენტაციის ბეჭდვის მომსახურების შესყიდვა);

სპეცდაფინანსებაზე მყოფი დაწესებულებების მიერ შესაბამისი ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურების მიწოდება;

შიდა ქართლის სოფლების ამბულატორიული ქსელის ხელშეწყობა და განვითარება;

სპეცდაფინანსებაზე მყოფი რიგი სამედიცინო დაწესებულებების დამატებითი ფინანსური უზრუნველყოფა;

სოფლის მოსახლეობისათვის პირველადი ჯანდაცვის მომსახურებაზე მოსახლეობის გეოგრაფიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობა.

1.2.3.9

რეფერალური მომსახურება (პროგრამული კოდი 27 03 03 09)

სტიქიური უბედურებების, კატასტროფების, საგანგებო სიტუაციების, კონფლიქტების რეგიონებში დაზარალებულ მოქალაქეთათვის და საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული სხვა შემთხვევების დროს მოსახლეობისათვის სამედიცინო დახმარების გაწევა;

მოსახლეობის ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდით მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება.

1.2.3.10

სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმება (პროგრამული კოდი 27 03 03 10)

სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა ამბულატორიული შემოწმება და მათთვის დამატებითი გამოკვლევების ჩატარება

1.2.3.11

ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 27 03 03 11)

გულ-სისხლძარღვთა ქრონიკული დაავადებების, ფილტვის ქრონიკულ დაავადებათა, დიაბეტის (ტიპი 2) და ფარისებრი ჯირკვლის დაავადებათა სამკურნალო ფარმაცევტული პროდუქტის შესყიდვა;

ფარმაცევტული პროდუქტის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გაფორმების ხარჯები, მიღება, შენახვა, ტრანსპორტირება, გაცემა პროგრამის მოსარგებლებზე.

1.2.4

დიპლომისშემდგომი სამედიცინო განათლება (პროგრამული კოდი

27 03 04)

„ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებსა და მაღალმთიან და საზღვრისპირა მუნიციპალიტეტებში მცხოვრები მოსახლეობისათვის სამედიცინო სერვისების მიწოდების უწყვეტობისა და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება, ამ მუნიციპალიტეტებისათვის დეფიციტურ და პრიორიტეტულ საექიმო სპეციალობებში ადამიანური რესურსის მომზადების საშუალებით;

პროფესიული რეგულირების არსებული მექანიზმების ეფექტიანობის გაზრდა.

1.3

ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა (პროგრამული კოდი 27 01)

ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, საქმიანობის კოორდინაცია და კონტროლი;

ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, სოციალური და ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება;

ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის მარეგულირებელი აქტების მომზადება და ზედამხედველობა;
სამედიცინო მომსახურების ხარისხის კონტროლი;

სამკურნალო საშუალებების ხარისხზე, მათ მიმოქცევასა და ფარმაცევტულ საქმიანობაზე ზედამხედველობა;

სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის კონტროლი;

სამედიცინო პერსონალის სერტიფიცირების პროცესის უზრუნველყოფა;

სამედიცინო და ფარმაცევტულ დაწესებულებებზე შესაბამისი ლიცენზიისა და ნებართვის გაცემა;

სადისტრიბუციო ჯაჭვის ადმინისტრაციული კონტროლის განხორციელება, რეალიზატორებისაგან სამკურნალო საშუალებების ნიმუშის შესყიდვა და ლაბორატორიული კვლევა;

სოციალური დახმარებების, პენსიებისა და სხვადასხვა ფულადი და არაფულადი სახელმწიფო ბენეფიტების მიმღებთა გამოვლენა, დადგენა და აღრიცხვა, მათთვის დახმარების დანიშვნა და მისი გაცემის ორგანიზება;

საზოგადოების საჭიროებებზე ორიენტირებული ჯანმრთელობის

დაცვის სერვისების შეუფერხებელი მიწოდება;

ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის), ქალთა მიმართ ძალადობისა და სექსუალური ხასიათის ძალადობის მსხვერპლთა დაცვა და მხარდაჭერა. ასევე, მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა, ხანდაზმულთა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა/ბავშვთა მოვლა-პატრონობა გრძელვადიან პერიოდში;

საქართველოს ტერიტორიულ ერთეულებში საგანგებო სიტუაციების კოორდინაციისა და გადაუდებელი დახმარების მართვა;

ქვეყანაში შრომის ბაზრის პოლიტიკისა და დასაქმების ხელშეწყობის მომსახურებათა მართვა;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა და ეკომიგრანტთა, მიგრანტთა სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისა და რეინტეგრაციის მიზნით, მიზნობრივი პროექტების/პროგრამების შემუშავება და განხორციელება.

1.4 **სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა (პროგრამული კოდი 27 04)**

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჯანდაცვითი ინფრასტრუქტურის, შენობა-ნაგებობებისა და აღჭურვილობის განახლება, სამედიცინო დაწესებულებებში დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მინიმალური სტანდარტის უზრუნველყოფა;

სამედიცინო დაწესებულებათა მშენებლობა და აღჭურვა და ფუნქციონირების ხელშეწყობა.

1.5 **სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური (პროგრამული კოდი 37 00)**

ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების და მათი ოჯახის წევრების, ასევე საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის დაღუპულ, უგზო - უკვლოდ დაკარგულ, მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილ პირთა ოჯახების სათანადო ცხოვრების პირობებისა და კეთილდღეობისათვის მყარი სამართლებრივი და სოციალურ - ეკონომიკური საფუძვლის შექმნის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფოს ეროვნული ინტერესების დაცვისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში ვეტერანთა პოტენციალის სრულფასოვანი გამოვლენისა და განვითარების ხელშეწყობა, მათი სოციალურეკონომიკური საქმიანობისათვის ღირსეული სათანადო პირობების შექმნა;

სამშობლოსათვის თავდადებულ გმირთა სახელების სადიდებლად და მათი საქმის უკვდავსაყოფად, საბრძოლო მოქმედებებში დაღუპულ და ომის შემდგომ გარდაცვლილ მეომართა მიმართ საზოგადოებაში ხსოვნის განმტკიცებისათვის მუდმივი ზრუნვა;

ვეტერანების და მათი ოჯახის წევრების სოციალურ-ეკონომიკური მხარდაჭერის სახელმწიფო და ადგილობრივი მიზნობრივი პროგრამების შემუშავებისა და რეალიზაციის ხელშეწყობა;

საზოგადოებაში მხედრული ტრადიციების განმტკიცება, სახელმწიფოსა და საზოგადოების მიერ ვეტერანთა ღვაწლის და დამსახურების სათანადო აღიარება, მომავალ თაობებში პატრიოტული სულისკვეთების გაღვივება;

1.6 **შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა (პროგრამული კოდი 27 05)**

ქვეყანაში შრომის ბაზრის აქტიური პოლიტიკისა და დასაქმების ხელშეწყობის მომსახურებათა განვითარება/ განხორციელება, ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა და ცნობიერების ამაღლება;

შრომის ბაზარზე, შრომის კანონმდებლობისა და შრომის უსაფრთხოების დაცვის მიმართულებით არსებული მდგომარეობის შესწავლა; შრომის დაცვის ნორმების გაუმჯობესება/სრულყოფა და ამის საფუძველზე, უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს შექმნა.

სამუშაოს მაძიებელთა რეგისტრაცია-კონსულტირება, მომსახურებების განვითარება, შეზუღული შესაძლებლობისა და სპეციალური საჭიროების მქონე პირთა დასაქმების ხელშეწყობა;

ავტორიზებულ-აკრედიტირებულ პროფესიულ სასწავლო-საგანმანათლებლო დაწესებულებებში რეგისტრირებული სამუშაოს-მაძიებლების მომზადება-გადამზადება.

1.7 **საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემისა და საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებით უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 30 05)**

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის თანამშრომელთა ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და ფიზიკური განვითარების შენარჩუნება და განმტკიცება, ავადობისა და შრომისუუნარობის რაოდენობათა შემცირება;

სამედიცინო ქვედანაყოფების მაღალი საბრძოლო და სამობილიზაციო მზადყოფნის უზრუნველყოფა;

საჭიროების შემთხვევაში დაჭრილთათვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენისა და ევაკუაციის ორგანიზება;

სამინისტროს სისტემაში სანიტარიულ-ჰიგიენური და ეპიდსაწინააღმდეგო ღონისძიებათა კონტროლი;

სამინისტროს თანამშრომელთა და მათი ოჯახის წევრთა სამედიცინო მომსახურებით უზრუნველყოფა.

1.8

სსიპ - საპენსიო სააგენტო (პროგრამული კოდი 54 00)

დაგროვებითი საპენსიო სქემის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

საპენსიო აქტივების განკარგვა კეთილსაიმედო ინვესტირების პრინციპების დაცვით, როგორც ნდობითი ვალდებულების მქონე პირი, დაგროვებითი საპენსიო სქემის მონაწილეებისა და მათი მემკვიდრეების ინტერესების შესაბამისად;

დაგროვებითი საპენსიო სქემის ანალიზი, რისკების შეფასება, დაგროვებითი საპენსიო სქემის განვითარებასა და გაუმჯობესებასთან დაკავშირებული ხედვის ჩამოყალიბება და რეკომენდაციების მომზადება;

„დაგროვებითი პენსიის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული დაგროვებითი საპენსიო სქემის განხორციელება, მართვა და ადმინისტრირება.

1.9

ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი (პროგრამული კოდი 39 00)

საქართველოში მცხოვრები სოციალურად დაუცველი ან კატასტროფული სოციალური დანახარჯების რისკის წინაშე მდგარი პირებისათვის ალტერნატიული (არასაბიუჯეტო) რესურსების მობილიზება და პრიორიტეტული სოციალური საჭიროებებისათვის მიმართვა საზოგადოების, კერძო სექტორისა და სახელმწიფოს მონაწილეობით;

სოციალური და ჯანმრთელობის დაცვის პროექტების დაფინანსება, მათ შორის, ერთჯერადი დახმარებების, აგრეთვე რეგულარული სოციალური შემწეობების/პროექტების დაგეგმვა და განხორციელება; ონკოლოგიური დაავადებების მქონე 22 წლამდე ბენეფიციართა მხარდაჭერა სახელმწიფო და მუნიციპალური დაფინანსების ლიმიტის ფარგლების გარეთ მოხვედრილი თერაპიისა და დიაგნოსტიკის შემთხვევაში, აგრეთვე ძვირად ღირებული დიაგნოსტიკური მომსახურება და მკურნალობა საზღვარგარეთ დადასტურებული სამედიცინო აუცილებლობის შემთხვევაში;

ონკოლოგიური დაავადებების მქონე მოზრდილთათვის ძვირად ღირებული მედიკამენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

2

თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება

არსებული ჰიბრიდული გამოწვევებიდან გამომდინარე, საქართველოს სჭირდება მაღალი საბრძოლო მზადყოფნის, ტერიტორიული თავდაცვისა და შეკავების ამოცანების განხორციელების მდგრადი უნარებითა და შესაძლებლობებით აღჭურვილი, ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის ძალებთან სრულად თავსებადი, მობილური, ეფექტიანი შეიარაღებული ძალები. სწორედ ასეთი შესაძლებლობების შეიარაღებული ძალების არსებობა წარმოადგენს საფრთხის შეკავების ძირითად შემადგენელს.

საქართველოს შეიარაღებული ძალების ძირითადი მისიაა ქვეყნის თავდაცვა, რომლის ფარგლებში განსაკუთრებული აქცენტი კეთდება ტერიტორიული თავდაცვის უზრუნველყოფაზე. ამასთან ერთად, გრძელდება ალიანსის წევრ და პარტნიორ ქვეყნებთან ერთად

მონაწილეობა საერთაშორისო მისიებში ტერორიზმთან ბრძოლისა და მსოფლიო უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით.

შეიარაღებული ძალები უზრუნველყოფს ქვეყნის შიგნით სტიქიური და ტექნოგენური კრიზისების დროს სამოქალაქო ხელისუფლების მხარდაჭერას. ამ ამოცანების შესასრულებლად, შემუშავებულია თავდაცვის სტრატეგიული განვითარების დოკუმენტი და ტრანსფორმაციის გეგმა, რომელიც სრულ თანხვედრაშია ჩრდილოეთ ატლანტიკური ალიანსის მიერ გატარებულ თავდაცვისა და შეკავების პოლიტიკასთან. განხორციელდება „ტოტალური თავდაცვის“ კონცეფცია, რომელიც უზრუნველყოფს, როგორც შეიარაღებული ძალების, ისე ზოგადად საზოგადოების მდგრადობას და მზაობას, წინააღმდეგობა გაუწიოს მოწინააღმდეგეს და ქვეყნის მთლიანი სამხედრო, ეკონომიკური და ინტელექტუალური პოტენციალის გამოყენებით განახორციელოს ქვეყნის წინაშე არსებულ საფრთხეებზე ეფექტიანი რეაგირება.

აშშ-სთან, როგორც ძირითად სტრატეგიულ პარტნიორთან ერთად, გაგრძელდება საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამის (GDRP) განხორციელება, რომლის ფარგლებშიც, 2020 წლის ჩათვლით, ტერიტორიული თავდაცვის პრინციპითა და მცირე ქვედანაყოფების ტაქტიკით მომზადდება და აღიჭურვება შეიარაღებული ძალების ქვეითი ბატალიონები შეიარაღებული ძალების საბრძოლო მზადყოფნის ამაღლებისა და ინსტიტუციონალური განვითარების მიზნით.

სათანადო ყურადღება დაეთმობა საინჟინრო შესაძლებლობების გაძლიერებას. გაგრძელდება სპეციალური დანიშნულების ძალების, საჰაერო თავდაცვის, საჰაერო-სატრანსპორტო, ჯავშნისაწინააღმდეგო, დაზვერვის, არტილერიის, მართვისა და კონტროლის, კავშირგაბმულობისა და კომპიუტერული სისტემების შესაძლებლობების, კიბერუსაფრთხოებისა და სტრატეგიული კომუნიკაციების სფეროების და ეროვნული გვარდიის შემდგომი რეფორმირება და ეფექტიან ძალად ჩამოყალიბება.

თანამედროვე მოთხოვნების გათვალისწინებით, გაგრძელდება სამხედრო განათლების სფეროს - ოფიცერთა და სერჟანტთა მომზადების მნიშვნელოვანი სემინტების ინსტიტუციონალიზაცია და ალიანსის სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა. ნატო-საქართველოს წვრთნისა და შეფასების ერთობლივი ცენტრის (JTEC) შემდგომი განვითარება მნიშვნელოვნად გაზრდის თავდაცვის შეფასების შესაძლებლობებს, ისევე, როგორც ხელს შეუწყობს ნატოს „პარტნიორობის თავსებადობის ინიციატივის“ (Partnership Interoperability Initiative) განხორციელებას.

საერთო საჯარისო ცენტრის შემდგომი განვითარების ფაზაში ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტად განიხილება „საერთაშორისო მანევრის კაპიტნის საკარიერო კურსის“ ჩამოყალიბება, რაც შესაძლებლობას იძლევა საქართველოს შეიარაღებული ძალების წარმომადგენლებთან ერთად მომზადდეს პარტნიორი ქვეყნების უმცროს ოფიცერთა შემადგენლობა.

ალიანსის გაძლიერებული მოწინავე ჩართულობის (Enhanced Forward Presence) გათვალისწინებით გაგრძელდება თავდაცვის ლოგისტიკის სფეროს ტრანსფორმაცია, რათა მაქსიმალურად იყოს უზრუნველყოფილი ბრიგადების ტაქტიკური ჯგუფების დროული და უწყვეტი ლოგისტიკური მხარდაჭერა.

განხორციელდება ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტით (SNGP) გათვალისწინებული ინიციატივები, რომლის ფარგლებშიც, როგორც ორმხრივი, ისე მრავალმხრივი ფორმატების გამოყენებით, ალიანსისგან მიღებული ეფექტიანი მხარდაჭერით მიიღწევა ნატოს სტანდარტი და თავსებადობის მაღალი ხარისხი. განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება კიბერუსაფრთხოებისა და სტრატეგიული კომუნიკაციების სფეროების განვითარებას.

სასჯელადსრულების სისტემის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით:

- 1) მომზადდება შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებები, რომლის საფუძველზეც შესაძლებელი გახდება ბრალდებულის/ მსჯავრდებულის სასამართლო პროცესში დისტანციურად (ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით) მონაწილეობა და მსჯავრდებულის სასჯელის მოხდისგან ვადამდე გათავისუფლება პენიტენციურ დაწესებულებაში ნამუშევარი დღეების პროპორციულად;
- 2) მსჯავრდებულთა დასაქმებისა და რესოციალიზაცია/რეაბილიტაციის მიზნით, სახელმწიფო ხელს შეუწყობს კერძო ბიზნესს პენიტენციურ დაწესებულებებში სამუშაო ადგილების შექმნის მიზნით;
- 3) პენიტენციური დაწესებულებების მართვის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით, გაგრძელდება დიდი ზომის პენიტენციური დაწესებულებების გარდაქმნა შედარებით მცირე ზომის პენიტენციურ დაწესებულებებად;
- 4) დაიწყება ახალი, მცირე ზომის, მაქსიმუმ 500 პატიმარზე გათვლილი დაწესებულებების მშენებლობა;
- 5) მომზადდება საკანონმდებლო ცვლილებები პენიტენციურ დაწესებულებაში მყოფ ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მქონე ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით;
- 6) გაუმჯობესდება ბრალდებულთა უფლებრივი მდგომარეობა; გაძლიერდება პატიმართა ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის, მათ შორის, სხვადასხვა დამოკიდებულების მქონე პირთა რეაბილიტაციის პროგრამები.

დანაშაულთან ბრძოლის სფეროში შემუშავდება ახალი მიდგომები, დაიხვეწება და ევროპულ სტანდარტებს კიდევ უფრო დაუახლოვდება არსებული საგამომიებო და საპროკურორო პრაქტიკა. გაიზრდება საზოგადოების მონაწილეობა დანაშაულის პრევენციის უზრუნველყოფის პროცესში. რიგითი პროკურორის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით, დაიხვეწება პროკურორთა თანამდებობაზე დანიშვნის, დისციპლინური პასუხისმგებლობის, გათავისუფლებისა და

წახალისების (მათ შორის დაწინაურების) სისტემა. შემუშავდება პროკურორთა საქმიანობის გამჭვირვალე და მიუკერძოებელი შეფასების კრიტერიუმები. გაგრძელდება პროკურორთა გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების პროგრამები.

საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის უფრო ეფექტიანი და დახვეწილი სისტემისთვის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შემდგომი განვითარების პროცესი დაეფუძნება სისტემური განახლების კონცეფციას, რომელიც მოიცავს როგორც სტრუქტურულ გარდაქმნას, ისე საპოლიციო საქმიანობის შინაარსობრივ ცვლილებებს და საკანონმდებლო ბაზის გაუმჯობესებას. ამ რეფორმების განხორციელება უზრუნველყოფს დანაშაულის პრევენციის მიმართულების გაძლიერებას, დანაშაულთან ბრძოლის, მართლწესრიგისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ინსტრუმენტების ეფექტიანობის ამაღლებას.

სტრუქტურული გარდაქმნა შეეხება კრიმინალურ პოლიციას. საგამომიებო მიმართულებით განხორციელდება არსებული გამოძიებლების კვალიფიკაციის ამაღლება და მათი სპეციალიზაცია. არსებითად განახლდება კრიმინალური პოლიციის საუბნო მიმართულება, იგი დაეფუძნება საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიციის კონცეფციას და შეიქმნება თანამედროვე სტანდარტების საპოლიციო სერვისების შესაბამისი მართლწესრიგის ოფიცერთა დანაყოფები, რომელთა უმთავრესი ამოცანა იქნება დანაშაულის პრევენციაზე მუშაობა.

რეფორმა შეეხება სასაზღვრო პოლიციას. გაგრძელდება საზღვრის მართვის რისკების ანალიზის ერთიანი სისტემის განვითარება და მისი ინტეგრირება შესაბამის ანალიტიკურ სისტემაში; გაგრძელდება საზღვაო ოპერაციების ერთობლივი მართვის ცენტრის განვითარება, ცენტრის როლისა და სტრატეგიულ პარტნიორებთან თანამშრომლობის გაძლიერების მიზნით.

გაგრძელდება საპატრულო პოლიციის რეფორმის ახალი ეტაპი. განხორციელდება სტანდარტული მოქმედებების პროცედურებისა და სამართალდარღვევების გამოკვეთის თანამედროვე საშუალებების დანერგვა; გაძლიერდება ქვეით პატრულ ინსპექტორთა კორპუსი; გაგრძელდება ისეთი საპოლიციო ინსტრუმენტების განვითარება, როგორიცაა უკონტაქტო და ფარული პატრულირება, რაც აუცილებელია საგზაო უსაფრთხოების სფეროში არსებული გამოწვევების დასაძლევად.

გაგრძელდება საპოლიციო სერვისების მარტივად ხელმისაწვდომობის პოლიტიკა და საპატრულო პოლიციის ერთიანი მომსახურების ცენტრის კონცეფცია დაინერგება მთელი ქვეყნის მასშტაბით.

ამაღლდება ოჯახში ძალადობის, ქალთა მიმართ ძალადობის, სხვადასხვა დისკრიმინაციული მოტივით ჩადენილი დანაშაულის გამოძიების ხარისხი.

დაინერგება დანაშაულის პრევენციაზე მიმართული მიდგომები, მათ

შორის ანალიზზე დაფუძნებული საპოლიციო საქმიანობის მოდელი, რომლის ფარგლებში განხორციელდება საპოლიციო რესურსების ოპტიმალური განაწილების შეფასების ისეთი საშუალებების დანერგვა, როგორცაა „E-Police” და ინციდენტების ინტერაქციული რუკა.

გაგრძელდება საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების პროგრამის განხორციელება, რომელიც ქვეითთა, მგზავრებისა და მძღოლების უსაფრთხოების გაუმჯობესებას მოემსახურება და შეამცირებს გზებზე უბედურ შემთხვევებს.

გაღრმავდება თანამშრომლობა საერთაშორისო საპოლიციო სტრუქტურებთან. საქართველო აქტიურად ითანამშრომლებს ევროპოლთან 2017 წელს გაფორმებული შეთანხმების საფუძველზე. მოხდება ევროპოლის უსაფრთხო კომუნიკაციის არხის დანერგვა შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან, რომლის მეშვეობითაც უზრუნველყოფილი იქნება ოპერატიული ინფორმაციის გაცვლა.

უზრუნველყოფილი იქნება სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის დამოუკიდებელი და ქმედითი საქმიანობა.

2.1 **საზოგადოებრივი წესრიგი და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება (პროგრამული კოდი 30 01)**

პრევენციული და საგამოძიებო ფუნქციების გაძლიერება;

ეფექტიანი და ანგარიშვალდებული სამართალდამცავი უწყების ჩამოყალიბება, რომელიც უზრუნველყოფს დანაშაულის პრევენციას, დანაშაულზე სწრაფ რეაგირებას, საზოგადოებრივ უსაფრთხოებას, მართლწესრიგს და ადმინისტრაციულ სამართალდაღვევათა ფაქტების გამოვლენას;

ოჯახური დანაშაულის, ქალთა მიმართ ძალადობის, დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულის, ტრეფიკინგის, არასრულწლოვანთა მიერ/მიმართ ჩადენილი დანაშაულის ფაქტებზე დროული რეაგირებისა და მიმდინარე გამოძიების ეფექტიანობის გაზრდა.

2.2 **თავდაცვის მართვა (პროგრამული კოდი 29 01)**

საქართველოს მთავრობისა და პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ქვეყნის შიდა და გარე პოლიტიკის მხარდასაჭერად თავდაცვის სამინისტროს პრიორიტეტული მიმართულებების განსაზღვრა. ეფექტიანი ადმინისტრირების განსახორციელებლად თავდაცვის სამინისტროს სტრატეგიული მართვის მიზნით განსახორციელებელი ღონისძიებების დაგეგმვა-განსაზღვრა;

ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობის ღონისძიებების ჩატარება პარტნიორ ქვეყნებთან და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან (ნატო, ევროკავშირი, ეუთო, გაერო);

თავდაცვის სამინისტროს დიპლომატიური (სამოქალაქო და სამხედრო) წარმომადგენლების მხარდაჭერა, თავდაცვისა და

უსაფრთხოების კონფერენციის ორგანიზება, შეიარაღების კონტროლის და ვერიფიკაციის ღონისძიებების განხორციელება;

თავდაცვის სამინისტროს მიერ განხორციელებული ღონისძიებების შესახებ საზოგადოების ინფორმირება და ცნობიერების ამაღლების ხელშეწყობა;

2.3 საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბება (პროგრამული კოდი 26 02)

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბების მიზნით, საქართველოს კანონმდებლობის ანალიზისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების, დამოუკიდებელი ექსპერტებისა და საქართველოს სახალხო დამცველის რეკომენდაციების გათვალისწინებით, შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების შემუშავება და შესაბამის ღონისძიებების გატარება.

2.3.1 პენიტენციური სისტემის მართვა და ბრალდებულ/მსჯავრდებულთა ყოფითი პირობების გაუმჯობესება (პროგრამული კოდი 26 02 01)

პენიტენციური სისტემის ადმინისტრირების სრულყოფა;

პენიტენციური სისტემის კვებითი მომსახურების უზრუნველყოფა;

პენიტენციური სისტემის უნიფორმით, რბილი ინვენტარითა და აუცილებელი პირადი ჰიგიენისათვის საჭირო საშუალებებით აღჭურვა;

ბრალდებულ/მსჯავრდებულთა რეაბილიტაცია/რესოციალიზაცია (მსჯავრდებულთა შრომაში და პროფესიული/სახელობო, სარეაბილიტაციო სატრენინგო/საგანმანათლებლო პროგრამებში ჩართულობის შესაძლებლობის გაზრდით).

2.3.2 ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა ეკვივალენტური სამედიცინო მომსახურების უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 26 02 02)

ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა უზრუნველყოფა სამკურნალობით, საშუალებებით, მათთვის სპეციალიზირებული სამედიცინო მომსახურების მიწოდება პენიტენციური სისტემის შიგნით და მის გარეთ.

2.3.3 პენიტენციური სისტემის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება (პროგრამული კოდი 26 02 03)

პენიტენციურ სისტემაში არსებული ინფრასტრუქტურისა და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესების მიზნით დაწესებულებების რემონტი-რეკონსტრუქცია და აღჭურვა შესაბამის მანქანა-დანადგარებით მათი საერთაშორისო სტანდარტებთან მიახლოების მიზნით.

2.4 ლოგისტიკური უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 29 09)

ლოგისტიკური უზრუნველყოფის შესაძლებლობების შენარჩუნება/გაუმჯობესება, ლოგისტიკური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა, საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის

პროგრამისათვის (GDRP) საჭირო ლოგისტიკური ღონისძიებების განხორციელება;

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და შეიარაღებული ძალების კომუნალური ხარჯების უზრუნველყოფა;

2.5 **თავდაცვის შესაძლებლობების შენარჩუნება/განვითარება (პროგრამული კოდი 29 08)**

ეროვნული უსაფრთხოების გარემოს გათვალისწინებით, საქართველოს შეიარაღებული ძალების მზადყოფნა შესაძლო სამხედრო აგრესიის შესაკავებლად;

რეგიონული და საერთაშორისო უსაფრთხოების განმტკიცებაში მონაწილეობის მიღება;

საქართველოს წინაშე არსებული საფრთხეებიდან და გამოწვევებიდან გამომდინარე და ეროვნული სამხედრო სტრატეგიით განსაზღვრული სამხედრო მიზნებისა და ამოცანების შესასრულებლად, საქართველოს შეიარაღებული ძალების თავდაცვითი შესაძლებლობების განვითარება;

საქართველოს შეიარაღებული ძალების თანამედროვე შეიარაღებისა და სამხედრო ტექნიკის შენარჩუნება, მოდერნიზაცია და განვითარება;

2.6 **სახელმწიფო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 20 01)**

საქართველოს კონსტიტუციური წყობილების, სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობისა და სამხედრო პოტენციალის დაცვა უცხო ქვეყნის სპეციალური სამსახურებისა და ცალკეულ პირთა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებისაგან;

სახელმწიფოს კონსტიტუციური წყობილებისა და სახელმწიფო ხელისუფლების არაკონსტიტუციური, ძალადობრივი გზით შეცვლის გამოვლენა და დაცვის უზრუნველყოფა;

ტერორიზმთან ბრძოლა;

სახელმწიფო უსაფრთხოებისათვის საფრთხის შემცველი ტრანსნაციონალური ორგანიზებული და საერთაშორისო დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა;

ქვეყნის ეკონომიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფა;

კორუფციის თავიდან აცილების, გამოვლენისა და აღკვეთის ღონისძიებების განხორციელება;

სახელმწიფო საიდუმლოების რეჟიმის დაცვა, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განხორციელება და მათი

შესრულების კონტროლი.

2.7

სახელმწიფო საზღვრის დაცვა (პროგრამული კოდი 30 02)

საქართველოს სახელმწიფო საზღვარზე, სასაზღვრო ზოლში, სასაზღვრო ზონაში, საქართველოს საზღვაო სივრცესა და საქართველოს იურისდიქციას დაქვემდებარებულ გემებზე საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად კანონსაწინააღმდეგო ქმედებათა პრევენცია, გამოვლენა და აღკვეთა;

სამაშველო ოპერაციების განხორციელება ადამიანთა სიცოცხლისა და ქონების გადარჩენის მიზნით საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე;

საქართველოს საზღვაო სივრცეში მისი სუვერენული უფლებების დაცვა;

ზღვაოსნობისა და ნაოსნობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ნაოსნობის წესების დაცვის კონტროლი.

2.8

ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 29 03)

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მოსამსახურეთათვის, პენსიონერებისათვის, მათი ოჯახის წევრებისათვის, დალუპული სამხედრო მოსამსახურეების ოჯახის წევრებისათვის, სამოქალაქო პირებისათვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა (ამბულატორული, სტაციონარული მკურნალობა, სამედიცინო რეაბილიტაცია და დისპანზერიზაცია);

დაჭრილი/დაშავებული სამხედრო მოსამსახურეების საზოგადოებაში რეინტეგრაციისა და რესოციალიზაციის ღონისძიებების გატარება, ფიზიკური რეაბილიტაციის და პროტეზირების პროგრამის განხორციელება; საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამხედრო მოსამსახურეთა და მათი ოჯახის წევრთა სოციალური მხარდაჭერის ხელშეწყობა;

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პირადი შემადგენლობის (სამხედრო და სამოქალაქო მოსამსახურეები) და მათი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობის დაზღვევის უზრუნველყოფა;

სამედიცინო მხარდაჭერის როლი 2 დონის ჩამოყალიბება და აღჭურვილობით უზრუნველყოფა;

შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფების სამედიცინო ავტოტექნიკით დაკომპლექტება, ხარჯვადი სამედიცინო მარაგების შევსება, აგრეთვე მოძველებული სამედიცინო აღჭურვილობის ეტაპობრივი ჩანაცვლება-განახლება თანამედროვე სტანდარტებისა და მოთხოვნების შესაბამისად;

სამედიცინო პერსონალის პროფესიული დონის ამაღლების ხელშეწყობა.

2.9

პროფესიული სამხედრო განათლება (პროგრამული კოდი 29 02)

მაღალკვალიფიციური პირადი შემადგენლობის ჩამოყალიბების მიზნით, ეფექტიანი საგანმანათლებლო და სასწავლო პროგრამების განხორციელებით, კადეტებისათვის ზოგადი განათლების და დაწყებითი სამხედრო მომზადების უზრუნველყოფა;

სპეციალიზებული მოკლე და გრძელვადიანი კურსების, ტრენინგების, გამოცდილების გაზიარების ფორმატის შეხვედრებისა და კონფერენციების ჩატარება კადრების პროფესიული გადამზადების მიზნით;

სამხედრო მოსამსახურეების წვრთნისა და განათლების სისტემის გაუმჯობესება;

თანამედროვე შეიარაღებული ძალების ჩამოყალიბების მიზნით. პროფესიული განვითარების სასწავლო კურსების ჩატარება ქვეყნის გარეთ, როგორც სამხედრო, ასევე სამოქალაქო მოსამსახურეთათვის.

2.10

საერთაშორისო სამშვიდობო მისიები (პროგრამული კოდი 29 06)

ალიანსის წინაშე აღებული ვალდებულებების წარმატებით შესრულება და საერთაშორისო უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ნატოს ეგიდით წარმოებულ “მტკიცე მხარდაჭერის მისიასა” (RSM) და “ნატოს რეაგირების ძალებში” (NRF) მონაწილეობა.

ევროკავშირთან ასოცირების დღის წესრიგისა და ევროკავშირის ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის ფარგლებში აქტიური თანამშრომლობა და ევროკავშირის ეგიდით წარმოებულ მისიებში (ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკა - EUTM RCA და მალის რესპუბლიკა - EUTM Mali) მონაწილეობა;

საერთაშორისო სამშვიდობო მისიებში საქართველოს შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფების მონაწილეობასთან დაკავშირებული ხარჯების (საერთაშორისო სამშვიდობო მისიებში მონაწილე ქვედანაყოფების პერსონალის საზღვარგარეთ მივლინების, იმუნიზაციის, სამედიცინო და სანივთე ქონების შეძენის და ინტერნეტის მომსახურების ხარჯებს) დაფინანსება და გადასროლისწინა მომზადებისთვის საჭირო საბრძოლო მასალის შეძენა.

2.11

საქართველოს პროკურატურა (პროგრამული კოდი 33 00)

იურიდიული პირების მიერ ჩადენილი კორუფციული დანაშაულის გამოძიებისა და საპროცესო ზედამხედველობის განხორციელების ხელშეწყობა, აღნიშნული დანაშაულის გამოძიებისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის სახელმძღვანელოს შემუშავება; ადამიანის უფლებების დაცვა გამოძიების მიმდინარეობისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების პროცესში; ამ სფეროში სახელმწიფოს პოზიტიური ვალდებულების დარღვევის გამომწვევი მიზეზების დადგენა და საერთაშორისო და უფლებადამცველი ორგანიზაციების რეკომენდაციების გათვალისწინება;

ოჯახური ძალადობის, წამების, არასათანადო მოპყრობის, უმცირესობათა უფლებების დარღვევის ფაქტებზე ეფექტური და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა;

პროკურატურის მუშაკთა ეთიკის კოდექსისა და დისციპლინურ გადაცდომებთან დაკავშირებული განმარტებების შემუშავება, ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული გადაცდომების კონკრეტიზაცია;

სისხლის სამართლის საქმისწარმოების ელექტრონული სისტემის დახვეწა, პროკურორთა საჭიროებებზე მორგებული და ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონული პროგრამების დახვეწა, პროკურორთა დატვირთვის ელექტრონული მოდულის იმპლემენტაცია;

პროკურატურის საქმიანობის გამჭვირვალობისა და საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფის მიზნით მასმედიასთან ურთიერთობის ეფექტური მექანიზმების შექმნა, საზოგადოებისთვის ინფორმაციის მიწოდების არსებული მექანიზმების სრულყოფა;

მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის ინსტიტუტის დახვეწა;

დანაშაულის პრევენციის ადგილობრივი საბჭოების შექმნა; პროკურატურის ცნობადობის ამაღლება და როლის გაზრდა დანაშაულის პრევენციის (მათ შორის, „საზოგადოებრივი პროკურატურის“ პროექტით) პროცესში;

არასრულწლოვანთა სისხლის სამართლის საქმეებზე პროკურორთა გადამზადება; არასრულწლოვნებთან დაკავშირებული სტატისტიკური მონაცემების სრულყოფა, არასრულწლოვანზე ორიენტირებული გარემოს შექმნა;

საქართველოს პროკურატურის საქმიანობის ეფექტიანობის ზრდის, საერთაშორისო სტანდარტების სამუშაო პრაქტიკაში დანერგვის, განხორციელებული საკანონმდებლო სიახლეების პრაქტიკაში სწორი იმპლემენტირებისა და დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ხელშეწყობა პროკურატურის თანამშრომელთა პროფესიული მომზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფის გზით;

თანმიმდევრული, კოორდინირებული საქმიანობის ხელშეწყობისა და საერთო მიდგომების დანერგვის მიზნით პროკურატურისა და სხვა საგამოძიებო უწყებების/მიზნობრივი ჯგუფების წარმომადგენლებისათვის ერთობლივი სასწავლო პროექტების განხორციელება.

2.12

სამეცნიერო კვლევა და სამხედრო მრეწველობის განვითარება (პროგრამული კოდი 29 07)

ენერგოუსაფრთხოების სფეროში სამეცნიერო ტექნიკური სამუშაოების გაღრმავება, საწარმოო ბაზის განახლება და თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა, შეიარაღებულ ძალებში არსებული შეიარაღების და ტექნიკური საშუალებების მოდერნიზება და აღდგენა;

მრეწველობის და მათ შორის, მანქანათმშენებლობის რიგი დარგების

განვითარება, ახალი ტექნოლოგიური პროცესების კვლევა და ოპტიმიზაცია;

ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებისა და სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსის განვითარების მიზნით, თავდაცვის სფეროში სამეცნიერო-კვლევების განხორციელება;

საწარმოო სიმძლავრეების გაზრდა-მშენებლობა და ექსპერიმენტალური მოდელების შექმნა შემდგომში ექსპორტის გაზრდის მიზნით.

2.13 ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია (პროგრამული კოდი 23 03)

საფინანსო და ეკონომიკურ სფეროში დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, ქვეყანაში ჯანსაღი, კონკურენტუნარიანი გარემოს ხარისხის ამაღლება, კანონიერი სამეწარმეო საქმიანობის დაცვა და სამსახურში მწყობრი სისტემის ჩამოყალიბება.

საქართველოს ეკონომიკურ საზღვრებზე კონტროლის გამკაცრება გადასახადების თავის არიდების ფაქტების აღკვეთის მიზნით. პრევენციული ღონისძიებების გატარება დანაშაულის ჩადენის აღკვეთის მიზნით.

საქართველოსა და საზღვარგარეთის ქვეყნებში პერსონალის შერჩევის კრიტერიუმებისა და პროცედურების კუთხით დაგროვილი გამოცდილების შესწავლა.

2.14 ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 29 05)

თავდაცვის სამინისტროსა და შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფების ტერიტორიაზე განთავსებული ინფრასტრუქტურის შენარჩუნება და განვითარება, კერძოდ: სამხედრო ქალაქების ფუნქციონალური ზონების განვითარება-რეაბილიტაცია; ახალი სამხედრო ობიექტების მშენებლობა; საინჟინრო კომუნიკაციების და ქსელების რეაბილიტაცია;

2.15 ოპერატიულ-ტექნიკური საქმიანობის უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 20 02)

უფლებამოსილი ორგანოს მიმართვის საფუძველზე, სპეციალური ტექნოლოგიური საშუალებებით, ფარული მეთოდებით საქართველოს კონსტიტუციური წყობილების, სუვერენიტეტის, თავდაცვისუნარიანობის, ტერიტორიული მთლიანობის, მართლწესრიგისა და სამხედრო პოტენციალის წინააღმდეგ მიმართულ ქმედებათა შესახებ ინფორმაციის მოპოვება, აგრეთვე სისხლის სამართლის საქმეზე ფაქტობრივი მონაცემების მოპოვება და ამ მიზნით სხვადასხვა ღონისძიებათა განხორციელება;

„კონტრდაზვერვითი საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ოპერატიულ-ტექნიკურ ღონისძიებების განხორციელება;

სახელმწიფო უწყებებისა და დაწესებულებების საინფორმაციო-ტექნოლოგიური უზრუნველყოფა;

სასაზღვრო ტექნოლოგიების განვითარება და სასაზღვრო გამტარი პუნქტების საინფორმაციო-ტექნოლოგიური მომსახურების უზრუნველყოფა.

2.16

ტრანსპორტის სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების დაფარვა და ტრანსპორტირების ხარჯების სუბსიდირება (პროგრამული კოდი 24 10)

საქართველოს ევროპის ერთიან საჰაერო სივრცეში ინტეგრაციის პროცესის გაღრმავება;

კომპეტენციის ფარგლებში საერთაშორისო ანტიტერორისტული საქმიანობის ხელშეწყობა;

ფრენების უსაფრთხოებისა და საავიაციო უშიშროების დონის ამაღლება;

აშშ-ს სამხედრო ავიაციის საჰაერო ნავიგაციით და პილოტაჟით უზრუნველყოფა;

ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების წევრ სახელმწიფოებსა და „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ პროგრამაში მონაწილე სხვა სახელმწიფოებს შორის შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების შესრულების უზრუნველყოფა;

ქვეყნის მასშტაბით მგზავრთა საჰაერო გადაყვანა რეგიონში ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობისათვის.

2.17

ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა (მათ შორის, ქონების), დიპლომატიური წარმომადგენლობების, ეროვნული საგანძურის დაცვის და უსაფრთხოების დონის ამაღლება (პროგრამული კოდი 30 03)

საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვა, მოძრავი ტვირთების დაცვა-გაცილება, ფულადი სახსრებისა და სხვა ფასეულობათა გადაზიდვა-ინკასირება, დადებული ხელშეკრულებებისა და სახელმწიფო შეკვეთების ფარგლებში მესაკუთრის ქონებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა მართლსაწინააღმდეგო ხელყოფისაგან, დასაცავი ობიექტების დაცვის ხარისხის ამაღლება, ციფრული კავშირგაბმულობისა და ობიექტების თანამედროვე დაცვითი საგანგაშო სიგნალიზაციის სისტემებით აღჭურვა;

კონტროლი კერძო დაცვით საქმიანობაზე;

ავტოპარკის მუდმივი განახლება;

ინფრასტრუქტურის მუდმივი რეაბილიტაცია.

2.18

მართვის, კონტროლის, კავშირგაბმულობისა და კომპიუტერული სისტემები (პროგრამული კოდი 29 04)

კიბერთავდაცვითი შესაძლებლობების განვითარება, ცნობიერების ამაღლება და ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობის გაღრმავება. თავდაცვის სამინისტროში შემავალი კრიტიკული

ინფორმაციული სისტემების სუბიექტების უსაფრთხო და მდგრადი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

კავშირგაბმულობის და ინფორმაციული სისტემების განვითარება შეიარაღებული ძალების მართვისა და კონტროლის სისტემის მხარდასაჭერად. კავშირგაბმულობის სერვისების, ინტერნეტისა და საფოსტო მომსახურებას. საინფორმაციო ტექნოლოგიების მიმართულებით დამატებითი სტანდარტებისა და წესების შემუშავება და დანერგვა;

საინფორმაციო ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის განვითარება; სერვისების უწყვეტობის უზრუნველყოფისა და უსაფრთხოების ხარისხის გაზრდა. ასევე დამატებითი სტანდარტებისა და წესების შემუშავება და დანერგვა;

ERP სისტემის მოდულებისა და სხვადასხვა პროგრამულ უზრუნველყოფის დანერგვა, რაც მოიცავს ადამიანური რესურსების მართვის, ფინანსების, აქტივების, ლოგისტიკური და სხვა პრიორიტეტული ბიზნეს პროცესების ელექტრონული სააღრიცხვო სისტემების შემუშავებას და დანერგვას.

2.19

დანაშაულის პრევენცია, პრობაციის სისტემის განვითარება და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია (პროგრამული კოდი 26 06)

ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია/რეაბილიტაცია და დანაშაულის პრევენცია საქართველოში, მათ შორის დანაშაულის რეციდივის თავიდან აცილების ხელშეწყობა, რისკ ჯგუფებთან მუშაობა და დანაშაულის პირველად პრევენციასთან დაკავშირებული ღონისძიებების განხორციელება;

დანაშაულის გამომწვევი რისკფაქტორების შემცირების მიზნით გაუმჯობესდება ბენეფიციარების ფსიქოსოციალური მდგომარეობა, ყოფილი პატიმრების ინდივიდუალური საჭიროებების გათვალისწინებით ხელი შეეწყობა მათი ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მოგვარებას, მოხდება შრომის ბაზრის მოთხოვნების ადეკვატური ტრენინგების/პროფესიული გადამზადების კურსების შეთავაზება და პოტენციურ დამსაქმებელთან რეკომენდაციების გაწევა, განრიდება-მედიაციის სფეროს ინსტიტუციური ჩარჩოს დახვეწა, საგრანტო პროგრამების საშუალებით დეფიციტური სერვისების მიწოდება და მათი შემდგომი განვითარება, არასრულწლოვნებში დანაშაულის პირველადი პრევენციის მიზნით ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია, მოხალისეობის განვითარება და სამოქალაქო და სამართლებრივი ცნობიერების დონის ამაღლება;

პრობაციის ეროვნული სააგენტოს ადმინისტრაციული შესაძლებლობების განვითარება; სარეაბილიტაციო პროგრამების განხორციელება და მათში პრობაციონერების ჩართულობა; მსჯავრდებულთათვის სასჯელის სახედ - შინაპატიმრობის სრულყოფილი აღსრულება - ელექტრონული მონიტორინგის სისტემის საშუალებით.

რეგიონული განვითარება, ინფრასტრუქტურა და ტურიზმი

ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება საქართველოს რეგიონების განვითარების, საერთაშორისო სატრანზიტო პროექტებში საქართველოს მაქსიმალური ინტეგრირებისა და ეკონომიკური განვითარების სტიმულირების უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა.

საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობისა და სატვირთო გადაზიდვების მზარდი დინამიკის გათვალისწინებით, გაგრძელება და სწრაფი ტემპით წარიმართება ახალი მაგისტრალური გზების მშენებლობა; ქვეყნის მასშტაბით აშენდება საერთაშორისო მნიშვნელობის სატრანზიტო და რეგიონების დამაკავშირებელი შიდა საავტომობილო გზები. დასრულდება აღმოსავლეთ-დასავლეთის ავტობანის ძირითადი ნაწილის მშენებლობა. შედეგად, საქართველოს საავტომობილო გზების ქსელი გახდება მიმზიდველი სატრანზიტო გადაზიდვებისათვის. ხელი შეეწყობა ქვეყანაში ტურიზმის განვითარებას, განაპირა და მაღალმთიან რეგიონებში სოფლის მეურნეობის აღორძინებასა და რეგიონების ერთმანეთთან დაკავშირებას.

ანაკლიის საზღვაო ნავსადგურის მშენებლობა მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს, როგორც საქართველოს სატრანზიტო პოტენციალის ამაღლებაზე, ასევე გაზრდის საქართველოს როლს რეგიონში და აქცევს მას ლოგისტიკურ ჰაბად. პროექტი გააძლიერებს საქართველოს მნიშვნელობას რეგიონში და გაზრდის მისი, როგორც ტრანზიტული ჰაბის, დატვირთვის; მომავალში გაგრძელება ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის პროექტის ხელშეწყობა.

ხარისხიანი სასმელი წყლის 24-საათიანი მიწოდების რეჟიმით მოსახლეობის უზრუნველყოფა საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. ამ მიზნის მიღწევა ეტაპობრივად განხორციელდება მომდევნო რამდენიმე წლის განმავლობაში. 2020 წლისთვის, 24-საათიანი წყალმომარაგებით უზრუნველყოფილი იქნება დამატებით 400 ათასი ადამიანი.

აქტიურად გაგრძელება წყალმომარაგება-კანალიზაციის და გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაციის პროექტები მთელ რიგ ქალაქებსა და სოფლებში.

ნარჩენების მართვა განხორციელდება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად, ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე გაუმჯობესდება მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სერვისები.

ქვეყნის ინტერნეტიზაციის პროექტის ფარგლებში რეგიონებში დამატებით აშენდება მაღალსიჩქარიანი ოპტიკური ინფრასტრუქტურა, რის შედეგადაც ქვეყნის მოსახლეობის 85%-ზე მეტს ექნება მაგისტრალურ ოპტიკურ-ბოჭკოვან ინტერნეტი-ინფრასტრუქტურასთან წვდომა.

ენერგეტიკული პოლიტიკის ეფექტიანად წარმართვის მიზნით:

) ხელი შეეწყობა ენერგეტიკის სექტორში ინვესტიციების მოზიდვას,

შეიქმნება კიდევ უფრო გამჭვირვალე და მიმზიდველი საინვესტიციო გარემო;

- J გაგრძელდება მუშაობა ადგილობრივი ენერგორესურსების რაციონალური ათვისების გზით იმპორტზე დამოკიდებულების შემცირების მიმართულებით;
- J განვითარდება ინფრასტრუქტურა გაზისა და ელექტროენერჯის უსაფრთხო და სტაბილური გადამცემი და გამანაწილებელი სისტემის შესაქმნელად;
- J გააქტიურდება მუშაობა საქართველოს სატრანზიტო როლის გასაძლიერებლად, რათა ქვეყანა უმოკლეს ვადებში გახდეს ენერგეტიკული სატრანზიტო და სავაჭრო ჰაბი.
- J გაგრძელდება მუშაობა საქართველოდან ელექტროენერჯის ექსპორტის შესაძლებლობების გაზრდის მიმართულებით;
- J ხელი შეეწყობა სამეცნიერო-ტექნიკურ პროგრესს და ინოვაციების დანერგვას.

გაგრძელდება მუშაობა განახლებადი ენერჯის ათვისების კუთხით, ასევე, განხორციელდება ენერგოეფექტიანი ღონისძიებები სხვადასხვა მიმართულებით.

ტურიზმი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის მნიშვნელოვანი მამოძრავებელი ძალაა, ყოველწლიურად მზარდია ვიზიტორების ნაკადი და ტურიზმის სფეროდან მიღებული შემოსავლები და მისი, როგორც პრიორიტეტული დარგის, შემდგომი განვითარებისთვის განხორციელდება შემდეგი ღონისძიებები:

- J მოწესრიგდება და განვითარდება მცირე ტურისტული ინფრასტრუქტურა და საგზაო ინფრასტრუქტურა, რაც ხელს შეუწყობს ტურისტულად მიმზიდველი ადგილის მისაწვდომობის გაუმჯობესებას;
- J გააქტიურდება მარკეტინგული აქტივობები მიზნობრივ და პოტენციურ (მათ შორის მაღალმხარჯველ ევროპულ) ბაზრებზე, რაც ხელს შეუწყობს მეტი უცხოელი ტურისტისა და, შესაბამისად, მეტი შემოსავლის მოზიდვას ქვეყანაში;
- J გაფართოვდება დაცული ტერიტორიები და ხელი შეეწყობა ეკოტურიზმს;
- J განსაკუთრებული აქცენტი გაკეთდება მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებაზე: მოხდება სფეროში მომუშავე პერსონალის გადამზადება მომსახურების ხარისხის საერთაშორისო სტანდარტებამდე გაზრდის მიზნით;
- J ხელი შეეწყობა ტურიზმის დარგში უმაღლესი და პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამებისა და დაწესებულებების განვითარებას;
- J მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით განხორციელდება სხვადასხვა აქტივობები (სახანძრო უსაფრთხოების გამკაცრება, საავტომობილო სამგზავრო გადაყვანის მოწესრიგება და სხვ.);
- J ხელი შეეწყობა სახელმწიფო და კერძო სექტორებს შორის

თანამშრომლობის გადრმავებას ტურისტული პროდუქტის შექმნისა პოპულარიზაციის მიზნით.

ტურიზმის პოლიტიკაში ერთ-ერთი სტრატეგიული მიმართულება იქნება საქართველოს გადაქცევა ოთხი სეზონის ტურისტულ ქვეყნად, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღებას და წლის განმავლობაში მათ სტაბილურ განაწილებას. ზამთრის კურორტების შემდგომი განვითარება მოხდება გააზრებული განვითარებისა და განაშენიანების გეგმების მიხედვით, მათ შორის, გათვალისწინებული იქნება კურორტების ზაფხულის განმავლობაში დატვირთვის შესაძლებლობები.

საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტია ქვეყნის რეგიონების განვითარება, მათ შორის უთანასწორობის აღმოფხვრა, ადგილობრივ დონეზე ხარისხიანი მომსახურების მიწოდების ეფექტიანი და ინოვაციური სისტემების დანერგვა, რეგიონების როლის ზრდა ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში. რეგიონული განვითარების სტრატეგიული ხედვა ეფუძნება ევროკავშირის რეგიონების ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გათანაბრების პოლიტიკის მიდგომებს, რომელიც გულისხმობს ინტეგრირებულ, დარგთაშორის და ტერიტორიაზე მორგებულ დაგეგმვას და შესაბამისი პოლიტიკის განხორციელებას.

გაგრძელდება მუშაობა დეცენტრალიზაციის სტრატეგიაზე, რომელიც ითვალისწინებს თვითმმართველობის როლის გაზრდას ადგილობრივი ეკონომიკის განვითარებაში და თვითმმართველობის უზრუნველყოფას შესაბამისი მატერიალური და ფინანსური რესურსებით.

სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა ქვეყნის მდგრადი განვითარებისა და ცხოვრების ხარისხის ამაღლების მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია. სივრცითი მოწყობის რეფორმა ხელს შეუწყობს:

-) ადამიანის საარსებო გარემოს სწორად დაგეგმვას, ადამიანების, ეკონომიკის დარგების და ბიზნესის ინტერესების ჰარმონიულ ურთიერთშეჯერებას, ქვეყნის ტურისტული პოტენციალის სწორად ათვისებას;
-) საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებს, აგრეთვე ქვეყნის რეგიონებს, შორის სატრანსპორტო ქსელის თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად დაგეგმვას;
-) უზრუნველყოფს ეკონომიკური და კულტურული კავშირების გაძლიერებას და ახალი ბიზნესურთიერთობების ჩამოყალიბებას, განაპირა და მაღალმთიანი რეგიონების უკეთესად ინტეგრაციას ქვეყნის ეკონომიკაში და ამ გზით მოსახლეობის კეთილდღეობის გაუმჯობესებას.

საქართველო ეფექტიანად ათვისებს ქვეყნის განვითარების პოტენციალს და მსოფლიო რუკაზე გაძლიერდება საქართველოს, როგორც საინვესტიციოდ მიზიდველი, დაცული გარემოს და ტრანზიტული ჰაბის მნიშვნელობა.

3.1 **საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებები
(პროგრამული კოდი 25 02)**

საქართველოს საგზაო ქსელის ინტეგრირება საერთაშორისო საგზაო კომუნიკაციების სისტემაში;

ქვეყნის საავტომობილო გზების გამტარუნარიანობის გაზრდა, ავტოსატრანსპორტო დერეფნის განვითარება და საერთაშორისო სატრანზიტო კონკურენტუნარიანობის ზრდა;

სახელმწიფოთაშორისო და რეგიონთაშორისო ავტოსაგზაო კავშირების გაუმჯობესება;

მოსახლეობის გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობის, ინტენსიური ავტომობილიზაციის დონისა და გაზრდილი სატრანსპორტო ნაკადების დონესთან საავტომობილო საგზაო ქსელის განვითარების ტემპების შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

3.1.1 **საავტომობილო გზების პროგრამების მართვა (პროგრამული კოდი 25 02 01)**

საავტომობილო გზების ინფრასტრუქტურული პროექტების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელება.

3.1.2 **საავტომობილო გზების მშენებლობა და მოვლა-შენახვა (პროგრამული კოდი 25 02 02)**

საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაცია;

რაიონულ და საკურორტო ცენტრებთან, ისტორიულ და კულტურულ ძეგლებთან ასევე, მოსაზღვრე ქვეყნებთან მისასვლელი საავტომობილო გზების პერიოდული შეკეთება და რეაბილიტაცია, რეკონსტრუქცია-მოდერნიზაცია და განვითარება; სტიქიური მოვლენების სალიკვიდაციო და პრევენციის მიზნით სამუშაოების ჩატარება.

3.1.3 **ჩქაროსნული ავტომაგისტრალების მშენებლობა (პროგრამული კოდი 25 02 03)**

ჩქაროსნული ავტომაგისტრალების მშენებლობა-რეაბილიტაცია;

სატრანსპორტო გადაზიდვების საერთაშორისო დერეფნებში საქართველოს საგზაო ინფრასტრუქტურის კონკურენტუნარიანობის გაზრდა, ავტოსატრანსპორტის ნაკადების გამტარუნარიანობის ამაღლება და უსაფრთხო მოძრაობის უზრუნველყოფა.

3.2 **რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია (პროგრამული კოდი 25 03)**

მუნიციპალიტეტებში სხვადასხვა სახის ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება და მათთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებების შესყიდვა;

სახელმწიფო მნიშვნელობის (ადმინისტრაციული, სტრატეგიული, სამხედრო, პოლიციური და სხვა დანიშნულების) ობიექტების სამშენებლო-სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორციელება;

ნაპირდაცვითი სამუშაოების უზრუნველყოფა;

ქვეყანაში ტურიზმის განვითარების მიზნით სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება;

სამინისტროს მართვაში არსებული საწარმოს საოპერაციო ხარჯებისა და შესაბამისი ფუნქციური დავალებების შესასრულებლად წარმოებული სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების და მათთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებების შესყიდვა;

დონორების მიერ დაფინანსებული პროექტების მოსამზადებლად საჭირო ღონისძიებების გატარება, საპროექტო დოკუმენტაციების მომზადება და ანალიზი.

3.3

**წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია
(პროგრამული კოდი 25 04)**

მუნიციპალიტეტებში მოსახლეობისა და დაწესებულებების ეკოლოგიურად სუფთა, გაფილტრული, ზედაპირული გრუნტის წყლების მოხვედრისგან დაცული სასმელი წყლის 24-საათიანი მიწოდების რეჟიმით უზრუნველყოფა (კომპეტენციის ფარგლებში);

საქართველოს დიდ ქალაქებსა და სოფლებში წყალმომარაგების და წყალარინების სისტემების აღდგენა-რეაბილიტაცია (კომპეტენციის ფარგლებში);

მუნიციპალიტეტებში წყალსადენების სათავე ნაგებობების მოწყობა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაცია (კომპეტენციის ფარგლებში);

ტურისტულ-დასასვენებელ ცენტრებში წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება (კომპეტენციის ფარგლებში).

3.4

**სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება
(პროგრამული კოდი 24 14)**

ქვეყანაში არსებული მაღალი და საშუალო ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების, მათ შორის მეზობელ ქვეყნებთან დამაკავშირებელი ხაზების მშენებლობა-რეაბილიტაცია;

ენერგოსისტემის მოძველებული ქვესადგურების თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვა და სხვადასხვა სიმძლავრის ახალი ქვესადგურების მშენებლობა;

თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის განვითარებისათვის შესაბამისი ელექტროგადამცემი ქსელის მოწყობა.

3.4.1

ელექტროგადამცემი ქსელის გაძლიერების პროექტი (პროგრამული

კოდი 24 14 01)

აჭარა-გურიის ელექტრომომარაგების საიმედოობის ამაღლება („პალიასტომი 1,2” ხაზების დარეზერვირება);

აჭარის პესპექტიული ჰესების ქსელში მაღალი ხარისხით ინტეგრირება;

საბითუმო ვაჭრობის განვითარების პლათფორმა „SCADA/EMS” სისტემის განახლება;

საქართველოს ელექტროენერგეტიკული სექტორის განვითარების სცენარების გარემოსდაცვითი და სოციალური სტრატეგიული შეფასება.

3.4.1.1

220 კვ ხაზის "ახალციხე-ბათუმი" მშენებლობა (ADB, IBRD, WB) (პროგრამული კოდი 24 14 01 01)

220კვ "ახალციხე-ბათუმი" ხაზის მშენებლობა;

საბითუმო ვაჭრობის განვითარების პლათფორმა „SCADA/EMS” სისტემის განახლება;

აჭარა-გურიის ელექტრომომარაგების საიმედოობის ამაღლება („პალიასტომი 1,2” ხაზების დარეზერვირება);

აჭარის პესპექტიული ჰესების ქსელში მაღალი ხარისხით ინტეგრირება.

3.4.2

საქართველოს ელექტროგადამცემი ქსელის გაფართოების ღია პროგრამა (პროგრამული კოდი 24 14 02)

ელექტროგადამცემი ხაზების მშენებლობა-რეაბილიტაცია;

მიმდინარე „ქსანი-სტეფანწმინდა" 500 კვ ეგხ-ის მშენებლობის დასრულება და ექსპლუატაციაში გაშვება;

მიმდინარე „ჯვარი-ხორგა" 500/220კვ ელექტროგადამცემი ხაზების მშენებლობის დასრულება და ექსპლუატაციაში გაშვება.

3.4.2.1

500 კვ ეგხ-ის "ქსანი-სტეფანწმინდა" მშენებლობა (EBRD, EC, KfW, WB) (პროგრამული კოდი 24 14 02 01)

500 კვ ელექტროგადამცემი ხაზის „ქსანი-სტეფანწმინდა“ მშენებლობა;

რუსეთი-საქართველო-სომხეთი-ირანის სატრანზიტო პოტენციალის საიმედო რეალიზაცია;

არსებული 500 კვ ძაბვის ხაზის „კავკასიონის” (საქართველო-რუსეთი) დარეზერვირება;

მდ. თერგის ჰესების ქსელში ინტეგრირება.

3.4.2.2

ელექტროგადამცემი ხაზი "ჯვარი ხორგა" (EBRD, EC, KfW, WB)

(პროგრამული კოდი 24 14 02 02)

500 კვ ელექტროგადამცემი ხაზი „კავკასიონის“ შეჭრა ქვესადგურ „ჯვარი 500/220“-ში;

220 კვ ელექტროგადამცემი ხაზის „ოდიში 1,2“ მშენებლობა;

აფხაზეთის, სამეგრელოს, აჭარისა და გურიის ელექტრომომარაგების საიმედოობის ამაღლება („ვერისი 1,2“ ხაზების დარეზერვირება);

ბათუმის (აჭარა) რეგიონში ძაბვის პრობლემის აღმოფხვრა, რეგიონის კვების საიმედოობის ამაღლება და არსებული პერსპექტიული სადგურებიდან სიმძლავრის გამოტანის საიმედოობის ამაღლება;

3.4.3

**რეგიონალური ელექტროგადამცემის გაუმჯობესების პროექტი
(პროგრამული კოდი 24 14 03)**

ქვეყანაში არსებული მაღალი და საშუალო ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების, მათ შორის მეზობელ ქვეყნებთან დამაკავშირებელი ხაზების მშენებლობა-რეაბილიტაცია;

ენერგოსისტემის მოძველებული ქვესადგურების თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვა და სხვადასხვა სიმძლავრის ახალი ქვესადგურების მშენებლობა;

თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის განვითარებისათვის შესაბამისი ელექტროგადამცემი ქსელის მოწყობა;

500კვ ორჯაჭვა ეგხ-ის „წყალტუბო-ახალციხე“ მშენებლობის დაწყება;

„ნამახვანი-წყალტუბო-ლაჯანური“ პროექტის განხორციელების დაწყება;

500კვ ერთჯაჭვა ე.გ.ხ-ის „ჯვარი-წყალტუბო“ მშენებლობის განხორციელება.

3.4.3.1

500 კვ ეგხ "წყალტუბო-ახალციხე-თორთუმი" (KfW) (პროგრამული კოდი 24 14 03 01)

500კვ ორჯაჭვა ეგხ-ის „წყალტუბო-ახალციხე“ მშენებლობა (ხაზის სიგრძე - 160 კილომეტრი);

500კვ ქვესადგური „ახალციხის“ გაფართოება (500 კვ-იან ხაზის მისაერთებლად), 400 კვ ე.გ.ხ.-ის „ახალციხე-თორთუმის“ მშენებლობა (ხაზის სიგრძე საზღვრამდე - 30 კილომეტრი);

500 კვ ქვესადგური „ახალციხის“ გაფართოება 400 კვ ეგხ „ახალიციხე-თორთუმის“ მისაერთებლად და უჯრედის მოწყობა.

3.4.3.2

ჩრდილოეთის რგოლი (EBRD), ნამახვანი - წყალტუბო -

ლაჯანური(EBRD) (პროგრამული კოდი 24 14 03 02)

500 კვ ერთჯაჭვა ელექტროგადამცემი ხაზის „ჯვარი - ნენსკრა“-ს მშენებლობა;

110 კვ ორჯაჭვა „ნენსკრა-მესტია“ ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა, 500/220 /110 კვ ქვესადგური ნენსკრას მშენებლობა, 500კვ ეგხ-ის „კავკასიონი“-ს შეჭრა ქვესადგურ „ნენსკრაში“;

500 კვ ერთჯაჭვა „ლაჯანური - წყალტუბო“ ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა;

220 ორჯაჭვა „წყალტუბო - ნამახვანი - ტვიში - ლაჯანური“ ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა;

220 კვ ქვესადგური „წყალტუბოს“ გაფართოება;

220 კვ ერთჯაჭვა ეგხ-ს მშენებლობა ლაჯანურის ქვესადგურიდან ლაჯანურის ჰესამდე.

3.4.3.3 500 კვ ეგხ ჯვარი-წყალტუბო (WB) (პროგრამული კოდი 24 14 03 03)

500კვ ერთჯაჭვა ელექტროგადამცემი ხაზის „ჯვარი-წყალტუბო“-ს მშენებლობა;

500კვ ქვესადგური „წყალტუბოს“ მშენებლობა;

3.4.3.4 გურიის ელგადამცემის ხაზების ინფრასტრუქტურის გაძლიერება (KfW) (პროგრამული კოდი 24 14 03 04)

220/110კვ ქვესადგურის „ოზურგეთი“-ს მშენებლობა (სიმძლავრე - 250 მვა);

220კვ ეგხ „პალიასტომის“ ორჯაჭვა ეგხ-ის შეჭრა ქს-ში „ოზურგეთი“ (ხაზის სიგრძე - 2 კილომეტრი);

ახალი 110კვ ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა „ოზურგეთი - ზოტიჰესი - ჩოხატაური“ (ხაზის სიგრძე - 30 კილომეტრი).

3.4.3.5 კახეთის ინფრასტრუქტურის გაძლიერება (KfW) (პროგრამული კოდი 24 14 03 05)

110 კვ ეგხ „ახმეტა-თელავის“ გაორჯაჭვიანება (220-ის გაბარიტებში);

110 კვ ეგხ „თელავი-წინანდალის“, 110 კვ ეგხ „წინანდალი-მუკუზანის“ და 110 კვ ეგხ „მუკუზანი-გურჯაანის“ გაორჯაჭვიანება;

ქვესადგურების რეკონსტრუქცია (თელავი, გურჯაანი, ახმეტა, წინანდალი)

ქ/ს თელავის გაფართოება 220 კვ ფრთით;

- 3.4.3.6 **ხელედულა-ლაჯანური-ონი (KfW) (პროგრამული კოდი 24 14 03 06)**
220 კვ ორჯაჭვა „ხელედულა - ლაჯანური-ონი“ ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა;
ლაჯანურში 500/220/110 კვ ქვესადგურის მშენებლობა;
- 3.5 **ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 24 05)**
საქართველოს, როგორც ტურისტული ქვეყნის, პოპულარიზაცია საერთაშორისო ბაზარზე;
ახალი ტურისტული პროდუქტის განვითარება და არსებული ტურისტული პროდუქტის დივერსიფიკაცია (მარშრუტების შემუშავება, პროდუქტის ბექდური-საინფორმაციო მასალის მომზადება);
მცირე ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება;
ტურისტებისთვის მაღალი ხარისხის მომსახურების მიწოდება;
პროექტ „Check in Georgia“-ს ფარგლებში ქვეყნის მასშტაბით ტურისტულად მნიშვნელოვანი კულტურული ღონისძიებების ორგანიზება და მხარდაჭერა.
- 3.6 **მყარი ნარჩენების მართვის პროგრამა (პროგრამული კოდი 25 05)**
მუნიციპალიტეტებში (გარდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა) არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების მოწყობა, მართვა და დახურვა;
ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურების მოწყობა და მართვა.
- 3.7 **მოსახლეობის ელექტროენერჯითა და ბუნებრივი აირით მომარაგების გაუმჯობესება (პროგრამული კოდი 24 15)**
საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში გაზისა და ელექტროენერჯის გარეშე არსებული სოფლების გაზიფიცირება და ელექტროფიცირება;
საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში მოსახლეობისთვის გაზისა და ელექტროენერჯის მიწოდების ხელმისაწვდომობის გაზრდა. დასაქმდება ძირითადად ადგილობრივი მოსახლეობა, რაც თავის მხრივ ხელს შეუწყობს სამიზნე რეგიონების მეწარმეობის გამოცოცხლებასა და დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნას.
- 3.8 **ვარდნილისა და ენგურის ჰიდროელექტროსადგურების რეაბილიტაციის პროექტი (EIB, EU) (პროგრამული კოდი 24 13)**
ენგურჰესის რეაბილიტაცია;
მდ. ენგურიდან ვარდნილის წყალსაცავში გადამგდები ფარების, ასევე ვარდნილჰესი-2-ზე არხის მარეგულირებელი ფარების და ამწის რეაბილიტაცია;
ენგურის წყალსაცავის ნატანისგან გაწმენდის კონცეფციის შემუშავება

და გაწმენდის სამუშაოების ჩატარება.

რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა (პროგრამული კოდი 25 01)

რეგიონული განვითარების პოლიტიკის შემუშავება, განხორციელება და განხორციელების კოორდინაცია, აგრეთვე კომპეტენციის ფარგლებში მისი განხორციელების მონიტორინგი და ანალიზი;

მმართველობის სისტემის დეცენტრალიზაციის, დეკონცენტრაციის და სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებსა და მუნიციპალიტეტებს შორის უფლებამოსილებათა გამიჯვნის საკითხებზე და მუნიციპალიტეტების ინსტიტუციური გაძლიერებისათვის შესაბამისი წინადადებების შემუშავება;

კომპეტენციის ფარგლებში ადგილობრივი და უცხოური წყაროებით დაფინანსებული რეგიონული პროგრამებისა და პროექტების განხორციელების კოორდინაცია და მათი ეფექტიანობის შეფასება;

კომპეტენციის ფარგლებში სახელმწიფო რწმუნებულების–გუბერნატორების ადმინისტრაციების და მუნიციპალიტეტების მოხელეთა სწავლების საკითხების კოორდინაცია;

მუნიციპალიტეტების მოხელეთა უწყვეტი სწავლების სისტემის დანერგვა, მათი კვალიფიკაციის ამაღლების ღონისძიებების უზრუნველყოფის ხელშეწყობა და კოორდინაცია;

„მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე სახელმწიფოს მიერ მუნიციპალიტეტებისათვის დელეგირებული უფლებამოსილების განხორციელების დარგობრივი ზედამხედველობის უზრუნველყოფა საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ შესაბამისად;

საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების ქსელის განვითარების, დაპროექტებისა და სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და დადგენილ ფარგლებში როგორც საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს კომპეტენციაში შემავალი, ისე სხვა სახელმწიფო ორგანოთა გამგებლობისთვის მიკუთვნებული, ქვეყნისათვის მნიშვნელოვანი ცალკეული ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელების უზრუნველყოფა, ამ პროექტებით გათვალისწინებული ობიექტების მშენებლობის, რეაბილიტაციის და სხვა სამუშაოების კოორდინაცია, აგრეთვე კომპეტენციის ფარგლებში მათი მონიტორინგი;

კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს წყლით უზრუნველყოფის

და მოსახლეობის წყლით მომარაგების სისტემების დანერგვისა და განვითარების ხელშეწყობის ღონისძიებათა განხორციელების უზრუნველყოფა და კოორდინაცია;

სამხედრო ძალების სამობილიზაციო გეგმის შემუშავებაში მონაწილეობა. მუნიციპალიტეტების მიერ მოქალაქეთა სამხედრო აღრიცხვის, სამხედრო სამსახურისათვის მომზადებისა და სამხედრო სამსახურში გაწვევის კოორდინაცია;

არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების მოწყობა, მართვა და დახურვა, ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურების მოწყობა და მართვა (გარდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა);

კომპეტენციის ფარგლებში სტიქიური მოვლენების შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებების თაობაზე წინადადებების მომზადება, ღონისძიებათა განხორციელება/განხორციელებაში მონაწილეობა;

სარეკრეაციო ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემის I და II სტადიაზე პროექტების შეთანხმება;

ქვეყნის სივრცითი მოწყობის გენერალური სქემის, მუნიციპალიტეტების სივრცითი მოწყობის გეგმების, დასახლებათა მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმებისა და განაშენიანების რეგულირების გეგმების შემუშავების უზრუნველყოფა;

ეკონომიკური, სოციალური და ეკოლოგიური სარგებლის მიღების ხელშეწყობა და ინვესტიციებისთვის მიმზიდველი, სტაბილური და უსაფრთხო გარემოს შექმნა;

„საქართველოს სივრცითი მოწყობისა და მშენებლობის კოდექსი“-ს პროექტის გარდამავალი დებულებებით განსაზღვრული კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება.

3.10

**საქართველოს ეროვნული ინოვაციების ეკოსისტემის პროექტი (IBRD)
(პროგრამული კოდი 24 12)**

საქართველოში ინოვაციების ინფრასტრუქტურის შექმნა, რომელიც უზრუნველყოფს ქვეყანაში ინოვაციების ეკოსისტემის განვითარებას;

რეგიონებში მცხოვრები მეწარმეებისა და სოციალურად დაუცველი მოსახლეობისათვის დახმარების გაწევა ფართოზოლოვან ინტერნეტში მათი ჩართვის მიზნით;

ინოვაციებზე ორიენტირებული მეწარმეობის ფორმირების ხელშეწყობა;

ინოვაციების საგრანტო დაფინანსება მათი შემდგომი კომერციალიზაციის მიზნით.

3.11

**ყაზბეგის მუნიციპალიტეტისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტის
მაღალმთიანი სოფლების მოსახლეობისათვის მიწოდებული ბუნებრივი**

აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება (პროგრამული კოდი 24 11)

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიან სოფლებში მუდმივად მცხოვრები მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ბუნებრივი აირის საფასურის ანაზღაურება შესაბამის პერიოდებში, პროგრამით განსაზღვრული ბენეფიციარებისათვის.

3.12

საქართველოში ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარება (პროგრამული კოდი 24 08)

საქართველოში ინოვაციური ეკოსისტემის შექმნა, უცხოური გამოცდილების გაზიარება და საქართველოში დანერგვა;

დაგეგმილი/განსახორციელებელი პროექტების შესრულებისათვის საჭირო კვალიფიციური კადრების მომზადება, დასაქმება, მათთვის პროდუქტიული სამუშაო გარემოს შექმნა და განსახორციელებელი პროექტების ადმინისტრაციული რესურსით უზრუნველყოფა;

ქვეყნის მასშტაბით ფართოზოლოვანი ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარება.

3.13

ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება (პროგრამული კოდი 24 02)

ბაზარზე განთავსებული პროდუქტის ზედამხედველობის უზრუნველყოფა საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის ტექნიკურ კანონმდებლობასთან (დირექტივები და რეგულაციები) დაახლოებით და ევროპულ ბაზარზე არსებული ზედამხედველობის სისტემის დანერგვით;

მომეტებული ტექნიკური საფრთხის შემცველი ობიექტების უსაფრთხოების დონის ამაღლების ხელშეწყობა შესაბამისი ტექნიკური რეგლამენტების დახვეწით;

განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტების მშენებლობის სახელმწიფო ზედამხედველობის უზრუნველყოფა შესაბამისი მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და სანებართვო პირობების კონტროლით.

3.14

ბაქო - თბილისი - ყარსის სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობისათვის მარაბდა - ახალქალაქი - კარწახის მონაკვეთზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა- კომპენსაცია (პროგრამული კოდი 24 17)

ბაქო-თბილისი-ყარსის სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობისათვის მარაბდა-ახალქალაქი-კარწახის მონაკვეთზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა-კომპენსაციის უზრუნველყოფა, რომელიც ხორციელდება ინდივიდუალურად კერძო მესაკუთრებთან საკომპენსაციო თანხის შეთავაზების მომზადების და ნასყიდობის ხელშეკრულების გაფორმებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების გატარების გზით;

სარკინიგზო მაგისტრალის თოვლით დანამქვრისაგან დამცავი დამატებითი ნაგებობების მშენებლობა.

განათლება, მეცნიერება და პროფესიული მომზადება

განათლების მიმართულებით განხორციელდება რეფორმის ახალი, კომპლექსური და მრავალმხრივი ეტაპი. დაგეგმილია ისეთი საგანმანათლებლო სისტემის შექმნა, რომელიც მდგრადი განვითარების მიზნების შესაბამისად, ბავშვების, სტუდენტის, ახალგაზრდებისა და ზრდასრულების სათანადო თეორიული ცოდნით აღჭურვისა და პრაქტიკული უნარების გამომუშავებასთან ერთად, უზრუნველყოფს ეროვნული და სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლებას, კონკურენტუნარიანობის გაზრდას, განათლებისა და მეცნიერების კავშირის გაძლიერებას. ადამიანური კაპიტალის განვითარება განიხილება როგორც ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური და საზოგადოებრივი წინსვლის უმთავრესი წინაპირობა.

საგანმანათლებლო პროცესი ორიენტირებული იქნება განათლების მიმდებ პირზე (ბავშვი, მოზარდი, ახალგაზრდა და განათლების მიღების ზრდასრული მსურველი), უზრუნველყოფილი იქნება მთელი ცხოვრების განმავლობაში სწავლის (LLL) პრინციპის დაცვა. თავის მხრივ, საგანმანათლებლო დაწესებულებებში შეთავაზებული იქნება უსაფრთხო, ძალადობისაგან თავისუფალი და კეთილგანწყობილი სასწავლო გარემო.

უზრუნველყოფილი იქნება საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის განვითარება განათლების ყველა საფეხურისათვის. გაგრძელდება ათასწლეულის გამოწვევის კომპაქტის ფარგლებში საგანმანათლებლო დაწესებულებების სრული რეაბილიტაცია და საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიებით უზრუნველყოფა. ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ბანკის მიერ დაფინანსებული პროგრამის ფარგლებში დაიწყება სკოლებში ენერგოეფექტიანობის გაზრდაზე მიმართული სარეაბილიტაციო სამუშაოები.

განათლების რეფორმა განხორციელდება განათლების სისტემის ყველა საფეხურზე: ადრეული და სკოლამდელი განათლება, ზოგადი განათლება, პროფესიული განათლება, უმაღლესი განათლება და მეცნიერება.

განათლების სისტემის ფუნდამენტური რეფორმა სკოლამდელი განათლების დონეზე იწყება. სკოლამდელი განათლების დაწესებულებებში უზრუნველყოფილი იქნება ინკლუზია, აღსაზრდელების უსაფრთხოება და საუკეთესო ინტერესების დაცვა. ეროვნულ დონეზე შეიქმნება სკოლამდელი განათლების ხარისხის შეფასების, განვითარებისა და მართვის მოდელი და მექანიზმები.

გაგრძელდება სკოლამდელი განათლების დაწესებულებებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით ახალი ინფრასტრუქტურის განვითარება და არსებულის გაუმჯობესება.

აღმზრდელ-პედაგოგების ახალი პროფესიული სტანდარტის შესაბამისად ამოქმედდება კადრების მომზადებისა და გადამზადების სისტემა, წინასასკოლო ასაკის მოზარდებისთვის მხარდაჭერილი იქნება სასკოლო მზაობის ჯგუფების ფუნქციონირება როგორც საბავშვო ბაღების, ისე სკოლების ბაზაზე.

უზრუნველყოფილი იქნება თანასწორი და ინკლუზიური, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი ცოდნის, უნარების, ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების ფორმირებასა და მოსწავლის წარმატებაზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო სისტემის განვითარება, რათა თითოეული კურსდამთავრებული კონკურენტუნარიანი იყოს შრომის ბაზარზე და ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური და საზოგადოებრივი წინსვლის ინტერესებს პასუხობდეს.

უზრუნველყოფილი იქნება მოსწავლეთა მრავალფეროვანი აქტივობები და პროექტები, რომლებიც მათ დაეხმარება ანალიტიკური, შემოქმედებითი და ინოვაციური აზროვნების განვითარებაში, გუნდური მუშაობის, ლიდერობის, სამეწარმეო, სახელოვნებო, სამოქალაქო და სოციალური კომპეტენციების განვითარებაში.

განათლების ხარისხის ამაღლების მიზნით, გაგრძელდება ახალი, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი, მაღალ სტანდარტებზე ორიენტირებული ეროვნული სასწავლო გეგმების, პროგრამების, შესაბამისი სახელმძღვანელოების და სხვა საგანმანათლებლო რესურსების შექმნა და დანერგვა.

შეიცვლება საშუალო საფეხურის მოწყობა და დაინერგება დიფერენცირებულ მიდგომებზე დაფუძნებული სასწავლო მოდელი ტექნიკური და საბუნებისმეტყველო, ჰუმანიტარული, სახელოვნებო და პროფესიული განათლების გაძლიერების მიმართულებებით.

კომპლექსური შეფასების საფუძველზე განვითარდება, როგორც დამამთავრებელი, ისე ერთიანი ეროვნული გამოცდების სისტემა. საგამოცდო პროცესში გაიზრდება თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენება.

უზრუნველყოფილი იქნება პედაგოგთა პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარება და პროფესიული ცოდნის ამაღლება, სწავლების თანამედროვე მეთოდებსა და ტექნოლოგიების გამოყენების მიმართულებით გაძლიერება.

სკოლებში უზრუნველყოფილი იქნება უსაფრთხო, ინკლუზიური და მულტიკულტურული გარემოს შექმნა. განვითარდება ბულინგისა და ძალადობის პრევენციაზე ორიენტირებული სერვისები და პროგრამები.

სწავლა-სწავლების პროცესში გაძლიერდება ტექნოლოგიების გამოყენებისა და დისტანციური სწავლების როლი. შეიქმნება მრავალფეროვანი ციფრული რესურსები და დამხმარე სასწავლო მასალები. იგეგმება საერთაშორისოდ აღიარებული ელექტრონული სისტემების და ლაბორატორიების დანერგვა, რაც მოსწავლეებში სივრცითი, ლოგიკური და შემოქმედებითი უნარების განვითარებას შეუწყობს ხელს.

მნიშვნელოვანი ინვესტიციები ჩაიდება სასკოლო საგანმანათლებლო და

სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარებასა და ახალი სკოლების მშენებლობაში.

ევროკავშირთან თანამშრომლობით, „საქართველოში აღმოსავლეთ პარტნიორობის ევროპული სკოლის“ პროექტის განხორციელება, რომლის ფარგლებშიც საუკეთესო მოსწავლეები საქართველოში მიიღებენ ევროპულ განათლებას;

პროფესიული განათლების სისტემაში გაგრძელდება დუალური, ანუ სამუშაოზე დაფუძნებული, სწავლების მიდგომის დანერგვა საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით. ამ მიდგომით, დამსაქმებლები სრულფასოვნად ჩაერთვებიან პროფესიული პროგრამების შემუშავებისა და განხორციელების, ასევე, სტუდენტების შერჩევისა და შეფასების პროცესებში. დასაქმებისათვის საჭირო უნარების განვითარების პარალელურად, სამუშაო ადგილების შექმნის სტიმულირებისა და კერძო სექტორის გაძლიერების მიზნით, პრიორიტეტი იქნება სამეწარმეო განათლებაც.

გაძლიერდება ინოვაციური სწავლების მიდგომების დანერგვა და დარგების შესაბამისად გაუმჯობესდება პროფესიული განათლების სტუდენტთა ხელმისაწვდომობა ახალ ტექნოლოგიებზე. მეტი ყურადღება დაეთმობა ახალი სერვისების განვითარებას, როგორც მოზარდებისა და ახალგაზრდების, ისე ზრდასრულების საგანმანათლებლო საჭიროებების დაკმაყოფილებისათვის.

ახალი საკანონმდებლო ინიციატივის საფუძველზე, დაიწყება ზოგადი განათლების პროფესიულ განათლებაში ინტეგრირების პროცესი. ჩამოყალიბდება უმაღლესი პროფესიული განათლების დონე, რითაც ხელი შეეწყობა პროფესიული და უმაღლესი განათლების საფეხურებს შორის კავშირების განვითარებას. გაუმჯობესდება მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და გეოგრაფიული დაფარვა, რათა უპასუხოს პროფესიული განათლების მიღების მსურველთა მზარდ მოთხოვნას.

დაინერგება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი უმაღლესი განათლების ხარისხის მართვის ეფექტიანი მოდელები. განხორციელდება ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის რეფორმა. უმაღლესი განათლების ხარისხის შეფასების მექანიზმები შესაბამისობაში მოვა შეფასების საერთაშორისო სტანდარტებთან. განხორციელდება განვითარებაზე ორიენტირებული შეფასებები და ხელი შეეწყობა დაწესებულებების ინსტიტუციურ გაძლიერებას.

ამოქმედდება ევროპის საბჭოს სტანდარტებსა და რეკომენდაციებთან (ESG) თავსებადი ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის სტანდარტები, რაც შედეგად მოგვცემს განვითარებაზე ორიენტირებულ ინსტიტუციებს და მკვეთრად გაუმჯობესებული ხარისხის პროგრამებს, რომლებიც შრომის ბაზრის მოთხოვნებს დაუახლოვდება. საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებით, მხარდაჭერილი იქნება საერთაშორისო პარტნიორობები, მათ შორის საერთაშორისო აკრედიტაციების მოპოვება და აღიარების მექანიზმების განვითარება. პრიორიტეტი მიენიჭება

სწავლისა და მეცნიერული კვლევის ინტეგრაციას.

მხარდაჭერილი იქნება სპეციალური პროგრამები საქართველოში და საზღვარგარეთ სამეცნიერო-კვლევით ცენტრებსა და უნივერსიტეტებში წარმატებით მოღვაწე წამყვანი ქართველი მეცნიერების უმაღლესი განათლების სისტემაში რეინტეგრაციის მიზნით.

უმაღლესი განათლების პროცესში გაიზრდება თანამედროვე ტექნოლოგიების როლი და მნიშვნელობა, გაძლიერდება დისტანციური განათლების კომპონენტი.

განხორციელდება მხარდამჭერი ღონისძიებები საქართველოს ძლიერ, რეგიონალურ სამეცნიერო ცენტრად გადაქცევისთვის. მოხდება პრიორიტეტული სამეცნიერო მიმართულებების იდენტიფიკაცია და მათი გაძლიერების მხარდაჭერა.

განხორციელდება ახალგაზრდების სამეცნიერო კვლევებში ჩართულობის მხარდამჭერი ღონისძიებები, დაფინანსდება პოსტდოქტორანტურის პროგრამები, ხელი შეეწყობა საერთაშორისო სამეცნიერო გაცვლითი პროგრამების განხორციელებას.

ხელი შეეწყობა საზღვარგარეთ სამეცნიერო ცენტრებსა და უნივერსიტეტებთან სამეცნიერო თანამშრომლობას და ერთობლივი პროექტების განხორციელებას; გაძლიერდება მეცნიერების ინფრასტრუქტურული შესაძლებლობები. გაძლიერდება საზღვარგარეთ ქართველოლოგიური კათედრები და ქართველოლოგის შემსწავლელი მეცნიერებები.

4.1

სკოლამდელი და ზოგადი განათლება (პროგრამული კოდი 32 02)

ზოგადი განათლების თანაბარი ხელმისაწვდომობა ყველასთვის;

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემის საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში ჩართვა, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების აუცილებელი ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფა;

მასწავლებელთა კვალიფიკაციის დონის ამაღლება;

ეროვნული შეფასებების სისტემის სრულყოფა, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების, ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვისა და განვითარების უზრუნველყოფა;

საჯარო სკოლის ყველა კლასის მოსწავლეებისათვის და კერძო სკოლის სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახების, აგრეთვე კანონმდებლობით დადგენილი სხვა კატეგორიების მოსწავლეების სასკოლო სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფა;

სკოლებში იმ მოსწავლეების ტრანსპორტირების პროცესის ხელშეწყობა, რომლებიც ცხოვრობენ ისეთ დასახლებულ პუნქტებში (სოფელი, დაბა) სადაც არ ფუნქციონირებს სკოლა და მანძილი სოფლებს შორის შესამჩნევია, ასევე აქვთ შეზღუდული

შესაძლებლობები;

ეთნიკურად არაქართველი მოსწავლეებისათვის ქართული ენის სწავლების ხელშეწყობა;

სასკოლო ინიციატივების წახალისება;

ქცევითი და ემოციური პრობლემების მქონე სკოლის მოსწავლეებისა და მათი ოჯახის წევრების კვალიფიციური ფსიქო-სოციალური მომსახურებით უზრუნველყოფა;

საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ძალადობის აღმოფხვრა და დისციპლინის გაუმჯობესება;

ელექტრონული სწავლა-სწავლების ხელშეწყობა;

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სახელმწიფო სტანდარტების დანერგვის ხელშეწყობა,

სკოლამდელი განათლების მეთოდოლოგიური მხარდაჭერა;

საჯარო სკოლების პირველკლასელი მოსწავლეების და მათი დამრიგებლების უზრუნველყოფა პორტაბელური კომპიუტერებით (ნოუთბუქებით);

წარჩინებული მოსწავლეების წახალისება კომპიუტერული ტექნიკით;

4.1.1 **ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დაფინანსება (პროგრამული კოდი 32 02 01)**

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დაფინანსებით უზრუნველყოფა, ზოგადი განათლების დასაფინანსებლად ერთ მოსწავლეზე გათვლილი ფინანსური ნორმატივისა და მისი შესაბამისი სტანდარტული ვაუჩერის, ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული მოსწავლეთა რაოდენობის, სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა რაოდენობის, მასწავლებელთა საათობრივი დატვირთვის, სქემით განსაზღვრული შესაბამისი სტატუსის მქონე მასწავლებლების დანამატის, ადმინისტრაციული, სკოლის მოვლა-შენახვისა და სკოლის განვითარებისათვის საჭირო და სხვა ხარჯების გათვალისწინებით, რაც სკოლებს შესაძლებლობას აძლევს, სრულად შეასრულონ თავიანთი ფუნქცია-მოვალეობები

4.1.2 **მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 02 02)**

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს სისტემაში დასაქმებულ პირთა, მათ შორის ზოგადი განათლების დაწესებულებაში დაკავებული პირების (დირექტორებისა და მასწავლებლების), ასევე პროფესიული სასწავლებლების მასწავლებლების პროფესიული

განვითარება და კვალიფიკაციის ხარისხის ამაღლება; ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საგნების სწავლა-სწავლების თანამედროვე მიდგომების დანერგვის, ხელმისაწვდომობისა და გავრცელების ხელშეწყობა;

სამიზნე ჯგუფების პროფესიული ცოდნისა და საქმიანობის განმსაზღვრელი პროფესიული სტანდარტების შემუშავება, საერთაშორისო სტანდარტებისადმი და მოთხოვნებისადმი გათანაბრება და დანერგვა, მასწავლებლის პროფესიის სტატუსის ამაღლება, მიმდინარე სიახლეების გავრცელება;

მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის ეფექტიანი დანერგვის ხელშეწყობა შესაბამისი საკანონმდებლო რეგულაციების შემუშავებითა და ინტერვენციების განხორციელებით;

ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული რეგიონების არაქართულენოვანი სკოლების მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების და სწავლა-სწავლების პროცესის ხელშეწყობა სახელმწიფო ენის გაძლიერების გზით

4.1.3

უსაფრთხო საგანმანათლებლო გარემოს უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 32 02 03)

საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში მოსწავლეთა უსაფრთხო გარემოს შექმნა და ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია;

სისხლის სამართლის რეფორმის ფარგლებში ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში მოსწავლეთა ძალადობის, მათ მიერ ცივი და ცეცხლსასროლი იარაღების ტარების, ალკოჰოლური და ნარკოტიკული საშუალებების გავრცელების/გამოყენების პრევენცია და აღმოფხვრა;

ყველა ბავშვისა და ახალგაზრდისათვის ზოგადი განათლებისა და განვითარების თანაბარი შესაძლებლობების, ჯანსაღი და უსაფრთხო სასწავლო გარემოს შექმნა;

კრიზისული ინტერვენციის ჯგუფის შექმნა გადაუდებელი ფსიქოლოგიური დახმარების სერვისის საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მიწოდების მიზნით;

ქცევითი და ემოციური პრობლემების მქონე სკოლის მოსწავლეებისათვის ფსიქო-სოციალური მომსახურებით უზრუნველყოფა.

4.1.4

წარმატებულ მოსწავლეთა წახალისება (პროგრამული კოდი 32 02 04)

მოსწავლეთა ინტელექტუალური განვითარების, ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული საგნების სწავლებისა და თანაბრად კონკურენტულ გარემოში ახალგაზრდების შესაძლებლობების რეალიზების ხელშეწყობისა და

საერთაშორისო დონეზე მათი წარმოჩენის მიზნით, სხვადასხვა ეროვნული და საერთაშორისო ოლიმპიადების ორგანიზება.

4.1.5 **განსაკუთრებით ნიჭიერ მოსწავლეთა საგანმანათლებლო და საცხოვრებელი პირობებით უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 32 02 05)**

განსაკუთრებული მათემატიკური ნიჭით დაჯილდოვებული მოსწავლეების ხარისხიანი საკვებით, საჭირო საყოფაცხოვრებო ნივთებით, მედიკამენტებით და აღმზრდელების მომსახურებით უზრუნველყოფა.

4.1.6 **მოსწავლეების სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 32 02 06)**

საჯარო სკოლის ყველა კლასის მოსწავლეებისათვის, კერძო სკოლის სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახებისა და სხვა კატეგორიების მოსწავლეების სასკოლო სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფა;

4.1.7 **დავისვენოთ და ვისწავლოთ ერთად (პროგრამული კოდი 32 02 07)**

აქტიური დასვენებისა და განათლების პროცესის შერწყმით მოსწავლეთა სხვადასხვა სოციალური და საგნობრივი უნარებისა და კომპეტენციების განვითარების ხელშეწყობა;

ცხოვრების ჯანსაღი წესის, როგორც ფასეულობის განმტკიცება და შესაბამისი უნარ-ჩვევების გამომუშავება;

შრომით საქმიანობასთან დაკავშირებული ცოდნისა და უნარ-ჩვევების განვითარების, შესაბამისი ფასეულობებისა და დამოკიდებულებების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

ადაპტაციის, დამოუკიდებელი მუშაობისა და სოციალური უნარ-ჩვევების განვითარების ხელშეწყობა;

მოსწავლეთა შემოქმედებით საქმიანობაში ჩაბმის ხელშეწყობა შესაბამისი უნარ-ჩვევების განვითარება.

4.1.8 **ოკუპირებული რეგიონების პედაგოგებისა და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის ფინანსური დახმარება (პროგრამული კოდი 32 02 08)**

გალის რაიონისა და 2008 წლის აგვისტოს მოვლენებამდე ახალგორის რაიონის ფუნქციონირებადი სკოლების პედაგოგებისა და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის ფინანსური დახმარებით უზრუნველყოფა.

4.1.9 **ბრალდებული და მსჯავრდებული პირებისათვის ზოგადი განათლების მიღების ხელმისაწვდომობა (პროგრამული კოდი 32 02 09)**

სისხლის სამართლის რეფორის ფარგლებში ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული საგნების სწავლების და განათლების უწყვეტობის უზრუნველყოფის გზით პატიმრობისა და თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებებში მყოფი ბრალდებული/მსჯავრდებული მოსწავლეების საზოგადოებაში

რეინტეგრაციის ხელშეწყობა;

4.1.10

ეროვნული სასწავლო გეგმის განვითარება და დანერგვის ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 02 10)

ზოგადი განათლების ხარისხის ამაღლების ხელშეწყობა, საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკისა და ადგილობრივი გამოწვევების გათვალისწინებით ეროვნული სასწავლო გეგმის რევიზია, განვითარება და ამ პროცესებთან დაკავშირებული სხვა მხარდაჭერი აქტივობების განხორციელება;

ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვის მონიტორინგის ხელშეწყობა;

ახალი ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვის მხარდაჭერა.

4.1.11

საჯარო სკოლის მოსწავლეების ტრანსპორტით უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 32 02 11)

დასახლებულ პუნქტებში (სოფელი, დაბა) სადაც არ ფუნქციონირებს სკოლები და მანძილი სოფლებს შორის შესამჩნევია მოსწავლეთა ტრანსპორტირებით უზრუნველყოფა.

4.1.12

პროგრამა "ჩემი პირველი კომპიუტერი" (პროგრამული კოდი 32 02 12)

საჯარო სკოლების პირველკლასელი მოსწავლეების და მათი დამრიგებლების უზრუნველყოფა პორტაბელური კომპიუტერებით (ნოუთბუქებით);

წარჩინებული მოსწავლეების წახალისება კომპიუტერული ტექნიკით;

4.1.13

ზოგადი განათლების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 02 13)

ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსწავლეებისათვის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სრული ზოგადი განათლების მიღების შესაძლებლობის გაზრდა, ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე მათი კონკურენტუნარიანობის ამაღლების ხელშეწყობა;

შესაბამის სასწავლო წლისთვის საკლასო ჟურნალით ყველა ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების უზრუნველყოფა;

საქართველოში თავშესაფრის მაძიებელთა და შსს მიგრაციის დეპარტამენტში დროებითი განთავსების ცენტრში მოთავსებული არასრულწლოვან პირთათვის ქართული ენის სწავლება, ზოგადი განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

საქართველოს ეროვნული ინტელექტ-ჩემპიონატის ხელშეწყობა;

მოსწავლეებისთვის სხვადასხვა ფორმატისა და შინაარსის კონკურსების შეთავაზება; კონკურსებში წარმატებული მოსწავლეების წახალისება;

მოსწავლეთათვის უსაფრთხო, ძალადობისაგან თავისუფალი და პოზიტიური საგანმანათლებლო გარემოს უზრუნველყოფის ხელშეწყობა, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება ძალადობის გამომწვევი მიზეზების და ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის გზების შესახებ;

მოსწავლეებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია და დამკვიდრების ხელშეწყობა, მოსწავლე-ახალგაზრდობის ფიზიკური აქტივობისა და სპორტში მასობრივი ჩართვის სტიმულირება, სასკოლო სპორტის განვითარება.

4.1.14

ზოგადი განათლების რეფორმის ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 02 14)

უნარ-ჩვევების განვითარება განათლების შემდეგ საფეხურებზე წარმატების მიღწევის მიზნით;

სკოლამდელი განათლების მიღების ხელმისაწვდომობის ზრდა;

განათლების სტანდარტის დანერგვა ბავშვის განვითარების ყველა ასაკობრივ ჯგუფში;

მშობლების ინფორმირებულობის ზრდა სკოლამდელი განათლების შესაძლებლობებზე;

დამხმარე ელექტრონული რესურსები მშობლებისთვის - სკოლამდელი ასაკის ბავშვების განვითარებისთვის;

სკოლების ელექტრონული რესურსით უზრუნველყოფა;

ერთიან საგანმანათლებლო ქსელში ჩართული დაწესებულებებისათვის ინტერნეტის/კავშირით უზრუნველყოფა და სიჩქარის გაუმჯობესების ხელშეწყობა

4.2

უმაღლესი განათლება (პროგრამული კოდი 32 04)

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების კურსდამთავრებულთათვის სკოლის გამოსაშვები გამოცდების, ერთიანი ეროვნული, საერთო სამაგისტრო და მასწავლებლის გამოცდების ჩატარება;

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ერთიანი ეროვნული გამოცდების და საერთო სამაგისტრო გამოცდების შედეგად ჩარიცხულ საქართველოსა და უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა სახელმწიფო სასწავლო გრანტითა და სასწავლო სამაგისტრო დაფინანსებით უზრუნველყოფა;

წარჩინებული სტუდენტების სტიპენდიით უზრუნველყოფა;

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთათვის სწავლების ხელშეწყობით საერთაშორისო კავშირების განმტკიცება, განათლების სფეროში

თანამშრომლობის ხელშეწყობა;

საქართველოს რეგიონალურ საგანმანათლებლო ცენტრად პოზიციონირების მიზნით, უცხოელი სტუდენტების საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში მოზიდვის მასშტაბური პროექტის - „ისწავლე საქართველოში“ განხორციელება;

ქვეყნის საჯარო და საზოგადოებრივი სექტორის გაძლიერება მაღალკვალიფიციური კადრებით, სხვადასხვა საერთაშორისო პროგრამებსა და კურსებზე მომზადების, კვალიფიკაციის ამაღლების გზით;

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინტელექტუალური და მატერიალური პოტენციალის ინტეგრაციის ხელშეწყობა

4.2.1

გამოცდების ორგანიზება (პროგრამული კოდი 32 04 01)

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების კურსდამთავრებულთათვის სკოლის გამოსაშვები და ერთიანი ეროვნული გამოცდების, საერთო სამაგისტრო და მასწავლებლის გამოცდების ჩატარება;

სტუდენტთა საგრანტო კონკურსის ჩატარება, რომელიც გულისხმობს გრანტის ნაწილობრივი ოდენობის მფლობელ სტუდენტისათვის, საგრანტო კონკურსის შედეგად მეტი ოდენობის გრანტის მოპოვების ხელშეწყობას;

საერთაშორისო კვლევების (შეფასებების) განხორციელების უზრუნველყოფა;

4.2.2

სახელმწიფო სასწავლო, სამაგისტრო გრანტები და ახალგაზრდების წახალისება (პროგრამული კოდი 32 04 02)

პიროვნების ინტერესებისა და შესაძლებლობების შესატყვისი უმაღლესი განათლების მიღების, კვალიფიკაციის ამაღლებისა და გადამზადების მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილება;

სტუდენტთა სასწავლო პროცესებში აქტიურად ჩართულობის ხელშეწყობა და წახალისება;

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთათვის სწავლების ხელშეწყობით საერთაშორისო კავშირების განმტკიცება, განათლების სფეროში თანამშრომლობის ხელშეწყობა;

მასწავლებლობის მსურველთა პროფესიული მოღვაწეობისათვის მომზადება;

ამერიკული საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვა და საქართველოს სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო ინსტიტუტების გაძლიერება;

ახალგაზრდების ხელშეწყობა განათლების მიმართულებით

სწავლის გასაგრძელებლად.

4.2.3

უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 04 03)

საქართველოს სახელმწიფო ენის განვითარებისა და პოპულარიზაციის ხელშეწყობის პროგრამების (მათ შორის ლექსიკოგრაფიული პროგრამების) შემუშავება, მათი განხორციელება და შესრულების კონტროლი. ქართულის, როგორც უცხო ენის, სწავლების პროგრამა „ირბახის“ განხორციელება;

ვებგვერდის www.geofl.ge ახალი სასწავლო-მეთოდური მასალით მუდმივად შევსებასა და განახლებას;

ქართული ენის პოპულარიზაცია და ქართული ენის შესწავლით დაინტერესების ხელშეწყობა უცხოეთში;

ავტორიზებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტუდენტებისთვის სტუდენტის პირადობის (ბინადრობის) მოწმობის საფუძველზე რიგი საწარმოების/ორგანიზაციების მიერ პირადი მოხმარების საქონელსა და მომსახურების გაწევაზე ფასდაკლების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება, სტუდენტური ცხოვრების კვლევა

4.2.4

საზღვარგარეთ განათლების მიღების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 04 04)

საქართველოს ავტორიზებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის მნიშვნელოვანი აკადემიური, სამეცნიერო და/ან ადმინისტრაციული ინიციატივების განხორციელება და ადმინისტრაციული კადრების გადამზადება;

უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ, უცხო ქვეყნის სხვადასხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სამაგისტრო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამებზე განათლების მიღების ხელშეწყობა;

ქვეყნის საჯარო და საზოგადოებრივი სექტორის გამლიერება მაღალკვალიფიციური კადრებით, სხვადასხვა საერთაშორისო პროგრამებსა და კურსებზე მომზადების, კვალიფიკაციის ამაღლების გზით;

საქართველოს ახალგაზრდობის საერთაშორისო აკადემიურ და ახალგაზრდულ პროგრამებში მონაწილეობის ხელშეწყობა;

უმაღლესი განათლების სამივე საფეხურზე ხარისხის მიღების ხელშეწყობა, საერთაშორისო ხელშეკრულების ფარგლებში;

საზღვარგარეთ მიღებული ცოდნის სახელმწიფოში რეალიზაცია და მაღალკვალიფიციური საკადრო რესურსების ზრდა.

4.2.5

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ხელშეწყობა

(პროგრამული კოდი 32 04 05)

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ტექნიკური მხარდაჭერა;

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მართვის სისტემის ხელშეწყობა.

4.3 ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 32 07)

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების, ტერიტორიული ორგანოების, საგანმანათლებლო, სამეცნიერო-კვლევითი, სპორტული და სახელოვნებო დაწესებულებების მშენებლობა - რეაბილიტაცია, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის მომზადება, ინვენტარითა და ტექნიკით აღჭურვა;

სახანძრო უსაფრთხოების სათანადო მოწყობილობების დამონტაჟება და შშმ პირებისთვის შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მოწყობა;

4.3.1 ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 32 07 01)

საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების მშენებლობა და რეაბილიტაცია;

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების სხვადასხვა სახის ინვენტარითა და აღჭურვილობით უზრუნველყოფა.

4.3.2 პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 32 07 02)

საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების, მათ შორის გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით არსებული პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ბაზაზე ფუნქციონირებადი კოლეჯების მშენებლობა და რეაბილიტაცია;

პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების სხვადასხვა სახის ინვენტარითა და აღჭურვილობით უზრუნველყოფა;

პროფესიულ განათლებაზე გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით ახალი პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მშენებლობა და შესაბამისი ინვენტარითა და აღჭურვილობით უზრუნველყოფა.

4.3.3 სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და ტერიტორიული ორგანოების ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 32 07 03)

სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და ტერიტორიული ორგანოების მშენებლობა - რეაბილიტაცია;

სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის

იურიდიული პირებისა და ტერიტორიული ორგანოები სხვადასხვა სახის ინვენტარითა და აღჭურვილობით უზრუნველყოფა.

- 4.3.4 **უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 32 07 04)**
უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებების დაფინანსება სარეაბილიტაციო სამუშაოების ჩატარებისა და სხვადასხვა სახის ინვენტარით აღჭურვის უზრუნველყოფის მიზნით.
- 4.3.5 **საჯარო სკოლების ოპერირებისა და მოვლა-პატრონობის სისტემის განვითარება (პროგრამული კოდი 32 07 05)**
საჯარო სკოლების ოპერირებისა და მოვლა-პატრონობის სისტემის განვითარების ხელშეწყობა;

საჯარო სკოლების მოვლა-პატრონობაზე პასუხისმგებელი მხარეების შესაძლებლობების განვითარება;

ინვენტარიზაცია და ინვენტარიზაციასთან დაკავშირებული პროგრამული უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული ღონისძიებები.
- 4.3.6 **კულტურაში ინვესტიციებისა და ინფრასტრუქტურული პროექტების მხარდაჭერა (პროგრამული კოდი 32 07 06)**
კულტურის სფეროში ინფრასტრუქტურის განვითარება და მისი რეაბილიტაცია;
- 4.3.7 **სპორტში ინვესტიციებისა და ინფრასტრუქტურული პროექტების მხარდაჭერა (პროგრამული კოდი 32 07 07)**
სპორტის სფეროში ინფრასტრუქტურის განვითარება და მისი რეაბილიტაცია;
- 4.4 **მეცნიერებისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 05)**
სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ინტელექტუალური და მატერიალური პოტენციალის ინტეგრაციის ხელშეწყობა;

აკადემიური პერსონალის მობილობისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის, ასევე მეცნიერთა და ახალგაზრდა მკვლევართა საერთაშორისო თანამშრომლობის წახალისება;

სამეცნიერო გრანტების დაფინანსებით ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო ტექნოლოგიური კვლევების განხორციელების ხელშეწყობა;

„ჰორიზონტი 2020“ პროგრამის სრულყოფილი ასოცირებული წევრობა;

მაგისტრანტთა სასწავლო-კვლევითი პროექტების და დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის საგრანტო დაფინანსება;

სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ხელშეწყობა;

სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობა;

საზღვარგარეთ ქართველოლოგიური კათედრებისა და ქართველოლოგის შემსწავლელი მეცნიერების გაძლიერებას;

უზრუნველყოფილი იქნება ახალგაზრდების მონაწილეობის ხელშეწყობა მეცნიერებაში მიზნობრივი პროგრამების დანერგვით;

საზღვარგარეთ ქართველოლოგიური კათედრებისა და ქართველოლოგის შემსწავლელი მეცნიერების გაძლიერება;

საინოვაციო პოლიტიკის განხორციელების ხელშეწყობა.

4.4.1

სამეცნიერო გრანტების გაცემისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 05 01)

სამეცნიერო გრანტების გაცემისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობის მიზანია კონკურსის წესით ღია, გამჭვირვალე და თავისუფალი კონკურენციის პრინციპების შესაბამისად სახელმწიფო გრანტების გზით გამორჩეული ხარისხის სამეცნიერო კვლევების დაფინანსება, ქვეყნის მატერიალური, კულტურული და სულიერი მემკვიდრეობის დაცვისა და პოპულარიზაციის და ასევე საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების განვითარების უზრუნველყოფის ხელშეწყობა, ქვეყანაში არსებული სამეცნიერო-კვლევითი ინფრასტრუქტურის განვითარება, საერთაშორისო სამეცნიერო თანამშრომლობის გაღრმავება, ქართული მეცნიერების პოპულარიზაცია, ახალგაზრდა მეცნიერთა (პოსტ-დოქტორანტთა, დოქტორანტთა, მაგისტრანტთა) კვლევებისა და მათი კარიერული განვითარების ხელშეწყობა.

4.4.2

სამეცნიერო დაწესებულებების პროგრამები (პროგრამული კოდი 32 05 02)

ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო კვლევების წარმოება, სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განახლება, ახალგაზრდა მეცნიერთა ხელშეწყობა;

სამეცნიერო კვლევებში საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავება;

საერთაშორისო და ადგილობრივი სამეცნიერო ფორუმების, კონგრესების, კონფერენციებისა და სემინარები გამართვა;

სამეცნიერო და პოპულარული გამოცემები;

კოდიკოლოგიურ-ტექსტოლოგიური, წყაროთმცოდნეობითი და ხელოვნებათმცოდნეობითი ფუნდამენტური სამეცნიერო კვლევები; ბიბლიოგრაფიულ-საენციკლოპედიო, საგამოფენო-

საგანმანათლებლო მიმართულებების განვითარება;

საარქივო, საფონდო, სამუზეუმო და საბიბლიოთეკო საქმისწარმოება;

ხელნაწერთა რესტავრაცია-კონსერვაცია;

ფონდების დიგიტალიზაცია;

ფუნდამენტური გამოკვლევების ჩატარება ბაქტერიოფაგის, მიკრობიოლოგიასა და ვირუსოლოგიაში;

ადამიანის და ცხოველების, ასევე, მცენარეების სხვადასხვა ბაქტერიული ინფექციის, მათ შორის ანტიბიოტიკების მიმართ რეზისტენტული ბაქტერიული შტამებით გამოწვეული ინფექციების ეთიოლოგიური სტრუქტურის შესწავლა;

ბაქტერიული შტამების - გამომწვევების კვლევა და ამ შტამების საწინააღმდეგოდ სპეციფიური ფაგების გამოყოფა, მათი დეტალური შესწავლა და ფაგური პრეპარატების შექმნა;

4.4.3

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 05 03)

აგროსასურსათო სექტორში გამოყენებითი და ფუნდამენტური კვლევების ხელშეწყობა;

სამეცნერო ხასიათის შეხვედრები აგრონომიის, აგროინჟინერიის, სასურსათო ტექნოლოგიებისა და სურსათის უვნებლობის, მეცხოველეობის და ვეტერინარიის, ეკონომიკის და სატყეო საქმის სამეცნიერო მიმართულებით;

სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის შედეგად რეკომენდაციების შემუშავება, კვლევითი საქმიანობისა და სწავლების ერთობლივი ფუნქციონირების მხარდაჭერა, საერთაშორისო და სამეცნიერო-ტექნიკური თანამშრომლობის გადრმავება.

4.4.4

სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 05 04)

სამეცნიერო - კვლევითი დაწესებულებების/ერთეულების ხელშეწყობის მიზნით მეცნიერული კვლევების პრიორიტეტული მიმართულებების გამოკვეთა, სამეცნიერო პერსონალისთვის თანამედროვე სამეცნიერო მიღწევებზე დამყარებული უნარ-ჩვევების გამომუშავება;

სამეცნიერო პერსონალის საქმიანობის, მათ შორის, სამეცნიერო საქმიანობისათვის საჭირო ტექნიკური ხასიათის მხარდაჭერის უზრუნველყოფა და შესაფერისი პირობების შექმნა;

კვლევის პროცესში ინოვაციების გამოკვეთა.

4.4.5

მეცნიერების პოპულარიზაცია (პროგრამული კოდი 32 05 05)

საქართველოში მეცნიერების პოპულარიზაციის პროცესის

ხელშეწყობის მიზნით ყოველწლიური მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალის ჩატარება, რომელიც მიზნად ისახავს სამეცნიერო კვლევებისა და ინოვაციების პოპულარიზაციას, ქვეყნის სამეცნიერო და ინოვაციური პოტენციალის წარმოჩენას, ქართველ და უცხოელ მკვლევართა მიღწევების გაცნობას ფართო საზოგადოებისათვის, განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის სფეროების დაახლოებას.

4.5

პროფესიული განათლება (პროგრამული კოდი 32 03)

ქვეყნის სოციო-ეკონომიკური განვითარების მხარდასაჭერად, საქართველოს მოქალაქეების ადგილობრივ და საერთაშორისო შრომის ბაზარზე კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფა პროფესიული და ზოგადი უნარების განვითარების გზით;

პროფესიული განათლებისა და მომზადების ერთიანი, ხარისხიანი და ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც ხელს შეუწყობს მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლასა და შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამის, ხარისხიან პროფესიულ განათლებაზე თანაბარ ხელმისაწვდომობას;

განათლებისა და მეცნიერების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის განხორციელების ხელშეწყობა;

✓ პროფესიული განათლების რეფორმის 2013–2020 წლების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის განხორციელება;

ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელთა ქართული ენის ცოდნის დონისა და პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის, ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული რეგიონების ადგილობრივი თვითმმართველობებისა და საჯარო სკოლების ადმინისტრაციების თანამშრომელთა გადამზადება ტრენინგების ჩატარების გზით.

4.5.1

პროფესიული განათლების განვითარების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 03 01)

არსებული პროფესიული საგანმანათლებლო ქსელის ფუნქციონირებისა და განვითარების ხელშეწყობა;

პროფესიულ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა, კოლეჯების რეგიონული ქსელის გაფართოება;

პროფესიულ სტუდენტთა სწავლების სახელმწიფო დაფინანსების უზრუნველყოფა;

შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი მოდულური და დუალური პროგრამების დანერგვის ხელშეწყობა;

პროფესიული განათლების შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება;

პროფესიულ განათლებაში სოციალური პარტნიორობის

განვითარებისა და საჯარო-კერძო პარტნიორობის მხარდაჭერა;

პროფესიული განათლების ხარისხის განვითარების ხელშეწყობა:
სასწავლო ინფრასტრუქტურის განვითარება;

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ახალი მოდელისა და ხარისხის უზრუნველყოფის გაუმჯობესებული მექანიზმების დანერგვა;

ინკლუზიური პროფესიული განათლების დანერგვის ხელშეწყობა და მოწყვლადი ჯგუფებისათვის მათ საჭიროებებზე მორგებული საგანმანათლებლო სერვისების მიწოდება;

სკოლის მოსწავლეებისათვის პროფორიენტაციული სერვისის მიწოდება პროფესიული უნარების განვითარების პროგრამის განხორციელების გზით;

პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ინოვაციური სასწავლო გარემოს და სამეწარმეო განათლების განვითარება;

ზოგადი განათლების სასწავლო შედეგების პროფესიულ პროგრამებში ინტეგრირების ხელშეწყობა;

არაფორმალური განათლების აღიარების მექანიზმების შექმნა;

ზრდასრულთათვის პროფესიული მომზადება-გადამზადების პროგრამების განვითარება.

4.5.2

მსჯავრდებული პირებისათვის და ყოფილი პატიმრებისათვის პროფესიული განათლების მიღების ხელმისაწვდომობა (პროგრამული კოდი 32 03 02)

პროფესიული მომზადების პროგრამების მეშვეობით სასჯელის მოხდის პერიოდში მსჯავრდებულთა (პატიმრობისა და თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებაში განთავსებული მსჯავრდებული, თავისუფლება შეზღუდული, პირობით ვადამდე გათავისუფლებული და პირობით მსჯავრდებული) სხვადასხვა პროფესიის დაუფლების ხელშეწყობა;

ყოფილ პატიმართა, მათი ოჯახის წევრთა, დანაშაულის ჩადენის რისკის ქვეშ მყოფ არასრულწლოვანთა ან/და განრიდებისა და მედიაციის პროგრამაში ჩართულ არასრულწლოვანთა სხვადასხვა პროფესიის დაუფლების ხელშეწყობა;

ბენეფიციართა რესოციალიზაციის ხელშეწყობა პროფესიული მომზადების გზით.

4.5.3

ეროვნული უმცირესობების პროფესიული გადამზადება (პროგრამული კოდი 32 03 03)

საქართველოს რეგიონებში სახელმწიფო და ადგილობრივი მართვის სფეროში არსებული საკადრო დეფიციტის დაძლევა;

საქართველოს მაღალმთიან და ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებულ რეგიონებში მცხოვრებ მოქალაქეთა ერთიან სახელმწიფოებრივ სივრცეში ინტეგრაციის ხელშეწყობა;

ნებისმიერი დაინტერესებული პირისთვის სახელმწიფო ენის სწავლება.

4.6

**ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს - მეორე პროექტი
(პროგრამული კოდი 32 14)**

საჯარო სკოლების ინფრასტრუქტურის განვითარება და თანამედროვე საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიებით აღჭურვა;

საჯარო სკოლების საბუნებისმეტყველო, მათემატიკის და ინგლისური ენის საგნების პედაგოგების, დირექტორისა და პროფესიული განვითარების ფასილიტატორის ინტენსიური გადამზადება;

ეროვნული და საერთაშორისო შეფასებების ხელშეწყობა კვლევების საფუძველზე, სანდო მონაცემების შეგროვება, მათი ანალიზი, რეკომენდაციების მომზადება და შესაბამისი პოლიტიკის კურსის შემუშავება;

პროფესიული განათლების ხელშეწყობით შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი კადრების მომზადება;

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში, ტექნოლოგიურ და საინჟინრო დარგებში, ამერიკული საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვა და საქართველოს სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების გაძლიერება

4.7

**განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სფეროში
სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა
(პროგრამული კოდი 32 01)**

განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება. ამ სფეროში არსებული ყოველი რგოლის საქმიანობის კოორდინაცია და კონტროლი, საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა;

საქართველოს ყველა მოქალაქისათვის განათლების მიღების თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფა;

ადრეული და სკოლამდელი განათლების სისტემის შექმნა და განვითარება, ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სისტემების სრულყოფა, მეცნიერების განვითარებისა და სახელმწიფო ენობრივი პოლიტიკის განხორციელება;

საგანმანათლებლო პროგრამების საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცესთან ჰარმონიზაცია, საზოგადოების თითოეულ წევრთან და საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან ერთად განათლების

ხარისხზე ზრუნვა, მისი მუდმივი გაუმჯობესება და ქართული საგანმანათლებლო სივრცის მიმართ ადგილობრივი და საერთაშორისო საზოგადოების ნდობის ამაღლება;

ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების, ასევე მეცნიერების ხელშეწყობის მიზნით პროგრამების შემუშავება და განხორციელება;

ეროვნული შეფასებების სისტემის სრულყოფა, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების, ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვისა და განვითარების უზრუნველყოფა;

ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვის ხელშეწყობის მიზნით ახალი, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი, მაღალ სტანდარტებზე ორიენტირებული სახელმძღვანელოების ეტაპობრივად შექმნა ზოგადი განათლების სამივე საფეხურსთვის; საგანმანათლებლო დაწესებულებების განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის შიდა და გარე მექანიზმების სრულყოფა;

განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის ხელშეწყობა;

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დანერგვის ხელშეწყობა, სკოლამდელი განათლების მეთოდოლოგიური მხარდაჭერა;

საზოგადოებრივ, ეკონომიკურ, კულტურულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში ახალგაზრდების აქტიური ჩართვის ხელშეწყობა;

ახალგაზრდებისათვის შესაბამისი და მაღალხარისხიანი განათლების მიღების, დასაქმებისა და პროფესიული ზრდის ხელშეწყობა;

განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის პოლიტიკის და მისი აღსრულების ეფექტიანი მექანიზმების შემუშავების, მონიტორინგის „კარგი მმართველობის“ პრინციპით უზრუნველყოფა;

საქართველოს განათლების სისტემაში საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ხელშეწყობა, ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და სწავლების პროცესში თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა;

ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვასა და ახალგაზრდებისადმი კეთილგანწყობილი გარემოს შექმნა.

4.8

ინკლუზიური განათლება (პროგრამული კოდი 32 06)

საჯარო სკოლებში სსსმ მოსწავლეთა განათლების ხარისხის გაუმჯობესებაზე ზრუნვა, მათთვის შესაბამისი გარემოს უზრუნველყოფა, შესაბამისი სერვისების შეთავაზება განათლების ყველა საფეხურზე. ინდივიდუალურ საჭიროებებზე მორგებული, ეფექტური და ეფექტიანი საგანმანათლებლო პროცესის უზრუნველყოფა;

საჯარო სკოლების მოსწავლეების, სტუდენტებისა, სოციალური ფაქტორებით გამოწვეული, დევნილი, რეპატრირებული და ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენელი განსაკუთრებული საჭიროებების, საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეების/სტუდენტები/პირების ინტეგრაცია და სოციალიზაცია, სათემო აქტივობების დაგეგმვა და განხორციელება;

სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლის სწავლების ხელშეწყობისთვის საჯარო სკოლების დამატებითი დაფინანსება;

სკოლა-პანსიონების მოსწავლეების უზრუნველყოფა სრული სახელმწიფო სადღეღამისო ან დღის მომსახურებით, ასაკისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით სსსმ მოსწავლეებთან აკადემიური, ფუნქციური და სოციალური უნარების განვითარება.

4.9

საბიბლიოთეკო საქმიანობა (პროგრამული კოდი 01 02)

საბიბლიოთეკო ფონდების ორგანიზება, სისტემატური შევსება, დაცვა და მათი საყოველთაო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

მონაცემთა ბაზების შექმნა და საზღვარგარეთის საბიბლიოთეკო ფონდების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ორგანიზება ბიბლიოთეკათმცოდნეობის, წიგნთმცოდნეობის და ბიბლიოგრაფიის დარგებში;

საერთაშორისო საბიბლიოთეკო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა;

საბიბლიოთეკო დარგში ინოვაციური პროცესების მართვის ხელშეწყობა;

საბიბლიოთეკო კადრების კვალიფიკაციის ამაღლება;

საქართველოს ეროვნული ელექტრონული ბიბლიოთეკისა და ციფრული მემკვიდრეობის არქივის შექმნა;

ინტერნეტის გამოყენება საბიბლიოთეკო პროცესებსა და მკითხველთა მომსახურებაში;

ეროვნული ბიბლიოთეკის ოფიციალური ვებ-გვერდის სრულყოფა და მხარდაჭერა;

4.10

სამართალდამცავი სტრუქტურებისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, საარქივო ფონდების დიגיტალიზაცია, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა და მოქალაქეთა მომსახურება (პროგრამული კოდი 30 04)

პროფესიული და სპეციალური საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება;

საშუალო რგოლის კვალიფიციური და პროფესიონალი საპოლიციო კადრების მომზადება და გადამზადება;

სამინისტროს არქივში განთავსებული, საქართველოს უახლესი ისტორიის ამსახველი უმნიშვნელოვანესი მასალების დაცვა როგორც მომავალი სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისთვის, ასევე პიროვნების იდენტიფიცირებისა თუ მნიშვნელოვანი მოვლენების აღდგენის თვალსაზრისით;

ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია.

4.11

სახელოვნებო და სასპორტო დაწესებულებების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 09)

სსიპ სახელოვნებო საგანმანათლებლო სასწავლებლების ხელშეწყობა, თითოეული მათგანის მისიის შესაბამისი, შედეგებზე ორიენტირებული პროგრამების მხარდაჭერით;

სახელოვნებო და სასპორტო საგანმანათლებლო დაწესებულებების მდგრადი განვითარების და ხარისხიანი სწავლების უზრუნველყოფის მიზნით საფეხურობრივი განვითარების სტრატეგიული გეგმის შემუშავება;

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი განათლების უზრუნველყოფის მიზნით ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და სწავლების პროცესში თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა;

ახალგაზრდების დასაქმებისათვის საჭირო უნარებისა და კომპეტენციების განვითარებისა და პროფესიული შესაძლებლობების ზრდის ხელშეწყობა;

ხარისხზე ორიენტირებული, ახალგაზრდის შემოქმედებით და სპორტულ უნარებზე მორგებული, დაფინანსების მოქნილი მოდელების შემუშავების გზით, მაღალკვალიფიციური, შრომის ბაზარზე კონკურენტუნარიანი სახელოვნებო და სასპორტო დარგების სპეციალისტების აღზრდა;

თანამედროვე სასწავლო ინფრასტრუქტურის განვითარება. ხარისხიანი სწავლების პროცესის უზრუნველსაყოფად სწავლებისათვის აუცილებელი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით სასწავლებლების აღჭურვა;

სახელოვნებო და სასპორტო საგანმანათლებლო სასწავლებლების ხელშეწყობა, თითოეული მათგანის მისიის შესაბამისი, შედეგებზე ორიენტირებული პროგრამების მხარდაჭერით (კონცერტები, გამოფენები, სპექტაკლები, კონკურს-ფესტივალები, მასტერკლასები, სპორტული ღონისძიებები);

პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების პოპულარიზაცია და მხარდაჭერა.

4.12

სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია (პროგრამული

კოდი 48 00)

მეცნიერების განვითარების პროგნოზირება და სახელმწიფო პრიორიტეტების შესახებ წინადადებების მომზადება;

ეკონომიკური და სოციალური პროექტების მეცნიერული შეფასება და რეკომენდაციების წარდგენა;

უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო - კვლევითი დაწესებულებების სამეცნიერო საქმიანობის წლიური შედეგების საექსპერტო შეფასება და რეკომენდაციები;

მეცნიერული მონაპოვრების წარმოებაში დანერგვის ხელშეწყობა;

სამეცნიერო ნაშრომების, სამეცნიერო ჟურნალების, ენციკლოპედიების და ლექსიკონების გამოცემა;

საერთაშორისო სამეცნიერო კონგრესებისა და კონფერენციების ჩატარება

4.13

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს თანამშრომელთა და სხვა დაინტერესებული პირების გადამზადება (პროგრამული კოდი 26 04)

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს აპარატის, სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი სსიპ-ებისა და სხვა ორგანიზაციების თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება, ტრენინგების სრული ციკლის (ტრენინგსაჭიროებათა ანალიზი, დაგეგმვა, განხორციელება და შეფასება) მართვის, აგრეთვე, საკონკურსო და საკვალიფიკაციო ტესტირებათა ორგანიზების საშუალებით;

საქართველოში მიმდინარე სამართლებრივი რეფორმის და ქართული სამართლის საერთაშორისო სამართლის სტანდარტებსა და ევროპულ სამართალთან ჰარმონიზაციის სახელმწიფო პოლიტიკის ხელშეწყობა სასწავლო პროგრამების განხორციელების გზით;

კერძო სექტორის, ასევე, საბიუჯეტო დაფინანსებზე მყოფი ორგანიზაციების წარმომადგენლების კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით ტესტური დავალებების, ტრენინგმოდულების, სასწავლო კურსებისა და პროგრამების შექმნა და მუდმივად განახლება, მათ შორის, უცხოური სერტიფიცირებული პროგრამების შექმნის გზით;

ტრენინგები სპეციფიკითა და შინაარსით როგორც საჯარო მოხელეების, ისე სამოქალაქო საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და კერძო პირების საჭიროებებზე მორგება, რაც ხელს შეუწყობს მართლშეგნების ამაღლებასა და პიროვნული სამუშაო კომპეტენციების განვითარებას არა მარტო საჯარო სტრუქტურებში, არამედ ფართო საზოგადოებრივ წრეებშიც;

პენიტენციური და პრობაციის სისტემის პერსონალის პროფესიული მომზადება-გადამზადების გზით, ქვეყანაში სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემაში მიმდინარე რეფორმების, პენიტენციურ სიტემაში ევროპის საბჭოსა და გაეროს სტანდარტების მოთხოვნათა დანერგვისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის ხელშეწყობა.

4.14

**მოსამართლეებისა და სასამართლოს თანამშრომლების მომზადება-
გადამზადება (პროგრამული კოდი 09 02)**

იუსტიციის მსმენელების (მოსამართლეობის კანდიდატების) პროფესიული სასწავლო კურსის რეგულარული განხორციელება;

მოქმედი მოსამართლეების, მოსამართლის თანაშემწეების, სასამართლოს მენეჯერების და სასამართლოს სისტემის სხვა მოხელეების პროფესიული გადამზადება რეგულარულად ჩატარებული სასწავლო აქტივობების - ტრენინგების საშუალებით;

იურიდიული პროფესიის სხვა წარმომადგენელთათვის სასწავლო აქტივობების ორგანიზება.

4.15

**საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება
(პროგრამული კოდი 23 05)**

ფინანსთა სამინისტროს სისტემის წარმომადგენელთა კვალიფიკაციის ამაღლება ტრენინგის საჭიროებათა ანალიზის განხორციელების ხელშეწყობისა და გეგმით გათვალისწინებული სასწავლო პროექტების განხორციელების გზით, ასევე, პროფესიულ განვითარებაზე მიმართული პროგრამების ორგანიზების საშუალებით.

ფინანსთა სამინისტროს სისტემის, ასევე, სხვა დაინტერესებული ორგანიზაციების ხელშეწყობა ახალი კადრების შერჩევაში პროფესიული და საკვალიფიკაციო ტესტირების პროცესების ორგანიზების გზით.

ფინანსთა სამინისტროს მიერ ინიცირებული რეფორმების ხელშეწყობა მათ დანერგვასთან დაკავშირებული ტრენინგების ორგანიზების საშუალებით.

კერძო სექტორის განვითარების, ასევე, საბიუჯეტო დაფინანსებზე მყოფი ორგანიზაციების წარმომადგენლების კვალიფიკაციის ამაღლებისკენ მიმართული სასწავლო - შემეცნებითი, სემინარული და საკონფერენციო ტიპის პროექტების განხორციელება.

პროფესიული ცოდნის დონის ამაღლების მიზნით, საერთაშორისო და უცხოურ ორგანიზაციებთან და სასწავლო დაწესებულებებთან ერთად სასწავლო პროგრამების შემუშავება-განხორციელება, მათ შორის, ნიდერლანდების ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული თანამშრომლობის მემორანდუმისა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან ერთად განხორციელებული სასწავლო პროგრამის ფარგლებში.

4.16

**მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლება საერთაშორისო ურთიერთობების
დარგში (პროგრამული კოდი 28 02)**

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა და სხვა უწყებების საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში დასაქმებულ საჯარო მოხელეთა პროფესიული განვითარება და კვალიფიკაციის ამაღლება;

დიპლომატიური სასწავლო და კვლევითი ინსტიტუტის სრულყოფა (თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება, ახალი პროგრამების შემუშავება და არსებული პროგრამების დახვეწა);

კომპეტენციის ფარგლებში კვლევითი/ანალიტიკური პროექტების განხორციელება;

მჭიდრო თანამშრომლობის დამყარება მსოფლიოს წამყვან დიპლომატიურ სკოლებთან, აკადემიებთან და ადგილობრივ პარტნიორებთან გამოცდილების გაზიარების მიზნით;

დიპლომატიური სასწავლო და კვლევითი ინსტიტუტის ბიბლიოთეკის გამდიდრება.

4.17

ჰერალდიკური საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება (პროგრამული კოდი 01 03)

ქვეყანაში ჰერალდიკური ნიშნებისა და სიმბოლოების მოწესრიგება და დამკვიდრება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად;

სახელმწიფო ცერემონიების, ოფიციალური ღონისძიებების და სამხედრო აღლუმების ჩატარებისას საჭირო სახელმწიფო სიმბოლოების და სხვა ჰერალდიკური ნიშნების, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო დაწესებულებათა ჰერალდიკური ნიშნების, საქართველოს სახელმწიფო სამხედრო და სპეციალურ უწყებათა სპეციალური ფორმის ტანსაცმლის (უნიფორმების) და ემბლემების შექმნასა და გამოყენების წესების დადგენაში მონაწილეობა, სათანადო რეკომენდაციებისა და დასკვნების გაცემა;

საქართველოს ტერიტორიული ჰერალდიკის სისტემური განვითარების უზრუნველყოფა;

ჰერალდიკის საკითხებზე სამოქალაქო განათლების გავრცელების ხელშეწყობა;

ქვეყანაში სახელმწიფო სიმბოლიკის და მისი მნიშვნელობის პოპულარიზაცია;

ჰერალდიკის საკითხებზე ისტორიული მასალების (წყაროების) მოძიება (საქართველოში და მისი ფარგლების გარეთ) და ანალიზი;

სახელმწიფო სიმბოლოებისა და განმასხვავებელი ნიშნების ნიმუშების ჰერალდიკური ექსპერტიზის, აგრეთვე მათი შექმნისა და გამოყენების შესახებ დასკვნების მომზადება.

4.18

საზღვაო პროფესიული განათლების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 24 16)

საერთაშორისო და ნაციონალური საგანმანათლებლო და საზღვაო კანონმდებლობის შესაბამისად უმაღლესი საზღვაო და მომიჯნავე დარგების კვალიფიციური კადრების მომზადება;

სასწავლო პროცესის თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამებით უზრუნველყოფა;

სტუდენტებისთვის მართვისა და კვლევისათვის აუცილებელი ანალიზის უნარ - ჩვევების ჩამოყალიბება.

5

მაკროეკონომიკური სტაბილურობა და საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება

ქვეყნის განვითარება ეფუძნება ახალ ინოვაციურ რეფორმებს ყველა სექტორული მიმართულებით, რომელიც ორიენტირებულია: ეკონომიკის სტრუქტურულ გაჯანსაღებაზე, პროდუქტიულობის ზრდაზე, ქვეყნის კონკურენტული უპირატესობების სრულად გამოყენებასა და, შესაბამისად, სიღარიბის დაძლევაზე, მოსახლეობის იმ ფენების მხარდაჭერაზე, რომლებიც ამას ყველაზე მეტად საჭიროებენ, გარემოსდაცვით ღონისძიებებზე, ეკოლოგიური გარემოს გაუმჯობესებაზე.

ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ხედვა ეფუძნება თავისუფალი ბაზრის პრინციპებს, სადაც კერძო სექტორი არის ეკონომიკის მთავარი მამოძრავებელი ძალა. ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართულია კერძო სექტორში, განსაკუთრებით კი მცირე და საშუალო ბიზნესის, როგორც ეკონომიკური ზრდის მთავარი მამოძრავებლის, განვითარებაზე, ადამიანური რესურსების პოტენციალის მაქსიმალურად გამოყენებასა და ეფექტიანობის ზრდაზე, ინფრასტრუქტურის სწრაფ განვითარებასა და ღია მმართველობის პრინციპების დანერგვაზე.

ინკლუზიური ეკონომიკური ზრდა გულისხმობს მოსახლეობის საყოველთაო ჩართულობას ეკონომიკური განვითარების პროცესში და ისეთი მოდელის დანერგვას, რომლის პირობებშიც, ეკონომიკური ზრდის პარალელურად, იზრდება ეკონომიკურ შესაძლებლობებზე თანაბარი ხელმისაწვდომობა, მცირდება უმუშევრობა და სიღარიბე.

ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების, განსაკუთრებით კი, მაღალტექნოლოგიური პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვაზე.

ეკონომიკური პოლიტიკა ეფუძნება მაკროეკონომიკური სტაბილურობის, როგორც ეკონომიკური განვითარების ფუნდამენტის, პრინციპებისადმი ერთგულებას. ფისკალური დისციპლინა, უმუშევრობის დაბალი დონე, ვალის მდგრად დონეზე შენარჩუნება, ფასების სტაბილურობა, მონეტარული პოლიტიკის დამოუკიდებლობა, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ეტაპობრივი შემცირება და ფინანსური სექტორის სტაბილურობის შენარჩუნება ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდის საყრდენია.

ფისკალური ჩარჩო დაეყრდნობა შემდეგ პრინციპებს:

1) გაგრძელდება ხარჯების ოპტიმიზაციის უწყვეტი პროცესი. გამოთავისუფლებული სახსრები გადანაწილდება პრიორიტეტულ მიმართულებებზე, მათ შორის, განათლებისა და ინფრასტრუქტურული პროექტების დაფინანსებაზე;

- ქ) შენარჩუნდება საბიუჯეტო დეფიციტის დაბალი მაჩვენებელი;
- ქ) გაგრძელდება სოციალური გასაცემლების ზრდა. მოხდება საპენსიო რეფორმის დაფინანსებისათვის საჭირო რესურსების მოზილიზება;
- ქ) მთავრობის ვალი მთლიან შიდა პროდუქტთან შენარჩუნდება სტაბილურ დონეზე. ამასთან, ვალის აღება განხორციელდება გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდის ხელშემწყობი საინვესტიციო პროექტების დაფინანსებისათვის.

თანამედროვე პირობებში ეკონომიკური ზრდის მისაღწევად საჭიროა ახალი ტიპის - მწვანე ზრდაზე ორიენტირებული ეკონომიკური მოდელის დანერგვა, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის ეკონომიკის მოდერნიზაციას ახალი, მწვანე ტექნოლოგიების დანერგვის გზით. ყველა გადაწყვეტილების, მათ შორის, ეკონომიკურად მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღება მოხდება ეკონომიკური მიზანშეწონილობასთან ერთად, ეკოლოგიური ეფექტიანობის გათვალისწინებით. ამ მიზნის მისაღწევად აქტიურად გაგრძელდება მუშაობა მწვანე ეკონომიკის განვითარების მიმართულებით, ვინაიდან მწვანე ზრდის წახალისება გრძელვადიან პერსპექტივაში ხელს უწყობს ბიზნესის მხრიდან დანახარჯების შემცირებას, ასევე ბიზნესის ახალი მიმართულებების განვითარებას.

მწვანე ეკონომიკის დანერგვის პროცესში კონკრეტული ინიციატივებით წახალისდება მწვანე ინვესტიციები, ეკოლოგიურად სუფთა საკვების წარმოება, მწვანე პროდუქციის წარმოება, სუფთა ტრანსპორტი, მდგრადი ეკოტურიზმისა და ეკოსისტემების სერვისების განვითარება, განახლებადი ენერჯის მოცულობის ზრდა, ენერგოეფექტიანი ღონისძიებების გატარება მათ შორის ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში, კლიმატკონივრული და რესურსეფექტური ტექნოლოგიების დანერგვა, ნარჩენების სეპარირებულად შეგროვება, უნარჩენო წარმოების ხელშეწყობას, მწვანე ინოვაციური “start up”-ების დაარსების პოპულარიზაცია.

შენარჩუნდება ქვეყნის სუვერენული რეიტინგის გაუმჯობესების ტენდენცია. საქართველოს მთავრობას აქვს ამბიციური მიზანი, მიაღწიოს საკრედიტო რეიტინგის საინვესტიციო დონეს (BBB-/Baa3), რაც შესაძლებელს ხდის ქვეყანაში საერთაშორისო მსხვილი საინვესტიციო ფონდების ინვესტირების განხორციელებას და უზრუნველყოფს იაფ ფინანსურ რესურსებზე წვდომას, მათ შორის კერძო სექტორისათვის, ასევე ზრდის ქვეყნის მიმზიდველობას მაღალხარისხიანი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციებისათვის. აღნიშნული მიზნის მისაღწევად, მთავრობა შეიმუშავებს საშუალოვადიან სტრატეგიას და სამოქმედო გეგმას, რომელთან შესაბამისობაშიც იქნება მთავრობის მიერ მიღებული ეკონომიკური გადაწყვეტილებები.

ეფექტიანი ფისკალური პოლიტიკისათვის აუცილებელი წინაპირობაა საჯარო ფინანსების მართვის ეფექტიანი და გამჭვირვალე სისტემის არსებობა. ბოლო წლებში გადადგმული ნაბიჯების წარმატება დასტურდება ქვეყნის მე-5 ადგილით ბოლო ღია ბიუჯეტის კვლევაში (Open Budget Index), საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ფისკალური გამჭვირვალობის შეფასების და PEFA მეთოდოლოგიის თვითშეფასების

ანგარიშების თანახმად.

მიმდინარეობს მუშაობა შიდა ფინანსური კონტროლის და მართვის დანერგვის მიმართულებით, რაც უზრუნველყოფს საბიუჯეტო ორგანიზაციებში სწორი და ეფექტიანი მართვის სისტემების ჩამოყალიბებას და ბიუჯეტის გამჭვირვალობას.

მდგრადი ფისკალური პოლიტიკის გასამყარებლად განახლდება ფისკალური წესების მარეგულირებელი ნორმები და პროცედურები.

დაინერგება საინვესტიციო პროექტების მართვის ერთიანი სისტემა, რაც უზრუნველყოფს საინვესტიციო პროექტების და მათზე მიმართული სახსრების მაქსიმალურ ეფექტურობასა და ეფექტიანობას.

გაგრძელდება აქტიური მუშაობა ფისკალური რისკების შეფასების, მათი გამოვლენისა და მართვის მიმართულებით. გაძლიერდება არსებული პირობითი ვალდებულებების ანალიზი.

მთავრობა შეიმუშავებს მთავრობის ვალის მართვის სტრატეგიას. ვალის მართვის პროცესი მიზნად ისახავს საჭირო ფინანსების მოძიებას და ამ კუთხით ხარჯების მინიმიზაციას. ასევე ვალის მართვის პრიორიტეტული მიზანია სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების საშინაო ბაზრის განვითარება. განვითარებული სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ბაზარი ხელს შეუწყობს ქვეყანაში კაპიტალის ბაზრის განვითარებას.

განვითარებული სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ბაზარი ხელს შეუწყობს ქვეყანაში კაპიტალის ბაზრის განვითარებას.

საგადასახადო სისტემა განაგრძობს ადგილობრივი წარმოების პროდუქციის წახალისებას. კერძოდ, ქართული წარმოების ნატურალური რძე და რძის ნაწარმი სრულად გათავისუფლდება დამატებული ღირებულების გადასახადისგან ჩათვლის უფლებით. დღგ-სგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლება ფარმაცევტული საწარმოს მიერ წარმოებული ფარმაცევტული პროდუქციის მიწოდება. ამით საგრძნობლად შემცირდება იმპორტული საქონლის უპირატესობა ადგილობრივის მიმართ;

შეიქმნება სპეციალური საგადასახადო რეჟიმები, რომლებიც განსაკუთრებით მიმზიდველი იქნება მულტინაციონალური კომპანიებისათვის საქართველოში რეგიონალური ოფისების დაფუძნებისათვის; გაგრძელდება მუშაობა საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის ევროკავშირის დირექტივებთან ჰარმონიზების მიზნით.

ახალი საგადასახადო და საბაჟო კოდექსები უზრუნველყოფენ უფრო მარტივი და სამართლიანი წესების დამკვიდრებას.

მოგების გადასახადის რეფორმის შედეგად, კერძო სექტორს 2020 წლამდე დარჩება დაახლოებით ორი მილიარდი ლარი, რაც წაახალისებს ინვესტიციებს, დააჩქარებს ეკონომიკურ ზრდას და შექმნის

ათიათასობით სამუშაო ადგილს. მთავრობის მიერ ინიცირებულია დღეს ზედმეტობების ავტომატური დაბრუნების რეფორმა. შედეგად, დაინერგება საგადასახადო ზედმეტობების ავტომატური დაბრუნების რეჟიმი ადამიანური რესურსის ჩართულობის გარეშე, რაც გააჯანსაღებს ბიზნესგარემოს.

ფართოდ დაინერგება ციფრული და თანამედროვე ტექნოლოგიები, რაც, ერთი მხრივ, საშუალებას მისცემს ბიზნესსექტორს, ისარგებლოს თანამედროვე და ეფექტიანი მომსახურებით, ხოლო მეორე მხრივ, უზრუნველყოფილი იყოს გადასახადებისგან თავის არიდების რისკების შემცირება და სამართლიანი საგადასახადო ადმინისტრირება.

თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად, გატარდება რეფორმები მშენებლობის, ენერჯოეფექტიანობის, ტრანსპორტის, წიაღის, ტურიზმისა და სხვა სფეროებში.

ამოქმედდება ევროკავშირის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისი ბაზრის ზედამხედველობის სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს ბაზარზე სამომხმარებლო და ინდუსტრიული უსაფრთხო პროდუქტის განთავსებას.

გაგრძელდება ინოვაციური და მაღალტექნოლოგიური საინვესტიციო პროექტების მხარდაჭერა; მთავრობა ეროვნულ ბანკთან ერთად ხელს შეუწყობს სწრაფი უნაღდო ანგარიშსწორების სისტემის დანერგვას. აღნიშნული სისტემა მნიშვნელოვანია ეკონომიკური ეფექტიანობის და ეკონომიკური ზრდის დაჩქარებისა და ფინანსური ინკლუზიურობის კუთხით, აგრეთვე იგი საგრძნობლად გაამარტივებს ბიზნესის კეთებას. იმავდროულად, აღნიშნული სისტემა საშუალებას მისცემს ეკონომიკური პოლიტიკის წარმმართველ ორგანოებს უფრო ეფექტიანად განახორციელონ ეკონომიკური ზრდის სტიმულირების ღონისძიებები.

ფართოდ დაინერგება რეგულირების გავლენის შეფასების (RIA) ინსტრუმენტი, რაც მოგვცემს საშუალებას, თითოეული გადაწყვეტილების გავლენა ეკონომიკაზე იყოს წინასწარ გაანალიზებული შესაძლო ნეგატიური გავლენებისაგან თავის არიდების მიზნით.

უზრუნველყოფილი იქნება საჯარო და კერძო სექტორს შორის დიალოგის და თანამშრომლობის გაღრმავება, ინსტიტუციონალურ დონეზე პლატფორმის აქტიური ფუნქციონირება და რეგულარული და სტრუქტურირებული დიალოგის წარმოება. დიალოგის მექანიზმი ხელს შეუწყობს კერძო სექტორსა და მთავრობას შორის ნდობის გაზრდას და პროგნოზირებადი გარემოს ჩამოყალიბებას.

კონკურენტული ბიზნესგარემოს ხელშეწყობისთვის მოხდება სახელმწიფოს ეტაპობრივად გამოსვლა ეკონომიკის იმ დარგებიდან, რომლებსაც აქვთ დამოუკიდებლად ფუნქციონირებისა და განვითარების პოტენციალი. გაძლიერდება ქვეყნის კონკურენტუნარიანი დარგების სახელმწიფო მხარდაჭერა როგორც ადგილობრივი წარმოების ზრდის, ისე საექსპორტო პოტენციალის გაფართოების მიმართულებით.

განხორციელებული ეკონომიკური რეფორმების სრული პოტენციალის

უტილიზაციის მიზნით დაინერგება რეფორმების მონიტორინგის სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს რეფორმების განხორციელების შემდგომ შეფასებას აღსრულების ეფექტიანი მექანიზმების საშუალებით.

საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკების გათვალისწინებით, შემოღებულია კაპიტალის ბაზრის ინსტრუმენტების საგადასახადო დაბეგვრის ახალი სისტემა, რომელიც გულისხმობს საგადასახადო სისტემის უფრო მეტად ეკონომიკურ ზრდაზე ორიენტირებულობას, ასევე სხვადასხვა ფინანსური ინსტრუმენტის თანაბარ პირობებში ჩაყენებას. საგადასახადო კანონმდებლობაში განხორციელებული ცვლილებების შესაბამისად, ფიზიკური პირები და არარეზიდენტები სრულად გათავისუფლდნენ საშემოსავლო და მოგების გადასახადებისგან საქართველოში საჯარო შეთავაზების გზით და სავაჭროდ დაშვებულია სასესხო და წილობრივი ფასიანი ქაღალდის მიწოდებით და სასესხო ფასიანი ქაღალდიდან პროცენტის სახით მიღებულ შემოსავალზე.

გატარდება საპენსიო რეფორმა, რომლის მიზანია კერძო დაგროვებით საპენსიო სისტემაზე გადასვლა. რეფორმის ამოცანაა მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლება საპენსიო ასაკში, აგრეთვე არსებული სოციალური სისტემის ფისკალური მდგრადობის შენარჩუნება; გარდა ამისა, კერძო დაგროვებით საპენსიო სისტემას აქვს ეკონომიკური ზრდის მნიშვნელოვანი მასტიმულირებელი ეფექტი, რაც ხელს შეუწყობს ადგილობრივი კაპიტალის ბაზრის განვითარებას.

ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისა და ინვესტიციების მოზიდვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია საჯარო-კერძო თანამშრომლობა; იმ პირობებში, როდესაც მასშტაბური ინფრასტრუქტურული პროექტები მნიშვნელოვან ფინანსურ რესურსებს მოითხოვს, თანამშრომლობის ეს ფორმა ხელს უწყობს ქვეყანაში ინვესტიციების მოზიდვას, ეფექტიანად მართული ფისკალური რისკების პირობებში.

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმების განუყოფელი ნაწილის, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის ამოქმედებით, ქართულ ეკონომიკაში შეიქმნა მნიშვნელოვანი შესაძლებლობები ექსპორტის ზრდის, ინვესტიციების მოზიდვისა და ქვეყანაში პროდუქტიულობის ზრდის კუთხით; 2018 წლის პირველი მასიდიან ამოქმედდა საქართველოსა და ევროპის თავისუფალი ვაჭრობის ასოციაციას (EFTA) შორის თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმება. საქართველოსა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას შორის თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმება ძალაში შევიდა 2018 წლის პირველ იანვარიდან. 2018 წლის 28 ივნისს ხელი მოეწერა თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებას ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის სპეციალურ ადმინისტრაციულ რეგიონთან, ჰონკონგთან. მიმდინარეობს მოლაპარაკებები საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკას შორის სოფლის მეურნეობის პროდუქტებზე ტარიფების შემდგომ ლიბერალიზაციასა და თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმებაში მომსახურებით ვაჭრობის ასახვის შესახებ.

მიმდინარეობს აქტიური მუშაობა ყურის არაბულ ქვეყნებთან (GCC) თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებაზე მოლაპარაკებების დაწყების

მიმართულებით. ამასთან, ექსპორტის განსავითარებლად საქართველო კვლავაც განახორციელებს რეგიონში ვაჭრობის განვითარების პოლიტიკას და ხელს შეუწყობს საქართველოს მეწარმეებს სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებთან ვაჭრობისას ხელოვნური ბარიერების აღმოფხვრაში. დაინერგება კომერციული ატაშეების ინსტიტუტი, რომლის მთავარი ფუნქცია იქნება საქართველოში არსებულ შესაბამის უწყებებთან სისტემური თანამშრომლობის გზით სამიზნე ბაზრებზე ქართული პროდუქციის სავაჭრო პოტენციალის განვითარება და უცხოური პირდაპირი ინვესტიციების მოზიდვა. ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობის მიზნით გაგრძელდება ინვესტიციების დაცვისა და წახალისების შესახებ შეთანხმებების გაფორმება.

5.1

მეწარმეობის განვითარება (პროგრამული კოდი 24 07)

კერძო სექტორის, როგორც ეკონომიკური ზრდისა და განვითარების მთავარი მამოძრავებელი ძალის, ჩამოყალიბებისათვის შესაბამისი გარემოს შექმნა, მისი კონკურენტუნარიანობის გაზრდის ხელშეწყობა და იმ სფეროების ეფექტიანი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, სადაც კერძო სექტორის შესაძლებლობები სუსტი და შეზღუდულია;

ქვეყნის მდგრადი განვითარებისა და ინკლუზიური ზრდის მისაღწევად მეწარმეობის (მათ შორის, მცირე და საშუალო ბიზნესის) განვითარება, კერძო სექტორისათვის ფინანსების ხელმისაწვდომობის გაზრდა, საქართველოს ეკონომიკის რეგიონალური და გლობალური კონკურენტუნარიანობის ზრდის ხელშეწყობა;

საგარეო სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარება, DCFTA-ს მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად მცირე და საშუალო ბიზნესის შესაძლებლობების გაზრდა;

ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების და მაღალი დამატებითი ღირებულების მქონე პროდუქციის შექმნისკენ მიმართული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ხელშეწყობა;

თანამედროვე და ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვა და მომსახურების სფეროს განვითარება, რაც უზრუნველყოფს ეკონომიკური განვითარების პროცესში მოსახლეობის მონაწილეობას;

ექსპორტის ხელშეწყობისათვის ქართული კომპანიების უცხოურ ბაზრებზე წარდგენა და მათი საერთაშორისო გამოფენებში მონაწილეობის უზრუნველყოფა, რაც მნიშვნელოვანია უცხოელ იმპორტიორებთან ურთიერთობების დამყარებისათვის. კომპანიებისთვის დახმარების გაწევა ბაზრის კვლევების კუთხით, რომლებიც მათ ხელს უწყობს ექსპორტის დაგეგმვასა და მიზანმიმართულ განვითარებაში. ექსპორტზე ორიენტირებულ კომპანიებთან რეგულარული კომუნიკაცია და მათთვის დახმარების გაწევა ექსპორტის დასაგეგმად საჭირო მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიწოდებით;

საქართველოს საწარმოო პოტენციალის პოპულარიზაცია მასშტაბური საერთაშორისო მარკეტინგული კამპანიების წარმოებით და პროდუქციის/მომსახურების წარმოჩენით. მეწარმეობის განვითარების წახალისება, დამწყები და არსებული მცირე და საშუალო საწარმოების სათანადო ხელშეწყობა პროდუქტიულობისა და კონკურენტუნარიანობის გაზრდისათვის;

საქართველოს საინვესტიციო პოტენციალის პოპულარიზაცია ქვეყნის გარეთ. მიზნობრივი ბაზრების იდენტიფიცირება, პოტენციურ ინვესტორ კომპანიებთან მჭიდრო თანამშრომლობა და ინვესტიციების განხორციელებაში დახმარების გაწევა.

5.2

შემოსავლების მობილიზება და გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება (პროგრამული კოდი 23 02)

გადამხდელთა კმაყოფილების ხარისხის ამაღლების მიზნით არსებული ელექტრონული სერვისების გაუმჯობესება, მომსახურების ოფისების თანამედროვე სტანდარტებით მოწყობა.

გადამხდელთა მაღალი საგადასახადო კულტურის ჩამოყალიბების მიზნით, საგადასახადო სფეროში სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლება.

შემოწმების პროცედურებზე ელექტრონული კონტროლის გამარტივების მიზნით აუდიტის პროცესის მართვის ელექტრონული სისტემის დანერგვა.

აუდიტორთა ოპტიმალური რაოდენობის უზრუნველყოფა და მათი კვალიფიკაციის ზრდა.

გადასახადის გადამხდელთა ნებაყოფლობითი გადახდევინების მაჩვენებლის გაზრდისა და საგადასახადო ადმინისტრირების პროცესის გამარტივების მიზნით, საგადასახადო კანონმდებლობის სრულყოფა და ერთიანი მეთოდოლოგიის შემუშავება.

საქონლის გაფორმებასთან და საზღვრის კვეთასთან დაკავშირებულ ვალდებულებათა შესრულების გამარტივება.

არსებული პროგრამული მოდულების დახვეწა და ახალი პროდუქტების შექმნა, რომლებიც უზრუნველყოფენ შემოსავლების სამსახურის ძირითადი ფუნქციების მხარდაჭერას, ინსტიტუციურ განვითარებასა და მდგრადობას.

საბაჟო კონტროლის ეფექტურობის ამაღლება, საბაჟო პროცედურების გამარტივება, საბაჟო ადმინისტრირების გაუმჯობესება/სრულყოფა.

საქართველოს ევროკავშირის კანონმდებლობასთან ჰარმონიზების პროცესში მონაწილეობის მიღება, ასოცირების დღის წესრიგით და მთავრობის სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული ვალდებულებების შესრულება.

5.3

სახელმწიფო ქონების მართვა (პროგრამული კოდი 24 06)

სსიპ - სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიერ მომხმარებელზე ორიენტირებული ხარისხიანი სერვისების შეთავაზების გზით სახელმწიფო ქონების ეფექტური მართვა-განკარგვა;

სახელმწიფო საწარმოთა მართვა;

გამოუყენებელი აქტივების ეკონომიკურ ბრუნვაში ჩართვისა და მასზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო ქონების განკარგვის პროცესების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით „სოფლიდან გაუსვლელად“ პროექტის განხორციელება;

სახელმწიფო ქონების ინვენტარიზაციის სრულმასშტაბიანი პროექტის განხორციელება და სახელმწიფო ქონების ერთიანი მონაცემთა ბაზის შექმნა;

სახელმწიფო ქონების მოვლა-პატრონობა და დაცვის უზრუნველყოფა;

სვანეთში, გუდაურსა და ბაკურიანში საბაგიროების და სასრიალო ტრასების მშენებლობა და ინფრასტრუქტურის განვითარება, რაც უზრუნველყოფს ტურისტული სეზონის გახანგრძლივებას, ქვეყნის კულტურული ცხოვრების ხელშეწყობას, რეგიონში ეკონომიკური ფონის ამაღლებას მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის.

5.4

სახელმწიფო ფინანსების მართვა (პროგრამული კოდი 23 01)

მაკროეკონომიკური ანალიზის და პროგნოზირების გასაუმჯობესებლად მეთოდოლოგიის დახვეწა და მისი არეალის გაფართოება, გრძელვადიანი პროგნოზირების გაუმჯობესება, მაკროეკონომიკური განვითარების სცენარების მოდელირების სრულყოფა, ფისკალური რისკების მართვის და შეფასების სისტემის ჩამოყალიბება.

ხარჯების საშუალოვადიანი გეგმებისა და წლიური ბიუჯეტების პროექტების მომზადება, სახელმწიფოს ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესასრულებლად სათანადო რესურსების მობილიზებისა და ეფექტურად განაწილების მიზნით.

სახელმწიფო ფინანსების მართვა და ფისკალური წესების შემდგომი რეგულირება სტაბილური ფისკალური პარამეტრების მიღწევის მიზნით, საერთაშორისოდ აღიარებული საუკეთესო გამოცდილების შესაბამისად.

საბიუჯეტო პროცესის კალენდრით გათვალისწინებული ეტაპების ჯეროვანი შესრულება.

ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულებისა და სსიპ/ა(ა)იპ-

ების ანგარიშების სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშთა სისტემაში და ბიუჯეტის მართვის ერთიან ელექტრონულ სისტემაში სრულად მოქცევა.

საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმების შემდგომი ეტაპების დაგეგმვა საბიუჯეტო პროცესის, ბიუჯეტის დაგეგმვისა და აღსრულების შემდგომი განვითარების მიზნით (მათ შორის, პროგრამული ბიუჯეტის და საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების მომზადების კოორდინაცია, საინვესტიციო პროექტების მომზადება/განხორციელების მეთოდოლოგიის პილოტირება/სრულად დანერგვის კოორდინაცია).

საინვესტიციო პროექტების შეფასება და შერჩევაში მონაწილეობა საინვესტიციო პროექტების მართვის გზამკვლევის და მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

საინვესტიციო პროექტების მართვის სისტემის დანერგვის კოორდინირება სახელმწიფო ბიუჯეტის მხარჯავ დაწესებულებებში, ავტონომიურ რესპუბლიკებსა და მუნიციპალიტეტებში.

ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობის, საჯარო ფინანსების მართვის გაუმჯობესების და ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მიზნით, საქართველოს მთავრობის მიერ დაგეგმილი სტრუქტურული რეფორმების განხორციელებასა და შესაბამისი სტრატეგიული და სამართლებრივი დოკუმენტების შემუშავებაში მონაწილეობის მიღება.

ფისკალური რისკების შეფასების და ანალიზის სისტემის დანერგვა, ბიუჯეტის წინაშე მდგარი ფისკალური რისკების იდენტიფიცირება, იდენტიფიცირებული ფისკალური რისკების შემცირების და მართვის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება, ფისკალური რისკების შესახებ ანალიტიკური დოკუმენტის მომზადება და საჯაროობის უზრუნველყოფა.

საგადასახადო პოლიტიკის შემდგომი სრულყოფა, მათ შორის საკანონმდებლო ბაზის შემდგომი გაუმჯობესების და ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ფარგლებში ევროკავშირის დირექტივებთან ჰარმონიზების მიზნით, გადასახადის გადამხდელებს შორის საგადასახადო ტვირთის უკეთესი განაწილება, მეწარმეთა მოთხოვნებისა და საჭიროებების მაქსიმალურად გათვალისწინება, საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება, საგადასახადო შემოსავლების სახით ბიუჯეტში სათანადო რესურსის მობილიზების უზრუნველყოფა.

5.5 **ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება (პროგრამული კოდი 24 01)**

საქართველოს ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობისათვის ეკონომიკური ზრდის პოლიტიკის დაგეგმვის პროცესის წარმართვა, ანალიზი, პოლიტიკის კოორდინაცია, პოლიტიკის განხორციელების

მონიტორინგი და შეფასება დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით, ეკონომიკის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი მიმართულებების იდენტიფიცირება;

სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემოს შენარჩუნება;

ეკონომიკაში მიმდინარე ტენდენციების ანალიზი, შესაბამისი ანგარიშების მომზადება და ეკონომიკურ ზრდაზე ორიენტირებული რეფორმების შემუშავება და განხორციელება, რომელშიც იგულისხმება თანმიმდევრული ნაბიჯების გადადგმა საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესებისა და კერძო სექტორის განვითარებისთვის;

ეფექტიანი კოორდინაციით მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგიის და შესაბამისი სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული ღონისძიებების განხორციელება;

კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის ფარგლებში კერძო სექტორთან აქტიური თანამშრომლობა და აგრეთვე, კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის და სახელმწიფო და კერძო სექტორს შორის თანამშრომლობის გაღრმავების მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

საერთაშორისო რეიტინგებში საქართველოს პოზიციების გაუმჯობესების/შენარჩუნების/ ხელშეწყობის მიზნით სტრატეგიის და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შემუშავება;

შრომის ბაზრის ტენდენციების შესწავლა და ანალიზი, შესაბამისი კვლევების განხორციელება და შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის შემდგომი განვითარება;

ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარებისთვის საქართველოს, როგორც საერთაშორისო საინვესტიციო, საკომუნიკაციო, სატრანსპორტო, ლოგისტიკური, ენერგეტიკული, ტექნოლოგიური, ტურისტული და საფინანსო კვანძის პოპულარიზაცია, რაც უზრუნველყოფს ქვეყნის სატრანსპორტო - სატრანზიტო პოტენციალის სრულყოფილ ათვისებას, ეროვნული წარმოების განვითარებას, ექსპორტის ზრდას, უცხოური ინვესტიციების მოზიდვას, ქვეყანაში თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების დანერგვას და საერთაშორისო ეკონომიკურ პროცესებში ქვეყნის სრულფასოვანი მონაწილეობის ხელშეწყობას;

არსებული საპენსიო სისტემის მოდიფიკაცია და დაგროვებითი საპენსიო სისტემის შემოღება;

ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო და თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარების, ციფრული ეკონომიკისა და საინფორმაციო საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესების დაჩქარება, საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესების, მეწარმეობის და

კონკურენციის განვითარების ხელშეწყობა. ევროპასა და აზიას შორის ფართოზოლოვანი გლობალური ინერნეტ ინფრასტრუქტურის განვითარება;

საფოსტო სფეროს და საფოსტო ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობა, ფოსტის სფეროში საერთაშორისო ორგანიზაციების მსოფლიოს საფოსტო სტანდარტების შესაბამისი უნივერსალური საფოსტო მომსახურებების დანერგვა. დანიშნული საფოსტო ოპერატორისთვის ერთიანი საფოსტო წესების დადგენა;

საქართველოს საერთაშორისო ეკონომიკურ სივრცეში ინტეგრაციისათვის სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებთან ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავება;

საქართველოს უარყოფითი სავაჭრო ბალანსის გაუმჯობესება;

მშენებლობაში, მრეწველობასა და ტრანსპორტის სფეროებში ენერგოეფექტურობის საკანონმდებლო ბაზის შექმნა და რესურსდამზოგავი ღონისძიებების განხორციელების ხელშეწყობა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალურ გამოყენებას, ახლანდელი და მომავალი თაობების ინტერესების გათვალისწინებით;

ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ფარგლებში ეროვნული კანონმდებლობის ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტებთან და საერთაშორისო სამართლებრივ ინსტრუმენტებთან დაახლოების მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების (2018 წლის 31 დეკემბრიდან დირექტივა 2010/30/EU -ის მოთხოვნების შესრულების ვალდებულება) გატარება და აგრეთვე, დანიის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსთან ერთად (Danish International Development Agency) „ენერგოეფექტურობისა და მდგარდი ენერგეტიკის მხარდაჭერა საქართველოში“ პროექტზე მუშაობა, რომელიც ევროკავშირის დირექტივების შესაბამისად ითვალისწინებს საყოფაცხოვრებო მოწყობილობების მიერ ენერჯის მოხმარების აღმნიშვნელი მარკირების სისტემის შემუშავებასა და დანერგვას;

ქვეყნებს შორის ერთიანი სატრანსპორტო სისტემების შექმნის, ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების, კონკურენტუნარიანი გადაზიდვის ტარიფების დაწესებისა და საბაჟო პროცედურების გამარტივების ხელშეწყობა;

ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისათვის სამშენებლო სექტორის შემდგომი განვითარების ხელშეწყობა, რომელიც უზრუნველყოფს ინვესტიციების მოზიდვას, დასაქმების ზრდასა და მოსახლეობის ადგილებზე შენარჩუნებას.

5.6 **ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 23 04)**

სახელმწიფო ფინანსების მართვის (ელექტრონული) სისტემის (PFMS)

და სხვა საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების მდგრადობის, უსაფრთხოების და საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველყოფა. (მათ შორის: ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის მოდერნიზება და ფუნქციონალური განახლება; სახელმწიფო ხაზინის მომსახურების ელექტრონული სისტემის მოდერნიზება და ფუნქციონალური განახლება; სახელმწიფო ვალის და საინვესტიციო პროექტების მართვის სისტემის დანერგვა ფინანსთა სამინისტროში; ადამიანური რესურსების მართვის სისტემის მოდერნიზება, ფუნქციონალური განახლება, დანერგვა და მხარდაჭერა; უძრავ-მოდრავი ქონების გაყიდვის ელექტრონული აუქციონის სისტემის მოდერნიზება და ფუნქციონალური განახლება; საქმისწარმოების ავტომატიზებული სისტემის მოდერნიზება, ფუნქციონალური განახლება, დანერგვა და მხარდაჭერა; ბუნებრივი რესურსების მართვის სისტემის მოდერნიზება, ფუნქციონალური განახლება, დანერგვა და მხარდაჭერა; ვებგვერდების და სხვა საინფორმაციო სისტემების შემუშავება, დანერგვა და მხარდაჭერა).

საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება, ბიზნეს-უწყვეტობის უზრუნველყოფა და ტექნიკური მხარდაჭერა.

ფინანსთა სამინისტროსთვის და სხვა დაინტერესებული ორგანიზაციებისთვის მნიშვნელოვანი IT პროდუქტების, ელექტრონული სერვისებისა და მომსახურების კვლევა/ანალიზი/დანერგვა.

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული და კიბერუსაფრთხოების ხელშეწყობა.

5.7 **სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა (პროგრამული კოდი 47 01)**

სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება;

სტატისტიკური კვლევების დაგეგმვა, მართვა, წარმოება, გავრცელება და ანგარიშგება;

მეთოდოლოგიური და სტატისტიკური სტანდარტების შემუშავება;

დასახული ამოცანებისა და მიზნების მისაღწევად საჭირო საკადრო, ფინანსური, მატერიალურ-ტექნიკური და საინფორმაციო-ტექნოლოგიური რესურსებით უზრუნველყოფა.

5.8 **სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამა (პროგრამული კოდი 47 02)**

ქვეყნის საგარეო ვაჭრობის (საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი-იმპორტის) და ქვეყანაში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობის გაანგარიშება;

სამომხმარებლო ფასებისა და მწარმოებელთა ფასების ინდექსების გაანგარიშება;

ბიზნესსექტორში, აგრეთვე არაკომერციული ორგანიზაციების სექტორში მიმდინარე მოვლენებისა და პროცესების ანალიზი;

ენერგორესურსების მოხმარების შესახებ სტატისტიკური კვლევის ჩატარება და საქართველოს ენერგეტიკული ბალანსის შემუშავება;

არაფინანსური კორპორაციების ფინანსური მაჩვენებლების გაანგარიშება;

სამაცივრო, სასაკლავო მეურნეობებისა და ელევატორების საქმიანობის გამოკვლევა;

შრომის სტატისტიკის მაჩვენებლების გაანგარიშება;

მიმდინარე დემოგრაფიული კვლევა;

საქართველოს შინამეურნეობების შესახებ მიმდინარე სტატისტიკური მონაცემების (შინამეურნეობების შემოსავლები და ხარჯები, მოსახლეობის სიღარიბისა და უთანაბრობის მაჩვენებლები და სხვა) მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება;

საქართველოს სოფლის მეურნეობის შესახებ მიმდინარე სტატისტიკური მონაცემების მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება;

საქართველოს რეზიდენტი და უცხოელი ვიზიტორების მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებული ვიზიტების შესახებ მონაცემების მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება;

შინამეურნეობებსა და ბიზნესში საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება;

საწარმოთა ინოვაციური აქტივობების გამოკვლევა.

5.9

ორმხრივი ხელშეკრულებების ფარგლებში აღიარებული ვალდებულებების დაფარვასთან დაკავშირებული ღონისძიებები (პროგრამული კოდი 24 18)

საქართველოს მთავრობასა და თურქეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის „ენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ“ გაფორმებული შეთანხმების და „სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციულ ოპერატორსა“ და „TURKISH ELECTRICITY TRADING AND CONTRACTING CO.“-ს შორის გასაფორმებელი ოქმის პროექტის მოწონების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის განკარგულების საფუძველზე, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციულ ოპერატორსა“ და თურქეთის ელექტროენერჯით ვაჭრობისა და ხელშემკვრელ კომპანიას (TETAS) შორის გაფორმებული ოქმის საფუძველზე, თურქეთის რესპუბლიკის მიმართ საქართველოს მთავრობის მიერ აღიარებული ელექტროენერჯის დავალიანების (1 000 000 000 კვტ.სთ ელექტროენერჯის) დაბრუნება (2019 წლიდან მომდევნო 17 წლის მანძილზე ყოველწლიურად 50 მლნ კვტ.სთ ელექტროენერჯია).

5.10

სსიპ – კონკურენციის სააგენტო (პროგრამული კოდი 43 00)

თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის ხელშეწყობა;

ბაზრის ლიბერალიზაციის ხელშეწყობისათვის სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ ბაზარზე შესვლის ადმინისტრაციული, სამართლებრივი და დისკრიმინაციული ბარიერების დაწესების დაუშვებლობა;

ეკონომიკური აგენტების საქმიანობაში თანასწორუფლებიანობის პრინციპების დაცვა, რაც ითვალისწინებს: დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენების დაუშვებლობას; კონკურენციის შემზღუდავი ხელშეკრულებების, გადაწყვეტილებებისა და შეთანხმებული ქმედებების დაუშვებლობას; სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ კონკურენციის არამართლზომიერად შემზღუდავი ექსკლუზიური უფლებამოსილების მინიჭების დაუშვებლობას; კონკურენციის შემაფერხებელი სახელმწიფო დახმარებების დაუშვებლობას;

კონკურენციის სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილებების მიღების საჯაროობის, ობიექტურობის, არადისკრიმინაციულობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა;

ქვეყანაში კონკურენციის მარეგულირებელი კანონმდებლობის სრულყოფა.

5.11

სსიპ – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური (პროგრამული კოდი 38 00)

საქართველოში უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის, ტერორიზმის დაფინანსების და მათთან დაკავშირებული სხვა დანაშაულებრივი ფაქტების გამოვლენა და პრევენცია;

საქართველოს კანონმდებლობის საერთაშორისო – ფინანსური ქმედების სპეციალური ჯგუფის (FATF) – სტანდარტებთან და ევროკავშირის შესაბამის დირექტივებთან ჰარმონიზაცია;

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის სფეროში ადგილობრივი და საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავება.

5.12

საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა (პროგრამული კოდი 49 00)

მცირე და საშუალო საწარმოების მხარდაჭერა, ექსპორტ-იმპორტის ხელშეწყობა რეგიონულ და საერთაშორისო ბაზრებში მათი ინტეგრაციის მიზნით;

სხვადასხვა ქვეყნების სავაჭრო-სამრეწველო პალატებთან და ბიზნეს-გაერთიანებებთან პარტნიორული ურთიერთობების დამყარება და მჭიდრო თანამშრომლობა;

ბიზნეს-ფორუმების, კონფერენციების, გამოფენებისა და ორმხრივი შეხვედრების ორგანიზება ქართული და უცხოური ბიზნეს-წრეების წარმომადგენლების მონაწილეობით და აგრეთვე, ქართული კომპანიების საერთაშორისო გამოფენებში მონაწილეობის ხელშეწყობა და როუდშოუების ორგანიზება;

ქართულ და უცხოურ კომპანიებს შორის ბიზნეს კავშირების დამყარების ხელშეწყობა, პარტნიორის მოძიება და პალატის ინტეგრაცია საერთაშორისო ბიზნეს გაერთიანებებში რეგიონულ/საერთაშორისო ფინანსურ, ადამიანურ და ბუნებრივ რესურსებზე ხელმისაწვდომობის კუთხით;

ორმხრივი ეკონომიკური მთავრობათშორისი კომისიების მუშაობაში მონაწილეობა;

საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობისა და შრომის ბაზრის გაუმჯობესების მიზნით საერთაშორისო პროექტებში მონაწილეობა;

მეწარმე სუბიექტების ინტერესების გათვალისწინებით, არსებული სერვისების გაუმჯობესება/ახალი სერვისების შემუშავება და პალატის ვებ-გვერდის მეშვეობით ელექტრონული სერვისების დანერგვა;

მეწარმე სუბიექტების ბიზნეს-კატალოგის შექმნა;

საქართველოს ბიზნეს-სუბიექტების ინტერესების დაცვისა და მეწარმე სუბიექტების ხელშეწყობის მიზნით სამთავრობო კომისიების, ინვესტორთა საბჭოს, დავების საბჭოსა და სამინისტროებთან არსებული საკონსულტაციო საბჭოების საქმიანობაში მონაწილეობა;

„ერთი ფანჯრის“ პრინციპზე დაფუძნებული DCFTA საინფორმაციო ცენტრების სრულფასოვანი ამოქმედება, რომლის მიზანია საზოგადოების ცნობადობის გაზრდა DCFTA შეთანხმებით გათვალისწინებულ მთავარ საკითხებთან დაკავშირებით, ევროკავშირში საქართველოს ეკონომიკური ინტეგრაციისა და საქართველო-ევროკავშირს შორის ორმხრივი სავაჭრო ურთიერთობების ხელშეწყობა და აგრეთვე, კერძო სექტორთან მჭიდრო თანამშრომლობა და საკანონმდებლო ცვლილებებთან ადაპტაციის ხელშეწყობა;

საქართველოს რეგიონების ბიზნეს-კომპანიებთან შეხვედრების, ტრენინგების, სემინარების, ფორუმებისა და პრეზენტაციების გამართვა და ასევე, კონსულტაციების გაწევა მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობისა და პრობლემატური საკითხების გაცნობის მიზნით;

კომერციული და საინვესტიციო ხასიათის საერთაშორისო დავების განხილვის მიზნით საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის განვითარება;

დუალური პროფესიული განათლების პროგრამების დანერგვისა და განვითარების ხელშეწყობა;

ქართული კულტურის პოპულარიზაციის ხელშეწყობა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ;

საქართველოს კულტურული ფასეულობების წარდგენა და ხელოვანთა მონაწილეობის ხელშეწყობა სხვადასხვა კულტურულ ღონისძიებებში;

ღონისძიებათა გატარება, რომლებიც ხელს შეუწყობს საერთაშორისო ცნობადობის ამაღლებას ქართული ხელოვნებისა და კულტურის მიმართ;

ქართული კულტურის მოღვაწეთა და ქართული კულტურის განვითარებისთვის უცხო ქვეყნის თვალსაჩინო მოღვაწეთა დამსახურებების სხვადასხვა ფორმით აღნიშვნა და წახალისება;

კულტურისა და ბიზნესის პარტნიორული ურთიერთობების გამყარება;

კავშირების დამყარება ხელოვნების დარგის წარმომადგენლების ინსტიტუციონალურ და კერძო ინვესტორებთან, ბიზნესმენებთან, რომლებიც დაინტერესებული არიან კულტურის სფეროში საინვესტიციო პროექტებით;

სხვადასხვა ქვეყნების კულტურის პალატებთან და შოუ-ბიზნესის წარმომადგენლებთან პარტნიორული ურთიერთობების დამყარება და მჭიდრო თანამშრომლობა.

5.13

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობა (პროგრამული კოდი 23 06)

აუდიტს დაქვემდებარებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგებაზე სანდოობის ამაღლების მიზნით აუდიტის ზედამხედველობის ეფექტური სისტემის შექმნა, რომელიც უზრუნველყოფს აუდიტორული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტებთან, აუდიტორების პროფესიული განათლების საერთაშორისო სტანდარტებთან, ეთიკის ნორმებთან და ევროდირექტივასთან შესაბამისობას.

ფინანსური და მმართველობის ანგარიშგებების პორტალის შექმნა „2013 წლის 26 ივნისის ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2013/34/EU დირექტივა გარკვეული კატეგორიის საწარმოების წლიური ფინანსური ანგარიშგების, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და დაკავშირებული ანგარიშგებების მოთხოვნების გავრცელება ანგარიშვალდებული საწარმოებისთვის“

დირექტივასთან დაახლოების (ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა, ფინანსური და მმართველობითი ინფორმაციის სანდოობის ზრდა სწორი ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მიღების) მიზნით.

5.14

**სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება
(პროგრამული კოდი 24 03)**

საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მომსახურების სფეროსა და დიაპაზონის გაფართოება;

ყოვლისმომცველი ინსტიტუციური განვითარების (CIB) პროგრამის III ეტაპის - „საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერა საქართველოსა და ევროკავშირის შორის DCFTA-ს ვალდებულებების შემდგომი დანერგვისათვის“ ფარგლებში შესაბამისი ღონისძიებების გატარება;

საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტში ISO 9001 სტანდარტის შესაბამისად ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის ზოგადი პრინციპების დანერგვა და ქვეყნის ეკონომიკური პრიორიტეტების შესაბამისად სტანდარტიზაციის სფეროში ტექნიკური კომიტეტების ჩამოყალიბება;

საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების მიღება საქართველოს სტანდარტებად;

მეტროლოგიისა და სტანდარტიზაციის სფეროში საერთაშორისო აღიარების მისაღწევად ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) და ტექნიკური ბარიერები ვაჭრობაში (TBT) ნაწილის მოთხოვნების შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება.

5.15

ნავთობის და გაზის სექტორის რეგულირება და მართვა (პროგრამული კოდი 24 09)

ნავთობისა და გაზის რესურსებით სარგებლობის გენერალური ლიცენზიის მოსაპოვებლად ღია საერთაშორისო ტენდერის გამოცხადება შავი ზღვის შელფზე (შავი ზღვის პროექტი) და ხმელეთის თვისუფალ ბლოკებზე;

ნავთობის გადამუშავების, ბუნებრივი გაზის დამუშავების, ნავთობის ტრანსპორტირების ან ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ლიცენზიის (საქმიანობის ლიცენზია) გაცემა;

ნავთობისა და გაზის სფეროში სტანდარტების შემუშავება;

ნავთობისა და გაზის სფეროში მონაცემებისა და ინფორმაციის ცენტრალური საინფორმაციო ბანკის შექმნა და მართვა;

ნედლი ნავთობისა და/ან ნავთობპროდუქტების მინიმალური

სარეზერვო მარაგების უზრუნველყოფის ვალდებულების შესახებ 2009/119 /EC დირექტივის ინპლემენტაცია.

5.16

აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება (პროგრამული კოდი 24 04)

შესაბამისობის შემფასებელი პირების აკრედიტაციის სამუშაოების წარმართვა კანონით რეგულირებად და ნებაყოფლობით სფეროში საერთაშორისოდ აღიარებული მოთხოვნების შესაბამისად - შესაბამისობის შეფასების ბაზარზე აკრედიტაციის ახალი მიმართულებების შეთავაზება;

ევროპის აკრედიტაციის რეგიონული ორგანიზაციის - EA-ს მიერ აკრედიტაციის საერთაშორისოდ აღიარებული სფეროების შენარჩუნება და აკრედიტაციის ახალი მიმართულებების აღიარება. აკრედიტაციის სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებში აღიარებისთვის დასკვნითი ღონისძიებების განხორციელება;

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების სრულად განხორციელებისათვის საჭირო ღონისძიებების გატარება.

6

ინსტიტუციონალური განვითარება და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერა

ქვეყნის მმართველობის ჩვენი ხედვა ეფუძნება მცირე და ამასთან ერთად ეფექტიანი, ოპერატიული და მოქნილი მთავრობის კონცეფციას. განხორციელდება ქმედითი და სამართლიანი პოლიტიკა, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს საჯარო მმართველობისა და პოლიტიკის სისტემის შემდგომი გაძლიერება და გამოწვევებზე ორიენტირებული მოქნილი და ეფექტიანი საჯარო მმართველობის ჩამოყალიბება.

განხორციელდება შესაბამისი ღონისძიებები ელექტრონული მმართველობის განვითარების მიზნით. მნიშვნელოვანია, ერთი მხრივ, საჯარო უწყებებში შიდა პროცესების გაციფრულება მეტი ეფექტიანობისთვის, ხოლო მეორე მხრივ, მოქალაქეებისა და ბიზნესისთვის გამარტივებული, მომხმარებელზე ორიენტირებული და ხარისხიანი ელექტრონული სახელმწიფო სერვისების შეთავაზება. ელექტრონული მმართველობისა და ციფრული ეკონომიკის უფრო ეფექტიანად განვითარების მიზნით შემუშავდება განახლებული ელექტრონული მმართველობის პოლიტიკა, რომელიც მთელი ქვეყნის საჯარო უწყებების მასშტაბით ცენტრალიზებულად იქნება კოორდინირებული. ამისათვის, თანამედროვე ტენდენციებისა და საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილების გათვალისწინებით იგეგმება ერთიანი, ცენტრალიზებული საკოორდინაციო მექანიზმის შექმნა.

გაგრძელდება მუშაობა სახელმწიფო სერვისების შექმნისა და მიწოდების ერთიან პოლიტიკაზე, რაც ფიზიკურ მომსახურებასთან ერთად უზრუნველყოფს ონლაინმომსახურების დახვეწას, ახალი დამატებითი სახელმწიფო სერვისების გაციფრულებას და საფასურის ოპტიმიზაციას.

გაგრძელდება მუშაობა კვალიფიციური ელექტრონული ხელმოწერის დამატებითი ინსტრუმენტების დანერგვაზე, რაც მნიშვნელოვნად

დააჩქარებს მომსახურების მიღების დროს და საშუალებას მისცემს მოქალაქეებს დისტანციურად და უსაფრთხოდ მიიღონ სახელმწიფო სერვისები.

სახელმწიფო ინსტიტუტებში დაინერგება გამჭვირვალობის მაღალი სტანდარტები და შეიქმნება საზოგადოებრივი კონტროლოს ქმედითი მექანიზმები.

კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლაში დაინერგება ისეთი ევროპული მიდგომები, როგორცაა კორუფციის პრევენციის მექანიზმების იმპლემენტაცია და საზოგადოებაში ცნობიერების ამაღლება კორუფციულ დანაშაულებებთან მიმართებით. უზრუნველყოფილი იქნება კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის კუთხით გადადგმული ნაბიჯების ქმედითი კოორდინაცია და ამ მიმართულებით სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობა.

გაგრძელდება სამართლიანობის აღდგენის პროცესი. კონსტიტუციის ფარგლებში და საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად, ხელისუფლება გამოიყენებს ყველა სამართლებრივ მექანიზმს, რათა თითოეულ ადამიანს აღუდგეს წინა ხელისუფლების მიერ დარღვეული უფლება. მთავრობა კვლავაც უზრუნველყოფს საკუთრების უფლების განუხრელ დაცვას, ისევე, როგორც ქონების სანდო და უსაფრთხო სარეგისტრაციო პროცედურებს, მათ შორის, ახალი ტექნოლოგიების დანერგვის გზით.

სისხლის სამართლის პოლიტიკის შემდგომი გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად გაგრძელდება სისხლის სამართლის რეფორმა სამოქალაქო სექტორის ჩართულობით და საერთაშორისო სტანდარტებისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარების შესაბამისად. სისხლის სამართლის რეფორმის პრიორიტეტებად რჩება დანაშაულის თავიდან აცილებაზე, სამართლიანი და დამოუკიდებელი სასამართლოს ჩამოყალიბებაზე, სასამართლოს და მოსამართლის როლის გაძლიერებაზე, სასჯელის ლიბერალიზაციაზე, დაზარალებულის უფლებების დაცვასა და მსჯავრდებულის რეაბილიტაციაზე ორიენტირებული სისხლის სამართლის პოლიტიკის განხორციელება.

კიდევ უფრო დაიხვეწება და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი გახდება პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის მარეგულირებელი კანონმდებლობა და ზედამხედველობის სისტემა. გაგრძელდება შიდა და გარე კონტროლის მექანიზმების განვითარება, რომლებიც ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებათა განხორციელებისას უზრუნველყოფს პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დაცვას უფრო მაღალი სტანდარტით. დაცული იქნება ბალანსი პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობისა და ქვეყნისა და ადამიანების უსაფრთხოების ინტერესებს შორის.

საქართველო, როგორც ელექტრონული და ღია მმართველობის სფეროში რეგიონისა და მთელი მსოფლიოს მასშტაბით ერთ-ერთი წამყვანი ქვეყანა და კორუფციასთან ბრძოლის კუთხით რეგიონის აღიარებული ლიდერი ღია მმართველობის პარტნიორობის (OGP) ფარგლებში გააგრძელებს მუშაობას იმისათვის, რომ კიდევ უფრო შთამბეჭდავი გახადოს თავისი

მიღწევები კორუფციასთან ბრძოლის საქმეში.

6.1 **საკანონმდებლო საქმიანობა (პროგრამული კოდი 01 01)**

საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის გაუმჯობესება;

ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა;

კონსტიტუციით განსაზღვრულ ფარგლებში საქართველოს მთავრობის საქმიანობის კონტროლი და სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება;

ევროკავშირის დირექტივებთან ჰარმონიზება;

კონსტიტუციური პრინციპების შესაბამისად, ქვეყნის სრული პოლიტიკური სისტემის სტაბილურობა, ქვეყნის მართვა-გამგეობაში პოლიტიკური ძალების ფართოდ წარმოდგენა;

მოქალაქეთა მდგომარეობის გაუმჯობესების, ქვეყნის მდგრადი განვითარების და ცხოვრების ხარისხის ამაღლების ხელშეწყობა;

საპარლამენტო საქმიანობის ღიაობა, ინფორმაციის გამჭვირვალობა და ხელმისაწვდომობა;

მოქალაქეთა ჩართულობის გაზრდის ხელშეწყობა, ანგარიშვალდებულება;

თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის ხელშეწყობა;

საჯარო ინფორმაციის მიწოდების უზრუნველყოფა.

6.1.1 **საკანონმდებლო, წარმომადგენლობითი და საზედამხედველო საქმიანობა (პროგრამული კოდი 01 01 01)**

საქართველოს მოსახლეობის მიერ საქართველოს პარლამენტისათვის მინდობილი ინტერესების დაცვის უზრუნველყოფა;

კანონშემოქმედებითი საქმიანობის უზრუნველყოფა;

ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა;

საქართველოს ოკუპირებული რეგიონების ე. წ. დამოუკიდებლობის არაღიარების პოლიტიკით და საერთაშორისო თანამეგობრობის ჩართულობით ქვეყნის დეოკუპაციის მისაღწევად შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ ფარგლებში

საქართველოს მთავრობის საქმიანობის კონტროლი და სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება;

საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების რატიფიცირება და მათთან შეერთება;

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონის მიღება და მისი შესრულების საპარლამენტო კონტროლი;

საქართველოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოების ყოველწლიური ანგარიშების მოსმენა და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადება;

საერთაშორისო საპარლამენტაშორისო ორგანიზაციებთან და სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტების წევრებთან აქტიური თანამშრომლობა;

საქართველოს ევროკავშირსა და ნატოში გაწევრებისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება, ევროკავშირსა და ნატოსთან ინტეგრაციის პროცესების გაღრმავება და მათ დირექტივებთან ჰარმონიზაცია;

საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისიებისა და გენდერული თანასწორობის საბჭოს საქმიანობის უზრუნველყოფა.

6.1.2 საპარლამენტო ფრაქციების და მაჟორიტარი პარლამენტის წევრების ბიუროების საქმიანობა (პროგრამული კოდი 01 01 02)

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, საქართველოს პარლამენტის საპარლამენტო ფრაქციების და მაჟორიტარი პარლამენტის წევრების ბიუროების საქმიანობის ხელშეწყობისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება, აგრეთვე მათი ხელშეწყობა საქართველოს პარლამენტისა და მისი ორგანოების საქმიანობაში მონაწილეობის მისაღებად, კანონშემოქმედებითი და მაკონტროლებელი (საზედამხედველო) საქმიანობის განსახორციელებლად.

6.1.3 საკანონმდებლო საქმიანობის ადმინისტრაციული მხარდაჭერა (პროგრამული კოდი 01 01 03)

საქართველოს პარლამენტის ბიუროს, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარისა და მისი მოადგილეების, საქართველოს პარლამენტის წევრების, კომიტეტების, საპარლამენტო ფრაქციების, უმრავლესობისა და უმცირესობის, საქართველოს პარლამენტის საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების საქმიანობის ორგანიზაციული, სამართლებრივი, დოკუმენტური, საინფორმაციო, საფინანსო, მატერიალურ-ტექნიკური და სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების უზრუნველყოფა;

საქართველოს პარლამენტის პლენარული სხდომების

მომზადება, კანონპროექტებით უზრუნველყოფა და საკითხების განხილვისას გამოთქმული წინადადებებისა და შენიშვნების აღრიცხვა;

საქართველოს პარლამენტის წევრების მიერ უფლებამოსილების განხორციელების ხელშეწყობა;

საქართველოს პარლამენტის საქმიანობის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით გაშუქება და დოკუმენტების გამოქვეყნება;

საქართველოს პარლამენტისა და მისი აპარატის საქმიანობის თანამედროვე ინფორმაციული ინფრასტრუქტურის შექმნის, გამართული მუშაობის და განვითარების უზრუნველყოფა;

საქართველოს პარლამენტის ვებგვერდის მართვა, განვითარება და ტექნიკური უზრუნველყოფა;

საქართველოს კანონმდებლობით საქართველოს პარლამენტის გამგებლობისთვის მიკუთვნებული სხვა საკითხების გადაწყვეტის ხელშეწყობა.

6.2 სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის აპარატი (პროგრამული კოდი 05 01)

საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის თანამედროვე, დამოუკიდებელ, უმაღლეს აუდიტორულ ორგანოდ ჩამოყალიბება, რომელიც თავის საქმიანობას წარმართავს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და სარგებლობს საზოგადოების მაღალი ნდობით;

უმაღლესი აუდიტორული ორგანოების თანამედროვე სანიმუშო პრაქტიკის გაცნობა და აუდიტორთა პროფესიული შესაძლებლობების ამაღლება აუდიტორული ცოდნითა და უნარებით;

გარე აუდიტის შესაძლებლობებისა და საკანონმდებლო მანდატის გაძლიერება;

მაღალხარისხიანი აუდიტორული საქმიანობის შედეგად საჯარო ფინანსების მართვის თვისობრივი გაუმჯობესება, კერძოდ, სახელმწიფო სახსრების, სახელმწიფოს სხვა მატერიალური ფასეულობების ხარჯვისა და გამოყენების კანონიერების მიზნობრიობის დაცვის და ეფექტიანობის ხელშეწყობა;

აუდიტორული საქმიანობით გაცემული რეკომენდაციების შედეგად მოტანილი სარგებლის ზრდა;
ინფორმაციული სისტემების (IT) აუდიტის გაძლიერება;

თანამშრომელთა ანალიტიკური შესაძლებლობების გაუმჯობესება, მათ შორის, დიდ მონაცემთა ანალიტიკის გაძლიერება;

პარლამენტთან თანამშრომლობის გაღრმავება;

შიდა კონტროლის სისტემისა და ინფორმაციული უსაფრთხოების გაუმჯობესება;

საერთაშორისო და დონორ პარტნიორ ორგანიზაციებთან პროფესიული თანამშრომლობის გაღრმავება;
წლიური აუდიტორული გეგმის ფორმირებისას მოქალაქეთა ჩართულობის გაძლიერება.

6.3 პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება (პროგრამული კოდი 06 03)

„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის განვითარებისა და ჯანსაღი, კონკურენტუნარიანი პოლიტიკური სისტემის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

არასამთავრობო ორგანიზაციებისათვის საარჩევნო თემატიკაზე საგრანტო კონკურსების ჩატარება და გრანტებისათვის ბიუჯეტით განსაზღვრული თანხების განაწილების უზრუნველყოფა.

6.4 საარჩევნო გარემოს განვითარება (პროგრამული კოდი 06 01)

მიუკერძოებელი, გამჭვირვალე და მაღალ პროფესიულ დონეზე ადმინისტრირებული არჩევნების საქართველოს კანონმდებლობის დაცვით ჩატარება და ყველა პირობის შექმნა, რათა ამომრჩევლებმა და საარჩევნო პროცესებში ჩართულმა სხვა მხარეებმა თავისუფლად განახორციელონ საარჩევნო უფლება;

ინსტიტუციური გაძლიერება: საარჩევნო ადმინისტრაციის დამოუკიდებლობის, პროფესიონალიზმისა და სანდოობის განმტკიცება, ეფექტიანი საბიუჯეტო პოლიტიკის და უწყვეტ ორგანიზაციულ და პროფესიულ განვითარებაზე ორიენტირებული სისტემის დამკვიდრება; დემოკრატიული პროცესების განვითარებაში წვლილის შეტანა;

სამოქალაქო და ამომრჩევლის განათლება: საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელებით საარჩევნო პროცესებში სამოქალაქო ჩართულობის გაზრდა, ამომრჩეველთა აქტივობის ზრდის და ინფორმირებული არჩევანის გაკეთების ხელშეწყობა;

საარჩევნო გარემო: საარჩევნო პროცესებში ჩართული მხარეების აქტიური მონაწილეობით მაქსიმალურად ინკლუზიური საარჩევნო გარემოს შექმნა, საქართველოს კანონმდებლობის დახვეწის პროცესის ხელშეწყობა;

საარჩევნო პროცესების დაგეგმვა, ყველა ტიპის არჩევნების ჩატარების ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ტექნიკური უზრუნველყოფა.

6.5 სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა,

**მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება
(პროგრამული კოდი 26 01)**

ეფექტიანი სამართალშემოქმედებითი საქმიანობის განხორციელება; საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოება; ეროვნულ, ასევე, საერთაშორისო და უცხო ქვეყნების სასამართლოებსა და არბიტრაჟებში სახელმწიფო წარმომადგენლობა; სახელმწიფოსა და სახელმწიფო უწყებების მიერ გასაფორმებელი საერთაშორისო და კერძო ხასიათის (მრავალმილიონიანი ან/და საარბიტრაჟო ინსტიტუტის შემცველი) ხელშეკრულებების სამართლებრივი ექსპერტიზა და ეფექტური უწყებათაშორისი კოორდინაცია.

სამართლის ცალკეული დარგის განვითარების აუცილებლობისა და პერსპექტივების შესწავლა; სამართალშემოქმედებითი საქმიანობის შესრულების მიზნით სამინისტროებისა და დარგობრივი უწყებების პრობლემატიკის შესწავლა; საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება; სხვადასხვა პრიორიტეტული სფეროს განვითარების მიზნით საკანონმდებლო ინიციატივების, საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება; საზღვარგარეთის სახელმწიფოთა კანონმდებლობის შესწავლა და ანალიზი; საქართველოსა და ევროკავშირის შორის დადებული ასოცირების შეთანხმების შესაბამისი საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება; საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის სამართალთან დაახლოებისთვის მომზადებული სახელმძღვანელოს ბოლო რედაქციის დამუშავება და წარდგენა საქართველოს მთავრობისთვის; ასოცირების შეთანხმებით განსაზღვრულ ევროკავშირის რეგულაციებთან, გადაწყვეტილებებსა და დირექტივებთან საქართველოს კანონმდებლობის დაახლოების/ჰარმონიზაციის მიზნით სამინისტროს კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე სხვადასხვა უწყების მიერ შემუშავებული ნორმატიული აქტების პროექტების და თანმდევი დოკუმენტების სამართლებრივი ექსპერტიზა;

სახელმწიფო წარმომადგენლობა არბიტრაჟებსა და უცხო ქვეყნის სასამართლოებში კომერციულ და საინვესტიციო დავებზე, ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოსა და გაერო-ს სახელშეკრულებო ორგანოებში სახელმწიფოთაშორის ან/და ინდივიდუალურ დავებზე. სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოსთან თანამშრომლობა და მასთან სხვა სახელმწიფო ორგანოების თანამშრომლობის კოორდინირება. ეროვნულ სასამართლოში საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს წინააღმდეგ შეტანილ სარჩელებზე სამინისტროს ინტერესების დაცვა, ხოლო ხელისუფლების დაწესებულებების წინააღმდეგ მიმართულ დავებში მონაწილეობა – საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს კომპეტენციის გათვალისწინებით, საერთაშორისო ორგანიზაციებში წარმომადგენლობა;

სახელმწიფოსა და სახელმწიფო უწყებების მიერ გასაფორმებელი საერთაშორისო და კერძო ხასიათის (მრავალმილიონიანი ან/და საარბიტრაჟო ინსტიტუტის შემცველი) ხელშეკრულებების პროექტების სამართლებრივი შეფასება/ექსპერტიზა მისი

საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით და სათანადო დასკვნის პროექტის მომზადება. ხელშეკრულების პროექტის სამართლებრივი შეფასება მასში არსებული სამართლებრივი რისკების კონტექსტში და შესაბამისი დასკვნის პროექტის მომზადება;

სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს საქმიანობის ადმინისტრირება, ორგანიზაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის სექტორული სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების ყოველწლიური განახლება, წლიური პროგრესის შესახებ ანგარიშების მომზადება, სისხლის სამართლის კოდექსის ცვლილებების შემუშავება; ანტიკორუფციული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებისა და იმპლემენტაციის პროცესში უწყებათაშორისი საქმიანობის კოორდინაცია, ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიის ორ წელში ერთხელ განახლება, პროგრესის და შესრულების შეფასების ანგარიშების მომზადება და გამოქვეყნება, ანტიკორუფციული კუთხით მნიშვნელოვან სხვა საკითხებზე მუშაობა; ეროვნულ დონეზე „ღია მმართველობის პარტნიორობის“ საკოორდინაციო-საკონსულტაციო მექანიზმის – „ღია მმართველობა – საქართველოს“ ფორუმის საქმიანობის ხელშეწყობა; „ღია მმართველობის პარტნიორობის“ ფარგლებში დაგეგმილ საერთაშორისო ღონისძიებებში საქართველოს წარმომადგენლობის მონაწილეობის უზრუნველყოფა;

ადამიანთა ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ მიმართული პოლიტიკის გაძლიერებაზე ზრუნვა; გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფის, ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის აღმოფხვრის, საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის იმპლემენტაციის ხელშეწყობა; ადამიანთა წამების, არაკუმანური, სასტიკი ან პატივისა და ღირსების შემლახავი მოპყრობის ან დასჯის წინააღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლის პოლიტიკის განსაზღვრა, მისი განხორციელების ხელშეწყობა და მონიტორინგი; ადამიანის უფლებების დაცვაზე ორიენტირებული დაბალანსებული ნარკოპოლიტიკის შემუშავება; გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოს რეზოლუციების შესრულების საკითხებზე მომუშავე სამთავრობო კომისიის საქმიანობის ორგანიზება.

6.6

ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 26 03)

ეროვნული საარქივო ფონდის შევსება მატერიალური ან/და ელექტრონული მატარებელზე გადაყვანილი დოკუმენტებით, საარქივო ფონდის დოკუმენტების ელექტრონული ბაზის ფორმირება და მისი მუდმივი განახლება, დოკუმენტების აღწერა და ცენტრალიზებული აღრიცხვა, ფონდის დოკუმენტების დაცვისა და შენახვის სათანადო პირობების უზრუნველყოფა;

საარქივო დოკუმენტების ელექტრონულ მატარებლებზე გადაყვანა, რაც უზრუნველყოფს დოკუმენტების დედნების დაუზიანებლად შენარჩუნებასა და ეროვნული მემკვიდრეობის დაცულობას, ეროვნული

საარქივო ფონდის დოკუმენტების ელექტრონული ასლების ხელმისაწვდომობას. ადგილობრივ არქივებში დაცული დოკუმენტების გადატანა/განთავსება რეგიონული არქივების გარემონტებულ შენობებში, სადაც საარქივო დოკუმენტების დაცვისა და შენახვის სათანადო პირობებია შექმნილი. შიდა ქართლის რეგიონული არქივის ახალი შენობის მშენებლობა და აღჭურვა;

მოქალაქეზე ორიენტირებული სერვისების დანერგვისა და საარქივო დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით მოქალაქეთა მომსახურების ელექტრონული სისტემის განახლება, გენეალოგიური მონაცემების აღრიცხვის ელექტრონული სისტემა და ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების (ტექსტური, ფოტოფონოვიდეოდოკუმენტები, რუკები) ელექტრონული კატალოგების შექმნა და განვითარება;

ერთიანი ელექტრონული საარქივო ფონდის შექმნისა და ელექტრონული დოკუმენტაციის მაქსიმალური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით ეროვნული არქივის დაკომპლექტების წყარო ორგანიზაციებიდან და ეროვნული საარქივო ფონდისადმი მიკუთვნებული დოკუმენტების მფლობელი სხვა პირებიდან ელექტრონული დოკუმენტების აღწერის, აღრიცხვისა და არქივირების ავტომატიზებული სისტემის შექმნა.

6.7

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის ფუნქციონირების გაძლიერების ღონისძიებები (საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი (პროგრამული კოდი 41 01)

საქართველოს ტერიტორიაზე, თავისუფლების შეზღუდვის ადგილებში ადამიანის უფლებათა დაცვის მდგომარეობაზე გეგმური და მოულოდნელი (დაუგეგმავი) მონიტორინგის განხორციელება;

წამებისა და სხვა სასტიკი, არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის ან სასჯელის პრევენციისათვის რეკომენდაციების შემუშავება;

მონიტორინგის ანგარიშების მომზადება და წარდგენა;

საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიშების გამოცემა და სხვადასხვა დონეზე წარდგენა;

ადამიანის უფლებათა სავარაუდო დარღვევების შესახებ განცხადებების/საჩივრების მიღება, განხილვა და შესაბამისი რეაგირება;

შემუშავებული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგი, მათი განხორციელების შეფასება;

საქართველოს სახალხო დამცველის რეგიონული ოფისების მუშაობის მხარდაჭერა და მათი გაზრდა;

ადამიანის უფლებათა სფეროში საგანმანათლებლო კამპანიების

განხორციელება, მათ შორის, სოციალური რეკლამის დამზადება და მასმედიით გავრცელება;

სამიზნე აუდიტორიისთვის საგანმანათლებლო აქტივობების განხორციელება;

საქართველოს სახალხო დამცველის საინფორმაციო ბიულეტენის ყოველთვიურად გამოცემა;

ადამიანის უფლებათა თემატიკაზე საჯარო დებატების გამართვა, კონკურსების ჩატარება, სხვადასხვა პუბლიკაციის გამოცემა და გავრცელება;

ტოლერანტობის კულტურის განვითარების და თანასწორუფლებიანი გარემოს ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

უმრავლესობისა და უმცირესობის ჯგუფებს შორის მრავალმხრივი დიალოგის ხელშეწყობა; ეროვნული და რელიგიური უმცირესობების ინტეგრაციის პროცესის ხელშეწყობა;

რელიგიური და ეთნიკური უმცირესობების მდგომარეობის მონიტორინგი, არსებული ტენდენციების გამოკვეთა და ანალიზი, ტოლერანტობის საკითხებზე რეკომენდაციებისა და წინადადებების შემუშავება და შესაბამისი სახელმწიფო უწყებებისათვის წარდგენა;

საქართველოს ადამიანის უფლებების დაცვის სამთავრობო სამოქმედო გეგმისა და სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის განხორციელება რელიგიათა საბჭოს და ეროვნულ უმცირესობათა საბჭოს მონაწილეობით;

ბავშვთა უფლებრივი მდგომარეობის ზედამხედველობა ცენტრსა და რეგიონებში;

არასრულწლოვანთა პენიტენციური დაწესებულებების მონიტორინგის გაძლიერება;

სკოლამდელი დაწესებულებების მონიტორინგი;

24-საათიანი სახელმწიფო ზრუნვის ქვეშ მყოფი არასრულწლოვნების სამზრუნველო დაწესებულებიდან გასვლისთვის მომზადების ზედამხედველობა;

საქართველოში გენდერული თანასწორობის დაცვის სფეროში არსებული ეროვნული და საერთაშორისო აქტების შესრულების მონიტორინგი, საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატში შემოსული, გენდერული თანასწორობის დარღვევასთან დაკავშირებული განცხადებების/საჩივრების შესწავლა და შესაბამისი დასკვნების/რეკომენდაციების/წინადადებების პროექტების მომზადება;

საქართველოში და მისი ფარგლების გარეთ გენდერული თანასწორობის სფეროში მოქმედი სახელმწიფო და არასახელმწიფო ორგანიზაციებისა და ორგანიზაციების საქმიანობისა და გამოცდილების განზოგადება და საქართველოში დანერგვის ორგანიზება;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებრივი მდგომარეობის მონიტორინგი;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ ეფექტიანი სახელმწიფო პოლიტიკის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ინტერესების ადვოკატირება;

გაეროს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის“ მოთხოვნების შესრულების მონიტორინგი;

ე. წ. გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლებში ადამიანის უფლებათა მდგომარეობის შესწავლა და მონიტორინგი;

„დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ფუნქციების შესრულება;

თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის მონიტორინგი.

6.8 სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური (პროგრამული კოდი 36 00)

საქართველოს თითქმის მთელ ტერიტორიაზე, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში, მათ შორის, სამოქალაქო სამართლის და ადმინისტრაციული სამართლის გარკვეულ საქმეებზე, იურიდიული დახმარების გაწევა;

მომსახურების ხელმისაწვდომობის გაზრდისათვის ინფრასტრუქტურის განვითარება და ახალი ოფისის გახსნა;

იურიდიული დახმარების სამსახურის მანდატის გაფართოების და საკანონმდებლო ცვლილებების გათვალისწინებით, სამსახურში დასაქმებული ადვოკატების სათანადო პროფესიული გადამზადების უზრუნველყოფა;

იურიდიული დახმარების სისტემის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება.

6.9 იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა (პროგრამული კოდი 26 07)

სახელმწიფო სერვისების მიწოდების მაღალი სტანდარტის შენარჩუნება და შემდგომი გაუმჯობესება, ახალი პროდუქტების/სერვისების დანერგვა და დაინტერესებული პირებისთვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო სერვისებზე ხელმისაწვდომობა და ადმინისტრაციულ პროცედურებზე გაწეული დროითი დანახარჯების შემცირება. დამატებით რამდენიმე კერძო და სახელმწიფო სერვისის ინტეგრაცია: სსიპ - სოციალური მომსახურების სააგენტოს, სსიპ - დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის, ენერგოკომპანიების, სსიპ - შსს მომსახურების სააგენტოსა და კერძო სექტორის სერვისები, ასევე, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს წინა ხაზი. იუსტიციის სახლის სერვისების პოპულარიზაცია, ცნობადობის ამაღლება და იუსტიციის სახლის კონცეფციის ექსპორტი დაინტერესებულ ქვეყნებში;

ინფრასტრუქტურული ხარვეზები აღმოფხვრა, რაც ხელს შეუწყობს იუსტიციის სახლის მომხმარებლებისთვის მომსახურების შეუფერხებელ მიწოდებას;

იუსტიციის სახლის ფილიალების გახსნა დიდ ადმინისტრაციულ ტერიტორიულ ერთეულში (ბოლნისი, ხაშური, ქარელი).

6.10

ელექტრონული მმართველობის განვითარება (პროგრამული კოდი 26 05)

სახელმწიფო თუ არასამთავრობო ორგანიზაციების, კერძო სექტორისა და მოქალაქეებისათვის ელექტრონული სერვისების და მონაცემთა გაცვლის ეფექტიანად და უსაფრთხოდ უზრუნველყოფა ერთი ფანჯრის პრინციპით;

ინფორმაციული უსაფრთხოების აუდიტის განხორციელება; ინფორმაციული უსაფრთხოების შეღწევადობის (მდგრადობის) ტესტირება; კომპიუტერული ინციდენტების აღმოჩენაზე გამიზნული ქსელური სენსორის დაყენება და მართვა; კიბერუსაფრთხოების საკითხების რეგულირება; ინციდენტებზე დახმარების ეროვნული ჯგუფის მიერ კომპიუტერული ინციდენტების გამოვლენა, პრევენცია და შედეგების მართვა;

მონაცემთა გაცვლის ინფრასტრუქტურის გამოყენება, რომლის შემადგენელი კომპონენტებია სამი სახის აპარატურულ-პროგრამული მიმართულება/ინსტრუმენტი: „საქართველოს სამთავრობო კარიბჭე“ - ელექტრონული სერვისების მეშვეობით უსაფრთხო გარემოში სხვადასხვა სახის ინფორმაციის გაცვლა; „მოქალაქის პორტალი“ - სახელმწიფო და ბიზნესსექტორის მიერ რეალიზებული სხვადასხვა სახის ელექტრონული სერვისები, რომლებზეც შესაძლებელია ყველა დაინტერესებული პირის უსაფრთხოდ წვდომა ერთი ფანჯრის პრინციპით და „საერთაშორისო ვაჭრობის მხარდამჭერი სისტემა“ - ამ ეტაპზე ინტეგრირებული საკონტინერო გადაზიდვები და სახმელეთო და საჰაერო გადაზიდვების ეტაპობრივად დამატება; ეროვნული სისტემის ინტეგრირება მსგავსი პროფილის საერთაშორისო სისტემებთან;

ვებგვერდის (data.gov.ge) სრული მხარდაჭერა, რომელზეც

სამოქალაქო და ბიზნესსექტორისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანი საჯარო, სტრუქტურული ინფორმაცია ქვეყნდება;

ინფორმაციის ერთიანი სახელმწიფო რეესტრის – „რეესტრთა რეესტრის პორტალის“, ეფექტური ფუნქციონირების ხელშეწყობა. რეესტრის სუბიექტის მონაცემთა ბაზების, რეესტრების, მომსახურებისა და ინფორმაციული სისტემების წარმოების ერთიანი სტანდარტების დადგენისა და შესრულების კოორდინაცია. რეესტრის სუბიექტის მიერ მომსახურების შექმნის, გაუმჯობესებისა და ოპტიმიზაციის შესახებ რეკომენდაციების შემუშავება და წარდგენა, პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარება, პირველადი მხარდაჭერის ქსელის აწყობა და სახელმწიფო დაწესებულებების ტრენინგმოდულებით მხარდაჭერა.

6.11 მიწის ბაზრის განვითარება (WB) (პროგრამული კოდი 26 08)

საქართველოს მთავრობის მიერ შერეჩეულ 12 საპილოტო არეალზე, საჯარო რეესტრის მიერ პროაქტიულად მოპოვებული ინფორმაციის საფუძველზე, მიწაზე უფლებათა რეგისტრაციის დასრულება;

რეგისტრირებულ მონაცემებზე ხარისხის კონტროლის განხორციელება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად;

მიწაზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის არსებული პოლიტიკისა და პროცედურების ეფექტურობის შეფასება;

მიწაზე უფლებათა რეგისტრაციის რეგულაციების სამართლებრივი ანალიზი და ხარვეზების გამოვლენა;

მიწის რეგისტრაციის მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის დანერგვა და ამოქმედება;

მიწის რეგისტრაციის ელექტრონული პორტალის დანერგვა და ამოქმედება;

საპილოტო პროექტის შედეგების ანალიზისა და შეფასების საფუძველზე მიწაზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის ეროვნული სტრატეგისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება.

6.12 პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი (პროგრამული კოდი 51 00)

პერსონალური მონაცემების დაცვის მარეგულირებელი კანონმდებლობის, საერთაშორისოდ აღიარებულ სტანდარტებთან, ევროპის კავშირისა და ევროპის საბჭოს სამართლებრივ აქტებთან ჰარმონიზაციის ხელშეწყობა; კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს მიერ ნაკისრი საერთაშორისო ვალდებულებების შესრულებაში მონაწილეობა; თანამშრომლობა სხვა უწყებებთან, საერთაშორისო და ადგილობრივ ორგანიზაციებთან, სხვა სახელმწიფოს მონაცემთა დაცვის საზედამხედველო ორგანოებთან;

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით

გათვალისწინებული საგამომიებო მოქმედებების და ელექტრონული კომუნიკაციის მაიდენტიფიცირებელ მონაცემთა ცენტრალურ ბანკში განხორციელებული აქტივობების კონტროლი;

მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული განცხადებების განხილვა და მათზე რეაგირება, ასევე, საჯარო და კერძო დაწესებულებებისათვის, ფიზიკური პირებისთვის კონსულტაციის გაწევა მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, მონაცემთა დამუშავების კანონიერების შემოწმება (ინსპექტირება);

ინსპექტორის გადაწყვეტილებების აღსრულებაზე კონტროლი;

სხვა სახელმწიფოში ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციაში პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სათანადო გარანტიების არსებობის შეფასება და მონაცემთა გადაცემაზე ნებართვის გაცემა კანონმდებლობის შესაბამისად;

პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის, პერსონალური მონაცემების დამუშავებისა და დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება, საზოგადოების ინფორმირება მონაცემთა დაცვის მდგომარეობისა და მასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი მოვლენების შესახებ, პერსონალურ მონაცემთა დაცვის თემაზე ტრენინგების, საჯარო შეხვედრების და სემინარების ორგანიზება;

სამართალშემოქმედებით პროცესში მონაწილეობის მიღება მონაცემთა დამუშავების კანონმდებლობის სრულყოფის მიზნით, მათ შორის დასკვნების მომზადება მონაცემთა დამუშავებასთან დაკავშირებულ ნორმატიულ აქტებზე.

6.13 სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო (პროგრამული კოდი 35 00)

საჯარო სამსახურში ადამიანური რესურსების მართვის და ადამიანური რესურსების წლიური გეგმის შემუშავების პროცესების კოორდინაცია, საჯარო სამსახურის ინსტიტუციური მოწყობის სრულყოფა, მოხელისა და მის მიერ შესრულებული სამუშაოს შეფასების და მოხელეთა სწავლების ერთიანი სისტემის, აგრეთვე მოხელეთა კლასიფიკაციისა და ანაზღაურების ერთიანი სისტემის დანერგვა;

თანამდებობის პირთა ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციების კანონით გათვალისწინებული სავალდებულო რაოდენობის მონიტორინგი;

საჯარო სამსახურის ბიუროს თანამშრომელთა გადამზადება.

6.14 საარჩევნო ინსტიტუციის განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 06 02)

საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება არჩევნებში ჩართული მხარეებისათვის;

ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან მჭიდრო

თანამშრომლობა;

საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეთა სერტიფიცირების ჩატარება;

„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით გათვალისწინებული ფონდის ფუნქციების შესრულება.

6.15 **სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაციები (პროგრამული კოდები 11 00 – 19 00)**

სახელმწიფო რწმუნებულების – გუბერნატორების ადმინისტრაციების მიერ სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებთან კოორდინაციით თვითმმართველი ერთეულების განვითარების სტრატეგიებისა და პრიორიტეტების დოკუმენტების შემუშავება;

ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის განვითარების და ტურისტული პოტენციალის წარმოჩენის მიზნით წინადადებების მომზადება;

სამხედრო სავალდებულო სამსახურში გაწვევის პროცესისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საქმიანობის მონიტორინგი.

6.16 **სსიპ - სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი (პროგრამული კოდი 52 00)**

სახელმწიფო ენის კონსტიტუციური სტატუსის დაცვა;

ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დადგენა და დამკვიდრება;

სახელმწიფო ენის ფლობის დონის ამაღლების ხელშეწყობა;

ქართველური ენობრივი მრავალფეროვნების დაცვა, შენახვა, სიტემური კვლევა და განვითარება;

საქართველოში და საერთაშორისო ასპარეზზე ქართული ენის როგორც უნიკალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და წარმოჩენა.

6.17 **სსიპ - საჯარო აუდიტის ინსტიტუტი (პროგრამული კოდი 05 02)**

სექტორის აუდიტორთა სერტიფიცირების სისტემის სრულყოფა, კვალიფიკაციის ასამაღლებელი (მათ შორის სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მოსამსახურეთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი) სასწავლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება.

7 **იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა სახელმწიფო მხარდაჭერა და რეინტეგრაციის ხელშეწყობა**

ხელისუფლება გააქტიურებს დევნილთა საცხოვრებელი ფართობებით უზრუნველყოფის ეფექტიან პოლიტიკას. გაგრძელდება დევნილი ოჯახებისათვის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა, ასევე „სოფლად სახლის“ პროექტის ფარგლებში მოხდება დევნილი ოჯახებისთვის საცხოვრებელი სახლების შექმნა.

გაგრძელდება კერძო მესაკუთრეებისგან იმ საცხოვრებელი ფართობების გამოსყიდვა, რომლებიც დევნილებს აქვთ დაკავებული.

დაიხურება ყველა ნგრევადი, სიცოცხლისათვის საშიში ობიექტი, რომელზეც არსებობს შესაბამისი საექსპერტო დასკვნა.

გამლიერდება სახელმწიფოს მხრიდან დევნილებისთვის საარსებო წყაროებზე წვდომის, მცირე სამეწარმეო საქმიანობისა და დევნილთა კოოპერაციის ხელშეწყობა.

გაგრძელდება ეკომიგრანტი ოჯახებისთვის სახლების შექმნა ქვეყნის მასშტაბით, ასევე გასულ წლებში გადაცემული საცხოვრებელი სახლებისა და მიწის ნაკვეთების ეკომიგრანტი ოჯახებისთვის საკუთრებაში რეგისტრაციის პროცესი.

7.1 **იძულებით გადაადგილებული პირების მხარდაჭერა (პროგრამული კოდი 25 06)**

იძულებით გადაადგილებულ პირთა საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება, ხანგრძლივი საცხოვრებელი პირობების შექმნა და საზოგადოებაში მათი ეკონომიკური და სოციალური ინტეგრაცია.

7.2 **იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 27 06)**

საქართველოში დაბრუნებულ მიგრანტთა სარეინტეგრაციო დახმარება;

ეკომიგრანტების საცხოვრებელი სახლებით უზრუნველყოფა;

დევნილთა გრძელვადიანი განსახლება;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევნილთათვის სოციალური და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება;

სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელება მესაკუთრეთა უფლებების აღდგენის ხელშეწყობის მიზნით.

7.2.1 **სარეინტეგრაციო დახმარება საქართველოში დაბრუნებული მიგრანტებისათვის (პროგრამული კოდი 27 06 01)**

ევროკავშირის ქვეყნებიდან და სხვა გეოგრაფიული არეალიდან დაბრუნებული ქართველი მიგრანტების სოციალურ-ეკონომიკური რეინტეგრაციის ხელშეწყობა.

7.2.2 **ეკომიგრანტთა მიგრაციის მართვა (პროგრამული კოდი 27 06 02)**

განხორციელდება სტიქიური მოვლენებით გამოწვეული ეკომიგრაციული პროცესების ეფექტიანი მართვა, დაზარალებული ოჯახებისთვის სამინისტროს მიერ 2012 წლამდე შესყიდული სახლების კერძო საკუთრებაში გადაცემა; ეკომიგრანტთათვის საცხოვრებელი სახლების შექმნა.

7.2.3 **განსახლების ადგილებში დევნილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება (პროგრამული კოდი 27 06 03)**

იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევილთა მიმართ სახელმწიფო სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის განხორციელება;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა განსახლების, სოციალური და საცხოვრებელი პირობების შექმნა, რომელიც ითვალისწინებს: სავალალო მდგომარეობაში მყოფ დევნილთა ყოფილი კომპაქტურად ჩასახლების ობიექტების შესწავლას და შემდგომში მათ რეაბილიტაციას;

ქართველი მენაშენებისაგან ბინების (კორპუსების) შესყიდვას ქვეყნის მასშტაბით;

სახლების შესყიდვას და საკუთრებაში გადაცემას დევნილი ოჯახებისათვის სულადობის მიხედვით;

ობიექტების (კოლექტიური ცენტრების იდენტიფიცირება, რომლებიც წარმოადგენენ კერძო საკუთრებას, მაგრამ მისაღებია დევნილთა გრძელვადიანი განსახლებისათვის) გამოსყიდვას კერძო მესაკუთრებისაგან და დევნილებისათვის საკუთრებაში გადაცემას;

ფულადი დახმარების გაწევას იმ დევნილი ოჯახებისათვის, ვინც იპოთეკური სესხის საშუალებით შეიძინა საცხოვრებელი და აქვთ იპოთეკური ვალდებულება;

ყოფილი ორგანიზებულად განსახლების ობიექტების ადმინისტრაციული ხარჯის დაფინანსებას;

საცხოვრებელი ფართობების დაქირავების მიზნით დევნილთა ოჯახებისთვის ყოველთვიური სოციალური და ფულადი დახმარებების გაწევას;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების მიზნით დევნილთა საკუთრებაში არსებულ ობიექტებში ჩასატარებელი სამუშაოების ღირებულების თანადაფინანსებას და მათ მიერ შექმნილი ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების განვითარების ხელშეწყობას.

7.3

შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი (პროგრამული კოდი 22 00)

შერიგებისა და ჩართულობის პოლიტიკის განხორციელება და კოორდინირება, ჩართულობის სახელმწიფო სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის განხორციელება, სამშვიდობო ინიციატივის „ნაბიჯი უკეთესი მომავლისკენ“ განხორციელების კოორდინირება, ჩართულობის სახელმწიფო უწყებათაშორისი კომისიის საქმიანობის ხელმძღვანელობა და მისი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრები მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობა, გამყოფი ხაზების გასწვრივ ვაჭრობის წახალისება, საქართველოს

კონტროლირებად ტერიტორიაზე რეგისტრაციის და სამეწარმეო საქმიანობაში ჩართვის ახალი სტატუს-ნეიტრალური მექანიზმის შექმნის, გამყოფი ხაზების გასწვრივ მომსახურების და ინფრასტრუქტურის განვითარების, ახალი სერვისების დანერგვის და ამოქმედების ხელშეწყობა. ოკუპირებულ ტერიტორიებზე გარემოს დაცვის ხელშეწყობა; ტერიტორიების მოსახლეობისათვის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მასალის და ტექნიკის, მცენარეთა მოვლის საშუალებების მიწოდების და სხვადასხვა პარაზიტებთან/მწერებთან ბრძოლაში დახმარების ხელშეწყობა. საკოორდინაციო მექანიზმის ფუნქციონირების ხელშეწყობა და კოორდინაცია;

ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრები მოსახლეობის საქართველოს კონტროლირებად ტერიტორიაზე განათლების ყველა საფეხურისადმი წვდომის გამარტივების, განათლების სისტემაში ჩართვის ახალი სტატუს-ნეიტრალური მექანიზმის შექმნის ხელშეწყობა. საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში და საქართველოში მოქმედ საერთაშორისო საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ჩარიცხვის გამარტივების და ახალი შესაძლებლობების შექმნის, ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მიღებული განათლების აღიარების გამარტივების, პროფესიულ განათლებაში ჩართვის ხელშეწყობის, აფხაზური ენის დაცვის და განვითარების ხელშეწყობა; ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მშობლიურ ენაზე განათლების მიღებისა და საერთაშორისო საგანმანათლებლო პროგრამებში მონაწილეობის ხელშეწყობა;

ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრები პირების სახელმწიფო პროგრამებისა და სერვისებისადმი წვდომის გამარტივება და გაუმჯობესება, ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამებში მონაწილეობის შესაძლებლობების გაზრდა, ოკუპირებული ტერიტორიებისთვის სხვადასხვა მედიკამენტებისა და სამედიცინო ტექნიკის მიწოდება. საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებიდან, მათ შორის ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებიდან და საქართველო-ევროკავშირის შორის უვიზო მიმოსვლიდან გამომდინარე ყველა სარგებლისა და შესაძლებლობის შეთავაზება/გაზიარება ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრები მოსახლეობისათვის, ცნობიერების ამაღლება ევროინტეგრაციის საკითხებზე. ოკუპირებული ტერიტორიების მოსახლეობისათვის საქართველოს მოქალაქის პასპორტის ხელმისაწვდომობის და სამოქალაქო აქტების გაცემის გამარტივების ხელშეწყობა;

საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან შეხვედრების ორგანიზება. ჟენევის დისკუსიების მეორე სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელობა;

გალში და ერგნეთში გამართული ინცინდენტების პრევენციისა და მათზე რეაგირების მექანიზმის (IPRM) შეხვედრებში მონაწილეობა. საქართველოში და საზღვარგარეთ გამართულ ღონისძიებებში,

საერთაშორისო ფორუმებში და ფორმატებში მონაწილეობა, პარტნიორებთან მჭიდრო თანამშრომლობა; შერიგებისა და ჩართულობის პოლიტიკის საერთაშორისო მხარდაჭერის უზრუნველყოფა, ფინანსური დახმარების მობილიზება; გამყოფ ხაზებთან მცხოვრები მოსახლეობის დახმარების სახელმწიფო კომისიის თანა-თავმჯდომარეობა;

„სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო სტრატეგიისა და 2015 - 2020 წწ. სამოქმედო გეგმის“ განხორციელების კოორდინირება; სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის ეფექტურად განხორციელების მიზნით შექმნილი უწყებათაშორისი კომისიის საქმიანობის კოორდინირება; კომისიის ფარგლებში არსებული თემატური ჯგუფების მუშაობის წარმართვა;

„სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო სტრატეგიისა და 2015-2020 წწ. სამოქმედო გეგმის“ შუალედური შეფასების მომზადება და წარდგენა; სამოქალაქო ინტეგრაციის ხელშეწყობის პროცესში აქტიური კომუნიკაცია/თანამშრომლობა როგორც ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლებთან, ისე ეთნიკურ უმრავლესობასთან;

სახელმწიფო ენის ცოდნის გაუმჯობესება ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლებში და ამ მიზნით სახელმწიფო ენის სწავლების პროგრამების განხორციელებაში ხელშეწყობა;

ეთნიკური უმცირესობების მედიასა და ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება და არაქართულენოვანი ბეჭდვითი მედიის ხელშეწყობა;

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის და პოპულარიზაციის, კულტურული მრავალფეროვნების წახალისების და თვითმყოფადობის შენარჩუნების ხელშეწყობა. კონკრეტული კულტურულ-საგანმანათლებლო და ინტერკულტურული პროექტების, პროგრამებისა და ღონისძიებების ხელშეწყობა/განხორციელება;

ეთნიკური უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებულ რეგიონებში სხვადასხვა სახელმწიფო პროგრამებსა და სერვისებზე საინფორმაციო/ცნობიერების ამაღლების კამპანიის გამართვა;

რეპატრიანტის სტატუსის მქონე, ყოფილი სსრკ-ის მიერ XX საუკუნის 40-იან წლებში საქართველოს სსრ-იდან იძულებით გადასახლებულ პირთა ფაქტობრივი რეპატრიაციის შემდგომ მიმდინარე პროცესების რეგულირება.

კონფლიქტით დაშორიშორებულ მოსახლეობას შორის შერიგების, დიალოგის და კონტაქტების ხელშეწყობის მიზნით ნდობის, აღდგენისა და საერთო ინტერესებზე დაფუძნებული პროექტებისა და ინიციატივების განხორციელების ხელშეწყობა;

კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების უზრუნველყოფის მიზნით კონფლიქტის შედეგად წარმოქმნილ არასწორ/უარყოფით სტერეოტიპებთან და პროპაგანდასთან გამკლავების, მავთულხლართებისა თუ სხვა ბარიერების, ასევე ხელოვნური დაშორებების შედეგად ადამიანთა შორის ჩამოყალიბებული გაუცხოების აღმოფხვრა, გამყოფი ხაზის ორივე მხარეს მცხოვრები მოსახლეობის საერთო ინტერესების გარშემო გაერთიანება;

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გულრიფშის რაიონში ოჯახების დაბრუნების პროცესის ხელშეწყობა, ნებაყოფლობით დაბრუნებული მოსახლეობის ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და მათი საოჯახო მეურნეობების განვითარების მიზნით მატერიალური დახმარების გაცემა;

ეთნიკური უმცირესობის მიმართ ეფექტური სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელება, ეთნიკური უმცირესობის უფლებების დაცვის ხელშეწყობა და საზოგადოებაში მათი სრულფასოვანი ინტეგრაცია. მედიასა და ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება. „ეროვნულ უმცირესობათა დაცვის შესახებ“ ჩარჩო კონვენციით საქართველოს მიერ აღებული ვალდებულების შესრულების ხელშეწყობა. სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო სტრატეგიითა და 2015-2020 წწ. სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული არაქართულენოვანი მედია საშუალებების, კერძოდ სომხურენოვანი გაზეთის შპს „ვრასტანის“ და აზერბაიჯანულენოვანი გაზეთის შპს „გურჯისტანის“ მხარდაჭერა;

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროსა და წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტს შორის გაფორმებული მემორანდუმით ნაკისრი ვალდებულების შესრულება. 1992-1993 წლების შეიარაღებული კონფლიქტთან დაკავშირებული აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და დანარჩენ საქართველოში არსებული სამარხებიდან ექსპუმირებული ნეშტების ამოცნობის პროცესის ხელშეწყობა და გადმოსვენების ღონისძიებების ორგანიზება;

8 კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

კულტურული მიმართულებით სახელმწიფო პროგრამები ძირითადად დაეფუძნება „კულტურის სტრატეგია 2025-ს“, რომელიც განსაზღვრავს სახელმწიფოს ხედვას, მიზნებსა და ამოცანებს კულტურის სექტორში.

დაიხვეწება კულტურასა და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვასთან დაკავშირებული კანონმდებლობა; შემუშავდება კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის კოდექსი.

კულტურული დიპლომატიის მეშვეობით ხელი შეეწყობა ქართული კულტურის ინტერნაციონალიზაციასა და ქვეყნის პოპულარიზაციას საერთაშორისო დონეზე; ხელი შეეწყობა საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების გაღრმავებას, ხელოვანთა საერთაშორისო მობილობას

კულტურათაშორის დიალოგს, ერთობლივი პროექტების განხორციელებას, ინსტიტუციონალურ, ორგანიზაციულ და ინდივიდუალურ დონეზე.

გაიზრდება კულტურის ხელმისაწვდომობა ფართო საზოგადოებისათვის, ხელი შეეწყობა ეთნიკურ უმცირესობათა კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნებასა და შშმ პირთა შემოქმედებითი უნარების განვითარებას.

ხელი შეეწყობა კულტურის სფეროს პოტენციალის სამეწარმეო და ტურიზმის მიმართულებით ათვისებას, მათ შორის, კულტურული მარშრუტების, ტრადიციული რეწვის დარგებისა და არამატერიალური და მატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის სხვა პოტენციალის ათვისებას, აგრეთვე შემოქმედებითი რესურსების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისათვის მდგრად გამოყენებას.

შემოქმედებითი ინდუსტრიების განვითარებისთვის შეიქმნება საჭირო სივრცეები და ელექტრონული პლატფორმები.

შემუშავდება სახელოვნებო განათლების პოლიტიკა და სტრატეგიული განვითარების გეგმა, დაიწყება მუშაობა სახელოვნებო განათლების მიმართულებით საკანონმდებლო და ნორმატიული ბაზის სრულყოფაზე, სახელოვნებო განათლების ფართო ხელმისაწვდომობის, განათლების ხარისხის და კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და სახელოვნებო განათლების დაფინანსების ახალი მოდელის შექმნის მიმართულებით. გაგრძელდება სახელოვნებო-შემოქმედებითი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურული მოდერნიზება და ტექნიკური გადაიარაღება.

განახორციელდება ქმედითი პოლიტიკა, პროფესიულ და მასობრივ სპორტში ჩაბმულ პირთა რაოდენობის გასაზრდელად. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა სპორტის სხვადასხვა სახეობაში ბავშვებისა და მოზარდების ჩართვას. უზრუნველყოფილი იქნება სასპორტო განათლების ხელმისაწვდომობა და მწვრთნელთა პროფესიული გადამზადება; გაგრძელდება მაღალმთიან დასახლებებში მომუშავე მწვრთნელთა მხარდაჭერა.

აშენდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სპორტული მოედნები, დარბაზები და სპორტის სასახლეები, ასევე მასობრივი სპორტული ობიექტები (გარე სავარჯიშო ტრენაჟორები, მინიმოედნები, სარბენი და ველობილიკები).

სპორტულ ორგანიზაციებთან და სხვადასხვა უწყებებთან კოორდინაციით, შემუშავდება სპორტული ტურიზმის განვითარების სტრატეგია, რაც ქვეყნის პოპულარიზაციასთან ერთად, განაპირობებს ქვეყანაში დამატებითი ინვესტიციების მოზიდვას. შეიქმნება სპორტული დავების განხილვების ეფექტიანი სისტემა. დაინერგება სპორტსმენთა უფლებების დაცვის და მათი გადაწყვეტილების მიღებაში ჩართვის მოდელი. გაგრძელდება სპორტის სფეროში არსებულ საერთაშორისო

კონვენციებთან მიერთების, მათი რატიფიკაციისა და დანერგვის პროცესი.

უზრუნველყოფილი იქნება ახალგაზრდების ჩართულობა საზოგადოებრივ, კულტურულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში, ახალგაზრდების მხრიდან ეკონომიკის სხვადასხვა დარგებში თვითრეალიზების შესაძლებლობების განვითარება. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა ახალგაზრდული საქმიანობის ინტერნაციონალიზაციას, ქართველ და უცხოელ ახალგაზრდებს შორის პარტნიორული ურთიერთობების ჩამოყალიბებასა და ერთობლივი საერთაშორისო პროექტების განხორციელებას. ახალგაზრდების ცნობიერების ამაღლებისა და რესურსებთან წვდომის გაუმჯობესების მიზნით უზრუნველყოფილი იქნება საინფორმაციო მხარდაჭერა.

გაგრძელდება სახელმწიფოს მხრიდან ახალგაზრდული საქმიანობის ხელშეწყობა, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მათი მონაწილეობისა და სამოქალაქო აქტივობების მხარდაჭერის მიმართულებით. გაძლიერდება არაფორმალური განათლების, პროფესიული ორიენტაციის, დასაქმებისა და მობილობის ხელშეწყობი პროგრამები და პროექტები. ახალგაზრდების ცნობიერების ამაღლებისა და რესურსებთან წვდომის გაუმჯობესების მიზნით უზრუნველყოფილი იქნება საინფორმაციო მხარდაჭერა.

უზრუნველყოფილი იქნება რწმენის თავისუფლების დაცვა ყველა რელიგიური გაერთიანებისა და თითოეული ადამიანისთვის. მთავრობა ხელს შეუწყობს საზოგადოებაში შემწყნარებლობის კულტურის შემდგომ განვითარებას.

8.1 მასობრივი და მაღალი მიღწევების სპორტის განვითარება და პოპულარიზაცია (პროგრამული კოდი 32 12)

ქვეყნის ნაკრები გუნდების მზადების და მონაწილეობის ხელშეწყობა საერთაშორისო სპორტულ ღონისძიებებში (მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონატები, პირველობები, საერთაშორისო ტურნირები, მსოფლიო და ოლიმპიური თამაშები, სასწავლო საწვრთნელო შეკრებები.).

საქართველოს ჩემპიონატებისა და პირველობების ჩატარება; სპორტის სახეობების პოპულარიზაცია და სპორტის ეროვნული სახეობების განვითარების ხელშეწყობა.

მასობრივი სპორტისა და ცხოვრების ჯანსაღი წესის დანერგვა; „სპორტიყველასათვის“ მოძრაობის განვითარება; მასობრივ სპორტული ღონისძიებების გამართვა;

ოლიმპიური, პარალიმპიური, სურდლიმპიური, სპეციალური ოლიმპიური და სხვა მოძრაობების განვითარების ხელშეწყობა;

სპორტულ ორგანიზაციებში „კარგი მმართველობის“ პრინციპების დანერგვის მიზნით, დაგეგმვის ეტაპზე მონაწილეობა და სპორტული ორგანიზაციების საქმიანობის მონიტორინგის განხორციელება.

სპორტული ფედერაციებისთვის და რეგიონული სპორტული ორგანიზაციებისთვის გადასაცემად სპორტული ინვენტარის და ეკიპირების გადაცემა;

საქართველოში სპორტის სხვადასხვა სახეობაში საერთაშორისო შეჯიბრებების მასპინძლობა და მასობრივი სპორტული ღონისძიებების მაღალ დონეზე ორგანიზება. საერთაშორისო მასშტაბით ქვეყნის ცნობადობის და იმიჯის ამაღლება, სპორტული ტურიზმის განვითარება;

საქართველოს ეროვნულ ჩემპიონატში ფეხბურთში მონაწილე კლუბების საბაზისო დაფინანსება. საქართველოს ეროვნულ ჩემპიონატში ფეხბურთში მონაწილე კლუბების ფინანსური სტიმულირება; საქართველოს ეროვნულ ჩემპიონატში ფეხბურთში მონაწილე კლუბების საპრიზო და პრემიალური ფონდის განკარგვა;

მასობრივი სახის საფეხბურთო ღონისძიებებისა და საფეხბურთო განათლების ხელშეწყობი პროგრამების განხორციელება;

8.2

კულტურის განვითარების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 32 10)

ქვეყანაში კულტურული ცხოვრების გააქტიურება, ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებაში ეთნიკურ უმცირესობათა და შშმ პირთა ჩართულობის მხარდაჭერა;

ქართული კულტურისა და ხელოვნების ცნობადობის ამაღლების ხელშეწყობა და საერთაშორისო სახელოვნებო სივრცეში ინტეგრირება;

ევროკავშირის წევრ და სხვა პარტნიორ ქვეყნებთან თანამშრომლობის გზით საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების გაღრმავება და თანამშრომლობა;

სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემაჯავლი სსიპ სახელოვნებო ორგანიზაციების პროგრამების მხარდაჭერა;

ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებაში მოქალაქეთა შეუზღუდავი, თანაბარი ხელმისაწვდომობისა და ჩართულობის უზრუნველყოფა;

საქართველოს ცენტრსა და რეგიონებში კულტურული პროგრამების, პროექტების მხარდაჭერა;

ადგილობრივი კულტურული მარშრუტების განვითარება, ახალი თემატური კულტურული მარშრუტების ინიცირება და „ევროპის საბჭოს კულტურული მარშრუტები“-ს პროგრამაში ინტეგრაციის ხელშეწყობა.

8.3

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა (პროგრამული კოდი 32 11)

„კულტურის სტრატეგია - 2025“ დოკუმენტისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის ფარგლებში ქვეყნის სამუზეუმო სისტემის საერთაშორისო სამუზეუმო სივრცეში ინტეგრაციის, მისი

თანამედროვე სტანდარტებთან მიახლოების და დღეს არსებული პრობლემური ასპექტების მოწესრიგების უზრუნველყოფა;

შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება ეროვნული უმცირესობათა კულტურის წარმოჩენის მიზნით;

უნარშეზღუდულ პირთა ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებაში ინტეგრირების ხელშეწყობა;

საქართველოს მუზეუმების სრულყოფილი ფუნქციონირებისათვის შესაბამისი პირობების შექმნა, დაცვა და პოპულარიზაცია, ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება, მუზეუმებში დაცული კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისთვის პრევენციული ზომების მიღება, ღონისძიებების გატარება მუზეუმების პოპულარიზაციისთვის, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი მართვის სისტემის ჩამოყალიბება;

მუზეუმებში ვიზიტორთა რაოდენობისა და შემოსავლების ზრდა;

საქართველოს არქიტექტურული კომპლექსების კულტურული მემკვიდრეობის ცალკეული ნიმუშების დაცვა და საერთაშორისო და ორმხრივი ურთიერთობების წარმართვა-განვითარება კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვის, გამოცდილების გაზიარებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით;

UNESCO-ს ვალდებულებების შესრულება, მათ შორის UNESCO-ს „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის“ კონვენციასთან კანონმდებლობის ჰარმონიზაციისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ერთიანი საინფორმაციო სისტემის/სივრცის შექმნის მიზნით;

მენეჯმენტის გეგმის მომზადება მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებისათვის;

არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების/ძეგლების ინვენტარიზაცია, დაცვისა და სისტემატიზაციის მექანიზმების შემუშავება;

კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნა;

კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე უნებართვო სამუშაოების აღკვეთა;

კულტურული ტურიზმის განვითარებისა და მისთვის მიმზიდველი გარემოს შექმნისათვის ხელშეწყობა;

8.4

კულტურისა და სპორტის მოღვაწეთა სოციალური დაცვისა და ხელშეწყობის ღონისძიებები (პროგრამული კოდი 32 13)

საქართველოში მცხოვრები ოლიმპიური ჩემპიონებისთვის,

საქართველოს ეროვნული, ოლიმპიური და ასაკობრივი ნაკრებების წევრებისთვის, მწვრთნელებისთვის, ადმინისტრაციული და საექიმო პერსონალისთვის და პერსპექტიული სპორტსმენებისთვის ყოველთვიური სტიპენდიის გაცემა.

ვეტერანი სპორტსმენებისა და სპორტის მუშაკებისთვის ყოველთვიური სოციალური დახმარებების გაცემა;

მაღალმთიან დასახლებებში სპორტის სფეროში დასაქმებული მწვრთნელებისთვის ყოველთვიური ფინანსური დახმარების გაცემა;

სახალხო არტისტების, სახალხო მხატვრების, რუსთაველის პრემიის ლაურეატების და ხელოვნების მუშაკთა სოციალური დახმარების გაცემა; დაცვა.

8.5 სასულიერო განათლების ხელშეწყობის გრანტი (პროგრამული კოდი 45 01)

ახალგაზრდების ქრისტიანული ღირებულებებით აღზრდისათვის საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში (მათ შორის, მაღალმთიან რეგიონებში) საქართველოს საპატრიარქოს 70-ზე მეტი საგანმანათლებლო-კულტურული და საქველმოქმედო ორგანიზაციის (სასულიერო აკადემიები და სემინარიები, უნივერსიტეტი, სკოლა-გიმნაზიები, დედათა და ბავშვთა სახლები, ობოლ და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა პანსიონები, სმენადაქვეითებულ ბავშვთა რეაბილიტაციისა და ადაპტაციის ცენტრი, პროფესიული კოლეჯი და სახელობო სასწავლებლები) დაფინანსება.

8.6 ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები (პროგრამული კოდი 32 08)

სახელმწიფოს ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების ხელშეწყობა;

სხვადასხვა ქვეყნის სახელმწიფო ახალგაზრდულ სტრუქტურებთან თანამშრომლობა, ბავშვთა და ახალგაზრდული კავშირების სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა და წახალისება, არაფორმალური განათლების ხელშეწყობით ახალგაზრდებში სხვადასხვა უნარებისა და კომპეტენციების განვითარება, თავისუფალი დროის შინაარსიანად და ეფექტურად ხარჯვის ორგანიზება, საქართველოს ახალგაზრდობის ინტელექტუალური, სულიერი და ფიზიკური პოტენციალის გამოვლენა, ფორმირება და სრულყოფა;

სოციალური მეწარმეობაში ჩართვის გზით ახალგაზრდული კავშირების გაძლიერების ხელშეწყობა;

ახალგაზრდული საქმიანობის განვითარების მხარდაჭერა, ახალგაზრდული მუშაკების გადამზადება და სერტიფიცირება, ახალგაზრდებში მოხალისეობრივი უნარჩვევების განვითარება, მოხალისეობის კულტურის პოპულარიზება;

ბავშვთა და ახალგაზრდობის გონებრივ, ფიზიკურ, ზნეობრივ, ესთეტიკურ და სოციალურ-ემოციურ განვითარებაზე ზრუნვა, ეთნიკური/ეროვნული უმცირესობებისა და სხვადასხვა მოწყვლადი ჯგუფის მოზარდებსა და ახალგაზრდებზე ზრუნვის ხელშეწყობა, მოზარდთა ინტერესების შესაბამისად პროფილური წრეების, ცენტრების, კლუბების და სტუდიების შექმნის ხელშეწყობა, ბავშვებისა და ახალგაზრდების შემეცნებით შემოქმედებითი და დასვენება გაჯანსაღების ფართომასშტაბიანი პროგრამების განხორციელება;

კულტურულ-შემოქმედებითი, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, ქართველი ახალგაზრდების ჩართვა სხვადასხვა ღონისძიებებში, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით;

სხვადასხვა ახალგაზრდულ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და საერთაშორისო დონორებთან ურთიერთობების გაღრმავება;

ქართველი და უცხოელი ახალგაზრდების აქტიური დასვენებით უზრუნველყოფა;

ბანაკების ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება.

8.7 **სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო (პროგრამული კოდი 50 00)**

საქართველოში რელიგიის სფეროში არსებული მდგომარეობის კვლევა და შესაბამისი ინფორმაციის საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენა;

რელიგიური გაერთიანებების პრობლემებისა და რელიგიის სფეროში განათლების შესახებ რეკომენდაციებისა და წინადადებების შემუშავება;

საქართველოში არსებული რელიგიური გაერთიანებებისათვის საბჭოთა, ტოტალიტარული რეჟიმის დროს მიყენებული ზიანის ნაწილობრივ ანაზღაურების უზრუნველყოფა.

9 **საერთაშორისო ურთიერთობები და ევროატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრაცია**

მთავრობის საგარეო პოლიტიკის ძირითადი მიზანია საქართველოს ევროპულ და ევროატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრაცია. ევროკავშირში ინტეგრაციის დღის წესრიგი დაეფუძნება საგზაო რუკას, რომელიც განსაზღვრავს კონკრეტულ მიმართულებებსა და ძირითად პრიორიტეტებს და ამგვარად უზრუნველყოფს ევროინტეგრაციის პროცესის მეტ სისტემურობას, თანამიმდევრულობას, პროგნოზირებადობასა და გამჭვირვალობას; უზრუნველყოფილი იქნება შენგენის სივრცის ქვეყნებთან უვიზო მიმოსვლის ეფექტიანი ფუნქციონირება, რაც ხალხთა შორის კონტაქტების გაღრმავების მიმართულებით ახალ შესაძლებლობებს ქმნის.

გაგრძელდება ასოცირების შეთანხმების ეფექტიანი განხორციელება, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცის კომპონენტის ჩათვლით, რომელიც საქართველო-ევროკავშირის ურთიერთობების ძირითად სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენს და ითვალისწინებს მრავალი მიმართულებით მოდერნიზაციასა და ტრანსფორმაციას ევროპული სტანდარტების შესაბამისად.

ნატოში სრულფასოვანი ინტეგრაცია საქართველოს საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი ამოცანა და ერთ-ერთი უმთავრესი ხელშემწყობი ფაქტორია ქვეყნის უსაფრთხოების განმტკიცებისა და სტაბილური განვითარებისთვის. საქართველო განაგრძობს ნატოში ინტეგრაციის ძირითადი ინსტრუმენტების - წლიური ეროვნული პროგრამის, ნატო-საქართველოს კომისიისა და ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის ეფექტიანად გამოყენებას და წარმატებით ახორციელებს დემოკრატიული განვითარებისა და თავდაცვისუნარიანობის გაძლიერებისკენ მიმართულ რეფორმებს.

ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის მიზნით, ქმედითი ნაბიჯების პარალელურად, უმთავრესი საგარეო პოლიტიკური პრიორიტეტია საქართველოს საერთაშორისოდ აღიარებული საზღვრების ურღვეობისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება, ქვეყნის დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, რაც მხოლოდ მშვიდობიანი გზით არის შესაძლებელი.

საქართველო გააგრძელებს კონსტრუქციულ და აქტიურ მონაწილეობას ქენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებებში, რომელიც წარმოადგენს უმნიშვნელოვანეს ფორმატს ევროკავშირის, გაეროს, ეუთოს თანათავმჯდომარეობითა და აშშ-ის მონაწილეობით საქართველოსა და რუსეთს შორის კონფლიქტიდან მომდინარე უსაფრთხოებისა და ჰუმანიტარული პრობლემების გადასაჭრელად.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა საერთაშორისო ძალისხმევის კონსოლიდაციას რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტის ესკალაციის პრევენციისა და აგრეთვე საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებების დაცვის უზრუნველყოფისათვის. რუსეთის ფედერაციასთან, რაციონალური და დეესკალაციის პოლიტიკის ფარგლებში, გაგრძელდება სავაჭრო-ეკონომიკური, კულტურული და ხალხთაშორისი კონტაქტების ხელშეწყობა.

პარტნიორი ქვეყნებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მხარდაჭერის შემდგომი მობილიზების მიზნით, გაგრძელდება საერთაშორისო თანამეგობრობის მუდმივი ინფორმირება საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში შექმნილი ვითარებისა და სამშვიდობო პოლიტიკის ფარგლებში საქართველოს მთავრობის ნაბიჯების შესახებ. გაგრძელდება აქტიური მუშაობა ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო მექანიზმების წვდომის უზრუნველსაყოფად.

კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების პოლიტიკის ფარგლებში, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ომითა და გამოყოფი ხაზებით დაშორებული მოსახლეობის შერიგებასა და ნდობის აღდგენას; საგარეო პოლიტიკის ფარგლებში დასახული მიზნების მისაღწევად გამოყენებული იქნება ორმხრივი და მრავალმხრივი დიპლომატიის მექანიზმები.

გაგრძელდება და კიდევ უფრო გააქტიურდება სტრატეგიული თანამშრომლობა ამერიკის შეერთებულ შტატებთან როგორც საქართველოს მთავარ მოკავშირესთან სხვადასხვა მიმართულებით.

2019-2020 წლებში საქართველო ხდება ევროპის საბჭოს თავმჯდომარე ქვეყანა. მთავრობა მაქსიმალურ ძალისხმევას მიმართავს თავმჯდომარეობის წარმატებით დაგეგმვისა და განხორციელების პროცესში.

საგარეო პოლიტიკის პრიორიტეტების მისაღწევად აუცილებელია აქტიური სტრატეგიული კომუნიკაცია მთავრობის მიერ განხორციელებულ ნაბიჯებთან დაკავშირებით, რათა შენარჩუნებულ იქნეს ქვეყნის საგარეო კურსის მიმართ მოსახლეობის მაღალი და გაცნობიერებული მხარდაჭერა.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტია ერთიანი, ძლიერი და სამშობლოსთან მჭიდრო კავშირის მქონე დიასპორის განვითარების ხელშეწყობა. აღნიშნულის განსახორციელებლად აუცილებელია დიასპორასთან ისეთი მდგრადი კავშირის განვითარება, რომელიც თანამემამულეებისათვის სახელმწიფოს შესაძლებლობებზე ფართო წვდომას, საქართველოსათვის კი სახელმწიფო ინტერესების ეფექტიან განხორციელებას უზრუნველყოფს.

დაიწყება საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაში 2016 წელს გადმოცემული ლევილის მამულის რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაციის პროცესი, მომავალში მისი ქართულ კულტურულ და საგანმანათლებლო კერად ჩამოყალიბების მიზნით.

9.1

საგარეო პოლიტიკის განხორციელება (პროგრამული კოდი 28 01)

საქართველოს სუვერენიტეტის განმტკიცება და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ხელშეწყობა; საერთაშორისო თანამეგობრობის ჩართულობით კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების პოლიტიკის განხორციელება;

ევროკავშირში სრულფასოვანი ინტეგრაციის მიზნით ევროკავშირთან თანამშრომლობის ყველა არსებული მექანიზმის გამოყენება;

ნატო-ში გაწევრიანებისათვის მოსამზადებლად მუშაობა არსებული პოლიტიკური და პრაქტიკული ინსტრუმენტების გამოყენებით;

აშშ-თან ორმხრივი ურთიერთობების გაღრმავება სტრატეგიული

პარტნიორობის ქარტიის კომისიის, ასევე, ვაჭრობასა და ინვესტიციებზე მაღალი დონის დიალოგის და არსებული მრავალმხრივი ფორმატების ფარგლებში;

აშშ-ს როლის გაძლიერება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და სუვერენიტეტის, ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური მისწრაფებების მხარდაჭერასა და თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცებაში;

ევროპის ქვეყნებთან როგორც ორმხრივი, ისე მრავალმხრივი თანამშრომლობის შემდგომი განვითარება და ახალ საფეხურზე აყვანა;

რეგიონული სტაბილურობის ხელშეწყობა და დაბალანსებული რეგიონული პოლიტიკის გატარება;

აზიისა და ოკეანეთის, ახლო აღმოსავლეთისა და აფრიკის, ლათინური ამერიკისა და კარიბის ზღვის აუზის ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავება ორმხრივ და მრავალმხრივ ფორმატებში;

საერთაშორისო ორგანიზაციებში (გაერო, ევროპის საბჭო, ეუთო) აქტიური ჩართულობა და ქვეყნის ეროვნული ინტერესების შესაბამისი პოლიტიკის გატარება/პოზიციონირება;

პარტნიორ ქვეყნებთან სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავება, ქართული ექსპორტისა და საქართველოში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა, ქვეყნის სატრანზიტო პოტენციალის განვითარება, საქართველოს ტურისტული პოტენციალის პოპულარიზაცია, გლობალურ ეკონომიკურ პროცესებში ჩართულობით, მრავალმხრივ ფორმატებში ქვეყნის ეკონომიკური ინტერესების დაცვა;

საზღვარგარეთ საქართველოს პოზიტიური იმიჯის პოპულარიზაციის ხელშეწყობა, ქართული კულტურისა და ინტელექტუალური პოტენციალის წარმოჩენის ხელშეწყობა;

დიასპორის ერთიანობის, სიმლიერისა და სამშობლოსთან მჭიდრო კავშირის განვითარების უზრუნველყოფა;

საზღვარგარეთ საქართველოს მოქალაქეთა ეფექტური მომსახურება და კრიზისულ სიტუაციებში შესაბამისი დახმარების გაწევა, მათი კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების დაცვის კუთხით მუშაობის გაუმჯობესება.

9.1.1 **საგარეო პოლიტიკის დაგეგმვა და მართვა (პროგრამული კოდი 28 01 01)**

რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების პროცესში საერთაშორისო საზოგადოების მხარდაჭერისა და ქმედითი ჩართულობის ხელშეწყობა; მუდმივი ინფორმირება

ოკუპირებულ რეგიონებში არსებული ვითარებისა და რუსეთის უკანონო ნაბიჯების შესახებ;

საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით საერთაშორისო საზოგადოების ძალისხმევის მობილიზება;

რუსეთის მიერ ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების შესრულების მიზნით საერთაშორისო თანამეგობრობასთან აქტიური თანამშროლობა;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნების ხელშეწყობა;

ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებების დღის წესრიგის მთავარ საკითხებზე საგნობრივი დისკუსიებისა და პროგრესის მიღწევის ხელშეწყობა;

ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიასთან თანამშრომლობა ადგილზე ვითარების ესკალაციის პრევენციისა და მოსახლეობის პირობების გაუმჯობესების მიზნით;

ომითა და საოკუპაციო ხაზებით გაყოფილ მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენისა და ურთიერთობების გაღრმავების პროცესში საერთაშორისო საზოგადოების ჩართულობის ხელშეწყობა;

საქართველოს ოკუპირებული რეგიონების ე.წ. დამოუკიდებლობის არაღიარების პოლიტიკის შემდგომი განმტკიცება;

კონსულტაციების გამართვა გაეროს დარჩენილ წევრ ქვეყნებთან დიპლომატიური ურთიერთობების დასამყარებლად, არსებული საელჩოებიდან დიპლომატიური გადაფარვის გაგრძელება და გაფართოება;

საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის საგზაო რუკის (Roadmap2EU) შემუშავების დასრულება და მისი განხორციელების დაწყება;

ევროკავშირთან პოლიტიკური დიალოგის ეფექტიანი წარმართვა და გაღრმავება;

საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შეთანხმებისა და ასოცირების ახალი დღის წესრიგის (2017-2020) ეფექტიანი განხორციელების კოორდინაცია;

„აღმოსავლეთ პარტნიორობის“ ფარგლებში თანამშრომლობის განვითარება ორმხრივ და მრავალმხრივ ფორმატებში;

უვიზო მიმოსვლასთან დაკავშირებული საკითხების შემდგომი მონიტორინგის პროცესის გაგრძელება და აქტიური თანამშრომლობა ევროკომისიასთან და ევროკავშირის წევრ ქვეყნებთან;

ევროკავშირის დახმარების პროგრამების ეფექტიანი დაგეგმვა და განხორციელება;

ევროკავშირის ე.წ. თანამეგობრობის პროგრამებში საქართველოს მონაწილეობის ეფექტიანობის გაზრდა და ევროკავშირის სპეციალიზირებულ სააგენტოებთან მაქსიმალური ინტეგრაცია;

საქართველოს ნატო-ში ინტეგრაციის პროცესში ალიანსთან პრაქტიკული და პოლიტიკური თანამშრომლობის გაღრმავება;

2019 წლის ნატო-ს სამიტზე მოკავშირეების მხრიდან საქართველოს ევრო-ატლანტიკური ინტეგრაციის გზაზე მიღწეული პროგრესის დაფიქსირება;

წლიური ეროვნული პროგრამით გათვალისწინებული რეფორმების სათანადოდ წარმოჩენა;

ნატო-საქართველოს „არსებით ღონისძიებათა პაკეტის“ განხორციელების ხელშეწყობა; ნატო-ს წევრ ქვეყნებთან აქტიური პოლიტიკური კონსულტაციების წარმოება;

აშშ-ის ადმინისტრაციასთან, როგორც უმაღლესი და მაღალი დონის პოლიტიკური დიალოგის, ისე სტრატეგიული პარტნიორობის ყველა მიმართულებით მჭიდრო ურთიერთობების შენარჩუნება და გამყარება; აშშ-ის მხარდაჭერისა და დახმარების ზრდა;

სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიის ფარგლებში ორმხრივი ურთიერთობების კიდევ უფრო გაღრმავება დემოკრატიისა და მმართველობის, უსაფრთხოებისა და თავდაცვის, ეკონომიკის, ვაჭრობისა და ენერგეტიკის, ასევე ხალხთაშორისი ურთიერთობებისა და კულტურული გაცვლების მიმართულებებით და ახალი პროექტების დაგეგმვა;

აშშ-ის საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების წარმომადგენლებთან, ასევე ბიზნეს წრეებთან, მედიასთან, არასამთავრობო სექტორთან და კვლევით ორგანიზაციებთან მჭიდრო და ქმედითი თანამშრომლობა;

ინტენსიური მუშაობა აშშ-ის მხარდაჭერის გასაძლიერებლად თანამშრომლობის მრავალმხრივ ფორმატებში.

მუშაობის გაგრძელება მაღალი დონის სავაჭრო და საინვესტიციო დიალოგის ფარგლებში, მათ შორის, თავისუფალი ვაჭრობის

შესახებ ხელშეკრულების მომავალში გაფორმების მიზნით;

ევროპის ქვეყნებთან არსებული ურთიერთობების გაღრმავება პოლიტიკურ, სავაჭრო-ეკონომიკურ, ენერგეტიკის, ტრანსპორტის, განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის სფეროებში;

სტრატეგიული პარტნიორობის გაღრმავება თურქეთთან და აზერბაიჯანთან, კეთილმეზობლური და მეგობრული ურთიერთობების შემდგომი განმტკიცება სომხეთთან; საქართველო-აზერბაიჯანის და საქართველო-სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის დელიმიტაციის საკითხზე მოლაპარაკებების წარმართვა პროცესის განახლების მიზნით;

რუსეთის ფედერაციასთან, რაციონალური და დეესკალაციის პოლიტიკის ფარგლებში, სავაჭრო-ეკონომიკური, კულტურული და ხალხთაშორისი კონტაქტების ხელშეწყობა; რუსეთის ფედერაციიდან მომდინარე საფრთხეებზე დროული რეაგირება და შესაძლებლობების ფარგლებში პრევენცია;

აზიისა და ოკეანეთის ქვეყნებთან აქტიური თანამშრომლობა ორმხრივ და მრავალმხრივ ფორმატებში; ტრადიციულ პარტიონებთან არსებული ურთიერთობების განმტკიცება, სხვადასხვა სფეროში თანამშრომლობის გაღრმავებისა და გაფართოების ხელშეწყობა; თანამშრომლობის განვითარება და წახალისება აზიის და ოკეანეთის ქვეყნებთან, რომლებთანაც საქართველოს შედარებით დაბალი ინტენსივობის ურთიერთობა გააჩნია;

ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობის შემდგომი განვითარება, როგორც ახლო აღმოსავლეთისა და აფრიკის კონტინენტის სახელმწიფოებთან, ასევე რეგიონულ ორგანიზაციებთან, მათ შორის აფრიკის კავშირთან, ყურის თანამშრომლობის საბჭოსთან და არაბული სახელმწიფოების ლიგასთან;

ლათინური ამერიკისა და კარიბის ზღვის აუზის რეგიონის ქვეყნების მხრიდან საქართველოს მიმართ პოლიტიკური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა; რეგიონულ ორგანიზაციებთან (კარიბეთის ქვეყნების გაერთიანებასა (CARICOM) და წყნარი ოკეანეთის ალიანსთან (Pacific Alliance) თანამშრომლობის გააქტიურება;

საერთაშორისო ორგანიზაციების ფარგლებში (გაერო, ეუთო, ევროპის საბჭო) თანამშრომლობის გაღრმავება საქართველოში დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის განმტკიცების, ასევე კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების პროცესში მათი როლის გაძლიერების მიზნით;

გაეროს ადამიანის უფლებათა დაცვის მექანიზმების წინაშე წარსადგენი ანგარიშების მომზადების პროცესის კოორდინაცია;

საერთაშორისო ორგანიზაციების მუშაობაში საქართველოს აქტიური მონაწილეობა და წარმომადგენლობითობის გაზრდის მიზნით შესაბამისი საარჩევნო კამპანიების წარმოება;

ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტში საქართველოს თავმჯდომარეობისათვის (2019 წლის ნოემბერი-2020 წლის მაისი) მომზადება და შესაბამისი ღონისძიებების დაგეგმვა.

ევროპის საბჭოს 2016-2019 წლების სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული პროექტების განხორციელება.

შეიარაღებაზე კონტროლის, განიარაღებისა და გაუფრცვლელობის საერთაშორისო ფორმატებში დიპლომატიური ურთიერთობების გაღრმავება; თანამედროვე გამოწვევებთან ბრძოლის მიმართულებით პარტნიორ სახელმწიფოებთან და ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის კიდევ უფრო გააქტიურება;

უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა;

ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა და სტიმულირება;

სატრანსპორტო და ენერგეტიკულ სფეროებში მრავალმხრივი თანამშრომლობა და ქვეყნის სატრანზიტო პოტენციალის განვითარების ხელსეწყობა;

ორმხრივი ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავება მთავრობათაშორისი ეკონომიკური კომისიების გამართვის მეშვეობით;

საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და ფინანსურ ინსტიტუტებთან თანამშრომლობის გაღრმავება და გაფართოება,

საქართველოს ცნობადობის გაზრდის მიზნით სხვადასხვა ღონისძიებების გამართვა საერთაშორისო ორგანიზაციების ფარგლებში. საერთაშორისო ასპარეზზე საქართველოს წარმოჩენის ხელშეწყობა;

ორმხრივ და მრავალმხრივ ფორმატში საერთაშორისო კულტურული და ჰუმანიტარული თანამშრომლობის განვითარება და ერთობლივი საერთაშორისო პროექტების ხელშეწყობა;

საზღვარგარეთ არსებული ქართული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დაცვის, მათი რესტავრაცია/კონსერვაციის მიზნით ერთობლივი პროექტების

შემუშავების ხელშეწყობა;

აქტიური თანამშრომლობა გაერთიანებული ერების განათლების, კულტურის და მეცნიერების ორგანიზაციასთან (UNESCO) , ახალი ძეგლების ნომინირების პროცესის ხელშეწყობა;

თანამშრომლობა ფრანკოფონიასთან, CPLP-სა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან; მუშაობა UNESCO-ს და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საკითხებში აქტიურად ჩართვის მიზნით.

საზღვარგარეთ საკონსულო სამსახურების გამართული და ეფექტიანი ფუნქციონირება და თანამედროვე ტექნოლოგიების და ახალი მექანიზმების დანერგვა/ გაუმჯობესება;

საჭიროების მიხედვით, ახალი საკონსულო დაწესებულებების გახსნა და საპატიო კონსულების ქსელის გაფართოება;

სამართლებრივი ბაზის დახვეწა და საკონსულო სფეროში ორმხრივი და მრავალმხრივი ურთიერთობების გაღრმავება;

შესაბამისი ღონისძიებების გატარება საქართველოს მოქალაქეთათვის საზღვარგარეთ თავისუფალი გადაადგილების არეალის გაფართოების მიზნით.

9.1.2 **საერთაშორისო ორგანიზაციებში არსებული ფინანსური ვალდებულებების უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 28 01 02)**
საერთაშორისო ორგანიზაციების აქტიური წევრობა ქვეყნის ეროვნული ინტერესების და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით.

9.1.3 **საერთაშორისო ხელშეკრულებების და სხვა დოკუმენტების თარგმნა და დამოწმება (პროგრამული კოდი 28 01 03)**
საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და სხვადასხვა ოფიციალური დოკუმენტების თარგმნა/დამოწმება;

სათარგმნი მასალების რაოდენობის და სხვადასხვა ოფიციალური შეხვედრების სინქრონული თარგმნით მომსახურების გაზრდა; გასაფორმებელი კონტრაქტების რაოდენობის გაზრდა;

თარჯიმანთა კვალიფიკაციის და გამოცდილების ამაღლება;

მთარგმნელებისთვის პერიოდულად პრაქტიკული სემინარების, ტრენინგების ჩატარება;

მაღალი ხარისხის თანამედროვე, სინქრონული და ციფრული აპარატურის შეძენა;

საქართველოს სამინისტროებისა და სახელმწიფო უწყებებისაგან,

აგრეთვე სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფებისაგან ინფორმაციის მიღება ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების შესახებ, რომლებიც შესაძლოა დადებულ უნდა იქნეს, ასევე კონვენციებთან და სხვა საერთაშორისო დოკუმენტებთან მიერთების თაობაზე, სავარაუდო დროისა და მოცულობის მითითებით ბიუროს მუშაობის კოორდინაციისა და ძალების უკეთესად განაწილების მიზნით.

9.1.4

დიასპორული პოლიტიკა (პროგრამული კოდი 28 01 04)

თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების ერთობლივი ინტერესების განხორციელება;

თანამემამულეებისათვის სახელმწიფო პროგრამებისა და პროექტების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება დიასპორასთან დაკავშირებული საკითხების, წინადადებების, პროექტების შემუშავებაში მათი ჩართულობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფოსა და დიასპორას შორის ორმხრივ სარგებლიანობაზე დაფუძნებულ მდგრადი კავშირის ხელშეწყობა,

დიასპორისათვის საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება;

თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების შესახებ პერიოდულად განახლებადი ელექტრონული ბაზის შექმნა და სრულყოფა;

დიასპორულ ორგანიზაციებთან და დიასპორის წარმომადგენლებთან ეფექტიანი კომუნიკაციის დამყარება;

დიასპორული ორგანიზაციების მატერიალურ-ტექნიკური მხარდაჭერა;

9.2

ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში საქართველოს ინტეგრაციის თაობაზე საზოგადოების ინფორმირება (პროგრამული კოდი 28 03)

საქართველოს ევროკავშირისა და ნატოში გაწევრების უპირატესობის, სარგებლისა და შესაძლებლობის წარმოჩენა ქვეყნის მოსახლეობისთვის მარტივად გასაგები, ობიექტური ინფორმაციის რეგულარული მიწოდებით და მისი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფით;

საერთო დასავლური ღირებულებების შესახებ საქართველოს მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების ხელშეწყობა;

სახელმწიფოს მიერ მოსახლეობისთვის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის პროცესში გატარებული, მიმდინარე და დაგეგმილი რეფორმების შესახებ ობიექტური და ამომწურავი ინფორმაციის მიწოდება;

საზოგადოებაში ევროკავშირსა და ნატოში გაწევრებასთან დაკავშირებული მოლოდინის მართვა;

შესაბამისი ღონისძიებების გატარება მოსახლეობაზე ანტიდასავლური პროპაგანდის ზეგავლენის პრევენციის და შემცირების მიზნით;

დასახული მიზნების განხორციელებისთვის აქტიური თანამშრომლობა სხვადასხვა სამთავრობო და არასამთავრობო უწყებასთან, დიპლომატიურ კორპუსთან, მედიასთან;

აქტიური კომუნიკაციის გაგრძელება საჯარო დისკუსიების, სემინარების, სამუშაო შეხვედრების, საზაფხულო სკოლების, სასწავლო ვიზიტების და საინფორმაციო კამპანიების მეშვეობით ინფორმაციის გამავრცელებელ ჯგუფებთან, მოსწავლეებთან/სტუდენტებთან, მასწავლებლებთან, საჯარო მოხელეებთან/ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებთან, სასულიერო პირებთან, მედიასთან, ეთნიკურ უმცირესობებთან, გამყოფ ხაზებთან ახლოს მდებარე სოფლების მოსახლეობასთან, სამხედრო მოსამსახურეებთან, ფერმერებთან/მეწარმეებთან და სხვა.

10

სოფლის მეურნეობა

სოფლის განვითარების ერთიანი პოლიტიკის ფარგლებში სოფლად ცხოვრების დონის ამაღლებისა და ეკონომიკური აქტიურობის ზრდის მიზნით განხორციელდება:

-) სასოფლო-სამეურნეო დარგში კოოპერაციის განვითარების მხარდაჭერა;
-) დამატებული ღირებულების შემქმნელი სრული ციკლის შემადგენელი კომპონენტების ინტეგრაციის მიზნით, ხელი შეეწყობა მოსავლის შემნახველი, დამახარისხებელი, შემფუთავი, გადამამუშავებელი და სადისტრიბუციო სექტორების განვითარებას, გაგრძელდება აგროდაზღვევის პროექტი, ხელი შეეწყობა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის ხელმისაწვდომობის ამაღლებას;
-) გაიზრდება მელიორირებული (წყალუზრუნველყოფილი და დრენირებული) მიწების ფართობები. განვითარდება და გაუმჯობესდება სარწყავი (საირიგაციო) და დამშრობი (სადრენაჟე) სისტემები. ხელი შეეწყობა მორწყვის თანამედროვე სისტემების დანერგვას და წყალმომხმარებელთა გაერთიანებების ჩამოყალიბებას;
-) სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფონდის რაციონალური მართვის მიზნით, შეიქმნება ფერმერთა რეესტრისა და მიწათსარგებლობის გეოინფორმაციული სისტემა;
-) განხორციელდება დეგრადირებული ნიადაგების კვლევა და მათი ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების ღონისძიებები;
-) შეიქმნება ქარსაფარი ზოლების მართვისა და გაშენების საკანონმდებლო ბაზა და დაიწყება ქარსაფარი ზოლების გაშენება;
-) ჩამოყალიბდება თანამედროვე ექსტენციის მოქნილი სისტემა,

გაგრძელება და გაფართოვდება გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობისა და გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლებისკენ მიმართული ღონისძიებები.

გაგრძელება სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანი, მოქნილი სისტემის ჩამოყალიბება და მისი შემდგომი სრულყოფა. სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და ფიტოსანიტარიის სფეროები დაუახლოვდება DCFTA-ის გეგმით გათვალისწინებულ ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობას. აღნიშნული უზრუნველყოფს შიდა ბაზარზე ევროპული სტანდარტების დამკვიდრებასა და აგროსასურსათო პროდუქტების საექსპორტო პოტენციალის ზრდას, რაც მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს ეკონომიკის განვითარებაში და ქვეყნის, როგორც საიმედო სავაჭრო პარტნიორის, იმიჯის დამკვიდრებაში.

10.1 ერთიანი აგროპროექტი (პროგრამული კოდი 31 05)

სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების, გადამამუშავების და შენახვა-რეალიზაციის რგოლების უზრუნველყოფა იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა;

აგროსექტორში დაზღვევის განვითარების ხელშეწყობა;

სანერგე მეურნეობების მოწყობის და მრავალწლიანი კულტურების ბაღების გაშენების ხელშეწყობა;

კერძო და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული გავლურებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია;

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსება.

10.1.1 სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვა (პროგრამული კოდი 31 05 01)

ერთიანი აგროპროექტის პროგრამით დაგეგმილი და მიმდინარე პროექტების მართვა და ეფექტიანი განხორციელება.

10.1.2 შეღავათიანი აგროკრედიტები (პროგრამული კოდი 31 05 02)

სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების, გადამამუშავების და შენახვა-რეალიზაციის რგოლების (საწარმოების) იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა. ბენეფიციარებზე სესხები (ან ლიზინგი) გაიცემა პროექტში მონაწილე საფინანსო ინსტიტუტებიდან, ხოლო არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი – სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო განახორციელებს ამ სესხების (ლიზინგის) საპროცენტო სარგებლის თანადაფინანსებას და ზოგ შემთხვევაში მონაწილეობას მიიღებს როგორც სესხების უზრუნველყოფაში, ისე უზრუნველყოფის სახით წარდგენილი მიწის ნაკვეთების გამოსყიდვაში (პროექტის ბენეფიციარი შეიძლება იყოს საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირი და საქართველოს კანონმდებლობით რეგისტრირებული

იურიდიული პირი. სესხის (ლიზინგის) მიზანია სოფლის მეურნეობის პირველადი და გადამამუშავებელი წარმოებების საბრუნავი და ძირითადი საშუალებების დაფინანსება).

10.1.3

აგროდაზღვევის უზრუნველყოფის ღონისძიებები (პროგრამული კოდი 31 05 03)

შესაბამისი ღონისძიებების გატარება აგროსექტორში სადაზღვევო ბაზრის განვითარების მიზნით, სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის ხელშეწყობა, კონკურენტუნარიანობის ამაღლება;

სადაზღვევო კომპანიების მიერ ფერმერებისთვის შემოსავლების შენარჩუნება და რისკების შემცირების მიზნით სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაზღვევა, ხოლო ააიპ პროექტების მართვის სააგენტოს მიერ სადაზღვევო პრემიების თანადაფინანსება, საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი პირობების შესაბამისად.

10.1.4

დანერგე მომავალი (პროგრამული კოდი 31 05 04)

სანერგე მეურნეობების განვითარების და ბაღების ინტენსიური გაშენების ხელშეწყობა;

მრავალწლიანი კულტურების გაშენების (ბაღების) კომპონენტი: შესაძენი ნერგების ღირებულების 70 %-ის და წვეთოვანი სარწყავი სისტემის შეძენისა და მონტაჟის ღირებულების 50 %-ის დაფინანსება, მაგრამ არაუმეტეს 100 000 ლარისა ერთ ბენეფიციარზე;

სანერგე მეურნეობების თანადაფინანსების კომპონენტი: სანერგე მეურნეობის მოწყობის პროექტის (ბიზნეს-გეგმა) ღირებულების 50 %-ის დაფინანსება, მაგრამ არაუმეტეს 150 000 ლარისა ერთ ბენეფიციარზე.

10.1.5

ქართული ჩაი (პროგრამული კოდი 31 05 05)

საქართველოში არსებული ჩაის პლანტაციების პოტენციალის მაქსიმალურად გამოყენება, ჩაის წარმოების სექტორში ეფექტიანი კოოპერაციის ხელშეწყობა, მაღალი ხარისხის ჩაის (მათ შორის, ბიო ჩაის) წარმოების ხელშეწყობა;

კერძო და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის ხარჯის თანადაფინანსება კომპანიებისა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისათვის;

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჩაის პლანტაციების ეფექტიანი გამოყენების ხელშეწყობა მათი ბიზნესოპერატორებისთვის იჯარით გადაცემით;

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისთვის ჩაის გადამამუშავებელი დანადგარების თანადაფინანსება საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი პირობების შესაბამისად.

- 10.1.6 **სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი საწარმოების თანადაფინანსება (პროგრამული კოდი 31 05 06)**
 იმპორტის ჩამანაცვლებელი პროდუქციის წარმოების, აგრეთვე ადგილობრივი სანედლეულო ბაზის განვითარების მიზნით სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ახალი გადამამუშავებელი და შემნახველი ინფრასტრუქტურის შექმნა და მისი აღჭურვა თანამედროვე საწარმოო ხაზით/ტექნოლოგიებით .
- 10.1.7 **ფერმათა/ფერმერთა რეესტრაციის პროექტი (პროგრამული კოდი 31 05 07)**
 ფერმათა/ფერმერთა ერთიანი რეესტრის სისტემას დარეგულირების მიზნით, სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით დაკავებული პირების ერთიანი ელექტრონული ბაზის შექმნა; რაც შესაძლებლობას მისცემს სახელმწიფოს ფლობდეს სტატისტიკურ ინფორმაციას, რომელიც გამოყენებული იქნება სამიზნე ჯგუფების სწორი შერჩევისათვის და მათთვის სხვადასხვა მასტიმულირებელი პროექტების/პროგრამების საჭიროებისამებრ დაგეგმვისთვისა და განხორციელებისთვის.
- 10.2 **სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია და აგროსექტორის განვითარების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 31 07)**
 სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაციის მიზნით: წყალსაცავების, სარწყავი და დამშრობი სისტემების რეაბილიტაცია;
 სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის ტექნიკური ექსპლუატაცია და სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკით უზრუნველყოფა;
 სადემონსტრაციო ნაკვეთების მოწყობა და ფერმერების სწავლება;
 გრანტების გაცემა პირველადი წარმოების და აგრობიზნესის განვითარებისათვის;
 მიწის აღდგენის სამუშაოების განხორციელება.
- 10.2.1 **სამელიორაციო სისტემების რეაბილიტაცია და ტექნიკის შეძენა (პროგრამული კოდი 31 07 01)**
 საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში წყალსაცავების, სარწყავი და დამშრობი სისტემების რეაბილიტაცია;
 შესაბამისი საინჟინრო კვლევების, დაპროექტების, ზედამხედველობისა და ექსპერტიზის განხორციელება;
 სპეციალური ტექნიკის, სატრანსპორტო საშუალებების, მანქანა-მექანიზმების, მოწყობილობებისა და დამხმარე საშუალებების შეძენა სამელიორაციო ობიექტებზე საექსპლუატაციო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების ჩასატარებლად.
- 10.2.2 **სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მიმდინარე ტექნიკური ექსპლუატაცია (პროგრამული კოდი 31 07 02)**
 შპს „საქართველოს მელიორაციის“ სუბსიდირება სარწყავი და დამშრობი სისტემების ინფრასტრუქტურის ტექნიკური

ექსპლუატაციის ღონისძიებების, მექანიკური სატუმბი სადგურების ფუნქციონირებისათვის მოსახმარი ელექტროენერჯის, სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკის, სატრანსპორტო საშუალებებისა და სხვა მანქანა-მექანიზმების მოვლა-შენახვის ღონისძიებების დაფინანსება.

10.2.3

**ირიგაციისა და დრენაჟის სისტემების გაუმჯობესება (WB)
(პროგრამული კოდი 31 07 03)**

ზედა რუს მაგისტრალური არხის, ტბისი-კუმისის მაგისტრალური არხისა და ქვემო სამგორის მარჯვენა მაგისტრალური არხის სრული რეაბილიტაცია, (მოიცავს სათავე ნაგებობების, მაგისტრალური არხების, პირველი და მეორე რიგის გამანაწილებელი არხებისა და შიდა სამეურნეო ქსელების აღდგენა-რეაბილიტაციას);

შპს „საქართველოს მელიორაციის“ ინსტიტუციონალური გაძლიერება და თანამდროვე ტექნიკით აღჭურვა.

10.2.4

სოფლის მეურნეობის მოდერნიზაციის, ბაზარზე წვდომისა და მდგრადობის პროექტი (GEF, IFAD) (პროგრამული კოდი 31 07 04)

შერჩეული ღირებულებათა ჯაჭვების (ვაშლი, ატამი/ნექტარინი, - , ხურმა, დაფნა, ბოსტნეული, კენკრა, თაფლი, ყვავილები, კაკალი) ხელშეწყობა;

შერჩეულ კულტურებთან დაკავშირებულ საირიგაციო სისტემების შიდა სამეურნეო ქსელის სარეაბილიტაციო სამუშაოები;

მიწის აღდგენითი სამუშაოები (მაგ. ნაპირსამაგრები, ჯებირები, ხიდები და ა.შ.);
თანამდროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილი სადემონსტრაციო ნაკვეთების მოწყობა;

ქვეყნის სოფლის მეურნეობის სექტორისათვის ეროვნული საადაპტაციო გეგმის მომზადება;

გაიცემა გრანტები, ორი მიმართულებით: მცირე გრანტები პირველადი წარმოებისათვის (თანხის მაქსიმალური ოდენობა 15,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარში), რომლის მიზანია მოსავლიანობის ზრდა და პროდუქციის ხარისხის ამაღლება გაუმჯობესებული ტექნოლოგიებისა და მიდგომების გამოყენებით; მსხვილი გრანტები აგრობიზნესისთვის (მაქსიმალური ოდენობა 100,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარში), რომლის მიზანია მოქმედი საწარმოების მოდერნიზაცია/განახლება, მათ მიერ წარმოებული პროდუქტის ხარისხისა და მოცულობის გაუმჯობესების მიზნით.

10.2.5

**ზემო სამგორის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია (ORIO)
(პროგრამული კოდი 31 07 05)**

ლილო მარტყოფის არხის, ზემო სამგორის სარწყავი სისტემის ქვედა მაგისტრალური არხის მეორე და მესამე რიგის

გამანაწილებლების, ზედა მაგისტრალური არხის, მეორე და მესამე რიგის გამანაწილებლების და სადრენაჟე ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია.

10.3

სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოოტიური კეთილსაიმედობა (პროგრამული კოდი 31 02)

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლი;

ცხოველთა დაავადებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკური, იმულებითი ღონისძიებებისა და ლაბორატორიული კვლევების განხორციელება;

ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია;

მიმოქცევაში არსებულ ვეტერინარულ პრეპარატებზე სახელმწიფო ვეტერინარული კონტროლი;

ცხოველებში ვეტპრეპარატების და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენების არსებობის კონტროლი;

საკარანტინო და განსაკუთრებით საშიში მავნე ორგანიზმების გავრცელების საწინააღმდეგო ღონისძიებების განხორციელება;

პესტიციდების/აგროქიმიკატების ხარისხის კონტროლი და ვეტერინარული აფთიაქებისა და სამკურნალოების მონიტორინგი;

სურსათის ხარისხისა და უსაფრთხოების მაჩვენებლების, ცხოველთა განსაკუთრებით საშიში დაავადებების, მცენარეთა საკარანტინო და სხვა მავნე ორგანიზმების და სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ლაბორატორიული კვლევა;

ქვეყნის ტერიტორიის მონიტორინგის (მავნებლის გამოჩენის და მისი რიცხოვნობის დაფიქსირება ფერომონიანი ხაფანგების საშუალებით) საფუძველზე, თანამედროვე სპეციფიკური შესასხურებელი ტექნიკის გამოყენებით, შესაბამისი ღონისძიებების გატარება აზიური ფაროსანას პოპულაციის რიცხოვნობის შემცირების მიზნით, კერების ლოკალიზაცია/ლიკვიდაცია.

10.4

მევენახეობა-მელვინეობის განვითარება (პროგრამული კოდი 31 03)

ქართული ღვინოპროდუქციის საერთაშორისო და ადგილობრივი დეგუსტაციების, კონკურსების, გამოფენებისა და პრესტურების მოწყობა;

სპეციალიზებული უცხოური ჟურნალებისათვის საქართველოს მევენახეობა-მელვინეობის შესახებ სტატიების მომზადება და მათი გამოქვეყნება;

სარეკლამო რგოლების დამზადება და ქართული ღვინის პოპულარიზაციისათვის საჭირო სხვა ღონისძიებების განხორციელება;

ქართული ღვინისა და კულინარიის შესახებ საგანმანათლებლო ღონისძიებების მოწყობა საქართველოს და საერთაშორისო ბაზრებზე;

ალკოჰოლიანი სასმელების სასერტიფიკაციო ნიმუშების ან/და სერტიფიცირებული პარტიებიდან აღებული ნიმუშების შედარების უზრუნველსაყოფად ლაბორატორიული კვლევის ჩატარება;

მევენახეობის კადასტრის დანერგვა;

ვენახეობის ფართობების აღრიცხვა;

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი წიპწებისა და მერქნის მოლეკულური გენეტიკის და ამპელოგრაფიის მეთოდებით შესწავლის ხელშეწყობა და არქეოლოგიურ გათხრებში თანამონაწილეობა წიპწების მოპოვებისათვის;

ყურძნის მოსავლის რეალიზაციის ხელშეწყობა, საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი პირობების შესაბამისად.

10.5

სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო-კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება (პროგრამული კოდი 31 04)

აგრარულ სფეროში დასაქმებულთათვის თანამედროვე აგროტექნოლოგიების გამოყენების ცნობიერების დონის ამაღლების ხელშეწყობა;

საქართველოში გავრცელებული სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების, ფრინველების, თევზებისა და სამეურნეო-სასარგებლო მწერების ადგილობრივი ჯიშებისა და პოპულაციების მიკროსასელექციო გუნდების შექმნა;

ერთწლოვანი და მრავალწლოვანი კულტურების გენოფონდის მოძიება, აღდგენა, კონსერვაცია, საკოლექციო და სადედე ნარგაობების შექმნა;

ერთწლოვანი კულტურების პირველადი მეთესლეობის განვითარება;

თესლისა და სარგავი მასალის სერთიფიცირების სისტემის დანერგვა საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად;

ბიოაგროწარმოების დანერგვის ხელშეწყობა;

სურსათის უვნებლობის სფეროში რისკის შეფასება;

ხილისა და ბოსტნეულის შენახვის უნარიანობისა და ნედლად შენახვის ტექნოლოგიების კვლევა-შემუშავება;

საქართველოს ნიადაგების ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების მიზნით სხვადასხვა რეგიონების ნიადაგების მდგომარეობის შესწავლა და სათანადო ღონისძიებების გატარება;

10.6

**სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის ღონისძიებები
(პროგრამული კოდი 31 06)**

სასოფლო სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების მიზნით: მეფუტკრე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების საწარმოო საშუალებებით უზრუნველყოფა (ფუტკრის სკები, საწურები და სხვა). რძის მწარმოებელ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებზე რძის საწარმოსთვის საჭირო თანამედროვე აღჭურვილობის გადაცემა;

ხორბლის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერა;

მაღალმთიან რეგიონებში: ხორცის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარება, კარტოფილის შესანახი სასაწყობე მეურნეობის და ხილის საშრობების მოწყობა;

ადგილობრივ და საერთაშორისო გამოფენა-გაყიდვებში კოოპერატივების მონაწილეობის ხელშეწყობა;

საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვა;

კოოპერატივების ბრენდირება;

მეღვინეობის განვითარების ხელშეწყობა.

11

სასამართლო სისტემა

ძლიერი, კვალიფიციური და დამოუკიდებელი სასამართლო არის ქვეყნის განვითარების ქვაკუთხედი. განხორციელებული შესაბამისი ღონისძიებები სასამართლო სისტემის ნდობის ამაღლებისკენ. პრიორიტეტული მიმართულებაა თითოეული მოქალაქის და კერძო სექტორის რწმენის ამაღლება მართლმსაჯულებისადმი.

მართლმსაჯულების სისტემის რეფორმის მეოთხე ეტაპზე ყურადღება გამახვილდება სასამართლოში დაგროვილი და გადაუწყვეტელი საქმეების რაოდენობის შემცირებაზე, დისციპლინური პასუხისმგებლობის საფუძვლების გადასინჯვაზე, იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მუშაობის პროცედურების გაუმჯობესებაზე.

ხელი შეეწყობა მედიაციის, როგორც დავების მოგვარების ალტერნატიული საშუალების, დამკვიდრებას და განვითარებას. მედიაციის პროცესში სათანადოდ მომზადებული, მიუკერძოებელი მესამე პირი დაეხმარება მოქალაქეებს და ბიზნესის წარმომადგენლებს სამოქალაქო დავების ხანგრძლივი და ძვირადღირებული სასამართლო პროცესის გარეშე, ურთიერთშეთანხმებით, სწრაფად და ეფექტიანად მოგვარებაში.

უზრუნველყოფილი იქნება საკონსტიტუციო სასამართლოს დამოუკიდებლობა.

11.1

სასამართლო სისტემა (პროგრამული კოდები 07 00 – 10 00)

სასამართლოთა შენობების სამშენებლო და სარემონტო -

სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარება;

ნაფიცი მსაჯულებისა და მსაჯულობის კანდიდატებისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ყველა ხარჯის ანაზღაურების უზრუნველყოფა, რომლებიც დაკავშირებულია მათ მიერ საკუთარი მოვალეობის შესრულებასთან;

მოსამართლეთა ჯანმრთელობის დაზღვევით უზრუნველყოფა;

საქართველოს უზენაესი და საკონსტიტუციო სასამართლოების გამჭვირვალობისა და საჯაროობის პროცესის გაგრძელება.

11.2

სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო (პროგრამული კოდი 46 00)

საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, კვალიფიციური ექსპერტების მეშვეობით განსაზღვრული ექსპერტიზისა და გამოკვლევების ჩატარება, შესაბამისი დასკვნის შედგენა და გაცემა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

საერთაშორისოდ აღიარებული სამედიცინო კვლევის მეთოდების გამოყენება და ხარისხის უზრუნველყოფის პროგრამის განხორციელება.

ექსპერტიზის ახალი მეთოდოლოგიების დანერგვა და აკრედიტაციის სფეროს გაფართოება. ბიუროს მიერ მიწოდებული სერვისების სანდოობის მაღალი ხარისხის შენარჩუნება.

12

გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების მართვა

გარემოს დაცვა, მისი მდგრადობის შენარჩუნება და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება, სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების პარალელურად, მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს.

გაგრძელდება აქტიური გარემოს დაცვის განვითარების პოლიტიკა, რომლის მიზანიც იქნება მდგრადი და ჯანსაღი გარემოს უზრუნველყოფა და ეკოლოგიური გარემოს გაუმჯობესება.

გარემოს დაცვის სფეროს კომპლექსური და მრავალსექტორული ხასიათის გამო, იგეგმება ქვეყანაში ეკომომბუდსმენის ინსტიტუტის შემოღება. ეკომომბუდსმენის ინსტიტუტი გახდება სექტორებს შორის მნიშვნელოვანი გარემოსდაცვითი საკითხების განხილვის პლატფორმა, ისარგებლებს მაღალი ნდობით როგორც სამთავრობო უწყებების, ისე ბიზნესსექტორისა და საზოგადოების მხრიდან და ის იქნება ერთგვარი გარანტ გარემოს დაცვის საკითხებზე მთავრობის, საზოგადოებისა და ყველა დაინტერესებული მხარის აქტიური თანამშრომლობისთვის.

2017 წლიდან ძალაში შევიდა ავტომობილების იმპორტის აქციზის გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა. განაკვეთები შემოღებულ იქნა არსებული ავტოპარკის განახლების მიზნით და გარემოსდაცვითი პოლიტიკის გათვალისწინებით, რაც გულისხმობს გარემოსთვის მავნე ავტომობილებისათვის უფრო მძიმე საგადასახადო ტვირთის დაწესებას.

ცვლილების შედეგად, წინა წლებთან შედარებით გაახალგაზრდავდა ავტოპარკი და მნიშვნელოვნად გაიზარდა ჰიბრიდული და ელექტროძრავიანი ავტომობილების იმპორტი. მთავრობა მომავალშიც სხვადასხვა საგადასახადო ინსტრუმენტებით განაგრძობს ჰიბრიდული და ელექტროძრავიანი ავტომობილების სტიმულირებას ქვეყანაში.

ბუნებრივი რესურსების მართვის სისტემის გაუმჯობესებით შესაძლებელია მნიშვნელოვანი ეკონომიკური სარგებლის მიღება, შესაბამისად რესურსების მდგრადი მართვის მიზნით უზრუნველყოფილი იქნება ყველა რესურსის მაქსიმალური ეფექტიანობით გამოყენება გარემოს დაცვის პრინციპების გათვალისწინებით.

12.1

**გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა
(პროგრამული კოდი 31 01)**

ქვეყნის აგრარულ და გარემოს დაცვის სექტორში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და რეფორმების განხორციელება;

აგრარული სექტორის და გარემოს დაცვის განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და შესაბამისი პროგრამების შემუშავება;

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების მართვა და ადმინისტრირება;

2017-2021 წწ. გარემოს დაცვის მოქმედებათა ეროვნული პროგრამის განხორციელების შეფასება და 2022-2026 წწ. გარემოს დაცვის მოქმედებათა ეროვნული პროგრამის შემუშავება;

ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაცია.

ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის ფარგლებში განხორციელებული მცენარეთა და ცხოველთა (მათ შორის საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობების) აღრიცხვის და მდგომარეობის შეფასების საფუძველზე მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნა;

წითელი ნუსხის მიღმა დარჩენილი ცხოველთა სახეობების მდგომარეობის შეფასება, სანადირო სახეობებად განსაზღვრისა და რიგ შემთხვევაში დაცვის უფრო ქმედითი ზომების დანერგვა;

ლენტეხის მუნიციპალიტეტში სოფელ ცანას მიმდებარედ არსებული დარიშხანშემცველი ნარჩენი მასალების გაუვნებელყოფის ღონისძიებების განხორციელება.

12.1.1

**გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის განვითარების
პოლიტიკის შემუშავება და მართვა (პროგრამული კოდი 31 01 01)**

აგრარული სექტორის და გარემოს დაცვის განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და შესაბამისი პროგრამების შემუშავება;

2017-2021 წწ. გარემოს დაცვის მოქმედებათა ეროვნული პროგრამის განხორციელების შეფასება და 2022-2026 წწ. გარემოს დაცვის მოქმედებათა ეროვნული პროგრამის შემუშავება;

სოფლის მეურნეობის განვითარების და სოფლის განვითარების სტრატეგიის შესაბამისად სამოქმედო გეგმების შემუშავება.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების მართვა და ადმინისტრირება;

გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელება.

12.1.2

სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამის მართვა და ადმინისტრირება რეგიონებში (პროგრამული კოდი 31 01 02)

რეგიონებში სოფლის მეურნეობის განვითარების ერთიანი პოლიტიკის გატარებაში სამინისტროს ხელშეწყობა;

სამინისტროს პროგრამების შესახებ მოსახლეობის სისტემატიური ინფორმირება, დაინტერესებული პირებისათვის დარგის შესაბამის საკითხებზე კონსულტაციების გაცემა;

ტრენინგებისა და სწავლებებისა ორგანიზება.

12.1.3

ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაცია (პროგრამული კოდი 31 01 03)

ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის გამოფენა-დეგუსტაციების მოწყობა, როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე ქვეყნის გარეთ. აღნიშნული ღონისძიებების ფარგლებში სხვადასხვა წარმომადგენლობითი, კულტურული და სარეკლამო აქტივობების განხორციელება.

12.1.4

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ღონისძიებები (პროგრამული კოდი 31 01 04)

გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების მქონე ობიექტების შესახებ სტატისტიკური მონაცემების დამუშავება;

გარემოზე ზემოქმედების კუთხით წინასწარი და მოსალოდნელი რისკების კომპლექსურად დადგენა;

გადაწყვეტილების მიღების პროცესში დაინტერესებული მხარეებისა და შესაბამისი უწყებების მონაწილეობის უზრუნველყოფა;

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ამ საქმიანობის პოტენციური ეკოლოგიური საშიშროების შეფასება;

გარემოსდაცვითი მოთხოვნებისა და ნორმების

გათვალისწინებით, ექსპერტიზისადმი დაქვემდებარებულ საქმიანობებზე შესაბამისი საექსპერტო დასკვნების მომზადება;

ეფექტიანი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მისაღებად გარემოზე ზემოქმედების გამომწვევი ფაქტორების აღრიცხვის ერთიანი ელექტრონული სისტემის შექმნა.

12.1.5

**ბიოლოგიური მრავალფეროვნების დაცვის ღონისძიებები
(პროგრამული კოდი 31 01 05)**

მოპოვების ზეგავლენის დადგენის მიზნით, თეთრყვავილას შერჩეულ პოპულაციებზე საბაზისო ინფორმაციის მოძიება, რომელიც რესურსის მდგრადი მოპოვების კვოტების დადგენის საშუალებას იძლევა;

შერჩეულ ცხოველთა სახეობების მონიტორინგი;

წყალმცურავი ფრინველების აღრიცხვა და მონაცემთა ანალიზი;

ეკონომიკური მნიშვნელობის მქონე მცენარეთა სახეობების რესურსის წინასწარი შეფასება;

საქართველოში გავრცელებული უცხო ინვაზიური სახეობებისა და ქვესახეობების პოპულაციების მდგომარეობის შესწავლა;

შეფასება და პრევენციული ღონისძიებების შემუშავება, ზურმუხტის ქსელის შერჩეული საიტის მართვის გეგმების შემუშავება.

12.1.6

**ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის ღონისძიებები
(პროგრამული კოდი 31 01 06)**

ადამიანის ჯანმრთელობისა და გარემოს მდგომარეობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით ლენტეხის მუნიციპალიტეტში სოფელ ცანას მიმდებარედ არსებული დარიშხანშემცველი ნარჩენი მასალების გაუვნებელყოფის ღონისძიებების განხორციელებ, კერძოდ: სარკოფაგების აშენება, არსებული ობიექტების რეაბილიტაცია და მათში არსებული დარიშხანშემცველი ნარჩენების განთავსება.

12.2

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა (პროგრამული კოდი 31 08)

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის სისტემის სრულყოფა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა ჯეროვან შესრულებას, გარემოს დაბინძურებისა და ბუნებრივი რესურსებით უკანონო სარგებლობის პრევენციას, გამოვლენასა და აღკვეთას;

კანონდარღვევათა შემაკავებელი ეფექტიანი პირობების შექმნა და რეგულირების ობიექტების მიერ გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის ნებაყოფლობით შესრულების სათანადო დონის მიღწევა;

12.3

**დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა
(პროგრამული კოდი 31 09)**

დაცული ტერიტორიების დაცვის ღონისძიებების განხორციელება (პატრულირება, კანონდარღვევების აღკვეთა), დაცულ ტერიტორიებზე უკანონოდ შეღწევისა და სამართალდარღვევების აღკვეთისათვის ხერგილებისა და ბარიერების მოწყობა, დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციების ინფრასტრუქტურის აღდგენა და მოვლა-შენახვა;

დაცული ტერიტორიების გაფართოება, ბუნებრივი ეკოსისტემების, ლანდშაფტებისა და ცოცხალი ორგანიზმების დაცვა და აღდგენა ეკოლოგიური წონასწორობის შენარჩუნების მიზნით;

საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ გარეულ ცხოველთა და ველურ მცენარეთა გენოფონდის დაცვა ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესანარჩუნებლად;

უნიკალური და იშვიათი ორგანული თუ არაორგანული ბუნებრივი წარმონაქმნების დაცვა მათ შესანარჩუნებლად;

დაცულ ტერიტორიებზე პათოლოგიური კვლევების ჩატარება, დაზიანებული ფართობების დადგენა და მავნებლებთან ბრძოლისათვის შესაბამისი პრეპარატების შექმნა;

დაცულ ტერიტორიებზე საჭირო აღჭურვილობის გამოყენებით ხანძრების სწრაფი პრევენციის განხორციელება;

დაცულ ტერიტორიებზე არსებული სამოვრების ხარისხობრივი მაჩვენებლების დადგენა, გამოყენება, შეფასება და მოსახლეობისათვის სამოვრების იჯარით გაცემა;

ტყის ინვენტარიზაცია;

საქართველოს დაცული ტერიტორიების პოპულარიზაციის, ეკოტურიზმის განვითარების და ტურისტების მოზიდვისა და დაინტერესების მიზნით სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფისთვის საინფორმაციო ტურების ორგანიზება, დაცული ტერიტორიების სარეკლამო და სააგიტაციო ღონისძიებების ჩატარება (საინტერპრეტაციო და საინფორმაციო დაფების, ექსპოზიციების მოწყობა ვიზიტორთა ცენტრებში);

საზოგადოებაში ეკოლოგიური განათლების დონის და გარემოსდაცვითი ცნობიერების ასამაღლებლად და საზოგადოების ცალკეული ჯგუფების შესაბამისი ქცევის გასაუმჯობესებლად საჭირო ღონისძიებების განხორციელება;

საქართველოს ეკოტურისტული პოტენციალის გაზრდის მიზნით ბუნებრივ და ისტორიულ-კულტურულ გარემოში რეკრეაციისათვის, ჯანმრთელობის დაცვისა და ტურიზმისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა;

ტრადიციული სამეურნეო საქმიანობის დაცვის, აღდგენისა და განვითარების ხელშეწყობა თვითმყოფადი ისტორიულ-კულტურული გარემოს აღდგენისა და შენარჩუნებისათვის;

საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემის გრძელვადიანი ფინანსური მდგრადობის უზრუნველყოფა დაცული ტერიტორიების სისტემის შემოსავლების საკმარისი და პროგნოზირებადი დონის მიღწევით და დაცული ტერიტორიების მართვის ეფექტიანობისა და შესაძლებლობების გაზრდით.

12.4 **სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა (პროგრამული კოდი 31 10)**

ტყის მართვის ქმედითი სისტემის ჩამოყალიბებისათვის სატყეო სექტორის განვითარების სტრატეგიული გეგმის შემუშავება და საქართველოს ეროვნული სატყეო კონცეფციით გათვალისწინებული ქმედებების ეტაპობრივი განხორციელება;

სატყეო სფეროს საკანონმდებლო და მეთოდოლოგიური ბაზის სრულყოფა;

ტყის ეფექტიანი მართვის, ფიზიკური დაცვის და ეკოლოგიური მდგომარეობის შენარჩუნების მიზნით საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ეროვნული სატყეო სააგენტოს ინსტიტუციური გაძლიერებისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

მერქნული რესურსების მართვის ელექტრონული სისტემის მართვისა და განვითარების უზრუნველყოფა;

ეროვნული სატყეო სააგენტოს თანამშრომელთა უწყვეტი სწავლებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფა;

სატყეო-სამეურნეო გზების რეაბილიტაცია ან/და ახალი გზების გაყვანა ახალი ტყეკაფების გამოყოფისა და ათვისების მიზნით;

ტყის ჩახერგილობისაგან გაწმენდა, ძირნაყარის გამოტანა და ნარჩენების განთავსება დადგენილი წესით;

მერქნულ რესურსზე (მათ შორის, სათბობ შეშაზე) მოსახლეობის მოთხოვნების დაკმაყოფილების უზრუნველყოფა;

ეროვნული სატყეო სააგენტოს მომსახურების სახეების განვითარება, მათ შორის, მოსახლეობისა და საბიუჯეტო ორგანიზაციების ხეტყით უზრუნველყოფის მიმართულებით;

ხე-ტყის დამზადებისათვის შესაბამისი ფართობების გამოვლენა და სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების განხორციელება;

ტყის მოვლისა და აღდგენის ღონისძიებების განხორციელება;

ტყის დროებით სანერგეების მოწყობა პრიორიტეტების მიხედვით შერჩეულ სატყეო უბნების ტერიტორიებზე, ტყის დროებითი

სანერგების მოწყობა, წინასწარ გამოვლენილ აღსადგენ ფართობებზე, ტყის აღდგენისა და გაშენების ღონისძიებების განხორციელება მათ შორის წრაფმზარდი სახეობების პლანტაციების გაშენება, რაც ეტაპობრივად უზრუნველყოფს ტყეზე ზეწოლის შემცირებას, წვრილმზომ სორტიმენტებსა და საშემე მერქანზე მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას;

ტყეების პათოლოგიური კვლევების ჩატარება და დასკვნების საფუძველზე მავნებლებსა და დაავადებებთან ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელება;

აქტიურად ხანძარსაშიში სატყეო უბნების იდენტიფიცირება და შესაბამისი ხანძარსაწინააღმდეგო, პროფილაქტიკური ღონისძიებების განხორციელება, მათ შორის, ხანძარსაწინააღმდეგო ბილიკებისა და მინერალიზებული ზოლების მოწყობა, საინფორმაციო დაფების და სპეციალური ნიშნების მომზადება, პირველადი ხანძარსაწინააღმდეგო და ცეცხლსაქრობი საშუალებებისა და შესაბამისი აღჭურვილობის შეძენა;

ტყის აღრიცხვის ღონისძიებების განხორციელება, ტყის მართვის გეგმების შემუშავება, ტყის მდგომარეობის შესახებ მონაცემების მიღების, ანალიზისა და სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების დაგეგმვის ეფექტიანი სისტემის დანერგვა;

ტყის აღრიცხვის მატერიალური ბაზის გაუმჯობესება და ინფორმაციის დამუშავების თანამედროვე პროგრამული საშუალებებით უზრუნველყოფა, ტყის გარე კონტურების დაზუსტება და შესაბამისი კარტოგრაფიული მასალის მომზადება ტყის ფონდის ფრაგმენტაციის თავიდან ასაცილებლად.

12.5

გარემოსდაცვითი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა (პროგრამული კოდი 31 12)

სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისთვის გარემოსდაცვითი ინფორმაციის საჯაროობის უზრუნველყოფა;

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობის ხელშეწყობის უზრუნველყოფა სათანადო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების გზით;

სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფისათვის ცნობიერების გაზრდა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მიმართულებით;

განათლება მდგრადი განვითარებისთვის - საქართველოს ეროვნული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის განხორციელების კოორდინაციის უზრუნველყოფა;

მომზადების, გადამზადების, კანონმდებლობით გათვალისწინებული სერტიფიცირებისა და კვალიფიკაციის ამღლების ორგანიზების

უზრუნველყოფა;

კოოპერატივების მექანიზმების კვალიფიკაციის ამაღლება და ტრენინგების ჩატარება;

მონაცემების სისტემატიზაციის, მათზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და გამარტივების მიზნით ერთიანი მონაცემთა სისტემის შექმნა, განვითარება, გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და ანალიტიკური ანგარიშების მომზადებისა და დაინტერესებული საზოგადოებისთვის მიწოდების მოქნილი მექანიზმის შემუშავების უზრუნველყოფა.

12.6

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დაცვა (პროგრამული კოდი 31 13)

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში განსაზღვრული სახელმწიფო პოლიტიკის შესაბამისად, სააგენტოს მიერ სახელმწიფო რეგულირებისა და კონტროლის განხორციელება;

რადიოაქტიური მასალების, მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მათი მფლობელი ორგანიზაციების და პროფესიული დოზების უწყებრივი რეესტრის განახლება და მისი წარმოება;

რადიოაქტიური ნარჩენების მართვა;

საქართველოში გარემოს რადიაციული მდგომარეობის მონიტორინგი და კონტროლი;

ბირთვული და რადიაციული ავარიის, ინციდენტის, ბირთვული და რადიოაქტიური ნივთიერებების არალეგალური მიმოქცევის, სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტებზე, საბაჟო და სატრანსპორტო ტერმინალებზე რადიაციული განგაშის შემთხვევებზე რეაგირება;

ქვეყანაში არსებული რადიაციული მდგომარეობის შესახებ საქართველოს მთავრობისათვის წარსადგენი ყოველწლიური ანგარიშის მომზადება;

ბირთვული და რადიაციული საქმიანობების ავტორიზაცია;

ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის სახელმწიფო კონტროლი ინსპექტირების განხორციელების გზით.

12.7

ეროვნული საშენი მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა (პროგრამული კოდი 31 11)

სახელმწიფო ტყის ფონდის აღდგენის მიზნით მაღალი ხარისხის წიწვოვანი და ფოთლოვანი ხემცენარეების გამოყვანა;

მაღალი ხარისხის ნერგების გამოყვანა ქარსაფარი ზოლების აღდგენა-განაშენიანებისათვის, მუნიციპალიტეტებისა და ქალაქგამშენების, ასევე საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და კერძო მოთხოვნების

დაკმაყოფილებისათვის;

ტყის ჯიშთა სარგავი მასალის გამოყვანისათვის ტრადიციული მეთოდისა (ღია გრუნტში) და ასევე კონტეინერული მეთოდის (სასათბურე მეურნეობაში) გამოყენება;

საქართველოს ფლორისა და ფაუნის იშვიათი სახეობების შენარჩუნების და გამრავლების ღონისძიებები.

თავი VI

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები

მუხლი 16. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები

განისაზღვროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით თანდართული რედაქციით:

ათას ლარებში

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
00 00	სულ ჯამი	11,764,835.4	12,459,500.0	12,729,700.0	11,268,200.0	96,500.0	1,365,000.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	116,757.0	113,613.0	112,100.0	112,100.0	0.0	0.0
	ხარჯები	9,372,090.0	9,720,893.2	9,279,051.9	9,191,206.9	44,855.0	42,990.0
	შრომის ანაზღაურება	1,385,370.0	1,413,619.1	1,473,769.7	1,473,149.7	620.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	971,755.5	1,628,529.8	2,082,279.1	1,143,114.1	34,945.0	904,220.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	905,602.2	349,995.0	434,490.0	0.0	16,700.0	417,790.0
	ვალდებულებების კლება	515,387.7	760,082.0	933,879.0	933,879.0	0.0	0.0
01 00	საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	59,223.5	62,131.0	64,736.0	64,736.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,331.0	1,126.0	1,126.0	1,126.0	0.0	0.0
	ხარჯები	56,619.5	53,734.9	57,687.9	57,687.9	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	30,432.3	29,518.4	31,224.0	31,224.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,604.0	8,396.1	7,048.1	7,048.1	0.0	0.0
01 01	საკანონმდებლო საქმიანობა	51,248.4	52,091.0	54,696.0	54,696.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	840.0	670.0	670.0	670.0	0.0	0.0
	ხარჯები	49,696.0	46,699.9	49,952.9	49,952.9	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	24,935.5	24,228.0	25,298.0	25,298.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,552.4	5,391.1	4,743.1	4,743.1	0.0	0.0
01 01 01	საკანონმდებლო, წარმომადგენლობითი და საზედამხედველო საქმიანობა	0.0	16,886.7	18,530.4	18,530.4	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	385.0	385.0	385.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	16,886.7	18,530.4	18,530.4	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	0.0	15,043.0	15,353.1	15,353.1	0.0	0.0
01 01 02	საპარლამენტო ფრაქციების და მაჟორიტარი პარლამენტის წევრების ბიუროების საქმიანობა	0.0	6,787.8	6,934.5	6,934.5	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	6,787.8	6,934.5	6,934.5	0.0	0.0
01 01 03	საკანონმდებლო საქმიანობის ადმინისტრაციული მხარდაჭერა	51,248.4	28,416.5	29,231.1	29,231.1	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	840.0	285.0	285.0	285.0	0.0	0.0
	ხარჯები	49,696.0	23,025.4	24,488.0	24,488.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	24,935.5	9,185.0	9,944.9	9,944.9	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,552.4	5,391.1	4,743.1	4,743.1	0.0	0.0
01 02	საბიბლიოთეკო საქმიანობა	7,525.5	9,590.0	9,590.0	9,590.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	476.0	441.0	441.0	441.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,477.4	6,590.0	7,290.0	7,290.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	შრომის ანაზღაურება	5,210.8	5,004.4	5,640.0	5,640.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,048.1	3,000.0	2,300.0	2,300.0	0.0	0.0
01 03	ჰერალდიკური საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება	449.7	450.0	450.0	450.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	15.0	15.0	15.0	15.0	0.0	0.0
	ხარჯები	446.1	445.0	445.0	445.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	286.0	286.0	286.0	286.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3.5	5.0	5.0	5.0	0.0	0.0
02 00	საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	13,194.6	9,800.0	9,800.0	9,800.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	150.0	140.0	140.0	140.0	0.0	0.0
	ხარჯები	13,087.7	9,602.0	9,409.0	9,409.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	4,622.5	4,692.0	4,692.0	4,692.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	104.9	198.0	391.0	391.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
03 00	საქართველოს ბიზნესომზღვევის აპარატი	331.3	678.0	750.0	750.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	13.0	13.0	13.0	13.0	0.0	0.0
	ხარჯები	331.3	678.0	750.0	750.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	291.3	630.0	547.0	547.0	0.0	0.0
04 00	საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	17,940.4	15,822.0	15,800.0	15,800.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	227.0	227.0	227.0	227.0	0.0	0.0
	ხარჯები	17,599.2	15,352.0	15,210.0	15,210.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	6,632.3	7,428.0	7,430.0	7,430.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	337.0	470.0	590.0	590.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	4.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
05 00	სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	14,156.8	14,517.2	16,170.8	16,170.8	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	370.0	339.0	353.0	353.0	0.0	0.0
	ხარჯები	13,740.3	14,417.2	15,502.8	15,502.8	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	11,516.1	11,969.2	12,697.3	12,697.3	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	391.7	100.0	668.0	668.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	24.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
06 00	საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	64,259.7	67,058.2	27,487.1	27,487.1	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	500.0	500.0	531.0	531.0	0.0	0.0
	ხარჯები	62,155.5	66,072.2	27,472.1	27,472.1	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	26,220.7	26,898.5	9,819.4	9,819.4	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,085.2	986.0	15.0	15.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	19.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
06 01	საარჩევნო გარემოს განვითარება	11,091.3	11,250.0	11,998.9	11,998.9	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	475.0	475.0	506.0	506.0	0.0	0.0
	ხარჯები	10,513.5	11,235.0	11,983.9	11,983.9	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	8,138.0	8,392.5	9,141.4	9,141.4	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	577.3	15.0	15.0	15.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ვალდებულებების კლება	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
06 02	საარჩევნო ინსტიტუტების განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა	935.1	1,170.0	1,179.5	1,179.5	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	25.0	25.0	25.0	25.0	0.0	0.0
	ხარჯები	932.6	1,124.0	1,179.5	1,179.5	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	519.6	622.5	678.0	678.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2.5	46.0	0.0	0.0	0.0	0.0
06 03	პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება	14,236.4	14,535.0	14,308.7	14,308.7	0.0	0.0
	ხარჯები	14,236.4	14,535.0	14,308.7	14,308.7	0.0	0.0
06 04	არჩევნების ჩატარების ღონისძიებები	37,997.0	40,103.2	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	36,473.0	39,178.2	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	17,563.0	17,883.5	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,505.5	925.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	18.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
07 00	საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	4,057.5	4,150.0	4,150.0	4,150.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	109.0	73.0	73.0	73.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,675.8	4,050.0	4,050.0	4,050.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,691.8	2,762.0	2,762.0	2,762.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	381.7	100.0	100.0	100.0	0.0	0.0
08 00	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	7,567.3	8,400.0	9,000.0	9,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	184.0	184.0	184.0	184.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7,106.0	8,317.0	8,845.0	8,845.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	4,839.4	5,525.0	5,985.0	5,985.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	461.3	83.0	155.0	155.0	0.0	0.0
09 00	საერთო სასამართლოები	58,951.3	71,150.0	73,000.0	73,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,963.0	1,658.0	1,739.0	1,739.0	0.0	0.0
	ხარჯები	53,710.8	61,695.0	64,488.0	64,488.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	40,909.4	45,400.0	47,400.0	47,400.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,240.2	9,455.0	8,512.0	8,512.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
09 01	საერთო სასამართლოების სისტემის განვითარება და ხელშეწყობა	57,426.1	69,530.0	71,380.0	71,380.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,925.0	1,620.0	1,701.0	1,701.0	0.0	0.0
	ხარჯები	52,202.3	60,210.0	62,958.0	62,958.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	40,228.5	44,750.0	46,750.0	46,750.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,223.6	9,320.0	8,422.0	8,422.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
09 02	მოსამართლეებისა და სასამართლოს თანამშრომლების მომზადება-გადამზადება	1,525.2	1,620.0	1,620.0	1,620.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	38.0	38.0	38.0	38.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,508.5	1,485.0	1,530.0	1,530.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	შრომის ანაზღაურება	681.0	650.0	650.0	650.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	16.7	135.0	90.0	90.0	0.0	0.0
10 00	საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	2,558.0	3,750.0	3,750.0	3,750.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	80.0	93.0	93.0	93.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,495.4	3,695.0	3,695.0	3,695.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,109.4	3,150.0	2,900.0	2,900.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	61.4	55.0	55.0	55.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
11 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტში	785.2	800.0	870.0	870.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	34.0	33.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ხარჯები	772.6	795.0	865.0	865.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	535.0	520.0	600.0	600.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	12.6	5.0	5.0	5.0	0.0	0.0
12 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში	607.9	610.0	625.0	625.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	32.0	31.0	31.0	31.0	0.0	0.0
	ხარჯები	606.6	605.0	620.0	620.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	421.0	425.0	435.0	435.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1.4	5.0	5.0	5.0	0.0	0.0
13 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყებულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტში	734.8	735.0	780.0	780.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	33.0	32.0	31.0	31.0	0.0	0.0
	ხარჯები	731.0	725.0	770.0	770.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	497.2	500.0	540.0	540.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3.8	10.0	10.0	10.0	0.0	0.0
14 00	სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღისა და ყვარლის მუნიციპალიტეტებში	685.9	725.0	735.0	735.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	33.0	32.0	25.0	25.0	0.0	0.0
	ხარჯები	682.8	719.0	732.0	732.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	488.3	482.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3.1	6.0	3.0	3.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
15 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია დღეშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებში	591.0	595.0	625.0	625.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	32.0	31.0	31.0	31.0	0.0	0.0
	ხარჯები	587.2	592.0	622.0	622.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	428.2	425.0	450.0	450.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3.8	3.0	3.0	3.0	0.0	0.0
16 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონისა და ცაგერის მუნიციპალიტეტებში	582.6	585.0	620.0	620.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	32.0	31.0	31.0	31.0	0.0	0.0
	ხარჯები	576.9	580.0	620.0	620.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	428.7	425.0	460.0	460.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.3	5.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
17 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ზორჯომისა და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებში	525.4	595.0	610.0	610.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	32.0	31.0	25.0	25.0	0.0	0.0
	ხარჯები	518.4	591.0	606.0	606.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	371.8	425.0	440.0	440.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	7.0	4.0	4.0	4.0	0.0	0.0
18 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტში	820.5	860.0	865.0	865.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	33.0	32.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ხარჯები	797.3	860.0	865.0	865.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	519.9	520.0	555.0	555.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	23.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
19 00	სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტებში	624.5	625.0	630.0	630.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	33.0	32.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ხარჯები	619.5	620.0	628.0	628.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	460.0	452.0	470.0	470.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.0	5.0	2.0	2.0	0.0	0.0
20 00	საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური	120,414.6	124,000.0	134,000.0	134,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,850.0	3,850.0	3,850.0	3,850.0	0.0	0.0
	ხარჯები	114,222.3	115,800.0	123,080.0	123,080.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	76,101.2	77,000.0	83,000.0	83,000.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	6,161.4	8,200.0	10,920.0	10,920.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	30.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
20 01	სახელმწიფო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	109,611.8	109,075.0	117,920.0	117,920.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,850.0	3,452.0	3,452.0	3,452.0	0.0	0.0
	ხარჯები	104,283.6	101,175.0	108,000.0	108,000.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	70,998.3	70,100.0	75,750.0	75,750.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,297.3	7,900.0	9,920.0	9,920.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	30.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
20 02	ოპერატიული-ტექნიკური საქმიანობის უზრუნველყოფა	10,802.8	14,925.0	16,080.0	16,080.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	398.0	398.0	398.0	0.0	0.0
	ხარჯები	9,938.7	14,625.0	15,080.0	15,080.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	5,102.9	6,900.0	7,250.0	7,250.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	864.1	300.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
21 00	საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახური	65,380.8	82,010.0	87,600.0	87,600.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	5,022.0	5,022.0	4,573.0	4,573.0	0.0	0.0
	ხარჯები	61,817.1	61,304.0	67,594.0	67,594.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	46,163.8	44,500.0	50,200.0	50,200.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,558.7	20,706.0	20,006.0	20,006.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	5.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
22 00	შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	1,834.1	1,600.0	2,850.0	2,850.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	36.0	36.0	45.0	45.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,605.6	1,575.0	2,815.0	2,815.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	699.9	700.0	1,150.0	1,150.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	228.5	25.0	35.0	35.0	0.0	0.0
23 00	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	80,745.2	82,300.0	91,000.0	91,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	4,785.0	5,070.0	5,070.0	5,070.0	0.0	0.0
	ხარჯები	71,249.2	66,215.0	73,845.0	73,845.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	53,838.1	49,365.0	47,505.0	47,505.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	8,875.2	16,085.0	17,155.0	17,155.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	620.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
23 01	სახელმწიფო ფინანსების მართვა	18,846.1	20,275.0	22,120.0	22,120.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	396.0	368.0	337.0	337.0	0.0	0.0
	ხარჯები	17,507.9	17,510.0	18,410.0	18,410.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	8,241.7	8,800.0	8,900.0	8,900.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,042.3	2,765.0	3,710.0	3,710.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	295.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
23 02	შემოსავლების მობილიზება და გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება	32,957.3	33,800.0	37,600.0	37,600.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,568.0	3,900.0	3,893.0	3,893.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	28,765.9	22,800.0	26,600.0	26,600.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	27,100.0	21,800.0	16,600.0	16,600.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,866.4	11,000.0	11,000.0	11,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	325.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
23 03	ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია	17,587.0	18,430.0	21,485.0	21,485.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	670.0	660.0	710.0	710.0	0.0	0.0
	ხარჯები	17,587.0	18,430.0	21,485.0	21,485.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	14,792.3	14,945.0	18,000.0	18,000.0	0.0	0.0
23 04	ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა	9,647.8	7,900.0	7,900.0	7,900.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	99.0	99.0	87.0	87.0	0.0	0.0
	ხარჯები	5,690.8	5,655.0	5,530.0	5,530.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,696.6	2,700.0	2,800.0	2,800.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,957.1	2,245.0	2,370.0	2,370.0	0.0	0.0
23 05	საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება	940.9	895.0	895.0	895.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	22.0	22.0	22.0	22.0	0.0	0.0
	ხარჯები	931.5	820.0	820.0	820.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	368.1	370.0	375.0	375.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	9.5	75.0	75.0	75.0	0.0	0.0
23 06	ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობა	766.1	1,000.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	30.0	21.0	21.0	21.0	0.0	0.0
	ხარჯები	766.1	1,000.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	639.5	750.0	830.0	830.0	0.0	0.0
24 00	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	689,428.3	229,550.0	324,750.0	214,150.0	14,000.0	96,600.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	948.0	929.0	753.0	753.0	0.0	0.0
	ხარჯები	252,954.8	161,115.0	217,105.0	208,405.0	0.0	8,700.0
	შრომის ანაზღაურება	14,740.8	15,715.0	15,965.0	15,965.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,721.1	4,285.0	3,245.0	1,945.0	0.0	1,300.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	433,752.3	64,150.0	100,600.0	0.0	14,000.0	86,600.0
	ვალდებულებების კლება	0.1	0.0	3,800.0	3,800.0	0.0	0.0
24 01	ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება	28,330.1	21,455.0	21,430.0	21,430.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	389.0	325.0	253.0	253.0	0.0	0.0
	ხარჯები	28,128.8	21,245.0	21,230.0	21,230.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	6,574.7	7,030.0	6,720.0	6,720.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	201.2	210.0	200.0	200.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 02	ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება	1,069.5	1,210.0	1,900.0	1,900.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	63.0	58.0	57.0	57.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,063.6	1,205.0	1,815.0	1,815.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	840.0	840.0	1,400.0	1,400.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.8	5.0	85.0	85.0	0.0	0.0
24 03	სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება	805.4	845.0	850.0	850.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	83.0	70.0	70.0	70.0	0.0	0.0
	ხარჯები	580.6	645.0	690.0	690.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	517.7	525.0	525.0	525.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	224.8	200.0	160.0	160.0	0.0	0.0
24 04	აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება	140.0	140.0	140.0	140.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	14.0	14.0	14.0	14.0	0.0	0.0
	ხარჯები	140.0	140.0	140.0	140.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	110.0	110.0	110.0	110.0	0.0	0.0
24 05	ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა	51,137.1	52,115.0	51,940.0	51,940.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	83.0	93.0	63.0	63.0	0.0	0.0
	ხარჯები	50,024.8	50,655.0	50,640.0	50,640.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,462.6	1,450.0	1,560.0	1,560.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,112.3	1,460.0	1,300.0	1,300.0	0.0	0.0
24 06	სახელმწიფო ქონების მართვა	292,228.2	7,825.0	28,750.0	28,750.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	221.0	221.0	198.0	198.0	0.0	0.0
	ხარჯები	110,051.2	7,825.0	28,750.0	28,750.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,854.7	2,860.0	2,860.0	2,860.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	182,177.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 07	მეწარმეობის განვითარება	39,348.4	41,680.0	38,940.0	38,940.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	35.0	89.0	59.0	59.0	0.0	0.0
	ხარჯები	39,286.4	41,650.0	38,890.0	38,890.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,039.8	2,000.0	1,860.0	1,860.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	62.0	30.0	50.0	50.0	0.0	0.0
24 08	საკართველოში ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარება	6,050.1	5,020.0	4,820.0	4,820.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	30.0	30.0	10.0	10.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,956.7	4,000.0	4,670.0	4,670.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	841.3	400.0	430.0	430.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	632.5	1,020.0	150.0	150.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	461.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 09	ნავთობის და გაზის სექტორის რეგულირება და მართვა	568.4	580.0	580.0	580.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	30.0	29.0	29.0	29.0	0.0	0.0
	ხარჯები	568.4	580.0	580.0	580.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	500.0	500.0	500.0	500.0	0.0	0.0
24 10	ტრანსპორტის სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების დაფარვა და ტრანსპორტირების ხარჯების სუბსიდირება	4,659.0	6,000.0	11,000.0	11,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,659.0	6,000.0	11,000.0	11,000.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
24 11	ყაზბეგის მუნიციპალიტეტისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიანი სოფლების მოსახლეობისათვის მიწოდებული ზუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების დონისძიება	6,668.6	8,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,668.6	8,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
24 12	საქართველოს ეროვნული ინოვაციების ეკოსისტემის პროექტი (IBRD)	988.5	10,000.0	10,000.0	0.0	0.0	10,000.0
	ხარჯები	870.5	8,640.0	8,700.0	0.0	0.0	8,700.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	118.0	1,360.0	1,300.0	0.0	0.0	1,300.0
24 13	ვარდნილისა და ენგურის ჰიდროელექტროსადგურების რეაბილიტაციის პროექტი (EIB, EU)	11,438.4	21,600.0	25,000.0	0.0	10,000.0	15,000.0
	ხარჯები	0.0	9,450.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	11,438.4	12,150.0	25,000.0	0.0	10,000.0	15,000.0
24 14	სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება	112,414.2	52,700.0	86,900.0	11,300.0	4,000.0	71,600.0
	ხარჯები	2,738.2	700.0	11,300.0	11,300.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	109,676.0	52,000.0	75,600.0	0.0	4,000.0	71,600.0
24 14 01	ელექტროგადამცემი ქსელის გაძლიერების პროექტი	38,820.7	19,700.0	13,000.0	3,000.0	0.0	10,000.0
	ხარჯები	539.2	700.0	3,000.0	3,000.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	38,281.5	19,000.0	10,000.0	0.0	0.0	10,000.0
24 14 01 01	220 კვ ხაზის "ახალციხე-ბათუმი" მშენებლობა (ADB, IBRD, WB)	38,281.5	19,000.0	13,000.0	3,000.0	0.0	10,000.0
	ხარჯები	0.0	0.0	3,000.0	3,000.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	38,281.5	19,000.0	10,000.0	0.0	0.0	10,000.0
24 14 01 02	საქართველოს ელექტროენერგეტიკული სექტორის განვითარების შეფასება (ADB, IBRD, WB)	539.2	700.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	539.2	700.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 14 02	საქართველოს ელექტროგადამცემი ქსელის გაფართოების ღია პროგრამა	66,330.8	33,000.0	13,900.0	2,800.0	0.0	11,100.0
	ხარჯები	2,199.0	0.0	2,800.0	2,800.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	64,131.9	33,000.0	11,100.0	0.0	0.0	11,100.0
24 14 02 01	500 კვ ეგზ-ის "ქსანი-სტეფანწმინდა" მშენებლობა (EBRD, EC, KfW, WB)	36,000.2	25,000.0	6,000.0	1,300.0	0.0	4,700.0
	ხარჯები	0.0	0.0	1,300.0	1,300.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	36,000.2	25,000.0	4,700.0	0.0	0.0	4,700.0
24 14 02 02	ელექტროგადამცემი ხაზი "ჯვარი ხორგა" (EBRD, EC, KfW, WB)	30,330.7	8,000.0	7,900.0	1,500.0	0.0	6,400.0
	ხარჯები	2,199.0	0.0	1,500.0	1,500.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	28,131.7	8,000.0	6,400.0	0.0	0.0	6,400.0
24 14 03	რეგიონალური ელექტროგადამცემის გაუმჯობესების პროექტი	7,262.6	0.0	60,000.0	5,500.0	4,000.0	50,500.0
	ხარჯები	0.0	0.0	5,500.0	5,500.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	7,262.6	0.0	54,500.0	0.0	4,000.0	50,500.0
24 14 03 01	500 კვ ეგზ "წყალტუბო-ახალციხე-თორთუმი" (KfW)	0.0	0.0	10,000.0	1,000.0	4,000.0	5,000.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	0.0	0.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	9,000.0	0.0	4,000.0	5,000.0
24 14 03 02	ჩრდილოეთის რგოლი (EBRD), ნამახვანი - წყალტუბო - ლაჯანური(EBRD)	0.0	0.0	15,000.0	1,500.0	0.0	13,500.0
	ხარჯები	0.0	0.0	1,500.0	1,500.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	13,500.0	0.0	0.0	13,500.0
24 14 03 03	500 კვ ვებ ჯვარი-წყალტუბო (WB)	0.0	0.0	10,000.0	1,000.0	0.0	9,000.0
	ხარჯები	0.0	0.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	9,000.0	0.0	0.0	9,000.0
24 14 03 04	გურიის ელგადამუშავების ხაზების ინფრასტრუქტურის გაძლიერება (KfW)	0.0	0.0	5,000.0	500.0	0.0	4,500.0
	ხარჯები	0.0	0.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	4,500.0	0.0	0.0	4,500.0
24 14 03 05	კახეთის ინფრასტრუქტურის გაძლიერება (KfW)	0.0	0.0	10,000.0	500.0	0.0	9,500.0
	ხარჯები	0.0	0.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	9,500.0	0.0	0.0	9,500.0
24 14 03 06	ხელედულა-ლაჯანური-ონი (KfW)	0.0	0.0	10,000.0	1,000.0	0.0	9,000.0
	ხარჯები	0.0	0.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	9,000.0	0.0	0.0	9,000.0
24 14 03 07	250 მგვარ რეაქტორი ქს ზესტაფონში (EBRD)	5,120.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	5,120.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 14 03 08	რეგიონალური ელექტროგადამუშავების გაუმჯობესების პროექტი (ADB, KfW)	2,141.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	2,141.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 15	მოსახლეობის ელექტროენერჯითა და ბუნებრივი აირით მომარაგების გაუმჯობესება	72,446.6	0.0	30,000.0	30,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,230.8	0.0	30,000.0	30,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	215.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	70,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 16	საზღვაო პროფესიული განათლების ხელშეწყობა	599.1	380.0	400.0	400.0	0.0	0.0
	ხარჯები	450.5	380.0	400.0	400.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	148.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 17	ბაქო - თბილისი - ყარსის სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობისათვის მარაბდა - ახალქალაქი - კარწახის მონაკვეთზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა-კომპენსაცია	48.5	0.0	300.0	300.0	0.0	0.0
	ხარჯები	48.5	0.0	300.0	300.0	0.0	0.0
24 18	ორმხრივი ხელშეკრულებების ფარგლებში აღიარებული ვალდებულებების დაფარვასთან დაკავშირებული ღონისძიებები	0.0	0.0	3,800.0	3,800.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.0	0.0	3,800.0	3,800.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
24 19	ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის მშენებლობისათვის ანაკლიის ტერიტორიაზე (სამოქმედო გეგმის ფარგლებში) კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა - კომპენსაცია	60,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	60,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24 20	საქართველოს ელექტროენერგეტიკის ბაზრის ახალი კონცეფციის შემუშავება (EBRD)	488.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	488.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
25 00	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	1,355,746.4	1,825,200.0	1,965,000.0	877,870.0	24,450.0	1,062,680.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	385.0	391.0	342.0	342.0	0.0	0.0
	ხარჯები	473,976.6	482,071.0	260,850.0	239,440.0	6,750.0	14,660.0
	შრომის ანაზღაურება	7,916.1	10,180.0	11,365.0	11,365.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	656,666.0	1,156,179.0	1,556,150.0	638,430.0	15,000.0	902,720.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	211,588.7	186,950.0	148,000.0	0.0	2,700.0	145,300.0
	ვალდებულებების კლება	13,515.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
25 01	რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	5,228.7	8,680.0	16,900.0	16,900.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	169.0	165.0	153.0	153.0	0.0	0.0
	ხარჯები	5,181.7	8,601.0	16,830.0	16,830.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,119.2	4,563.0	5,385.0	5,385.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	47.0	79.0	70.0	70.0	0.0	0.0
25 02	საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებები	873,826.2	1,310,820.0	1,377,050.0	621,600.0	11,050.0	744,400.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	216.0	226.0	189.0	189.0	0.0	0.0
	ხარჯები	203,890.2	164,720.0	120,420.0	108,810.0	50.0	11,560.0
	შრომის ანაზღაურება	4,797.0	5,617.0	5,980.0	5,980.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	656,471.1	1,146,100.0	1,256,630.0	512,790.0	11,000.0	732,840.0
	ვალდებულებების კლება	13,465.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
25 02 01	საავტომობილო გზების პროგრამების მართვა	6,625.8	7,620.0	8,200.0	8,200.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	216.0	226.0	189.0	189.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,282.3	7,370.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	4,797.0	5,617.0	5,980.0	5,980.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	343.5	250.0	200.0	200.0	0.0	0.0
25 02 02	საავტომობილო გზების მშენებლობა და მოვლა-შენახვა	405,979.2	503,200.0	496,000.0	401,900.0	0.0	94,100.0
	ხარჯები	105,668.8	95,250.0	95,800.0	89,700.0	0.0	6,100.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	286,845.4	407,950.0	400,200.0	312,200.0	0.0	88,000.0
	ვალდებულებების კლება	13,465.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
25 02 03	ჩქაროსნული ავტომაგისტრალების მშენებლობა	461,221.3	800,000.0	872,850.0	211,500.0	11,050.0	650,300.0
	ხარჯები	91,939.1	62,100.0	16,620.0	11,110.0	50.0	5,460.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	369,282.2	737,900.0	856,230.0	200,390.0	11,000.0	644,840.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
25 03	რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია	249,698.3	298,700.0	254,050.0	75,470.0	5,600.0	172,980.0
	ხარჯები	243,760.3	287,700.0	4,900.0	900.0	900.0	3,100.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	143.7	10,000.0	246,450.0	74,570.0	2,000.0	169,880.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	5,794.2	1,000.0	2,700.0	0.0	2,700.0	0.0
25 04	წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია	184,304.8	196,000.0	225,500.0	93,500.0	4,500.0	127,500.0
	ხარჯები	11,585.3	19,800.0	95,000.0	92,500.0	2,500.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	3,000.0	1,000.0	2,000.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	172,719.5	176,200.0	127,500.0	0.0	0.0	127,500.0
25 05	მყარი ნარჩენების მართვის პროგრამა	42,606.0	11,000.0	41,500.0	20,400.0	3,300.0	17,800.0
	ხარჯები	9,531.0	1,250.0	23,700.0	20,400.0	3,300.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	33,075.0	9,750.0	17,800.0	0.0	0.0	17,800.0
25 06	იძულებით გადაადგილებული პირების მხარდაჭერა	82.4	0.0	50,000.0	50,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.1	0.0	50,000.0	50,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	50.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 00	საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	209,564.5	177,000.0	184,895.0	182,795.0	0.0	2,100.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	5,752.0	5,212.0	5,166.0	5,166.0	0.0	0.0
	ხარჯები	156,205.6	150,048.0	152,505.0	150,405.0	0.0	2,100.0
	შრომის ანაზღაურება	75,094.8	76,010.0	76,642.0	76,642.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	26,227.6	26,952.0	32,390.0	32,390.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	27,131.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 01	სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება	43,242.7	7,485.0	8,390.0	8,390.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	213.0	201.0	198.0	198.0	0.0	0.0
	ხარჯები	15,580.1	7,418.0	8,320.0	8,320.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,856.4	3,910.0	4,700.0	4,700.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	930.4	67.0	70.0	70.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	26,732.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 02	საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბება	135,655.2	143,600.0	150,340.0	150,340.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	4,587.0	4,175.0	4,138.0	4,138.0	0.0	0.0
	ხარჯები	114,258.9	119,600.0	120,340.0	120,340.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	60,411.8	61,730.0	60,930.0	60,930.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,002.6	24,000.0	30,000.0	30,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	393.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 02 01	პენიტენციური სისტემის მართვა და ბრალდებულ/მსჯავრდებულთა ყოფითი პირობების გაუმჯობესება	109,972.6	114,600.0	114,840.0	114,840.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	4,587.0	4,175.0	4,138.0	4,138.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	109,578.9	114,600.0	114,840.0	114,840.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	60,411.8	61,730.0	60,930.0	60,930.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	393.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 02 02	ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა ეკვივალენტური სამედიცინო მომსახურების უზრუნველყოფა	4,680.0	5,000.0	5,500.0	5,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,680.0	5,000.0	5,500.0	5,500.0	0.0	0.0
26 02 03	პენიტენციური სისტემის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	21,002.6	24,000.0	30,000.0	30,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,002.6	24,000.0	30,000.0	30,000.0	0.0	0.0
26 03	ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	7,194.4	7,450.0	7,450.0	7,450.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	385.0	385.0	385.0	385.0	0.0	0.0
	ხარჯები	5,190.1	5,400.0	6,280.0	6,280.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,554.7	3,560.0	4,246.0	4,246.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,004.3	2,050.0	1,170.0	1,170.0	0.0	0.0
26 04	საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს თანამშრომელთა და სხვა დაინტერესებული პირების გადამზადება	2,818.9	2,885.0	2,795.0	2,795.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	73.0	79.0	76.0	76.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,813.1	2,870.0	2,780.0	2,780.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,083.4	1,215.0	1,215.0	1,215.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.7	15.0	15.0	15.0	0.0	0.0
26 05	ელექტრონული მმართველობის განვითარება	2,509.8	2,135.0	2,435.0	2,435.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	43.0	43.0	43.0	43.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,502.3	2,135.0	2,135.0	2,135.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,238.2	1,425.0	1,300.0	1,300.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	7.5	0.0	300.0	300.0	0.0	0.0
26 06	დანაშაულის პრევენცია, პროზაგის სისტემის განვითარება და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია	7,397.4	6,685.0	6,685.0	6,685.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	400.0	329.0	326.0	326.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7,265.6	6,548.0	6,550.0	6,550.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	4,751.4	4,170.0	4,251.0	4,251.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	126.5	137.0	135.0	135.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	5.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 07	იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	3,866.3	4,170.0	4,700.0	4,700.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,569.9	3,757.0	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	296.5	413.0	700.0	700.0	0.0	0.0
26 08	მიწის ბაზრის განვითარება (WB)	1,732.3	2,000.0	2,100.0	0.0	0.0	2,100.0
	ხარჯები	974.0	2,000.0	2,100.0	0.0	0.0	2,100.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	758.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
26 09	ერთიანი სახელმწიფო საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარება	649.5	590.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	51.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	199.0	320.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	199.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	450.5	270.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 10	სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	3,935.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,290.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	645.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
26 12	სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	562.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	562.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 00	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	3,548,393.4	3,623,570.0	3,863,070.0	3,863,070.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,469.0	2,876.0	2,637.0	2,637.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,460,267.8	3,560,811.0	3,828,335.0	3,828,335.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	37,469.3	32,650.0	34,082.0	34,082.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	86,815.1	62,759.0	34,735.0	34,735.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1,310.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 01	ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა	69,469.8	55,515.0	58,175.0	58,175.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,469.0	2,876.0	2,637.0	2,637.0	0.0	0.0
	ხარჯები	67,617.3	54,992.0	57,678.0	57,678.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	37,326.6	32,650.0	34,082.0	34,082.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,773.1	523.0	497.0	497.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	79.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 01 01	ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	17,487.5	16,200.0	11,850.0	11,850.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	306.0	306.0	237.0	237.0	0.0	0.0
	ხარჯები	17,181.1	16,070.0	11,755.0	11,755.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	7,890.9	8,266.0	5,400.0	5,400.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	305.8	130.0	95.0	95.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 01 02	სამედიცინო საქმიანობის რეგულირების პროგრამა	3,349.6	3,300.0	3,590.0	3,590.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	174.0	174.0	174.0	174.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,347.6	3,275.0	3,570.0	3,570.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,358.0	2,435.0	2,500.0	2,500.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2.0	25.0	20.0	20.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
27 01 03	დაავადებათა კონტროლისა და ეპიდემიოლოგიური უსაფრთხოების პროგრამის მართვა	15,264.4	10,400.0	10,400.0	10,400.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	312.0	311.0	306.0	306.0	0.0	0.0
	ხარჯები	14,818.6	10,362.0	10,370.0	10,370.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	5,867.7	3,150.0	3,150.0	3,150.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	417.6	38.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	28.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 01 04	სოციალური და ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამების მართვა	21,996.5	21,400.0	27,950.0	27,950.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,996.0	1,962.0	1,813.0	1,813.0	0.0	0.0
	ხარჯები	21,153.9	21,100.0	27,630.0	27,630.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	16,538.1	16,403.0	20,636.0	20,636.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	841.2	300.0	320.0	320.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 01 05	სახელმწიფო ზრუნვის, ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების მართვა	6,986.9	1,030.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	574.0	37.0	37.0	37.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,817.9	1,025.0	1,088.0	1,088.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,408.1	806.0	806.0	806.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	164.5	5.0	12.0	12.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	4.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 01 06	საგანგებო სიტუაციების კოორდინაციისა და გადაუდებელი დახმარების მართვა	2,426.6	2,500.0	2,600.0	2,600.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	97.0	76.0	62.0	62.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,375.2	2,480.0	2,585.0	2,585.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,122.4	1,440.0	1,440.0	1,440.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	38.7	20.0	15.0	15.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	12.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 01 07	საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფა	1,958.3	685.0	685.0	685.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	10.0	10.0	8.0	8.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,923.0	680.0	680.0	680.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	141.4	150.0	150.0	150.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3.4	5.0	5.0	5.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	31.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 02	მოსახლეობის სოციალური დაცვა	2,400,747.4	2,468,300.0	2,684,190.0	2,684,190.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,400,702.7	2,468,215.0	2,684,085.0	2,684,085.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	85.0	105.0	105.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	44.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 02 01	მოსახლეობის საპენსიო უზრუნველყოფა	1,685,878.0	1,700,000.0	1,925,000.0	1,925,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,685,839.3	1,700,000.0	1,925,000.0	1,925,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	38.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
27 02 02	მოსახლეობის მიზნობრივი ჯგუფების სოციალური დახმარება	649,510.1	680,000.0	672,500.0	672,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	649,504.1	680,000.0	672,500.0	672,500.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	6.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 02 03	სოციალური რეაბილიტაცია და ბავშვზე ზრუნვა	23,449.1	28,200.0	33,690.0	33,690.0	0.0	0.0
	ხარჯები	23,449.1	28,200.0	33,690.0	33,690.0	0.0	0.0
27 02 04	სოციალური შედეგათები მაღალმთიან დასახლებაში	41,910.2	55,000.0	46,500.0	46,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	41,910.2	55,000.0	46,500.0	46,500.0	0.0	0.0
27 02 05	სახელმწიფო ზრუნვის, ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა დაგვისა და დახმარების უზრუნველყოფა	0.0	5,100.0	6,500.0	6,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	5,015.0	6,395.0	6,395.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	85.0	105.0	105.0	0.0	0.0
27 03	მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა	964,119.6	983,370.0	1,048,565.0	1,048,565.0	0.0	0.0
	ხარჯები	952,365.8	983,349.0	1,048,332.0	1,048,332.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	142.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	10,568.6	21.0	233.0	233.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1,185.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 01	მოსახლეობის საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვა	709,694.4	704,000.0	754,000.0	754,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	709,694.4	704,000.0	754,000.0	754,000.0	0.0	0.0
27 03 02	საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვა	96,089.6	98,470.0	93,400.0	93,400.0	0.0	0.0
	ხარჯები	85,106.4	98,470.0	93,300.0	93,300.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	142.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	10,053.8	0.0	100.0	100.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	929.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 02 01	დაავადებათა ადრეული გამოვლენა და სკრინინგი	1,425.2	1,900.0	1,800.0	1,800.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,425.2	1,900.0	1,800.0	1,800.0	0.0	0.0
27 03 02 02	იმუნიზაცია	17,926.8	22,400.0	22,400.0	22,400.0	0.0	0.0
	ხარჯები	17,673.9	22,400.0	22,300.0	22,300.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	252.9	0.0	100.0	100.0	0.0	0.0
27 03 02 03	ეპიდზედამხედველობა	1,551.7	1,700.0	1,700.0	1,700.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,551.7	1,700.0	1,700.0	1,700.0	0.0	0.0
27 03 02 04	უსაფრთხო სისხლი	1,553.4	1,800.0	1,800.0	1,800.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,553.4	1,800.0	1,800.0	1,800.0	0.0	0.0
27 03 02 05	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის, გარემოსა და პროფესიულ დაავადებათა ჯანმრთელობის სფეროში არსებული ვალდებულებების ხელშეწყობა	184.1	260.0	260.0	260.0	0.0	0.0
	ხარჯები	184.1	260.0	260.0	260.0	0.0	0.0
27 03 02 06	ტუბერკულოზის მართვა	21,017.5	15,580.0	15,670.0	15,670.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	16,387.0	15,580.0	15,670.0	15,670.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	56.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4,493.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	137.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 02 07	აივ ინფექცია/შიდსის მართვა	21,885.7	10,030.0	12,520.0	12,520.0	0.0	0.0
	ხარჯები	15,812.0	10,030.0	12,520.0	12,520.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	86.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,281.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	791.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 02 08	დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა	4,310.8	8,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,284.7	8,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	26.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 02 09	ნარკომანიით დაავადებულ პაციენტთა მკურნალობა	5,207.8	9,200.0	12,150.0	12,150.0	0.0	0.0
	ხარჯები	5,207.8	9,200.0	12,150.0	12,150.0	0.0	0.0
27 03 02 10	ჯანმრთელობის ხელშეწყობა	198.0	1,100.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0
	ხარჯები	198.0	1,100.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0
27 03 02 11	C ჰეპატიტის მართვა	9,513.1	16,000.0	16,000.0	16,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	9,513.1	16,000.0	16,000.0	16,000.0	0.0	0.0
27 03 02 12	ინფექციური დაავადებების მართვა	11,315.6	10,500.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	11,315.6	10,500.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 03	მოსახლეობისათვის სამედიცინო მომსახურების მიწოდება პრიორიტეტულ სფეროებში	157,939.8	180,100.0	200,365.0	200,365.0	0.0	0.0
	ხარჯები	157,347.1	180,079.0	200,232.0	200,232.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	341.4	21.0	133.0	133.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	251.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 03 01	ფსიქიკური ჯანმრთელობა	15,793.5	21,000.0	24,000.0	24,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	15,793.5	21,000.0	24,000.0	24,000.0	0.0	0.0
27 03 03 02	დიაბეტის მართვა	10,478.6	13,000.0	13,500.0	13,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	10,478.6	13,000.0	13,500.0	13,500.0	0.0	0.0
27 03 03 03	ბავშვთა ონკოჰემატოლოგიური მომსახურება	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0	0.0	0.0
27 03 03 04	დიალიზი და თირკმლის ტრანსპლანტაცია	35,128.7	35,000.0	36,340.0	36,340.0	0.0	0.0
	ხარჯები	35,128.7	35,000.0	36,340.0	36,340.0	0.0	0.0
27 03 03 05	ინკურაბელურ პაციენტთა პალიატიური მზრუნველობა	1,770.8	2,800.0	3,000.0	3,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,770.8	2,800.0	3,000.0	3,000.0	0.0	0.0
27 03 03 06	იშვიათი დაავადებების მქონე და მუდმივ ჩანაცვლებით მკურნალობას	5,996.6	8,000.0	9,800.0	9,800.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	დაქვემდებარებულ პაციენტთა მკურნალობა						
	ხარჯები	5,996.6	8,000.0	9,800.0	9,800.0	0.0	0.0
27 03 03 07	სასწრაფო, გადაუდებელი დახმარება და სამედიცინო ტრანსპორტირება	34,415.2	39,000.0	44,725.0	44,725.0	0.0	0.0
	ხარჯები	33,823.2	38,979.0	44,592.0	44,592.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	341.4	21.0	133.0	133.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	250.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 03 08	სოფლის ექიმი	25,041.2	26,000.0	26,000.0	26,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	25,040.9	26,000.0	26,000.0	26,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 03 09	რეფერალური მომსახურება	23,800.9	22,300.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	23,800.3	22,300.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 03 10	სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმება	827.8	1,000.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	827.8	1,000.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
27 03 03 11	ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფა	2,686.7	10,000.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,686.7	10,000.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
27 03 04	დიპლომისშემდგომი სამედიცინო განათლება	126.5	800.0	800.0	800.0	0.0	0.0
	ხარჯები	122.1	800.0	800.0	800.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	4.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 03 05	ტუბერკულოზთან ბრძოლის რეგიონალური პროგრამა (II ფაზა) (KfW)	269.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	95.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	173.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 04	სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა	20,639.7	25,000.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	11,627.6	22,500.0	6,100.0	6,100.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	9,012.1	2,500.0	13,900.0	13,900.0	0.0	0.0
27 05	შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა	2,455.6	3,700.0	4,290.0	4,290.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,449.9	3,700.0	4,290.0	4,290.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 06	იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობა	90,961.5	87,685.0	47,850.0	47,850.0	0.0	0.0
	ხარჯები	25,504.5	28,055.0	27,850.0	27,850.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	65,455.7	59,630.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 06 01	სარეინტეგრაციო დახმარება საქართველოში დაბრუნებული მიგრანტებისათვის	589.9	650.0	650.0	650.0	0.0	0.0
	ხარჯები	589.9	650.0	650.0	650.0	0.0	0.0
27 06 02	ეკომიგრანტთა მიგრაციის მართვა	3,101.7	4,090.0	4,500.0	4,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,101.7	4,090.0	4,500.0	4,500.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
27 06 03	განსახლების ადგილებში დეცნილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება	87,269.8	82,645.0	42,700.0	42,700.0	0.0	0.0
	ხარჯები	21,812.8	23,015.0	22,700.0	22,700.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	65,455.7	59,630.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
27 06 04	საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიების, ექსგუმაციის, ექსპერიზისა და გადმოსვენების ხარჯები	0.0	300.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	300.0	0.0	0.0	0.0	0.0
28 00	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	119,367.0	120,950.0	127,000.0	127,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	835.0	835.0	769.0	769.0	0.0	0.0
	ხარჯები	118,130.9	118,758.0	124,990.0	124,990.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	9,393.2	9,474.0	9,515.0	9,515.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,181.3	2,192.0	2,010.0	2,010.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	54.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
28 01	საგარეო პოლიტიკის განხორციელება	118,271.4	119,915.0	125,600.0	125,600.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	812.0	812.0	746.0	746.0	0.0	0.0
	ხარჯები	117,051.2	117,731.0	123,600.0	123,600.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	8,980.0	9,046.0	9,060.0	9,060.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,165.4	2,184.0	2,000.0	2,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	54.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
28 01 01	საგარეო პოლიტიკის დაგეგმვა და მართვა	112,897.8	112,701.0	117,585.0	117,585.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	810.0	810.0	744.0	744.0	0.0	0.0
	ხარჯები	111,677.7	111,517.0	116,585.0	116,585.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	8,929.0	8,995.0	9,000.0	9,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,165.4	1,184.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	54.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
28 01 02	საერთაშორისო ორგანიზაციებში არსებული ფინანსური ვალდებულებების უზრუნველყოფა	5,255.8	5,689.0	5,690.0	5,690.0	0.0	0.0
	ხარჯები	5,255.8	5,689.0	5,690.0	5,690.0	0.0	0.0
28 01 03	საერთაშორისო ხელშეკრულებების და სხვა დოკუმენტების თარგმნა და დამოწმება	117.7	125.0	125.0	125.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	2.0	2.0	2.0	2.0	0.0	0.0
	ხარჯები	117.7	125.0	125.0	125.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	51.0	51.0	60.0	60.0	0.0	0.0
28 01 04	დიასპორული პოლიტიკა	0.0	1,400.0	2,200.0	2,200.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	400.0	1,200.0	1,200.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
28 02	მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლება საერთაშორისო ურთიერთობების დარგში	316.6	385.0	545.0	545.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	5.0	5.0	5.0	5.0	0.0	0.0
	ხარჯები	301.1	382.0	540.0	540.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	99.0	113.0	120.0	120.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	15.4	3.0	5.0	5.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
28 03	ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურულში საქართველოს ინტეგრაციის თაობაზე საზოგადოების ინფორმირება	779.0	650.0	855.0	855.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	18.0	18.0	18.0	18.0	0.0	0.0
	ხარჯები	778.5	645.0	850.0	850.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	314.2	315.0	335.0	335.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.5	5.0	5.0	5.0	0.0	0.0
29 00	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	770,019.6	802,000.0	790,000.0	790,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	42,251.0	41,992.0	41,896.0	41,896.0	0.0	0.0
	ხარჯები	708,506.8	671,573.3	643,568.0	643,568.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	367,530.1	380,039.0	383,738.0	383,738.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	49,205.2	130,426.7	146,432.0	146,432.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	11,663.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	644.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
29 01	თავდაცვის მართვა	452,187.0	312,237.0	314,750.0	314,750.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	37,850.0	37,893.0	37,893.0	37,893.0	0.0	0.0
	ხარჯები	446,636.2	312,237.0	314,720.0	314,720.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	312,812.1	294,077.0	296,300.0	296,300.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4,921.9	0.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	628.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
29 02	პროფესიული სამხედრო განათლება	38,561.3	43,452.0	44,365.0	44,365.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,849.0	1,668.0	1,670.0	1,670.0	0.0	0.0
	ხარჯები	37,751.3	43,042.0	43,688.0	43,688.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	32,222.8	36,012.0	36,708.0	36,708.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	794.8	410.0	677.0	677.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	15.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
29 03	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	51,919.9	54,600.0	52,950.0	52,950.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	547.0	544.0	446.0	446.0	0.0	0.0
	ხარჯები	51,533.6	53,903.0	51,590.0	51,590.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	4,143.9	4,471.0	3,700.0	3,700.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	386.3	697.0	1,360.0	1,360.0	0.0	0.0
29 04	მართვის, კონტროლის, კავშირგაბმულობისა და კომპიუტერული სისტემები	8,431.8	9,540.0	9,540.0	9,540.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	49.0	31.0	31.0	31.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,209.6	4,202.3	4,444.0	4,444.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	548.4	806.0	890.0	890.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,222.3	5,337.7	5,096.0	5,096.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
29 05	ინფრასტრუქტურის განვითარება	38,593.3	21,000.0	20,325.0	20,325.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,043.4	500.0	800.0	800.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	36,549.9	20,500.0	19,525.0	19,525.0	0.0	0.0
29 06	საერთაშორისო სამშვიდობო მისიები	38,422.5	40,445.0	44,305.0	44,305.0	0.0	0.0
	ხარჯები	38,422.5	40,445.0	41,195.0	41,195.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	663.7	765.0	765.0	765.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	3,110.0	3,110.0	0.0	0.0
29 07	სამეცნიერო კვლევა და სამხედრო მრეწველობის განვითარება	40,541.5	28,322.0	29,030.0	29,030.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,956.0	1,856.0	1,856.0	1,856.0	0.0	0.0
	ხარჯები	27,654.8	27,279.0	27,590.0	27,590.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	17,018.0	18,548.0	18,705.0	18,705.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,223.2	1,043.0	1,440.0	1,440.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	11,663.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
29 08	თავდაცვის შესაძლებლობების შენარჩუნება/განვითარება	0.0	128,245.0	125,000.0	125,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	28,245.0	15,000.0	15,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	100,000.0	110,000.0	110,000.0	0.0	0.0
29 09	ლოგისტიკური უზრუნველყოფა	2,282.9	142,159.0	149,735.0	149,735.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,176.0	139,720.0	144,541.0	144,541.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	121.3	25,360.0	26,670.0	26,670.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	106.9	2,439.0	5,194.0	5,194.0	0.0	0.0
29 10	საქართველოს შეიარაღებული ძალების შესაძლებლობის გაძლიერება (SG)	99,079.5	22,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	99,079.5	22,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
30 00	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	546,148.1	570,220.0	643,500.0	643,500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	24,991.0	24,849.0	24,846.0	24,846.0	0.0	0.0
	ხარჯები	520,653.7	515,384.0	585,170.0	585,170.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	352,848.6	359,800.0	417,625.0	417,625.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	25,148.5	54,836.0	58,330.0	58,330.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	345.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
30 01	საზოგადოებრივი წესრიგი და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება	437,710.8	550,240.0	527,540.0	527,540.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	19,855.0	19,855.0	19,855.0	19,855.0	0.0	0.0
	ხარჯები	424,031.9	495,840.0	477,560.0	477,560.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	286,866.2	348,150.0	342,000.0	342,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	13,389.3	54,400.0	49,980.0	49,980.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	289.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
30 02	სახელმწიფო საზღვრის დაცვა	87,033.3	0.0	94,900.0	94,900.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,657.0	3,657.0	3,657.0	3,657.0	0.0	0.0
	ხარჯები	75,739.6	0.0	86,900.0	86,900.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	54,209.0	0.0	64,000.0	64,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	11,293.6	0.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
30 03	ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა (მათ შორის, ქონების), დიპლომატიური წარმომადგენლობების, ეროვნული საგანბურის დაცვის და უსაფრთხოების დონის ამაღლება	9,481.2	10,160.0	10,160.0	10,160.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,293.0	1,178.0	1,178.0	1,178.0	0.0	0.0
	ხარჯები	9,425.2	10,110.0	10,110.0	10,110.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	8,403.8	8,195.0	8,195.0	8,195.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	36.0	50.0	50.0	50.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	20.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
30 04	სამართალდამცავი სტრუქტურებისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, სარქივო ფონდების დიგიტალიზაცია, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა და მოქალაქეთა მომსახურება	6,754.4	6,170.0	6,800.0	6,800.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	150.0	124.0	121.0	121.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,292.5	5,784.0	6,500.0	6,500.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,739.6	2,825.0	2,800.0	2,800.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	425.6	386.0	300.0	300.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	36.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
30 05	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემისა და საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებით უზრუნველყოფა	5,168.5	3,650.0	4,100.0	4,100.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	36.0	35.0	35.0	35.0	0.0	0.0
	ხარჯები	5,164.5	3,650.0	4,100.0	4,100.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	630.0	630.0	630.0	630.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 00	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	368,068.7	274,765.0	298,100.0	271,415.0	8,955.0	17,730.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,262.0	3,568.0	3,496.0	3,496.0	0.0	0.0
	ხარჯები	224,630.8	212,481.0	287,103.0	265,138.0	4,435.0	17,530.0
	შრომის ანაზღაურება	40,659.5	43,440.0	43,852.0	43,232.0	620.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	14,867.1	14,789.0	10,997.0	6,277.0	4,520.0	200.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	128,552.3	47,495.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	18.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 01	გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა	17,006.3	18,361.0	17,890.0	17,890.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	571.0	555.0	494.0	494.0	0.0	0.0
	ხარჯები	15,877.5	16,451.0	16,085.0	16,085.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	10,514.7	10,589.0	10,532.0	10,532.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,128.8	1,910.0	1,805.0	1,805.0	0.0	0.0
31 01 01	გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	11,839.9	11,256.0	10,440.0	10,440.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	327.0	292.0	231.0	231.0	0.0	0.0
	ხარჯები	10,745.9	10,926.0	10,175.0	10,175.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	7,075.2	7,104.0	6,500.0	6,500.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,094.1	330.0	265.0	265.0	0.0	0.0
31 01 02	სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამის მართვა და ადმინისტრირება რეგიონებში	3,945.5	3,900.0	3,900.0	3,900.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	244.0	229.0	229.0	229.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,945.5	3,860.0	3,860.0	3,860.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,439.5	3,330.0	3,330.0	3,330.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	40.0	40.0	40.0	0.0	0.0
31 01 03	ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაცია	1,078.1	1,100.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,078.1	1,100.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0
31 01 04	გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ღონისძიებები	75.7	355.0	850.0	850.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	34.0	34.0	34.0	0.0	0.0
	ხარჯები	45.7	355.0	850.0	850.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	0.0	155.0	702.0	702.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 01 05	ბიოლოგიური მრავალფეროვნების დაცვის ღონისძიებები	0.0	100.0	100.0	100.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	100.0	100.0	100.0	0.0	0.0
31 01 06	ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის ღონისძიებები	0.0	1,500.0	1,500.0	1,500.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	1,500.0	1,500.0	1,500.0	0.0	0.0
31 01 07	გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებები	67.0	150.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	62.3	110.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.8	40.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 02	სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოოტიური კეთილსაიმედობა	56,752.0	35,910.0	58,095.0	58,095.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	657.0	657.0	657.0	657.0	0.0	0.0
	ხარჯები	53,985.0	35,601.0	57,755.0	57,755.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	8,147.9	8,160.0	8,160.0	8,160.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,767.0	309.0	340.0	340.0	0.0	0.0
31 03	მცენახობა-მელენეობის განვითარება	24,357.7	25,060.0	11,050.0	11,050.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	50.0	50.0	50.0	50.0	0.0	0.0
	ხარჯები	24,185.1	25,020.0	10,950.0	10,950.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	844.3	845.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	160.8	40.0	100.0	100.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	11.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 04	სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო-კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება	5,038.0	5,150.0	4,895.0	4,895.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	121.0	121.0	121.0	121.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	4,432.7	4,618.0	4,648.0	4,648.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,818.5	1,820.0	1,820.0	1,820.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	605.3	532.0	247.0	247.0	0.0	0.0
31 05	ერთიანი აგროპროექტი	115,613.7	82,170.0	89,600.0	89,600.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	145.0	145.0	145.0	145.0	0.0	0.0
	ხარჯები	73,696.7	72,170.0	89,570.0	89,570.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,517.2	3,770.0	4,140.0	4,140.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	41,917.0	10,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 05 01	სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვა	23,536.5	4,270.0	5,300.0	5,300.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	145.0	145.0	145.0	145.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,536.5	4,270.0	5,270.0	5,270.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,517.2	3,770.0	4,140.0	4,140.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	20,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 05 02	შელაგათიანი აგროკრედიტები	48,480.3	45,000.0	49,000.0	49,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	48,480.3	45,000.0	49,000.0	49,000.0	0.0	0.0
31 05 03	აგროდაზღვევის უზრუნველყოფის ღონისძიებები	7,108.1	9,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7,108.1	9,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
31 05 04	დანერგე მომავალი	10,960.6	8,000.0	13,000.0	13,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	10,960.6	8,000.0	13,000.0	13,000.0	0.0	0.0
31 05 05	ქართული ჩაი	661.0	900.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	661.0	900.0	500.0	500.0	0.0	0.0
31 05 06	სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი საწარმოების თანადაფინანსება	2,950.3	5,000.0	13,000.0	13,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,950.3	5,000.0	13,000.0	13,000.0	0.0	0.0
31 05 07	ფერმათა/ფერმერთა რეგისტრაციის პროექტი	0.0	0.0	800.0	800.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	0.0	800.0	800.0	0.0	0.0
31 05 08	სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სესხისა და ლიზინგის ვალდებულებების დაფარვა	21,917.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	21,917.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 05 09	აგროკრედიტი (EIB)	0.0	10,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	10,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 06	სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის ღონისძიებები	8,948.6	7,750.0	4,500.0	4,500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	28.0	30.0	30.0	30.0	0.0	0.0
	ხარჯები	8,910.4	5,140.0	4,440.0	4,440.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	504.6	566.0	560.0	560.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	38.3	2,610.0	60.0	60.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
31 07	სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია და აგროსექტორის განვითარების ხელშეწყობა	106,518.0	61,680.0	76,700.0	54,660.0	4,310.0	17,730.0
	ხარჯები	19,882.7	24,185.0	75,350.0	54,500.0	3,320.0	17,530.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	1,350.0	160.0	990.0	200.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	86,635.3	37,495.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 07 01	სამელიორაციო სისტემების რეაბილიტაცია და ტექნიკის შეძენა	66,700.0	0.0	36,000.0	36,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	0.0	36,000.0	36,000.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	66,700.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 07 02	სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მიმდინარე ტექნიკური ექსპლუატაცია	13,000.0	13,000.0	17,000.0	17,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	13,000.0	13,000.0	17,000.0	17,000.0	0.0	0.0
31 07 03	ირიგაციისა და დრენაჟის სისტემების გაუმჯობესება (WB)	17,639.8	23,250.0	11,000.0	0.0	0.0	11,000.0
	ხარჯები	1,438.6	2,550.0	10,800.0	0.0	0.0	10,800.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	200.0	0.0	0.0	200.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	16,201.2	20,700.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 07 04	სოფლის მეურნეობის მოდერნიზაციის, ბაზარზე წვდომისა და მდგრადობის პროექტი (GEF, IFAD)	8,752.8	18,670.0	12,050.0	1,250.0	4,070.0	6,730.0
	ხარჯები	5,444.1	8,635.0	10,900.0	1,090.0	3,080.0	6,730.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	1,150.0	160.0	990.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	3,308.7	10,035.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 07 05	ზემო სამგორის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია (ORIO)	425.3	6,760.0	650.0	410.0	240.0	0.0
	ხარჯები	0.0	0.0	650.0	410.0	240.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	425.3	6,760.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 08	გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა	10,050.1	10,891.0	11,300.0	11,300.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	391.0	411.0	411.0	411.0	0.0	0.0
	ხარჯები	8,962.8	9,738.0	10,675.0	10,675.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	5,857.9	6,312.0	6,870.0	6,870.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,087.3	1,153.0	625.0	625.0	0.0	0.0
31 09	დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	11,710.1	14,643.0	10,835.0	6,190.0	4,645.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	470.0	574.0	574.0	574.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,562.4	6,862.0	4,960.0	3,845.0	1,115.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,717.4	3,533.0	3,570.0	2,950.0	620.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	7,147.7	7,781.0	5,875.0	2,345.0	3,530.0	0.0
31 10	სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	8,452.2	10,445.0	10,000.0	10,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	776.0	972.0	961.0	961.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7,250.3	10,445.0	9,450.0	9,450.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	5,564.0	6,900.0	6,245.0	6,245.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,195.1	0.0	550.0	550.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	6.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 11	ეროვნული საშენი მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	531.0	820.0	620.0	620.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	12.0	12.0	12.0	12.0	0.0	0.0
	ხარჯები	355.7	628.0	620.0	620.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	163.9	150.0	150.0	150.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	175.3	192.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 12	გარემოსდაცვითი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა	1,928.3	985.0	1,715.0	1,715.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	17.0	17.0	17.0	17.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,408.1	735.0	1,715.0	1,715.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	329.0	305.0	305.0	305.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	520.3	250.0	0.0	0.0	0.0	0.0
31 13	ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დაცვა	904.3	900.0	900.0	900.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	24.0	24.0	24.0	24.0	0.0	0.0
	ხარჯები	867.6	888.0	885.0	885.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	518.5	490.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	36.7	12.0	15.0	15.0	0.0	0.0
31 14	გარემოს დაცვის სფეროში მონიტორინგი, პროგნოზირება და პრევენცია	258.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	253.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	161.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 00	საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო	1,397,210.7	1,461,270.0	1,485,000.0	1,446,100.0	38,900.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	9,982.0	8,474.0	8,263.0	8,263.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,292,676.0	1,347,086.0	1,321,570.0	1,298,095.0	23,475.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	80,825.7	81,401.0	81,440.0	81,440.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	62,092.7	93,884.0	163,430.0	148,005.0	15,425.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	39,993.2	20,300.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	2,448.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 01	განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	55,727.1	38,990.0	35,159.0	35,159.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	972.0	852.0	785.0	785.0	0.0	0.0
	ხარჯები	54,962.5	37,670.0	32,319.0	32,319.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	15,040.9	15,467.0	15,432.0	15,432.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	742.2	1,320.0	2,840.0	2,840.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	22.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 02	სკოლამდელი და ზოგადი განათლება	660,908.9	702,605.0	738,646.0	738,646.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	259.0	125.0	111.0	111.0	0.0	0.0
	ხარჯები	660,647.7	701,050.0	726,171.0	726,171.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,457.1	2,182.0	2,182.0	2,182.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	261.2	1,555.0	12,475.0	12,475.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ვალდებულებების კლება	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 02 01	ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დაფინანსება	575,659.9	598,900.0	617,230.0	617,230.0	0.0	0.0
	ხარჯები	575,659.9	598,900.0	617,230.0	617,230.0	0.0	0.0
32 02 02	მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა	12,490.9	11,895.0	11,755.0	11,755.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	35.0	35.0	25.0	25.0	0.0	0.0
	ხარჯები	12,427.0	11,875.0	11,730.0	11,730.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	638.9	650.0	650.0	650.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	63.9	20.0	25.0	25.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 02 03	უსაფრთხო საგანმანათლებლო გარემოს უზრუნველყოფა	12,518.6	12,770.0	15,755.0	15,755.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	224.0	90.0	86.0	86.0	0.0	0.0
	ხარჯები	12,321.3	12,760.0	15,645.0	15,645.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,818.3	1,532.0	1,532.0	1,532.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	197.3	10.0	110.0	110.0	0.0	0.0
32 02 03 01	უსაფრთხო საგანმანათლებლო გარემოს უზრუნველყოფის პროგრამის ადმინისტრირება	12,518.6	12,770.0	2,496.0	2,496.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	224.0	90.0	86.0	86.0	0.0	0.0
	ხარჯები	12,321.3	12,760.0	2,386.0	2,386.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,818.3	1,532.0	1,532.0	1,532.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	197.3	10.0	110.0	110.0	0.0	0.0
32 02 03 02	უსაფრთხო საგანმანათლებლო გარემოს უზრუნველყოფა	0.0	0.0	13,259.0	13,259.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	0.0	13,259.0	13,259.0	0.0	0.0
32 02 04	წარმატებულ მოსწავლეთა წახალისება	633.1	730.0	730.0	730.0	0.0	0.0
	ხარჯები	633.1	730.0	730.0	730.0	0.0	0.0
32 02 05	განსაკუთრებით ნიჭიერ მოსწავლეთა საგანმანათლებლო და საცხოვრებელი პირობებით უზრუნველყოფა	204.3	240.0	240.0	240.0	0.0	0.0
	ხარჯები	204.3	240.0	240.0	240.0	0.0	0.0
32 02 06	მოსწავლეების სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფა	9,308.2	22,980.0	18,000.0	18,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	9,308.2	22,980.0	18,000.0	18,000.0	0.0	0.0
32 02 07	დავისვენოთ და ვისწავლოთ ერთად	2,462.7	2,800.0	1,650.0	1,650.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,462.7	2,800.0	1,650.0	1,650.0	0.0	0.0
32 02 08	ოკუპირებული რეგიონების პედაგოგებისა და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის ფინანსური დახმარება	3,134.8	3,140.0	3,140.0	3,140.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,134.8	3,140.0	3,140.0	3,140.0	0.0	0.0
32 02 09	ზრალდებული და მსჯავრდებული პირებისათვის ზოგადი განათლების მიღების ხელმისაწვდომობა	173.7	210.0	210.0	210.0	0.0	0.0
	ხარჯები	173.7	210.0	210.0	210.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
32 02 10	ეროვნული სასწავლო გეგმის განვითარება და დანერგვის ხელშეწყობა	414.4	630.0	365.0	365.0	0.0	0.0
	ხარჯები	414.4	605.0	365.0	365.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	25.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 02 11	საჯარო სკოლის მოსწავლეების ტრანსპორტით უზრუნველყოფა	17,009.4	20,100.0	22,500.0	22,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	17,009.4	20,100.0	22,500.0	22,500.0	0.0	0.0
32 02 12	პროგრამა "ჩემი პირველი კომპიუტერი"	24,005.3	23,000.0	25,120.0	25,120.0	0.0	0.0
	ხარჯები	24,005.3	23,000.0	25,120.0	25,120.0	0.0	0.0
32 02 13	ზოგადი განათლების ხელშეწყობა	700.7	630.0	1,650.0	1,650.0	0.0	0.0
	ხარჯები	700.7	630.0	1,650.0	1,650.0	0.0	0.0
32 02 14	ზოგადი განათლების რეფორმის ხელშეწყობა	0.0	140.0	20,301.0	20,301.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	140.0	7,961.0	7,961.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	12,340.0	12,340.0	0.0	0.0
32 02 15	ელექტრონული სწავლება (eLearning)	0.0	2,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	2,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 02 16	სასკოლო აქტივობების ხელშეწყობა	2,152.4	900.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,152.4	900.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 02 17	საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფორმაციულ - საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებით უზრუნველყოფა	40.6	1,540.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	40.6	40.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	1,500.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 03	პროფესიული განათლება	31,574.8	41,355.0	48,690.0	48,690.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	127.0	113.0	11.0	11.0	0.0	0.0
	ხარჯები	30,701.7	40,867.0	47,570.0	47,570.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	882.8	707.0	270.0	270.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	872.9	488.0	1,120.0	1,120.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 03 01	პროფესიული განათლების განვითარების ხელშეწყობა	28,927.8	38,870.0	46,300.0	46,300.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	108.0	102.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	28,138.9	38,467.0	45,200.0	45,200.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	613.4	437.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	788.7	403.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 03 02	მსჯავრდებული პირებისათვის და ყოფილი პატიმრებისათვის პროფესიული განათლების მიღების ხელმისაწვდომობა	192.8	185.0	185.0	185.0	0.0	0.0
	ხარჯები	192.8	185.0	185.0	185.0	0.0	0.0
32 03 03	ეროვნული უმცირესობების პროფესიული გადამზადება	2,454.2	2,300.0	2,205.0	2,205.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	19.0	11.0	11.0	11.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	2,370.0	2,215.0	2,185.0	2,185.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	269.4	270.0	270.0	270.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	84.2	85.0	20.0	20.0	0.0	0.0
32 04	უმადლესი განათლება	135,865.5	148,505.0	168,760.0	168,760.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,492.0	1,320.0	1,314.0	1,314.0	0.0	0.0
	ხარჯები	131,066.3	145,224.0	167,259.0	167,259.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	12,742.6	12,937.0	13,006.0	13,006.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4,746.7	3,281.0	1,501.0	1,501.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	52.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 04 01	გამოცდების ორგანიზება	11,628.0	11,810.0	11,935.0	11,935.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	168.0	143.0	143.0	143.0	0.0	0.0
	ხარჯები	11,457.4	11,260.0	11,745.0	11,745.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,157.8	3,170.0	3,200.0	3,200.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	170.6	550.0	190.0	190.0	0.0	0.0
32 04 02	სახელმწიფო სასწავლო, სამაგისტრო გრანტები და ახალგაზრდების წახალისება	93,068.6	113,620.0	135,185.0	135,185.0	0.0	0.0
	ხარჯები	93,068.6	113,620.0	135,185.0	135,185.0	0.0	0.0
32 04 03	უმადლესი განათლების ხელშეწყობა	151.4	150.0	170.0	170.0	0.0	0.0
	ხარჯები	151.4	140.0	170.0	170.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	10.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 04 04	საზღვარგარეთ განათლების მიღების ხელშეწყობა	6,771.4	6,910.0	6,910.0	6,910.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	12.0	12.0	11.0	11.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,732.9	6,900.0	6,900.0	6,900.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	298.6	350.0	381.0	381.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	38.6	10.0	10.0	10.0	0.0	0.0
32 04 05	უმადლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ხელშეწყობა	24,246.1	16,015.0	14,560.0	14,560.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,312.0	1,165.0	1,160.0	1,160.0	0.0	0.0
	ხარჯები	19,656.1	13,304.0	13,259.0	13,259.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	9,286.2	9,417.0	9,425.0	9,425.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4,537.5	2,711.0	1,301.0	1,301.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	52.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 05	მეცნიერებისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა	61,421.6	65,600.0	65,470.0	65,470.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	458.0	453.0	444.0	444.0	0.0	0.0
	ხარჯები	58,031.0	62,733.0	65,333.0	65,333.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	4,463.3	4,382.0	4,415.0	4,415.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,053.3	2,867.0	137.0	137.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	337.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 05 01	სამეცნიერო გრანტების გაცემისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა	33,669.9	32,280.0	33,180.0	33,180.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	40.0	40.0	35.0	35.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	32,910.2	31,560.0	33,160.0	33,160.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	716.1	720.0	753.0	753.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	759.7	720.0	20.0	20.0	0.0	0.0
32 05 02	სამეცნიერო დაწესებულებების პროგრამები	4,883.7	5,170.0	4,190.0	4,190.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	382.0	377.0	373.0	373.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,322.4	5,098.0	4,114.0	4,114.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,842.1	2,757.0	2,757.0	2,757.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	223.9	72.0	76.0	76.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	337.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 05 03	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ხელშეწყობა	1,118.0	1,100.0	1,050.0	1,050.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	36.0	36.0	36.0	36.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,055.0	1,050.0	1,009.0	1,009.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	905.0	905.0	905.0	905.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	63.0	50.0	41.0	41.0	0.0	0.0
32 05 04	სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა	21,318.8	26,650.0	26,650.0	26,650.0	0.0	0.0
	ხარჯები	19,312.1	24,625.0	26,650.0	26,650.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,006.7	2,025.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 05 05	მეცნიერების პოპულარიზაცია	431.3	400.0	400.0	400.0	0.0	0.0
	ხარჯები	431.3	400.0	400.0	400.0	0.0	0.0
32 06	ინკლუზიური განათლება	4,785.4	5,135.0	17,710.0	17,710.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,733.8	5,110.0	17,515.0	17,515.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	51.6	25.0	195.0	195.0	0.0	0.0
32 07	ინფრასტრუქტურის განვითარება	133,001.5	91,204.0	138,714.0	138,714.0	0.0	0.0
	ხარჯები	51,954.1	17,705.0	23,214.0	23,214.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	45,942.5	73,499.0	115,500.0	115,500.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	35,104.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 07 01	ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარება	67,509.7	60,000.0	90,000.0	90,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	31,944.4	12,105.0	15,660.0	15,660.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	35,565.3	47,895.0	74,340.0	74,340.0	0.0	0.0
32 07 02	პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარება	8,231.8	5,000.0	18,000.0	18,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,851.4	1,000.0	2,185.0	2,185.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,380.4	4,000.0	15,815.0	15,815.0	0.0	0.0
32 07 03	სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და ტერიტორიული ორგანოების ინფრასტრუქტურის განვითარება	946.2	1,000.0	1,200.0	1,200.0	0.0	0.0
	ხარჯები	407.2	200.0	200.0	200.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	539.0	800.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
32 07 04	უმადლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარება	13,999.3	3,000.0	5,000.0	5,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	13,999.3	3,000.0	5,000.0	5,000.0	0.0	0.0
32 07 05	საჯარო სკოლების ოპერირებისა და მოვლა-პატრონობის სისტემის განვითარება	245.3	2,000.0	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	245.3	400.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	1,600.0	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0
32 07 06	კულტურაში ინვესტიციებისა და ინფრასტრუქტურული პროექტების მხარდაჭერა	0.0	3,904.0	10,205.0	10,205.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	0.0	10.0	10.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	3,904.0	10,195.0	10,195.0	0.0	0.0
32 07 07	სპორტში ინვესტიციებისა და ინფრასტრუქტურული პროექტების მხარდაჭერა	42,069.3	16,300.0	10,309.0	10,309.0	0.0	0.0
	ხარჯები	506.5	1,000.0	159.0	159.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	6,457.9	15,300.0	10,150.0	10,150.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	35,104.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 08	ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები	3,903.2	4,200.0	5,400.0	5,400.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	63.0	50.0	48.0	48.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,885.1	4,012.0	5,390.0	5,390.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	735.9	770.0	770.0	770.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	18.1	188.0	10.0	10.0	0.0	0.0
32 09	სახელოვნებო და სასპორტო დაწესებულებების ხელშეწყობა	6,413.3	6,670.0	6,670.0	6,670.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	867.0	817.0	802.0	802.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,396.9	6,561.0	6,629.0	6,629.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	4,407.0	4,419.0	4,416.0	4,416.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	16.4	109.0	41.0	41.0	0.0	0.0
32 10	კულტურის განვითარების ხელშეწყობა	66,555.7	81,310.0	63,602.0	63,602.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	4,065.0	3,368.0	3,372.0	3,372.0	0.0	0.0
	ხარჯები	61,456.4	74,181.0	58,348.0	58,348.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	31,122.0	31,425.0	31,839.0	31,839.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,063.8	7,129.0	5,254.0	5,254.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	35.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 11	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა	18,998.6	22,001.0	21,064.0	21,064.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	1,674.0	1,371.0	1,371.0	1,371.0	0.0	0.0
	ხარჯები	17,740.8	18,793.0	14,907.0	14,907.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	8,793.9	8,932.0	8,932.0	8,932.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,257.0	3,208.0	6,157.0	6,157.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 12	მასობრივი და მაღალი მიღწევების სპორტის განვითარება და პოპულარიზაცია	104,709.8	124,600.0	109,200.0	109,200.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	5.0	5.0	5.0	5.0	0.0	0.0
	ხარჯები	102,709.8	124,600.0	109,200.0	109,200.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	180.0	180.0	178.0	178.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	2,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
32 13	კულტურისა და სპორტის მოღვაწეთა სოციალური დაცვისა და ხელშეწყობის ღონისძიებები	7,558.7	7,560.0	20,570.0	20,570.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7,558.7	7,560.0	20,570.0	20,570.0	0.0	0.0
32 14	ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს - მეორე პროექტი	100,898.3	101,235.0	45,345.0	6,445.0	38,900.0	0.0
	ხარჯები	100,831.2	101,020.0	27,145.0	3,670.0	23,475.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	67.1	215.0	18,200.0	2,775.0	15,425.0	0.0
32 15	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის ჩამოყალიბების პროექტი (Unicredit Bank)	4,888.3	20,300.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	4,888.3	20,300.0	0.0	0.0	0.0	0.0
33 00	საქართველოს პროკურატურა	35,633.0	36,000.0	36,000.0	36,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	860.0	860.0	860.0	860.0	0.0	0.0
	ხარჯები	33,890.9	33,975.0	34,030.0	34,030.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	24,875.7	25,310.0	25,310.0	25,310.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,742.1	2,025.0	1,970.0	1,970.0	0.0	0.0
34 00	საქართველოს დაზვერვის სამსახური	13,484.4	13,500.0	13,500.0	13,500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	13,484.4	13,500.0	13,500.0	13,500.0	0.0	0.0
35 00	სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო	1,411.8	1,400.0	1,600.0	1,600.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	31.0	36.0	36.0	36.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,360.2	1,395.0	1,590.0	1,590.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	590.6	998.0	1,180.0	1,180.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	50.5	5.0	10.0	10.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
36 00	სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	4,882.2	6,380.0	6,400.0	6,400.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	240.0	211.0	211.0	211.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,669.9	6,380.0	6,345.0	6,345.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,571.4	4,200.0	4,430.0	4,430.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	212.3	0.0	55.0	55.0	0.0	0.0
37 00	სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	6,422.0	5,700.0	6,300.0	6,300.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	112.0	106.0	110.0	110.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,999.9	4,800.0	6,090.0	6,090.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,887.0	1,630.0	1,990.0	1,990.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,422.1	900.0	210.0	210.0	0.0	0.0
38 00	სსიპ - საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	1,807.9	2,150.0	2,150.0	2,150.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	32.0	31.0	31.0	31.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,222.5	1,609.0	1,835.0	1,835.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	შრომის ანაზღაურება	973.1	1,200.0	1,420.0	1,420.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	581.0	541.0	315.0	315.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	4.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
39 00	ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	254.6	260.0	260.0	260.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	7.0	7.0	7.0	7.0	0.0	0.0
	ხარჯები	254.6	260.0	260.0	260.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	164.4	186.0	186.0	186.0	0.0	0.0
40 00	საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	55,273.8	55,500.0	55,500.0	55,500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,634.0	3,634.0	3,634.0	3,634.0	0.0	0.0
	ხარჯები	51,459.8	52,956.0	52,100.0	52,100.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	37,423.7	37,885.0	37,885.0	37,885.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,814.0	2,544.0	3,400.0	3,400.0	0.0	0.0
40 01	დასაცავ პირთა და ობიექტთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	47,454.2	48,000.0	48,000.0	48,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,550.0	3,550.0	3,550.0	3,550.0	0.0	0.0
	ხარჯები	44,057.2	45,706.0	45,000.0	45,000.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	36,271.2	36,500.0	36,500.0	36,500.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,397.0	2,294.0	3,000.0	3,000.0	0.0	0.0
40 02	სახელმწიფო ობიექტების მოვლა-შენახვა	7,819.7	7,500.0	7,500.0	7,500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	84.0	84.0	84.0	84.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7,402.7	7,250.0	7,100.0	7,100.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,152.5	1,385.0	1,385.0	1,385.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	417.0	250.0	400.0	400.0	0.0	0.0
41 00	საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	6,423.7	5,500.0	6,400.0	6,400.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	123.0	123.0	123.0	123.0	0.0	0.0
	ხარჯები	6,317.3	5,210.0	6,290.0	6,290.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,965.1	3,270.0	3,390.0	3,390.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	103.8	290.0	110.0	110.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
42 00	სსიპ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი	46,572.8	52,522.0	58,500.0	58,500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	184.0	184.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	40,416.3	44,904.0	58,500.0	58,500.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,973.3	3,880.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	6,156.3	7,618.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
43 00	სსიპ – კონკურენციის სააგენტო	1,816.0	2,100.0	2,200.0	2,200.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	43.0	43.0	43.0	43.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,809.8	2,050.0	2,150.0	2,150.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,310.6	1,350.0	1,450.0	1,450.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.4	50.0	50.0	50.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
44 00	ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია - სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია	2,454.9	2,460.0	2,460.0	2,460.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	90.0	90.0	85.0	85.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,415.0	2,430.0	2,415.0	2,415.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,252.0	1,240.0	1,360.0	1,360.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	39.9	30.0	45.0	45.0	0.0	0.0
45 00	საქართველოს საპატრიარქო	24,997.9	25,000.0	25,000.0	25,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	23,092.6	23,383.0	24,038.0	24,038.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,825.4	1,535.0	883.0	883.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	80.0	82.0	79.0	79.0	0.0	0.0
45 01	სასულიერო განათლების ხელშეწყობის გრანტი	14,681.0	14,683.0	14,738.0	14,738.0	0.0	0.0
	ხარჯები	14,158.6	14,251.0	14,308.0	14,308.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	522.4	432.0	430.0	430.0	0.0	0.0
45 02	ა(ა)იპ საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა სვიმონ კანანელის სახელობის სასულიერო სწავლების ცენტრი	645.0	295.0	645.0	645.0	0.0	0.0
	ხარჯები	545.0	295.0	645.0	645.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
45 03	ა(ა)იპ – ბათუმისა და ლაზეთის ეპარქიის საგანმანათლებლო ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	1,768.0	1,768.0	1,768.0	1,768.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,440.0	1,520.0	1,520.0	1,520.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	328.0	248.0	248.0	248.0	0.0	0.0
45 04	ა(ა)იპ საქართველოს საპატრიარქოს ჯავახეთის ე. ნინოწმინდის წმიდა ნინოს ობოლ, უპატრონო და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა პანსიონატი	959.0	959.0	685.0	685.0	0.0	0.0
	ხარჯები	580.0	580.0	615.0	615.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	379.0	379.0	70.0	70.0	0.0	0.0
45 05	საქართველოს საპატრიარქოს ბათუმის წმიდა მოწამე ეკატერინეს სახელობის სათნოების სავანისათვის გადასაცემი გრანტი	261.0	261.0	261.0	261.0	0.0	0.0
	ხარჯები	251.0	251.0	251.0	251.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	10.0	10.0	10.0	10.0	0.0	0.0
45 06	ა(ა)იპ საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის სასულიერო სწავლების ცენტრი	437.0	447.0	870.0	870.0	0.0	0.0
	ხარჯები	430.0	440.0	870.0	870.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	7.0	7.0	0.0	0.0	0.0	0.0
45 07	წმიდა გიორგი მთაწმინდელის მონასტერთან არსებული სარეაბილიტაციო ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	230.0	230.0	230.0	230.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	230.0	230.0	230.0	230.0	0.0	0.0
45 08	საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტისათვის გადასაცემი გრანტი	2,000.0	2,000.0	1,945.0	1,945.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,000.0	2,000.0	1,945.0	1,945.0	0.0	0.0
45 09	საქართველოს საპატრიარქოს ა(ა)იპ – ტბელ აზუსერისძის სახელობის უნივერსიტეტისათვის გადასაცემი გრანტი	1,964.0	2,304.0	1,805.0	1,805.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,615.0	1,955.0	1,775.0	1,775.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	349.0	349.0	30.0	30.0	0.0	0.0
45 10	ა(ა)იპ – სმენადაქვეითებულ ბავშვთა რეაბილიტაციის და ადაპტაციის ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	100.0	100.0	100.0	100.0	0.0	0.0
	ხარჯები	100.0	100.0	100.0	100.0	0.0	0.0
45 11	საქართველოს საპატრიარქოს ტელევიზიის სუბსიდირების ღონისძიებები	800.0	800.0	800.0	800.0	0.0	0.0
	ხარჯები	800.0	800.0	800.0	800.0	0.0	0.0
45 12	ა(ა)იპ – ახალქალაქისა და კუმურდოს ეპარქიის სასწავლო ცენტრისთვის გადასაცემი გრანტი	500.0	500.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	290.0	308.0	326.0	326.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	130.0	110.0	95.0	95.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	80.0	82.0	79.0	79.0	0.0	0.0
45 13	ა(ა)იპ ფოთის საგანმანათლებლო და კულტურულ-გამაჯანსაღებელი ცენტრი	653.0	653.0	653.0	653.0	0.0	0.0
	ხარჯები	653.0	653.0	653.0	653.0	0.0	0.0
46 00	სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	2,500.0	4,200.0	4,200.0	4,200.0	0.0	0.0
	ხარჯები	2,500.0	2,700.0	2,700.0	2,700.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	1,500.0	1,500.0	1,500.0	0.0	0.0
47 00	სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	7,772.0	8,500.0	9,500.0	9,500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	221.0	221.0	214.0	214.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7,750.4	8,460.0	9,450.0	9,450.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,299.6	4,100.0	4,400.0	4,400.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	21.6	40.0	50.0	50.0	0.0	0.0
47 01	სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა	4,298.9	5,000.0	5,500.0	5,500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	221.0	221.0	214.0	214.0	0.0	0.0
	ხარჯები	4,277.4	4,960.0	5,450.0	5,450.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3,299.6	4,100.0	4,400.0	4,400.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	21.6	40.0	50.0	50.0	0.0	0.0
47 02	სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამა	3,331.4	3,500.0	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,331.4	3,500.0	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
47 03	მოსახლეობისა და საცხოვრისების საყოველთაო აღწერა	141.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	141.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
48 00	სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	3,802.3	4,000.0	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	168.0	167.0	167.0	167.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3,764.9	4,000.0	3,905.0	3,905.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,101.8	1,589.0	1,590.0	1,590.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	37.4	0.0	95.0	95.0	0.0	0.0
49 00	საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	996.2	1,000.0	1,120.0	1,120.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	43.0	43.0	51.0	51.0	0.0	0.0
	ხარჯები	990.6	990.0	1,110.0	1,110.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	669.2	700.0	770.0	770.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.6	10.0	10.0	10.0	0.0	0.0
50 00	სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	5,222.6	5,330.0	5,330.0	5,330.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	22.0	22.0	22.0	22.0	0.0	0.0
	ხარჯები	5,219.8	5,315.0	5,320.0	5,320.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	529.4	550.0	588.0	588.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2.8	15.0	10.0	10.0	0.0	0.0
51 00	პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	1,838.1	2,000.0	2,000.0	2,000.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	43.0	43.0	43.0	43.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,621.9	1,778.0	1,835.0	1,835.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,278.9	1,370.0	1,400.0	1,400.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	216.2	222.0	165.0	165.0	0.0	0.0
52 00	სსიპ - სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი	3.0	500.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	15.0	14.0	14.0	0.0	0.0
	ხარჯები	3.0	500.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	3.0	400.0	435.0	435.0	0.0	0.0
53 00	კერძო და საჯარო თანამშრომლობის ორგანო	0.0	500.0	500.0	500.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	500.0	500.0	500.0	0.0	0.0
54 00	სსიპ - საპენსიო სააგენტო	0.0	0.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	0.0	1,000.0	1,000.0	0.0	0.0
55 00	საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელები	2,016,795.0	2,585,176.7	2,257,511.1	2,061,426.1	10,195.0	185,890.0
	ხარჯები	1,467,623.4	1,794,076.7	1,141,621.1	1,131,426.1	10,195.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	80,052.3	31,100.0	185,890.0	0.0	0.0	185,890.0
	ვალდებულებების კლება	469,119.2	760,000.0	930,000.0	930,000.0	0.0	0.0
55 01	საგარეო სახელმწიფო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა	664,910.9	1,015,000.0	1,230,000.0	1,230,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	237,482.1	290,000.0	340,000.0	340,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	427,428.8	725,000.0	890,000.0	890,000.0	0.0	0.0
55 02	საშინაო სახელმწიფო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა	274,075.1	295,000.0	324,000.0	324,000.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	ხარჯები	239,075.1	260,000.0	284,000.0	284,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	35,000.0	35,000.0	40,000.0	40,000.0	0.0	0.0
55 03	საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობიდან გამომდინარე ვალდებულებები	8,324.4	17,000.0	9,600.0	9,600.0	0.0	0.0
	ხარჯები	8,324.4	17,000.0	9,600.0	9,600.0	0.0	0.0
55 04	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისათვის გადასაცემი ტრანსფერები	941,967.4	768,000.0	28,700.0	28,700.0	0.0	0.0
	ხარჯები	941,817.4	768,000.0	28,700.0	28,700.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	150.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
55 04 01	ავტონომიური რესპუბლიკებისათვის გადასაცემი ტრანსფერები	8,500.0	8,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	8,500.0	8,000.0	8,000.0	8,000.0	0.0	0.0
55 04 02	ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისათვის გადასაცემი ტრანსფერები	933,467.4	760,000.0	20,700.0	20,700.0	0.0	0.0
	ხარჯები	933,317.4	760,000.0	20,700.0	20,700.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	150.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
55 05	საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდი	0.0	5,000.0	5,000.0	5,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	5,000.0	5,000.0	5,000.0	0.0	0.0
55 06	საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდი	0.0	50,000.0	50,000.0	50,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	50,000.0	50,000.0	50,000.0	0.0	0.0
55 07	წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი	6,690.5	20,000.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	20,000.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	6,690.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
55 08	საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდი	0.0	260,000.0	280,000.0	280,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	260,000.0	280,000.0	280,000.0	0.0	0.0
55 09	მაღალმთიანი დასახლებების განვითარების ფონდი	0.0	20,000.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	20,000.0	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0
55 10	საქართველოს სახელმწიფო ჯილდოებისათვის დაწესებული ერთდროული ფულადი პრემიების გაცემის ფინანსური უზრუნველყოფა	51.2	200.0	200.0	200.0	0.0	0.0
	ხარჯები	51.2	200.0	200.0	200.0	0.0	0.0
55 11	საერთაშორისო ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე საოპერაციო ხარჯებისა და სხვა ვალდებულებების თანადაფინანსება	598.5	757.0	670.0	670.0	0.0	0.0
	ხარჯები	598.5	757.0	670.0	670.0	0.0	0.0
55 12	დაგროვებითი საპენსიო სქემის თანადაფინანსება	0.0	80,000.0	90,000.0	90,000.0	0.0	0.0
	ხარჯები	0.0	80,000.0	90,000.0	90,000.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
55 13	დონორების მიერ დაფინანსებული საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახდელები	104,450.1	54,219.7	199,341.1	3,256.1	10,195.0	185,890.0
	ხარჯები	24,547.8	23,119.7	13,451.1	3,256.1	10,195.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	79,902.3	31,100.0	185,890.0	0.0	0.0	185,890.0
55 13 01	ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია - III ფაზა (EU, KfW)	19,275.1	19,415.0	23,550.0	2,300.0	2,850.0	18,400.0
	ხარჯები	9,972.3	9,415.0	5,150.0	2,300.0	2,850.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	9,302.9	10,000.0	18,400.0	0.0	0.0	18,400.0
55 13 02	KfW - ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია - IV ფაზა (KfW)	15,291.9	21,704.7	14,991.1	956.1	4,345.0	9,690.0
	ხარჯები	1,551.2	11,604.7	5,301.1	956.1	4,345.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	13,740.7	10,100.0	9,690.0	0.0	0.0	9,690.0
55 13 03	აჭარის მყარი ნარჩენების პროექტი (EBRD)	0.0	4,000.0	3,000.0	0.0	0.0	3,000.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	4,000.0	3,000.0	0.0	0.0	3,000.0
55 13 04	ბათუმის ავტობუსების პროექტი (ESP, EBRD)	0.0	9,100.0	7,800.0	0.0	3,000.0	4,800.0
	ხარჯები	0.0	2,100.0	3,000.0	0.0	3,000.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	7,000.0	4,800.0	0.0	0.0	4,800.0
55 13 05	თბილისის ავტობუსების პროექტი (ფაზა II) (EBRD)	0.0	0.0	65,000.0	0.0	0.0	65,000.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	65,000.0	0.0	0.0	65,000.0
55 13 06	თბილისის ავტობუსების პროექტი (ფაზა II- ელექტრო) (ADB)	0.0	0.0	65,000.0	0.0	0.0	65,000.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	65,000.0	0.0	0.0	65,000.0
55 13 07	თბილისის მყარი ნარჩენების მართვის პროექტი (EBRD)	0.0	0.0	20,000.0	0.0	0.0	20,000.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	20,000.0	0.0	0.0	20,000.0
55 13 08	ორმხრივი, რეგიონალური და რეგიონთაშორისი პროექტები (GIZ)	7.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	7.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
55 13 09	KfW-ის ადგილობრივი ოფისის საოპერაციო ხარჯების თანადაფინანსება (KfW)	12.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	12.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
55 13 10	თბილისის ავტობუსების პროექტი (ESP, EBRD)	69,863.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	13,004.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	56,858.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
55 14	ფიზიკურ პირებზე უცხოურ ვალუტაში გაცემული საბანკო სესხების ეროვნულ ვალუტაში კონვერტირების ხელშეწყობის ღონისძიებები	15,726.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	15,726.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
56 00	საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	1,892.5	1,800.0	0.0	0.0	0.0	0.0

კოდი	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი			
				სულ ჯამი	საბიუჯეტო სახსრები	გრანტი	კრედიტი
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	38.0	35.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,866.6	1,800.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	1,338.9	1,340.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	25.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
57 00	სსიპ - დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტო	87.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	78.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	46.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	8.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
58 00	სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური	1,164.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	39.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	1,161.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	983.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
59 00	სსიპ - საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო	197.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	38.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	195.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	106.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
60 00	სსიპ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი - "საქპატენტი"	108.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	108.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
61 00	სსიპ - ტექნოლოგიური ინსტიტუტი	502.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	ხარჯები	501.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	329.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

თავი VII

ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტებისათვის გადასაცემი ტრანსფერები

მუხლი 17. ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტებისათვის გადასაცემი ტრანსფერები

ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტებისათვის გადასაცემი ტრანსფერები განისაზღვროს 28 700.0 ათასი ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების დასახელება	სულ ტრანსფერი	მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად*	ათასი ლარი
			სპეციალური ტრანსფერი
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა	8,000.0		8,000.0
ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტი	460.0	460.0	
აჭარის მუნიციპალიტეტი	1,108.0	30.0	1,078.0
ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი	0.0		
ქობულეთის მუნიციპალიტეტი	0.0		
ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი	0.0		
ქედის მუნიციპალიტეტი	0.0		
შუახევის მუნიციპალიტეტი	0.0		
ხულოს მუნიციპალიტეტი	0.0		
ახმეტის მუნიციპალიტეტი	135.0	135.0	
გურჯაანის მუნიციპალიტეტი	160.0	160.0	
დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტი	185.0	185.0	
თელავის მუნიციპალიტეტი	285.0	285.0	
ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტი	220.0	220.0	
საგარეჯოს მუნიციპალიტეტი	210.0	210.0	
სიღნაღის მუნიციპალიტეტი	145.0	145.0	
ყვარლის მუნიციპალიტეტი	135.0	135.0	
ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტი	235.0	235.0	
ჭიათურის მუნიციპალიტეტი	232.0	232.0	
ტყიბულის მუნიციპალიტეტი	150.0	150.0	
წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი	170.0	170.0	
ბაღდათის მუნიციპალიტეტი	128.0	128.0	
ვანის მუნიციპალიტეტი	145.0	145.0	
ზესტაფონის მუნიციპალიტეტი	240.0	240.0	
თერჯოლის მუნიციპალიტეტი	160.0	160.0	
სამტრედიის მუნიციპალიტეტი	187.0	187.0	
საჩხერის მუნიციპალიტეტი	190.0	190.0	
ხარაგაულის მუნიციპალიტეტი	138.0	138.0	
ხონის მუნიციპალიტეტი	160.0	160.0	
ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტი	260.0	260.0	
ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი	350.0	350.0	
აბაშის მუნიციპალიტეტი	147.0	147.0	
მარტვილის მუნიციპალიტეტი	155.0	155.0	
მესტიის მუნიციპალიტეტი	125.0	125.0	

ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების დასახელება	სულ ტრანსფერი	მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად*	სპეციალური ტრანსფერი
სენაკის მუნიციპალიტეტი	195.0	195.0	
ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტი	172.0	172.0	
წალენჯიხის მუნიციპალიტეტი	183.0	183.0	
ხობის მუნიციპალიტეტი	210.0	210.0	
გორის მუნიციპალიტეტი	303.0	303.0	
ქუთაის მუნიციპალიტეტი	2,125.0	90.0	2,035.0
ერედვის მუნიციპალიტეტი	1,970.0	45.0	1,925.0
კასპის მუნიციპალიტეტი	175.0	175.0	
ქარელის მუნიციპალიტეტი	213.0	213.0	
თიღვის მუნიციპალიტეტი	1,566.0	30.0	1,536.0
ხაშურის მუნიციპალიტეტი	225.0	225.0	
ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტი	500.0	500.0	
ბოლნისის მუნიციპალიტეტი	305.0	305.0	
გარდაბნის მუნიციპალიტეტი	260.0	260.0	
დმანისის მუნიციპალიტეტი	130.0	130.0	
თეთრი წყაროს მუნიციპალიტეტი	217.0	217.0	
მარნეულის მუნიციპალიტეტი	250.0	250.0	
წალკის მუნიციპალიტეტი	109.0	109.0	
ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტი	220.0	220.0	
ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი	253.0	253.0	
ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტი	183.0	183.0	
ადიგენის მუნიციპალიტეტი	137.0	137.0	
ასპინძის მუნიციპალიტეტი	126.0	126.0	
ახალქალაქის მუნიციპალიტეტი	215.0	215.0	
ახალციხის მუნიციპალიტეტი	270.0	270.0	
ბორჯომის მუნიციპალიტეტი	190.0	190.0	
ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტი	165.0	165.0	
ახალგორის მუნიციპალიტეტი	2,416.0	90.0	2,326.0
დუშეთის მუნიციპალიტეტი	107.0	107.0	
თიანეთის მუნიციპალიტეტი	136.0	136.0	
მცხეთის მუნიციპალიტეტი	368.0	368.0	
ყაზბეგის მუნიციპალიტეტი	85.0	85.0	
ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი	140.0	140.0	
ლენტეხის მუნიციპალიტეტი	105.0	105.0	
ონის მუნიციპალიტეტი	103.0	103.0	
ცაგერის მუნიციპალიტეტი	158.0	158.0	
სულ	28,700.0	11,800.0	16,900.0

შენიშვნა (*): დელეგირებულ უფლებამოსილებებს განეკუთვნება „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“, „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“, „სამხედრო სარეზერვო სამსახურის შესახებ“, „საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ“, „სამშობლოს დაცვისას დაღუპულთა და ომის შემდეგ გარდაცვლილ მეომართა ხსოვნის უკვდავყოფის შესახებ“, „მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ და სხვა საქართველოს კანონებით განსაზღვრული უფლებამოსილებებით გათვალისწინებულ ღონისძიებათა დაფინანსება.

მუხლი 18. მუნიციპალიტეტის კუთვნილი დამატებული ღირებულების გადასახადის განაწილების წესი

„საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ 71-ე და 114⁵-ე მუხლების შესაბამისად თითოეული მუნიციპალიტეტის მიერ მისაღები დამატებული ღირებულების გადასახადის პროცენტული მაჩვენებელი განისაზღვროს ცხრილის შესაბამისად:

მუნიციპალიტეტების დასახელება	დამატებული ღირებულების გადასახადის პროცენტული განაწილება
ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტი	50.01%
ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი	5.07%
ქობულეთის მუნიციპალიტეტი	0.98%
ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი	0.68%
ქედის მუნიციპალიტეტი	0.65%
შუახევის მუნიციპალიტეტი	0.03%
ხულოს მუნიციპალიტეტი	0.23%
ახმეტის მუნიციპალიტეტი	0.70%
გურჯაანის მუნიციპალიტეტი	0.91%
დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტი	0.15%
თელავის მუნიციპალიტეტი	1.42%
ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტი	0.93%
საგარეჯოს მუნიციპალიტეტი	0.83%
სიღნაღის მუნიციპალიტეტი	0.40%
ყვარლის მუნიციპალიტეტი	0.43%
ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტი	3.48%
ჭიათურის მუნიციპალიტეტი	0.79%
ტყიბულის მუნიციპალიტეტი	0.38%
წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი	0.83%
ბაღდათის მუნიციპალიტეტი	0.54%
ვანის მუნიციპალიტეტი	0.67%
ზესტაფონის მუნიციპალიტეტი	0.93%
თერჯოლის მუნიციპალიტეტი	0.81%
სამტრედიის მუნიციპალიტეტი	0.74%
საჩხერის მუნიციპალიტეტი	1.03%
ხარაგაულის მუნიციპალიტეტი	0.52%
ხონის მუნიციპალიტეტი	0.69%
ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტი	0.36%
ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი	2.42%
აბაშის მუნიციპალიტეტი	0.57%
მარტვილის მუნიციპალიტეტი	0.80%
მესტიის მუნიციპალიტეტი	0.35%
სენაკის მუნიციპალიტეტი	0.69%
ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტი	0.55%
წალენჯიხის მუნიციპალიტეტი	0.63%
ხობის მუნიციპალიტეტი	0.34%
გორის მუნიციპალიტეტი	3.01%
კასპის მუნიციპალიტეტი	0.60%
ქარელის მუნიციპალიტეტი	0.95%

მუნიციპალიტეტების დასახელება	დამატებული ღირებულების გადასახადის პროცენტული განაწილება
ხაშურის მუნიციპალიტეტი	1.04%
ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტი	2.28%
ბოლნისის მუნიციპალიტეტი	0.09%
გარდაბნის მუნიციპალიტეტი	0.20%
დმანისის მუნიციპალიტეტი	0.52%
თეთრი წყაროს მუნიციპალიტეტი	0.53%
მარნეულის მუნიციპალიტეტი	1.23%
წალკის მუნიციპალიტეტი	0.15%
ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტი	0.74%
ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი	1.41%
ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტი	0.32%
ადიგენის მუნიციპალიტეტი	0.45%
ასპინძის მუნიციპალიტეტი	0.07%
ახალქალაქის მუნიციპალიტეტი	0.07%
ახალციხის მუნიციპალიტეტი	0.91%
ბორჯომის მუნიციპალიტეტი	0.10%
ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტი	0.29%
დუშეთის მუნიციპალიტეტი	0.51%
თიანეთის მუნიციპალიტეტი	0.44%
მცხეთის მუნიციპალიტეტი	0.44%
ყაზბეგის მუნიციპალიტეტი	0.01%
ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი	0.73%
ლენტეხის მუნიციპალიტეტი	0.36%
ონის მუნიციპალიტეტი	0.39%
ცაგერის მუნიციპალიტეტი	0.62%

თავი VIII მარეგულირებელი ნორმები

მუხლი 19. საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელების განკარგვა

ამ კანონით დამტკიცებული საერთო სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელების – „55 01 – საგარეო სახელმწიფო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა“, „55 02 – საშინაო სახელმწიფო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა“, „55 03 – საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობიდან გამომდინარე ვალდებულებები“, „55 04 – ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისათვის გადასაცემი ტრანსფერები“, „55 10 – საქართველოს სახელმწიფო ჯილდოებისათვის დაწესებული ერთდროული ფულადი პრემიების გაცემის ფინანსური უზრუნველყოფა“, „55 11 – საერთაშორისო ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე საოპერაციო ხარჯებისა და სხვა ვალდებულებების თანადაფინანსება“ და „55 13 – დონორების მიერ დაფინანსებული საერთო სახელმწიფოებრივი გადასახდელები“ – საბიუჯეტო სახსრების განკარგვა განახორციელოს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ.

მუხლი 20. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ფონდები

1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გაუთვალისწინებელი გადასახდელების დაფინანსების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში შეიქმნას საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდი 50 000.0 ათასი ლარის ოდენობით და საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდი 5 000.0 ათასი ლარის ოდენობით და მათი განკარგვა განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში შეიქმნას საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდი 280 000.0 ათასი ლარის ოდენობით და მისი განკარგვა განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

3. საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული პროცედურების და კრიტერიუმების შესაბამისად შერჩეული მუნიციპალური და რეგიონული პროექტების დასაფინანსებლად საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან თანხა გამოიყოფა მხოლოდ მუნიციპალიტეტის მიერ თანადაფინანსების შემთხვევაში.

4. მაღალმთიანი დასახლებების განვითარების ფონდი განისაზღვროს 20 000.0 ათასი ლარის ოდენობით და მისი განკარგვა განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

5. წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი განისაზღვროს 20 000.0 ათასი ლარის ოდენობით და მისი განკარგვა განხორციელდეს საქართველოს მთავრობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, იძულებით ჩამოჭრილი თანხები ასახოს წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდით გათვალისწინებულ ასიგნებებში.

6. საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდიდან ან/და საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან თანხის გამოყოფის თაობაზე წინადადებებს საბიუჯეტო ორგანიზაციების, აგრეთვე თვითმმართველი ერთეულებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების შესაბამისი ორგანოების მოთხოვნის საფუძველზე საქართველოს პრემიერ-მინისტრს ან საქართველოს მთავრობას წარუდგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო.

მუხლი 21. დაგროვებითი საპენსიო სქემის თანადაფინანსება

ამ კანონით დამტკიცებული საერთო სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელების – „55 12 - დაგროვებითი საპენსიო სქემის თანადაფინანსება“ პროგრამული კოდის ფარგლებში გათვალისწინებული ასიგნებების განკარგვა განხორციელდეს „დაგროვებითი პენსიის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე, საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 22. დავალიანებების დაფარვა

წინა წლებში წარმოქმნილი ფაქტობრივი დავალიანებების დასაფარავად საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფმა საბიუჯეტო ორგანიზაციებმა შესაძლებელია გამოიყენონ 2019 წელს მათთვის გამოყოფილი ასიგნებები იმ პირობით, რომ არ დაიშვება ახალი დავალიანების დაგროვება, რისთვისაც მთელი პასუხისმგებლობა ეკისრებათ აღნიშნულ ორგანიზაციებს.

მუხლი 23. სახელმწიფო ვალი

1. სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურებისა და დაფარვისათვის საქართველოს 2019 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებულია 1 230 000.0 ათასი ლარი:

ა) ძირითადი თანხის დაფარვა – 890 000.0 ათასი ლარი, მათ შორის:

ა.ა) ორმხრივი კრედიტებისათვის – 225 000.0 ათასი ლარი;

ა.ბ) მრავალმხრივი კრედიტებისათვის – 665 000.0 ათასი ლარი;

ბ) პროცენტის გადახდა – 340 000 ათასი ლარი, მათ შორის:

ბ.ა) ორმხრივი კრედიტებისათვის – 57 720.0 ათასი ლარი;

ბ.ბ) მრავალმხრივი კრედიტებისათვის – 194 800.0 ათასი ლარი;

ბ.გ) სახელმწიფოს მიერ საგარეო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებით წარმოქმნილი ვალდებულებების მომსახურებისათვის – 87 480.0 ათასი ლარი.

2. უფლება მიეცეს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს, ამ კანონით საგარეო ვალის მომსახურებისა და დაფარვისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში, კრედიტორი ქვეყნის მთავრობის თანხმობის შემთხვევაში, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული წესით, განახორციელოს საქართველოს იურიდიული პირებისათვის აღნიშნული სახსრებიდან თანხების ანაზღაურება ან შესაბამისი პროგრამების დაფინანსება ამ იურიდიული პირების მიერ კრედიტორი ქვეყნისათვის საგარეო ვალის მომსახურებისა და დაფარვის ანგარიშში პროდუქციის რეალიზაციისათვის და მომსახურების გაწევისათვის.

3. „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ“ საქართველოს მთავრობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“ შეთანხმების შესაბამისად, საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის გადასახდელი პროცენტის მოცულობა განისაზღვროს 35 350.0 ათასი ლარით (დაზუსტდება საქართველოს მთავრობასა და საქართველოს ეროვნულ ბანკს შორის დამატებითი შეთანხმების საფუძველზე), ხოლო დასაფარავი ძირითადი თანხის მოცულობა – 40 000.0 ათასი ლარით.

4. „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ“ საქართველოს მთავრობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“ შეთანხმების შესაბამისად განხორციელდეს საქართველოს მთავრობის მიერ 2018 წლის 15 მარტს გამოშვებული 280 846.0 ათასი ლარის სახელმწიფო ობლიგაციების განახლება და 40 000.0 ათასი ლარის ფასიანი ქაღალდების გადაფორმება სახელმწიფო ობლიგაციებად ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის.

5. სახაზინო ვალდებულებებისა და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვებით საშინაო ვალდებულებების ცვლილება განისაზღვროს არაუმეტეს 500 000.0 ათასი ლარის ზრდით. სახაზინო ვალდებულებებისა და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვება განახორციელოს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ „სახელმწიფო ვალის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ სახაზინო ვალდებულებებისა და სახაზინო ობლიგაციების დაფარვის აღრიცხვა განახორციელოს ბიუჯეტის შემოსულობების შესაბამისი მუხლის შემცირებით.

6. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო უფლებამოსილია სახაზინო ვალდებულებებისა და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვების ნაცვლად გამოიყენოს ხაზინის ერთიან ანგარიშზე არსებული თავისუფალი ნაშთი. ამასთანავე, სახაზინო ვალდებულებებისა და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვებით მიღებული სახსრების წმინდა მოცულობა და მათი გამოშვების ნაცვლად ხაზინის ერთიან ანგარიშზე არსებული თავისუფალი ნაშთის გამოყენება ჯამურად არ უნდა აღემატებოდეს 500 000.0 ათას ლარს.

მუხლი 24. საჯარო დაწესებულებაში დასაქმებულთა შრომის ანაზღაურება

1. სახელმწიფო ბიუჯეტის განმკარგავ საბიუჯეტო ორგანიზაციებში დასაქმებულ პირთა შრომის ანაზღაურება განისაზღვრება „საჯარო დაწესებულებაში შრომის ანაზღაურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად;

2. 2019 წელს საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულთა შრომის ანაზღაურების განსაზღვრის მიზნებისათვის საბაზო თანამდებობრივი სარგო განისაზღვროს 1000 ლარის ოდენობით.

3. 2019 წლის განმავლობაში საქართველოს სახელმწიფო, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულ პირებზე საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ფულადი ჯილდო, დანამატი და სხვა ანაზღაურება გაიცეს მათთვის შესაბამისი ბიუჯეტებით დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში.

4. 2019 წლის განმავლობაში საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი მხარჯავი დაწესებულებების მიერ მათთვის ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის „შრომის ანაზღაურების“ მუხლით დამტკიცებული ასიგნებების გაზრდა შესაძლებელია მხოლოდ საქართველოს მთავრობის თანხმობით, არაუმეტეს იმავე მუხლით დამტკიცებული ასიგნების 1/12-ისა.

მუხლი 25. ადმინისტრაციული და შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულთა რიცხოვნობის შეზღუდვა

1. საჯარო დაწესებულებაში ადმინისტრაციული ხელშეკრულებით და საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე, დამხმარე ფუნქციების შესრულების მიზნით შრომით ხელშეკრულებით დასაქმებულ პირთა რიცხოვნობა განისაზღვრება „საჯარო დაწესებულებაში შრომის ანაზღაურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად;

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულ პირთა რიცხოვნობასთან დაკავშირებული შეზღუდვიდან გამონაკლისი სახელმწიფო ბიუჯეტის საჯარო დაწესებულებებში დაიშვება საქართველოს მთავრობასთან შეთანხმებით; მუნიციპალიტეტების შემთხვევაში, გარდა ქ. თბილისისა, განისაზღვრება მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთან შეთანხმებით, ხოლო ქ. თბილისის და ავტონომიური რესპუბლიკების საჯარო დაწესებულებებში განისაზღვრება შესაბამის აღმასრულებელ ხელისუფლებასთან შეთანხმებით.

3. არამუდმივი ამოცანების შესრულების მიზნით შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულ პირთა რიცხოვნობა საჭიროებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულ ორგანოებთან შეთანხმებას იმ შემთხვევაში, თუ საჯარო დაწესებულებაში 30 დღეზე მეტი ვადით გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული პირების რაოდენობა აღემატება შტატით გათვალისწინებულ ფაქტიურად დასაქმებულთა რიცხოვნობის 1%-ს, ხოლო იმ ორგანიზაციებში სადაც საშტატო რიცხოვნობის 1% შეადგენს 5 ერთეულზე ნაკლებს, შეთანხმებას საჭიროებს შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულთა რიცხოვნობა, რომელიც 5 ერთეულზე მეტია;

მუხლი 26. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მაკროეკონომიკური პარამეტრების ზღვრების დაცვის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებები და შეზღუდვები

„ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით დადგენილი მაკროეკონომიკური პარამეტრების მაქსიმალური ზღვრების დაცვის მიზნით და ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 155¹-ე მუხლის საფუძველზე მინიჭებული უფლებამოსილების გათვალისწინებით:

ა) საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია შეაჩეროს საქართველოს სამინისტროებისათვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული თანხების ფარგლებში გადახდის განხორციელება საბიუჯეტო კლასიფიკაციის კოდებისა და მუხლების მიხედვით.

ბ) საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 31-ე მუხლით განსაზღვრული წესით წლიური ბიუჯეტის დაზუსტებისას საინვესტიციო/კაპიტალური პროექტებისათვის გათვალისწინებული გადასახდელების მიმდინარე დანიშნულების ხარჯებში გადატანა დასაშვებია მხოლოდ საქართველოს მთავრობასთან შეთანხმებით.

გ) საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია განსაზღვროს შესყიდვების ერთიანი ლექსიკონის (CPV) კოდების მიხედვით კლასიფიკატორის კოდები, რომელთა ფარგლებში შემსყიდველი ორგანიზაციების მიერ სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელება საქართველოს მთავრობის წინასწარ თანხმობას საჭიროებს.

დ) საქართველოს სამინისტროებმა ყოველი კვარტლის დასრულებიდან 10 დღის ვადაში საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წარუდგინონ ინფორმაცია მათ მიერ და მათი კონტროლისადმი დაქვემდებარებული საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ, ამ კანონით მათთვის გათვალისწინებული საბიუჯეტო სახსრებით, „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად განხორციელებული ტენდერების შედეგად წარმოქმნილი ეკონომიის და ამ ეკონომიის შემდგომი გამოყენების თაობაზე.

ე) საქართველოს სამინისტროებს მიეცეთ უფლება ამ პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ტენდერებიდან წარმოქმნილი ეკონომია მიმართონ ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით;

ვ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო საქართველოს მთავრობას წარუდგენს ამ მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას. საქართველოს მთავრობის შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე შესაძლებელია იმავე პუნქტით განსაზღვრული ეკონომიის ან მისი ნაწილის მიმართვა ამ კანონით გათვალისწინებულ საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელებში, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 27. საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და საკონსულო დაწესებულებების შემოსულობათა ხარჯვა

„საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს სისტემაში შემავალი ბიუჯეტის მხარჯავი ერთეულების მიერ მიღებული საკონსულო მოსაკრებლის, დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში საკონსულო თანამდებობის პირის მიერ გაწეული მომსახურების საფასურისა და ბიუჯეტის სხვა შემოსულობების აღრიცხვისა და გამოყენების წესის შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 2010 წლის 15 ოქტომბრის №835 ბრძანებულების შესაბამისად, საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და საკონსულო დაწესებულებების მიერ მიღებული საკონსულო მოსაკრებლის, დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში საკონსულო თანამდებობის პირის მიერ გაწეული მომსახურების საფასურისა და ბიუჯეტის სხვა შემოსულობების ხარჯვა განხორციელდეს ადგილზე, შესაბამისი წარმომადგენლობისა და დაწესებულებისათვის ამ კანონით დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში.

მუხლი 28. საქართველოს პარლამენტის მიერ ზოგიერთი ღონისძიების დაფინანსება

უფლება მიეცეს საქართველოს პარლამენტს, პარლამენტის წევრის გარდაცვალების შემთხვევაში, ამ კანონით მისთვის დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში დააფინანსოს დაკრძალვასთან და სასაფლაოს მოწყობასთან დაკავშირებული ყველა ღონისძიება.

მუხლი 29. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიერ ზოგიერთი ღონისძიების დაფინანსება

1. უფლება მიეცეს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს, 2018 წელს „ხარჯების“ და „არაფინანსური აქტივების ზრდის“ მუხლებით გათვალისწინებული ასიგნებებით შესრულებული სამუშაოების დაფინანსება, რომელთა უწყვეტი განხორციელებაც აუცილებელია შეიარაღებული ძალების აღმშენებლობისა და თავდაცვისუნარიანობის ამაღლების მიზნით სახელმწიფოს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესასრულებლად, განხორციელოს ამ კანონით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსათვის „ხარჯების“ და „არაფინანსური აქტივების ზრდის“ მუხლებით დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში.

2. საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში და დაწესებული ლიმიტის ფარგლებში საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ქვედანაყოფების (ერთეულების) მიერ შესასყიდ საქონელზე, სამუშაოსა და მომსახურებაზე საქართველოს თავდაცვის მინისტრის იმავე აქტით განსაზღვრული სტრუქტურული ქვედანაყოფები (ერთეულები) ითვლებიან შემსყიდველ ორგანიზაციებად და აქვთ სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული უფლება-მოვალეობები და პასუხისმგებლობა.

მუხლი 30. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებები

1. ამ კანონით საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსათვის დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს

სისტემაში განსახორციელებელ ცალკეულ ღონისძიებებში გაგრძელდეს და, აუცილებლობის შემთხვევაში, შემოღებულ იქნეს ღონისძიებათა ნაწილის ანაზღაურება მოსახლეობის მიერ თანაგადახდის პრინციპით. თანაგადახდის წესს, ფორმასა და მოცულობას განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

2. ამ კანონით საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო პროგრამებისათვის – „მოსახლეობის სოციალური დაცვა“, „მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა“, „სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზა და კონტროლი“, „სამკურნალო საშუალებების ხარისხის სახელმწიფო კონტროლი“, „სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა“, „შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა“ – გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში განსახორციელებელ ღონისძიებათა დაფინანსების, თანადაფინანსების, ანგარიშსწორების წესებსა და ძირითად პრინციპებს განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა, თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

3. „მოსახლეობის საპენსიო უზრუნველყოფის“ ფარგლებში გაიცეს სახელმწიფო პენსია და სახელმწიფო კომპენსაცია.

4. ასაკით პენსიონერისათვის სახელმწიფო პენსიის ოდენობა განისაზღვროს 200 ლარით.

5. „მოსახლეობის მიზნობრივი ჯგუფების სოციალური დახმარების“ ფარგლებში:

ა) გაიცეს „სოციალური პაკეტი“ „სოციალური პაკეტის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 23 ივლისის №279 დადგენილებით დამტკიცებული წესითა და პირობებით;

ბ) გაიცეს საყოფაცხოვრებო სუბსიდია „სოციალური შეღავათების მონეტიზაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2007 წლის 11 იანვრის №4 დადგენილების შესაბამისად;

გ) გაგრძელდეს „სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის №145 დადგენილებით გათვალისწინებული საარსებო შემწეობისა და რეინტეგრაციის შემწეობის ანაზღაურების გაცემა საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული წესითა და პირობებით;

დ) გაგრძელდეს დევნილთა, ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა შემწეობების გაცემა: ერთ დევნილზე, ლტოლვილის ან ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირზე გასაცემი ყოველთვიური შემწეობა განისაზღვროს 45 ლარით;

ე) გაგრძელდეს ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, აგრეთვე ახალშობილის შვილად აყვანის გამო და დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარებების გაცემა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის მიერ დადგენილი წესითა და პირობებით;

ვ) დაფინანსდეს დახმარება შრომითი მოვალეობის შესრულებისას დასაქმებულის ჯანმრთელობისათვის ვნების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურებისათვის საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 1 მარტის №45 დადგენილებით დამტკიცებული წესითა და პირობებით;

ზ) დაფინანსდეს ამ პუნქტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებასთან დაკავშირებული ყველა საჭირო ღონისძიება;

თ) დაფინანსდეს საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული სხვა ღონისძიებები.

6. უფლება მიეცეს საქართველოს მთავრობას, განსაზღვროს 2018 წლის შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის ის სახელმწიფო პროგრამები/მათი ღონისძიებები/მოცულობები, რომელთა განხორციელებაც უწყვეტად გაგრძელდება 2019 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სისტემაში განსახორციელებელი 2019 წლის სახელმწიფო პროგრამების დამტკიცებამდე და ამ პროგრამებით გათვალისწინებული მიმწოდებლების გამოვლენამდე „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად ან ვაუჩერის პირობების გათვალისწინებით.

7. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სისტემაში ამ კანონით გათვალისწინებული შესაბამისი ასიგნებების ფარგლებში განსახორციელებელი ღონისძიებებისა და მათი კომპონენტების დამტკიცებამდე ან/და „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესრულებამდე ან ვაუჩერის პირობების შესაბამისად, შესაბამისი მიმწოდებლების გამოვლენამდე გაგრძელდეს 2018 წლის შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სახელმწიფო პროგრამებით განსაზღვრული ის ღონისძიებები, რომელთა უწყვეტი განხორციელებაც აუცილებელია სახელმწიფოს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესასრულებლად, და ხელშეკრულებები გაფორმდეს იმავე მიმწოდებლებთან, თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ იქნა განსაზღვრული; ამასთანავე, აღნიშნულის შესახებ ეცნობოთ საქართველოს პარლამენტის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტს და საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს.

8. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო პროგრამების ფარგლებში 2018 წელს შესრულებული

სამუშაოები დაფინანსდეს ამ კანონით საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსათვის დამტკიცებული ასიგნებებიდან.

9. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო პროგრამების ფარგლებში 2018 წელს გაცემული ვაუჩერები (შესაბამისი ვაუჩერის პირობების გათვალისწინებით) და „რეფერალური მომსახურების“ სახელმწიფო პროგრამის „სტიქიური უბედურებების, კატასტროფების, საგანგებო სიტუაციების, კონფლიქტების რეგიონებში დაზარალებულ მოქალაქეთათვის და საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული სხვა შემთხვევების დროს მოსახლეობისათვის სამედიცინო დახმარების გაწევის“ კომპონენტის ფარგლებში მიღებული გადაწყვეტილებები, რომლებიც ვერ დაფინანსდა 2018 წელს, დაფინანსდეს ამ კანონით შესაბამისი პროგრამებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებებიდან.

10. ამ კანონით დამტკიცებული პროგრამული კოდის „27 03 02 02 – იმუნიზაცია“ ფარგლებში ვაქცინების, შპრიცების, მალარიის სამკურნალო მედიკამენტებისა და ცივი ჯაჭვის აღჭურვილობების შესყიდვა განხორციელდეს გაეროს ბავშვთა ფონდის მეშვეობით, გამარტივებული შესყიდვით, ხოლო იმ ვაქცინების, შპრიცების, მალარიის სამკურნალო მედიკამენტების და ცივი ჯაჭვის აღჭურვილობების შესყიდვა, რომელთა შესყიდვაც ვერ ხორციელდება გაეროს ბავშვთა ფონდის მეშვეობით – „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

11. ამ კანონით დამტკიცებული პროგრამული კოდის „27 03 02 06 – ტუბერკულოზის მართვა“ ფარგლებში, მათ შორის „საქართველოში ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ხარისხიან დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაზე უნივერსალური ხელმისაწვდომობის მდგრადობის პროგრამის“ (GEO-T-NCDC) ღონისძიებებისათვის და პროგრამული კოდის „35 03 02 07 – აივ ინფექცია/შიდსის მართვა“ ფარგლებში, მათ შორის „საქართველოში აივ ინფექციის/შიდსის პრევენციის, მკურნალობისა და მოვლის ღონისძიებების გაძლიერებისა და მდგრადობის უზრუნველყოფის პროგრამის“ (GEO-H-NCDC) ღონისძიებებისთვის ფარმაცევტული და სხვა სამედიცინო დანიშნულების საქონლის შესყიდვა, მათ შორის, აივ ინფექცია/შიდსის და ტუბერკულოზის სამკურნალო პირველი რიგის და მეორე რიგის მედიკამენტების შეძენა ამ კანონით გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში, გახორციელდეს აივ ინფექცია/შიდსის, ტუბერკულოზისა და მალარიის წინააღმდეგ ბრძოლის გლობალური ფონდის მიერ განსაზღვრული გაერთიანებული საერთაშორისო შესყიდვების მექანიზმისა და აგენტების, მათ შორის შესყიდვის ელექტრონული პლატფორმის გამოყენებით; ხოლო იმ ფარმაცევტული და სხვა სამედიცინო დანიშნულების საქონლის შესყიდვა, რომელთა შესყიდვაც ვერ ხორციელდება აივ ინფექციის/შიდსის, ტუბერკულოზისა და მალარიის წინააღმდეგ ბრძოლის გლობალური ფონდის მიერ განსაზღვრული გაერთიანებული საერთაშორისო შესყიდვის მექანიზმისა და აგენტების საშუალებით, – „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

12. ამ კანონით დამტკიცებული პროგრამული კოდის 27 03 02 06 – „ტუბერკულოზის მართვა“ ფარგლებში საქართველოს მოქალაქეები ტუბერკულოზის საწინააღმდეგო მკურნალობის რეჟიმის დაცვაში ხელშეწყობის მიზნით, ტუბერკულოზის საწინააღმდეგო მკურნალობის რეჟიმის დაცვის შემთხვევაში, ამბულატორიული მკურნალობის მთელი კურსის განმავლობაში იღებენ სოციალურ დახმარებას საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად.

13. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტში სასწრაფო დახმარების ფუნქციონირებისათვის საჭირო ღონისძიებები დაფინანსდეს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

14. დევნილთა მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული საცხოვრებელი ფართობის (სადაც დევნილი სახელმწიფოს მიერ იქნა განსახლებული და რომელიც საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მონაცემთა ბაზაში დაფიქსირებული იყო, როგორც დევნილთა კომპაქტურად (ორგანიზებულად) განსახლების ობიექტი, ასევე სადაც სამინისტრო ახორციელებდა ადმინისტრაციის, საყოფაცხოვრებო და კომუნალური მომსახურების ხარჯების (მათ შორის, ობიექტებში განსახლებულ დევნილთა, ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა მიერ მოხმარებული წყლის, ნარჩენების გატანის, ასენიზაციისა და დეზინფექცია-დერატიზაციის, განსახლების ობიექტებში მომსახურებისა და მიმდინარე შეკეთების სხვა ხარჯები) ანაზღაურებას) ადმინისტრაციული ხარჯის დაფინანსება ერთ დევნილზე განისაზღვროს თვეში 2 ლარით. აღნიშნული დაფინანსება განხორციელდეს სახელმეკრულებო ვალდებულებების შესაბამისად. ხელშეკრულების პირობებს და მის გასაფორმებლად საჭირო დოკუმენტაციას ადგენს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

მუხლი 31. ყაზბეგის მუნიციპალიტეტისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიანი სოფლების მოსახლეობისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურება

1. ყაზბეგის მუნიციპალიტეტსა და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიან სოფლებში (სეთურნი, ზაქათკარი, ჯალმიანი, ბედონი, ბენიან-ბეგონი, იუხო, მუდურუ, წკერე, ციხიანი, სვიანა-როსტიანი და ქოროლო, აგრეთვე ის სოფლები, რომელთაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად მაღალმთიანი დასახლების სტატუსი მიენიჭათ) მუდმივად მცხოვრები მოსახლეობისათვის (აბონენტებისათვის) ბუნებრივი აირის მოხმარებაზე 2018 წლის 1 დეკემბრიდან 2019 წლის 15 მაისის ჩათვლით და 2019 წლის 15 ოქტომბრიდან 2019 წლის 30 ნოემბრის ჩათვლით პერიოდებში განისაზღვროს შეღავათი თითოეულ აბონენტზე თვეში 700 მ3-ის (მაისსა და ოქტომბერში – 350 მ3-ის) ოდენობით. ამასთანავე, აბონენტებს მიეცეთ შესაძლებლობა, აღნიშნული პერიოდების შესაბამის საანგარიშო თვეში გამოუყენებელი შეღავათით ისარგებლონ მომდევნო თვეში, კერძოდ, 2018 წლის 1 დეკემბრიდან გამოუყენებელი შეღავათი გამოყენებულ იქნეს 2019 წლის 15 მაისის ჩათვლით პერიოდში, ხოლო რიცხული შეღავათი გაუქმდეს 2019 წლის 16 მაისს, 2019 წლის 15 ოქტომბრიდან გამოუყენებელი შეღავათი გამოყენებულ იქნეს 2020 წლის 15 მაისის ჩათვლით პერიოდში, ხოლო რიცხული შეღავათი გაუქმდეს 2020 წლის 16 მაისს.

2. ბუნებრივი აირის გამანაწილებელი კომპანია ვალდებულია ამ მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად შეღავათით მოსარგებლე აბონენტების სააღრიცხვო ბარათებზე ყოველი თვის დასაწყისში ასახოს შეღავათის შესაბამისი ლიმიტი და შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გამოუყენებელი შეღავათი.

3. ბუნებრივი აირის გამანაწილებელი კომპანიის მიერ წარმოდგენილი და მუნიციპალიტეტების გამგებების მიერ სათანადოდ დამოწმებული შესაბამისი ანგარიშების მიხედვით საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ ანაზღაუროს 2018 წლის 1 დეკემბრიდან 2019 წლის 15 მაისის ჩათვლით და 2019 წლის 15 ოქტომბრიდან 2019 წლის 30 ნოემბრის ჩათვლით პერიოდებში ყაზბეგის მუნიციპალიტეტსა და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიან სოფლებში (სეთურნი, ზაქათკარი, ჯალმიანი, ბედონი, ბენიან-ბეგონი, იუხო, მუდურუ, წკერე, ციხიანი, სვიანა-როსტიანი და ქოროლო, აგრეთვე ის სოფლები, რომელთაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად მაღალმთიანი დასახლების სტატუსი მიენიჭათ) მუდმივად მცხოვრები მოსახლეობის (აბონენტების) მიერ ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი ლიმიტის და შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გამოუყენებელი შეღავათის ფარგლებში ფაქტობრივად მოხმარებული ბუნებრივი აირის ღირებულება.

მუხლი 32. ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაციის – სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაციის მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებები

2019 წლის განმავლობაში ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაციის – სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი უფლებამოსილია ამ კანონით ადმინისტრაციისათვის დამტკიცებული ასიგნებებიდან თავისი გადაწყვეტილების საფუძველზე გასცეს ერთჯერადი დახმარებები.

მუხლი 33. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებები

უფლება მიეცეს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს, პროგრამული კოდის 26 02 02 - „ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა ეკვივალენტური სამედიცინო მომსახურებით უზრუნველყოფა“ ფარგლებში 2018 წელს მიღებული საქონლისა და მომსახურების დაფინანსება განსახორციელოს ამ კანონით საქართველოს იუსტიციის სამინისტროსათვის დამტკიცებული ასიგნებებიდან.

მუხლი 34. საქართველოს საერთო სასამართლოების ფუნქციონირებასთან დაკავშირებით განსახორციელებელი ღონისძიებები

ამ კანონის მე-16 მუხლით საქართველოს საერთო სასამართლოებისათვის განსაზღვრული მომუშავეთა რიცხოვნობა არ ზღუდავს კანონით დადგენილი წესით საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეების და მათთან დაკავშირებული თანამშრომლების (თანაშემწე, რეფერენტი და სხვა) დანიშვნას.

მუხლი 35. ზოგიერთი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებები

1. „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს დაევალოთ მათ მიერ 2019 წელს მობილიზებული კანონმდებლობით ნებადართული (საკუთარი) შემოსავლების არანაკლებ 10%-ის მიმართვა სახელმწიფო ბიუჯეტში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესრულების მიზნით შესაბამისმა უწყებებმა სახელმწიფო ბიუჯეტში თანხების მიმართვა განახორციელონ ყოველი კვარტლის ბოლო სამუშაო დღეს, გადარიცხვის დღისათვის კვარტალში მიღებული შემოსავლის არანაკლებ 10%-ის ოდენობით.

3. ამ მუხლით გათვალისწინებული დებულებები არ ვრცელდება საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ მიღებულ გრანტებზე, ასევე იმ შემოსავლებზე, რომელსაც საჯარო სამართლის იურიდიული პირი იღებს კონტროლის განმახორციელებელი ორგანოს სისტემაში შემავალი სხვა საჯარო სამართლის იურიდიული პირისგან.

თავი IX
დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 36. კანონის ამოქმედება

1. ეს კანონი ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან.
2. ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს საქართველოს 2018 წლის 13 დეკემბრის კანონი „საქართველოს 2018 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე (www.matsne.gov.ge), 22.12.2017, სარეგისტრაციო კოდი: 190020010.05.001.018695).

საქართველოს პრეზიდენტი

გიორგი მარგველაშვილი

ქუთაისი,
2018 წლის დეკემბერი
N